

ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา 80 พรรษา พ.ศ. 2550: ศึกษาผลกระทบต่อผู้ต้องคำพิพากษาให้รอการกำหนดโทษหรือให้รอการลงโทษ และการจัดการทะเบียนประวัติอาชญากร

ภูวิชพนธ์ สุภัส

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชากฎหมายอาญาและอาชญาวิทยา
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สิงหาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

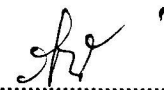
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ภูวิชพนธ์ สุขใส ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอาญาและอาชญาวิทยา
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

พ.ศ. ๑๖- อาจารย์ที่ปรึกษา
(พันตำรวจโท ดร.ประลอง ศิริภู)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

พ.ศ. ๑๖- ประธาน
(พันตำรวจโท ดร.ประลอง ศิริภู)

 กรรมการ
(ดร.รัชณี แดงอ่อน)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทีป ทับอัตรานนท์)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอาญาและอาชญาวิทยา
ของมหาวิทยาลัยบูรพา

 คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร)

วันที่ 17 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2561

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์จากท่านอาจารย์รัชณี แดงอ่อน ที่กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์(พิเศษ) ดร.ประทีป ทัฬหีตานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมซึ่งได้สละเวลาอันมีค่ายิ่งให้ความช่วยเหลือทางข้อมูล ข้อคิด และให้คำปรึกษา ตรวจสอบเนื้อหาที่บกพร่องซึ่งเป็นประโยชน์แก่งานวิจัยเพื่อเติมเต็มสารนิพนธ์ฉบับนี้เพื่อให้มีเนื้อหาที่สมบูรณ์มากขึ้นผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่านที่อบรมเลี้ยงดูส่งเสริมสนับสนุนให้มีทุนทรัพย์ทุนทางสติปัญญาความคิดและให้โอกาสศึกษาต่อในระดับชั้นปริญญาโท และที่ทุกคนที่ให้กำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่ บุพการี บวรอาจารย์ และผู้ที่มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

ภูวิชพนธ์ สุกใส

54921158: สาขาวิชา: กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยา; น.ม. (กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยา)
 คำสำคัญ: พระราชบัญญัติล้างมลทิน/ ผู้ต้องคำพิพากษา/ การรอกการกำหนดโทษ/ การรอกการลงโทษ /
 ทะเบียนประวัติอาชญากร

วิชพนธ์ สุกใส: ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่
 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา 80 พรรษา พ.ศ. 2550 ศึกษา
 ผลกระทบต่อผู้ต้องคำพิพากษาให้รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ และการจัดการทะเบียน
 ประวัติอาชญากร(PROBLEMS OF ENFORCEMENT AFFECTING SENTENCED PERSONS
 ON DETERMINATION OR SUSPENSION OF PUNISHMENT AND CRIMINAL RECORDS
 MANAGEMENT) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ประลอง ศิริภูท, ร.ด., 118 หน้า, ปี พ.ศ.
 2560.

พระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อล้างประวัติการรับโทษให้กับ
 บุคคลที่ต้องโทษทางอาญาที่พ้นโทษก่อนและในวันที่ประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว หากแต่การล้าง
 มลทิน โดยผลของกฎหมายนั้นเป็นเพียงแค่การล้างผลของการลงโทษเท่านั้น ไม่มีผลลบล้างพฤติกรรมของการ
 กระทำความผิดแต่อย่างใด และในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้นั้นรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ ก็จะไม่
 อยู่ในบทนิยามของผู้ต้องโทษตามพระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 จากแนวคิดของการล้างมลทินใน
 โอกาสต่าง ๆ มักทำเพื่อเป็นการให้อภัยทาน เป็นการได้บำเพ็ญกุศลอย่างหนึ่ง หรือจะเป็นลักษณะการทำบุญ
 ประเทศ แต่พระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 มาตรา 3 คำนียามของ ผู้ต้องโทษ ไม่ครอบคลุมถึงผู้ต้องรอก
 การกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56
2. การรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษให้แก่จำเลย เพราะ เหตุเกี่ยวกับตัวจำเลย เหตุเกี่ยวกับ
 สภาพความผิด เหตุอื่นอันควรปราณี เป็นผู้ไม่ถูกคุมขังเสรีภาพ หรือไม่เคยต้องโทษจำคุกแต่อย่างใด กลับไม่ได้รับ
 สิทธิการแก้ไขทะเบียนประวัติอาชญากร จึงไม่น่าจะถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการล้างมลทิน
3. บุคคลจะถูกขึ้นทะเบียนประวัติอาชญากรตั้งแต่ตกเป็นผู้ต้องหา โดยถูกจัดการข้อมูลตามระบบ
 โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดหลักเกณฑ์เอาไว้ ทั้งความประพฤติหรือการกระทำที่เคยเป็นเหตุให้ถูก
 ลงโทษในกรณีนั้น ยังคงมีอยู่เพื่อใช้โทษอุปกรณั ทั้งยังพบว่าเป็นบุคคลผู้มีความประพฤติบกพร่องในศีลธรรมอัน
 ดี อาจทำให้เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามและขาดคุณสมบัติบางประการแก่การสมัครเข้ารับราชการหรือ
 ประกอบวิชาชีพนั้นได้
4. แม้ว่าการล้างมลทิน จะไม่มีผลเป็นการลบประวัติอาชญากร แต่เพื่อให้ผู้ต้องโทษจำคุกหรือถูก
 ลงโทษทางวินัยกลับสู่ฐานะเดิมก่อนรับโทษ เสมือนว่าไม่เคยต้องโทษจำคุกหรือถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน เช่น
 การกลับสู่ฐานะเดิมโดยอัตโนมัติภายใน 3 ปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษานั้นให้ล้มละลาย ตามมาตรา 81/1 แห่ง
 พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 หรือกรณีเทียบเคียง การกลับสู่ฐานะเดิมโดยอัตโนมัติภายใน 3 ปีนับแต่วันที่
 บริษัทข้อมูลเครดิตได้รับข้อมูลจากสถาบันการเงินที่เป็นสมาชิกตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูล
 เครดิต พ.ศ. 2545

54921158: MAJOR: CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY; LL.M. (CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY)

KEYWORDS: PURGE ACT/ SENTENCED PERSON/ DETERMINATION OF PUNISHMENT/ SUSPENSION OF PUNISHMENT/ CRIMINAL RECORDS

PUWITJABON SUKSAI: PROBLEMS OF ENFORCEMENT AFFECTING SENTENCED PERSONS ON DETERMINATION OR SUSPENSION OF PUNISHMENT AND CRIMINAL RECORDS MANAGEMENT. ADVISORY COMMITTEE: PRALONG SIRIPOOL, Ph.D., 118 P. 2018.

Purge Act B.E. 2550 (2007) was a law enacted for obliterating criminal records of persons who were acquitted prior and on the date of enactment of such law. Purge by the laws was only an obliteration of punishment's result that not effected to circumstances of offence. Moreover, in case of the court sentences a person with the determination or suspension of punishment is not in the definition of "Convict" under the Purge Act B.E. 2550 (2007)

It was found that: 1. Problems on the enforcement of Purge Act B.E. 2550 (2007) came from an idea of erasing criminal records in special occasions as granting forgiveness, performing a religious charity or making a merit for the country. Whereas, the definition of "Convict" in the Section 3 of Purge Act B.E. 2550 (2007) was not be covered with defendants who were on the determination or suspension of punishment under the Section 56 of Criminal Code, 2. The determination or suspension of punishment for defendants was caused by the defendants themselves, offence conditions or other causes that should be mercy; they neither be imprisoned nor put in jail but they were not granted rights to change their criminal records. This was not in accordance with the purposes of purge, 3. Persons had to be registered in the criminal records on the date they were alleged offenders and all records, both of conducts and actions that caused them be punished, were managed as prescribed procedures systematically by Royal Thai Police. It was also found that persons with no good moral behavior might be persons who had forbidden characteristics and be lacked of some qualification to apply for officials or occupations, 4. Although the purge was not effected to obliterate the criminal records, but its purpose was to bring prisoners or persons with disciplinary punishment back to their previous statuses prior the punishment as they were neither imprisoned nor punished before e.g. back to previous status automatically within 3 years as from the date of the adjudication of bankruptcy under the Section 81/1 of Bankruptcy Act B.E. 2483 (1940) or the comparative case of returning to previous status automatically within 3 years as from the date of a credit information firm receiving data from a financial institution according to Credit Information Business Act B.E. 2545 (2003).

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การศึกษา.....	5
สมมติฐานการศึกษา.....	5
ขอบเขตการศึกษา.....	6
วิธีดำเนินการศึกษา.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ ของการล้างมลทิน และทะเบียนประวัติอาชญากร.....	7
การล้างมลทิน.....	7
ทะเบียนประวัติอาชญากร.....	16
การให้หรือการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ.....	33
หลักการจำกัดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลกับการคุ้มครองสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล.....	36
3 หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550กรณีผลกระทบต่อผู้ต้องคำพิพากษาให้รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษและการจัดการทะเบียนประวัติอาชญากร.....	41
กฎหมายระหว่างประเทศ.....	41
กฎหมายของต่างประเทศ.....	42
กฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับกับทะเบียนประวัติอาชญากร.....	78
4 วิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 :ศึกษาผลกระทบต่อผู้ต้องคำพิพากษาให้รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษและการจัดการทะเบียนประวัติอาชญากร.....	90
ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550.....	90

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 ที่เกี่ยวกับการรอ การกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ.....	92
ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 ที่เกี่ยวกับทะเบียน ประวัติอาชญากร.....	97
5 บทสรุป และข้อเสนอแนะ.....	107
บทสรุป.....	107
ข้อเสนอแนะ.....	111
บรรณานุกรม.....	113
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	118

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 “มลทิน” เป็นคำนาม แปลว่า “ความมัวหมอง ความด่างพร้อย ความไม่บริสุทธิ์” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) การล้างมลทินโดยผลของกฎหมายจะกระทำโดยการตราเป็นพระราชบัญญัติ เช่น “พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา 80 พรรษา พ.ศ. 2550” การล้างมลทินเนื่องในโอกาสสำคัญต่าง ๆ และผู้ใดจะได้รับการล้างมลทินหรือไม่ย่อมเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายล้างมลทินแต่ละฉบับบัญญัติไว้ นอกจากนี้ หากพิจารณาความหมายของการล้างมลทินตามกฎหมายนั้น ถือว่าผู้ที่ไม่เคยถูกลงโทษในความผิดนั้นมาก่อน หรือถ้าเป็นกรณีการลงโทษทางวินัยก็ให้ถือว่าผู้ที่ไม่เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยในกรณีนั้นมาก่อน การล้างมลทินจึงเป็นการ “ล้างโทษ” ที่เคยได้รับเพื่อไม่ให้มีมลทินติดตัว แต่ “การกระทำหรือความประพฤตินั้นเหตุให้ผู้ผู้นั้นถูกลงโทษ” มิได้ถูกลบล้างไปด้วย

ข้อจำกัดของ “พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550”^{*} ซึ่งเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อล้างประวัติการรับโทษให้กับบุคคลที่ต้องโทษทางอาญาที่พ้นโทษก่อนและในวันที่ประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว หากพิจารณาเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 นั้น เป็นกฎหมายที่ใช้ย้อนหลังกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นแล้ว อันมีผลเป็นคุณแก่ผู้ที่ถูกบังคับใช้กฎหมาย ด้วยเหตุผลทางแนวคิดดังกล่าว กฎหมายล้างมลทินจึงเป็นกฎหมายที่นานาชาติยอมรับว่าเป็นการที่มีผลย้อนหลังที่บังคับได้โดยไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญและไม่ขัดต่อหลักความยุติธรรม หากแต่การลบล้างมลทินโดยผลของกฎหมายนั้นเป็นการเพียงแต่การลบล้างผลของการลงโทษเท่านั้น ไม่มีผลลบล้างพฤติการณ์ของการกระทำความผิดแต่อย่างใด ตัวอย่างเช่น ลบล้างในผล แต่ไม่ลบล้างในเหตุ ผลของการลบล้างเพียงแต่ผลคือ ไม่ถือว่าบุคคลนั้นเคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน แต่มีอาชญากรรมว่าบุคคลนั้นไม่เคยประพฤติเสื่อมเสียหรือประพฤติน่าตำหนิหรือนอกจรรยาบรรณ ดังนั้น ในบางกรณีที่กฎหมายกำหนดคุณสมบัติบุคคลที่จะเป็นสมาชิกองค์กรมหาชนหรือผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งใดหรือการขออนุญาตใด ที่กำหนดคุณสมบัติไว้ว่า ไม่มีความประพฤติการที่เสื่อมเสีย ขาดคุณธรรม ก็ยังถือว่าบุคคลนั้นยังขาดคุณสมบัติอยู่ จะอ้างกฎหมายล้างมลทินมาลบล้างพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดของ

^{*} พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา 80 พรรษา พ.ศ. 2550” ซึ่งต่อไปในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะใช้คำว่า “พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550”

คนไม่ได้ ซึ่ง ศาลปกครองสูงสุด และคณะกรรมการกฤษฎีกาได้วินิจฉัยเป็นแนวทางเดียวกันมาโดยตลอด (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 694/2539 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 72/2546 และคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 116/2554)

ทะเบียนประวัติอาชญากรรม คำว่า “อาชญากรหรืออาชญากรรม” อาชญากร หมายถึง ตัวบุคคล อาชญากรรม หมายถึง การกระทำ ความหมายของคำว่า อาชญากรรม แปลได้ 2 ทาง คือ ทางด้านกฎหมาย และทางด้านสังคม อาชญากรรมตามความหมายทางด้านกฎหมาย นักอาชญาวิทยาให้ความหมายไว้ว่า การกระทำใด ๆ ก็ตามซึ่งกฎหมายที่ใช้อยู่ขณะนั้น บัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ด้วย (พัชรา สินลอย, 2561) กองทะเบียนประวัติอาชญากร สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยตรงเกี่ยวกับการให้ความสนับสนุนข้อมูล เก็บบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ของทะเบียนประวัติอาชญากรรม รวมทั้งตรวจสอบบุคคลและสิ่งของที่เกี่ยวข้องในคดีอาญา เพื่อการสืบสวนสอบสวนและป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งได้แก่ผู้ที่กระทำความผิดทางด้านคดีอาญา เช่น ผู้ต้องหา จำเลย นักโทษ คนพ้นโทษ รวมทั้งบุคคลที่ซึ่งเป็นภัยต่อสังคม ผู้ร้ายที่ก่อคดีแล้วหลบหนีความผิด คนหายหรือคนพลัดหลงทาง และรวมถึงคนตายที่ไม่ทราบชื่อและประวัติส่วนบุคคล หน้าที่หลักของกองทะเบียนประวัติอาชญากรคือเก็บบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล เช่น แผ่นลายพิมพ์นิ้วมือ รูปถ่าย แผนประทุษกรรม ประวัติย่อ ดำเนินรูปพรรณสัณฐานของบุคคล หมายจับเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ราชการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ (กองทะเบียนประวัติอาชญากรรม, 2561)

ทะเบียนประวัติอาชญากรนี้เป็นเอกสารที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลผู้กระทำความผิด เช่น ชื่อ นามสกุลของผู้กระทำความผิด ลักษณะและพฤติการณ์ในการกระทำความผิด เป็นต้น โดยข้อมูลต่าง ๆ ในทะเบียนประวัติอาชญากรนี้จะเป็ข้อมูลที่สำคัญสำหรับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถใช้ข้อมูลในทะเบียนประวัติอาชญากรในการพิจารณาสืบสวนสอบสวนหาหลักฐานและบุคคลผู้กระทำความผิดได้ ศาลหรือผู้พิพากษาสามารถใช้ข้อมูลในทะเบียนประวัติอาชญากรในการพิจารณาตัดสินคดีบังคับโทษให้เหมาะสมกับความผิดที่บุคคลนั้นได้กระทำได้ เป็นต้น ซึ่งการลงโทษตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ มีขึ้นเพื่อต้องการให้ผู้กระทำความผิดสำนึกผิดในสิ่งที่ได้กระทำให้ไป และพร้อมที่จะกลับตัวเป็นคนดีของสังคม แต่จะเห็นได้ว่าการที่บุคคลมีทะเบียนประวัติอาชญากรติดตัวนั้น ทำให้ประชาชนทั่วไปเกิดความรังเกียจไม่ยกคอบหาสมาคมด้วยหากพบว่าบุคคลนั้นมีทะเบียนประวัติอาชญากรติดตัว ก็มักไม่ให้โอกาสในการเข้าทำงานด้วย เมื่อบุคคลนั้นกลับคืนสู่สังคมได้ยากลำบาก ส่งผลให้บุคคลเหล่านี้อาจหวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก (จงสวัสดิ์ พิสิฐพันธ์, 2561)

กระบวนการยุติธรรมทางอาญากับทะเบียนประวัติอาชญากรผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญา จากการกล่าวหาว่ากระทำความผิด ย่อมก่อให้เกิดสิทธิแก่รัฐหรือเจ้าพนักงานของรัฐเหนือบุคคลนั้นภายใต้ที่กฎหมายกำหนด สิทธิและเสรีภาพที่อาจถูกถูกลิดรอน จากการดำเนินคดีเพราะความไม่เท่าเทียมกันระหว่างอำนาจรัฐกับประชาชน นับเป็นการสร้างผลร้ายให้แก่บุคคลในทุกด้าน ตั้งแต่ชื่อเสียงความเป็นอิสระ การดำรงชีพตามปกติสุข และรวมถึงการมีมลทินจากการถูกบันทึกประวัติอาชญากร การกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาได้รับผลร้ายน้อยที่สุดอันได้แก่ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานรัฐผู้มีอำนาจในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยสงวนสิทธิที่มีอยู่เดิมหรือสิทธิเพิ่มขึ้นในความเป็นพลเมืองก่อนถูกดำเนินคดีอาญาให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลย

ประวัติอาชญากรจะเกี่ยวข้องกับ “ผู้ต้องหา” ตั้งแต่เริ่มต้นคดี เมื่อพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา ได้รับคำร้องทุกข์จากผู้เสียหายหรือทำการสอบสวนตามความผิดที่ได้แจ้งข้อกล่าวหา ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดจะถูกบันทึกไว้ในทะเบียนหรือสารบบตลอดไปนับตั้งแต่ได้รับตัวผู้ต้องหาเพื่อพิมพ์ลายนิ้วมือและบันทึกประวัติบุคคล และจะบันทึกผลคดีของจำเลยเมื่อมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดหรือคดีเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องการคัดแยกเพื่อทำลายหรือนำออกจากสารบบซึ่งข้อมูลประวัติอาชญากร โดยหลักไม่สามารถกระทำได้ เว้นแต่จะเข้าหลักเกณฑ์ตามระเบียบที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด ทั้งนี้ เพราะมีผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บเพื่อตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดของผู้ต้องหาและบุคคลเพื่อประโยชน์ในเรื่องความมั่นคงของประเทศเพื่อการสืบสวน และการป้องกันและปราบปราม เพื่อสนับสนุนข้อมูลให้กับหน่วยราชการต่าง ๆ สำหรับการคัดกรองบุคคลทำงานหรือรับราชการ หรือเดินทางไปต่างประเทศ หรือเพื่อประกอบการขออนุญาตต่าง ๆ ในกรณีที่มีกฎหมาย ระเบียบของทางราชการกำหนดคุณสมบัติให้ต้องตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดผู้ต้องหาหรือจำเลยก่อนดำเนินการ (คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งไม่ลบข้อมูลประวัติอาชญากรในทะเบียนประวัติอาชญากร ที่ สค 6/2550)

สภาพปัญหาเกิดจากการตรวจพบหรือปรากฏประวัติอาชญากรของบุคคลในขณะที่คดียังไม่มีคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดหรือเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องว่ามีความผิดสถานะของบุคคลที่เป็นเพียง “ผู้ถูกกล่าวหา” ในคดีอาญา จึงยังไม่มี ความชัดเจนในนิติฐานะแห่งผลของโทษในคดีอาญาว่าควรจะต้องรับโทษในการลดสิทธิของความเป็นพลเมืองหรือไม่ เพราะผลของโทษดังกล่าวต้องเป็นผลที่สืบเนื่องมาจากการที่มีคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุด และหากกฎหมายจะ

กำหนดให้ต้องลดสิทธิหรือจำกัดสิทธิของบุคคลใดในทันที จะต้องบัญญัติไว้ด้วยชัดเจนในกฎหมายนั้นว่าไม่ต้องรอให้คดีถึงที่สุด และมีมาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาตามหลักสันนิษฐานแห่งความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาและจำเลยในกระบวนการยุติธรรมทางอาญายังไม่เคยนำมาเป็นข้อพิจารณาในทางที่เป็นคุณแก่ข้อมูลประวัติอาชญากร การปฏิเสธความบริสุทธิ์หรือการจำกัดสิทธิของผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญาในระหว่างที่คดียังไม่ถึงที่สุดเพราะมีประวัติอาชญากรจึงเกิดขึ้นได้ในรูปแบบต่าง ๆ

ผู้วิจัยเห็นว่าควรศึกษาปัญหาการบังคับใช้ พระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 ในกรณีศาลมีคำพิพากษาให้รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ และการจัดการทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อก่อให้เกิดผลในการรับรองและคุ้มครองสิทธิแก่ประชาชนที่ควรจะได้รับ ความคุ้มครองให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมากยิ่งขึ้น ดังนั้น

ประการที่หนึ่ง ปัญหาการล้างมลทินดังกล่าว ศาลฎีกาเคยมีคำพิพากษาว่า การล้างมลทินดังกล่าว มิได้ล้างประวัติการกระทำความผิด ซึ่งหากพิจารณาจากเจตนารมณ์ของกฎหมายแล้ว ควรที่จะล้างทั้งโทษและล้างทั้งประวัติอาชญากรรมด้วย แม้หน่วยงานของรัฐจะมีประวัติอาชญากรรมของผู้นั้นอยู่ ก็เป็นเพียงแนวทางในการสืบสวนในความผิดอาญาต่อไปเท่านั้น

ประการที่สอง พระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 เหตุใดไม่มีการล้างโทษรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ เมื่อพิจารณาตามหลักกฎหมายแล้วการล้างมลทินมีผลเป็นการลบล้างโทษแต่ไม่ถือเป็นการลบล้างความผิด หากแต่การกำหนดโทษซึ่งเป็นโทษประธานได้รับการล้างมลทิน แต่เหตุใดการกระทำผิดจึงไม่ถูกล้างมลทินไปด้วย อีกทั้ง ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษา รอกการกำหนดโทษ, หรือรอกการลงโทษ กลับไม่ได้รับประโยชน์จากการล้างมลทินแต่ประการใด ทั้งที่รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ ไม่ใช่การรับโทษตามความหมายของโทษในมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรืออาจจะมองได้ว่าเป็นโทษหลุด จะเห็นได้ว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ และไม่เป็นธรรมต่อบุคคลในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีมาตรการแก้ไข อย่างไรก็ตาม

ประการที่สาม พระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 เหตุใดจึงไม่มีการล้างทะเบียนประวัติอาชญากรของบุคคลที่ได้รับการล้างมลทิน เมื่อพิจารณาแนวคิดการล้างมลทินจากหลักทั่วไปที่ว่า ไม่เป็นการยุติธรรมที่ยังคงตัดสิทธิในฐานะพลเมืองแก่บุคคลที่ได้รับการโทษชดใช้การกระทำของเขาแล้ว แต่ควรที่จะปฏิบัติต่อเขาเสมือนเขาเป็นผู้กระทำผิดที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้ว เพื่อให้เขาสามารถกลับเข้ามาเป็นสมาชิกใหม่ในสังคมได้ หากแต่ยังพบว่ากฎหมายว่าด้วยการล้างมลทินจะมีผลเป็นการลบล้างโทษและให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยถูกลงโทษทางอาญาหรือทางวินัยมาก่อน เป็นการลบล้างความผิดไปด้วยจึงทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้ที่ได้รับการล้างมลทิน ดังนั้น จะมี

แนวทางในการคุ้มครองสิทธิของผู้ที่ได้รับการล้างมลทินกับการคุ้มครองประวัติอาชญากรอย่างไรบ้าง

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการศึกษาปัญหาดังกล่าว เพื่อศึกษาประวัติ ความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี มาตรการของกฎหมายล้างมลทิน การจัดการทะเบียนประวัติอาชญากรและผู้ต้องคำพิพากษาให้หรือการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ เพื่อเสนอแนะแนวทางและมาตรการปรับปรุงแก้ไขบังคับใช้ พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 ให้ลบทะเบียนประวัติอาชญากร และผู้ต้องคำพิพากษาให้หรือการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษให้ได้รับประโยชน์จากการล้างมลทินต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาประวัติ ความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี และหลักการบังคับใช้ พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550
2. เพื่อศึกษามาตรการของกฎหมายล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 และการจัดการทะเบียนประวัติอาชญากรของประเทศไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 ที่เกี่ยวกับการจัดการทะเบียนประวัติอาชญากรกรณีให้หรือการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางเสนอแนะและมาตรการปรับปรุงแก้ไขบังคับใช้ พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 และการจัดการทะเบียนประวัติอาชญากรและผู้ต้องคำพิพากษาให้หรือการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ

สมมติฐานการศึกษา

พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 จะมีผลเป็นการลบล้างโทษแต่ไม่ถือเป็นการลบล้างความผิดของนักโทษ ในกรณีศาลมีคำพิพากษาให้หรือการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ ก็จะไม่ได้รับการคุ้มครองในกรณีได้รับการล้างมลทิน ดังนั้น การแก้ไขพระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 เพื่อให้ผู้ต้องคำพิพากษาให้หรือการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ ได้รับการคุ้มครองด้วย ก็จะเป็นธรรม และเป็น การไม่เลือกปฏิบัติอันเป็นการรองรับสิทธิตามรัฐธรรมนูญ

ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการศึกษากฎหมาย ระเบียบ และแนวทาง ในการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 กับการจัดการทะเบียนประวัติอาชญากรและผู้ต้องคำพิพากษาให้รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ รวมถึงปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบ กับต่างประเทศ เพื่อให้การดำเนินการมีความเหมาะสม กับการรองรับสิทธิในความเป็นส่วนตัวตามรัฐธรรมนูญ

วิธีดำเนินการศึกษา

การวิจัยนี้ ค้นคว้าและวิจัย ข้อมูลจากเอกสาร ตำรา ตั๋วบทกฎหมาย คำพิพากษา บทความ วิชาการ วารสาร ผลการวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้ พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 : ศึกษาผลกระทบต่อผู้ต้องคำพิพากษาให้รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงประวัติ ความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี และหลักการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550
2. ทำให้ทราบถึงมาตรการของกฎหมายล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 ที่เกี่ยวกับการจัดการทะเบียนประวัติอาชญากรของประเทศไทยและต่างประเทศ
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาการบังคับใช้ พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 และการจัดการทะเบียนประวัติอาชญากรกรณีให้รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ
4. ทำให้ทราบถึงแนวทางเสนอแนะและมาตรการปรับปรุงแก้ไขบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 และการจัดการทะเบียนประวัติอาชญากรและผู้ต้องคำพิพากษาให้รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ ของการล้างมลทิน และทะเบียนประวัติอาชญากร

การล้างมลทิน

1. ความหมายของการล้างมลทิน

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 “มลทิน” เป็นคำนาม แปลว่า “ความมัวหมอง ความด่างพร้อย ความไม่บริสุทธิ์” โดยทั่วไป การล้างมลทินจะกระทำโดยการตราเป็นพระราชบัญญัติล้างมลทินเนื่องในโอกาสสำคัญต่าง ๆ และผู้ใดจะได้รับการล้างมลทินหรือไม่ย่อมเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายล้างมลทินแต่ละฉบับบัญญัติไว้ (ปกรณ์ นิลประพันธ์, 2561)

การล้างมลทินให้กับผู้ที่ถูกลงโทษในความผิดต่าง ๆ ที่พ้นโทษไปแล้ว รวมถึงผู้ที่ถูกลงโทษทางวินัย ที่ได้รับการลงโทษทางวินัยไปแล้ว มีผลทางกฎหมายคือ ผู้ที่เคยถูกลงโทษในความผิดนั้น ให้ถือว่าบุคคลนั้น ไม่เคยถูกลงโทษในความผิดนั้น มาก่อน และสำหรับ ผู้ที่เคยถูกลงโทษทางวินัย ก็ให้ถือว่าบุคคลนั้น ไม่เคยถูกลงโทษลงทัณฑ์ทางวินัยในกรณีนั้น มาก่อน (คำพิพากษาฎีกา ที่ 694/2539, คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 72/2546)

การล้างมลทินเป็นการแก้ไขปรับปรุงผู้กระทำผิดวิธีหนึ่งในจำนวนหลาย ๆ วิธี ซึ่งตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Rehabilitation” ซึ่งมีอยู่ 2 ความหมายคือ ประการที่หนึ่งหมายถึง วิธีการในการแก้ไขปรับปรุงผู้กระทำผิด โดยการฟื้นฟูผู้กระทำผิดในระหว่างที่ผู้กระทำผิดถูกคุมขังอยู่ โดยวิธีการฝึกอบรม ฝึกอาชีพ หรือให้การศึกษาแก่ผู้กระทำผิด เพื่อให้ผู้กระทำผิดเปลี่ยนใจ ไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก และสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้ ภายหลังจากที่ผู้กระทำผิดได้พ้นโทษแล้ว ประการที่สองหมายถึง การแก้ไขปรับปรุงผู้กระทำผิด โดยการลบล้างการกระทำความผิดและโทษให้แก่ผู้กระทำผิดที่พ้นโทษแล้ว ซึ่งมีผลเป็นการคืนสิทธิให้แก่บุคคลดังกล่าว เพื่อให้บุคคลดังกล่าว สามารถกลับคืนสู่สังคมและสามารถกลับเข้ามาใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปที่ไม่เคยกระทำความผิด หรือเคยต้องโทษมาก่อน (การล้างมลทิน, 2561)

หากพิจารณาความหมายของการล้างมลทินตามกฎหมายนั้น ถือว่าผู้ที่ไม่เคยถูกลงโทษในความผิดนั้นมาก่อน หรือถ้าเป็นกรณีการลงโทษทางวินัยก็ให้ถือว่าผู้ที่ไม่เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยในกรณีนั้นมาก่อน การล้างมลทินจึงเป็นการ “ล้างโทษ” ที่เคยได้รับเพื่อไม่ให้มีมลทินติดตัว แต่ “การกระทำหรือความประพฤติที่เป็นเหตุให้ผู้นั้นถูกลงโทษ” มิได้ถูกลบล้างไปด้วย นอกจากนี้ การล้างมลทิน ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ได้รับการล้างมลทินที่จะเรียกร้องสิทธิหรือ

ประโยชน์ใด ๆ เว้นแต่กฎหมายล้างมลทินนั้นจะบัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ (ปกรณ์
นิลประพันธ์, 2561)

2. ประวัติความเป็นมาของการล้างมลทิน

ในประเทศไทยได้มีการจัดทำพระราชบัญญัติล้างมลทิน มาแล้วทั้งสิ้น 8 ฉบับดังนี้

(1) พระราชบัญญัติล้างมลทินผู้กระทำผิดทางการเมือง ร.ศ.130 พุทธศักราช 2475 (2)

พระราชบัญญัติล้างมลทินให้แก่ผู้ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษในกรณีเกณฑ์แรงงานหรือทัพย์สินใน
ระหว่างมหาสงครามเอเชียบูรพา พ.ศ. 2489 (3) พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสครบ 25 พุทธ
ศตวรรษ พ.ศ. 2499 (4) พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสครบ 25 พุทธศตวรรษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.
2502 (5) พระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี พ.ศ. 2526 (6)
พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมี
พระชนมพรรษา 60 พรรษา พ.ศ. 2530 (7) พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระ
ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี พ.ศ. 2539 (8) พระราชบัญญัติ
ล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระชนมพรรษา 80
พรรษา พ.ศ. 2550 (ล้างมลทิน, 2561)

พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 ซึ่งล้างมลทินให้แก่ผู้ต้องโทษในกรณีความผิด
ต่าง ๆ ซึ่งได้พ้นโทษไปแล้ว ได้แก่ ผู้ถูกลงโทษทางวินัย ถูกสั่งให้ออกจากราชการ หรือถูก
ดำเนินการทางวินัย ซึ่งบัญญัติตามมาตรา 3 มาตรา 5 และมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ
พ.ศ. 2550* ผลของการล้างมลทิน ให้ถือว่าผู้ถูกลงโทษทางวินัยหรือลงทัณฑ์นั้นมิได้เคยถูกลงโทษ
หรือลงทัณฑ์ทางวินัยในกรณีนั้น ๆ ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการ เมื่อได้รับการล้างมลทินตาม
กฎหมายล้างมลทินฉบับนี้แล้วจะพิจารณาในทางที่เปลี่ยนแปลงเป็นโทษปลดออกหรือไล่ออกจาก
ราชการมิได้ เช่น ถูกสั่งให้ออกเพราะมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกลงโทษสอบสวน หากจะเข้ารับ
ราชการต่อไปอาจเกิดความเสียหายแก่ราชการตามมาตรา 116 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพล

* มาตรา 3 “ผู้ถูกลงโทษทางวินัย” หมายความว่า ผู้ถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์เพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
ประกาศ หรือคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรม ราชการ ส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และให้
หมายความรวมถึงผู้ถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์โดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งมีผลเช่นเดียวกับการถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัย
มาตรา 5 “ให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีซึ่งได้กระทำก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550 และได้รับโทษ
หรือรับทัณฑ์ทั้งหมดหรือบางส่วนไปก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์
ทางวินัยในกรณีนั้น ๆ

มาตรา 6 “บรรดาผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการอันมิใช่เป็นการลงโทษทางวินัยก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550 และบรรดาผู้ถูก
ดำเนินการทางวินัยในกรณีกระทำผิดวินัยซึ่งผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่องหรือคดีโทษก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ให้ผู้นั้น
ไม่ต้องถูกพิจารณาเพิ่มโทษหรือถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้นต่อไป”

เรือน พ.ศ. 2535 เมื่อได้รับการล้างมลทินแล้วจะพิจารณาในทางที่เปลี่ยนแปลงเป็นโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการมิได้ ผู้ถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีกระทำผิดวินัยและผู้บังคับบัญชาได้สั่ง ยุติเรื่องหรืองดโทษ ก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 เมื่อข้าราชการผู้ถูกลงโทษได้รับการล้าง มลทินแล้ว ผู้บังคับบัญชา ไม่อาจพิจารณาหรือดำเนินการทางวินัยเกี่ยวกับกรณีความผิดของผู้นั้นได้ อีก แต่ต้องรายงานการลงโทษและการได้รับมลทินไปยังคณะอนุกรรมการข้าราชการ พลเรือน เพื่อทราบ

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. 2550 แล้วจะเห็นว่า ผลทางกฎหมายของบรรดาผู้ที่เคยรับโทษทางวินัย ผู้ที่เคยถูกลงโทษให้ออกจากราชการ และ ผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเพราะกระทำความผิดทางอาญาเว้นแต่โทษ สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ให้ถือเป็นว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับโทษ ทางวินัยหรือได้รับโทษจำคุกหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการทำให้นुकคดดังกล่าวไม่มีมลทินติดตัว ต่อไปเท่านั้น แต่ไม่มีผลล้างการกระทำที่เป็นความผิดที่ได้กระทำไปแล้ว กล่าวคือ การกระทำ ความผิดกับการลงโทษ ถือเป็นคนละเรื่องกัน

3. แนวคิดของการล้างมลทิน

โดยแนวคิดการล้างมลทิน การลบล้างโทษที่บุคคลผู้กระทำความผิดได้รับโทษมา ครบถ้วนและพ้นโทษแล้ว มีผลทางกฎหมายเท่ากับบุคคลนั้นไม่เคยได้รับโทษมาก่อน แต่ไม่ได้ล้าง การกระทำที่เป็นความผิด กล่าวคือ ความผิดที่เคยกระทำก็ยังคงได้ชื่อว่าเคยกระทำความผิดอยู่ นั้นเอง การล้างมลทินต้องทำเป็นกฎหมายโดยออกเป็นพระราชบัญญัติ ส่วนการนิรโทษกรรม คือ การกำหนดให้สิ่งที่เป็นความผิด ไม่เป็นความผิดอีกต่อไป ทำให้ผู้กระทำไม่ต้องรับผิดในทางอาญา หรือในทางแพ่ง เป็นขั้นตอนที่เกิดก่อนผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม หรือหลังจากมี คำตัดสินของศาลแล้วแต่ผู้กระทำความผิดนั้นยังไม่ได้รับโทษ หรือรับโทษอยู่แต่ยังไม่พ้นโทษ การ นิรโทษกรรมต้องออกเป็นกฎหมาย โดยจะออกเป็นพระราชบัญญัติ หรือ พระราชกำหนดก็ได้ ส่วน การอภัยโทษ คือ การให้อภัยแก่ผู้ต้องโทษที่กำลังได้รับโทษอยู่ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องถูกลงโทษ ต่อไป การอภัยโทษเกิดขึ้นได้โดยการขอพระราชทานอภัยโทษจากพระมหากษัตริย์โดยอาจขอเอง เป็นรายเฉพาะบุคคล หรือโดยฝ่ายบริหารตราพระราชกฤษฎีกาเพื่ออภัยโทษให้แก่บุคคลทั่วไป การ อภัยโทษนั้นอาจจะยกโทษให้ทั้งหมดหรือลดหย่อนผ่อนโทษให้บางส่วน ผลทางกฎหมายของ บุคคลเมื่อได้รับอภัยโทษแล้วก็ยังถือว่าเป็นบุคคลเคยถูกลงโทษเช่นเดิม

เหตุผลในการประกาศพระราชบัญญัติล้างมลทินใน โอกาสต่าง ๆ มักทำเพื่อเป็นการให้ อภัยทาน เป็นการไต่บาปเพื่อกุศลอย่างหนึ่งให้บุคคลที่ถูกลงโทษไปแล้วมีสิทธิสมบูรณ์เหมือน ประชาชนพลเมืองทั่วไป เพราะบุคคลเหล่านี้จะถูกตัดสิทธิ หรือจำกัดสิทธิบางประการไว้ตาม

กฎหมายบางฉบับ เช่น พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มาตรา 30 ที่บัญญัติว่า “ผู้ที่เข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนต้องมีคุณสมบัติทั่วไปดังต่อไปนี้ ... (12) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก หรือปลดออกเพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือตามกฎหมายอื่น (13) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษไล่ออก เพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนตามกฎหมาย”

แต่เมื่อบุคคลเหล่านี้ได้รับการล้างมลทินแล้วจึงถือว่าไม่เคยต้องคำพิพากษา คำสั่งให้ลงโทษ ทำให้บุคคลเหล่านี้มีสิทธิดำเนินชีวิตได้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป ให้มีชีวิตใหม่ได้รับโอกาสกลับคืนสู่สังคมอีกครั้ง แต่อย่างไรก็ดีผู้มีอำนาจสั่งบรรจุราชการอาจนำพฤติกรรมที่เคยกระทำผิดวินัยมาวินิจฉัยว่าขาดคุณสมบัติตามมาตรา 30 (7) ที่บัญญัติว่า “ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีจนเป็นที่รังเกียจของสังคม” ได้ เช่น ข้าราชการที่ถูกลงโทษฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง กรณีข่มขืนกระทำชำเราหญิงอื่น แม้จะได้รับการล้างมลทิน แต่อาจพิจารณาได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีจนเป็นที่รังเกียจของสังคมได้ เป็นต้น (สุรภา ศรีเมือง, 2561)

ส่วนการพระราชทานอภัยโทษถือเป็น “พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์” ตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศไทย โดยรัฐธรรมนูญที่ผ่านมาก็ยืนยันพระราชอำนาจนี้ตลอดมาทั้งนี้ การพระราชทานอภัยโทษนั้นมิได้จำกัดเฉพาะโทษทางอาญาเท่านั้น พระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษจึงครอบคลุมทั้งโทษทางอาญา โทษทางวินัย และโทษอื่นด้วย

ในกรณีโทษอาญานั้น หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของการอภัยโทษมีบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในภาค 7 อภัยโทษ เปลี่ยนโทษหนักเป็นเบา และลดโทษ ตามมาตรา 259 ถึงมาตรา 267 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยผลของการอภัยโทษทางอาญานั้น กฎหมายห้ามมิให้บังคับโทษนั้นต่อไป หรือถ้าเป็นโทษปรับที่ชำระแล้วก็ให้คืนค่าปรับให้ไปทั้งหมด แต่มิได้ลบล้างโทษทางอาญาที่เคยได้รับมาก่อน

ส่วนการอภัยโทษทางวินัยนั้น ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายใดบัญญัติหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการดำเนินการดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ การดำเนินการอภัยโทษทางวินัยและผลของการอภัยโทษทางวินัยจึงต้องเป็นไปตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศไทย กล่าวคือ เมื่อมีพระบรมราชโองการให้อภัยโทษทางวินัยแก่ผู้ใด ก็ต้องมีรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชกระแสอภัยโทษทางวินัยต่อไป

4. วัตถุประสงค์ของการล้างมลทิน

วัตถุประสงค์ของการล้างมลทินเป็นวิธีการของรัฐสมัยใหม่ ที่ใช้ในการแก้ไขปรับปรุงผู้กระทำผิดสำหรับผู้กระทำผิดที่พ้นโทษแล้ว โดยการลบล้างการกระทำความผิดและโทษซึ่งมีผลเป็นการคืนสิทธิให้แก่บุคคลดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องจากแนวความคิดของการลงโทษสมัยใหม่ถือว่าบุคคลที่พ้นโทษเป็นผู้ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากรับแล้วและเชื่อว่าเขาจะกลับกลายเป็นคนดี ซึ่งได้ปล่อยเขาออกมาสู่สังคมภายนอก ประกอบกับแนวความคิดของการล้างมลทินที่ว่ามลทินหรือตราบาปใด ๆ เกิดที่เกิดจากการกระทำความผิดหรือการลงโทษควรจะสิ้นสุดลงไปด้วยพร้อม ๆ กับการพ้นโทษของผู้กระทำผิด ดังนั้นเมื่อผู้กระทำผิดพ้นโทษแล้ว มลทินหรือตราบาปดังกล่าวก็ควรที่จะถูกล้างไปด้วย

จากแนวความคิดดังกล่าว ทำให้รัฐสมัยใหม่นำวิธีการล้างมลทินมาใช้ในการนำตัวผู้กระทำผิดที่พ้นโทษแล้วกลับคืนสังคมโดยการลบล้างการกระทำความผิดและโทษให้แก่บุคคลดังกล่าวโดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญก็คือเพื่อให้ผู้กระทำผิดที่พ้นโทษแล้ว สามารถกลับเข้ามาใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปที่ไม่เคยกระทำความผิดหรือเคยต้องโทษมาก่อน ทั้งนี้เพราะการล้างมลทินจะมีผลทำให้บุคคลนั้น เปรียบเสมือนบุคคลที่ไม่เคยกระทำความผิดหรือคือต้องโทษมาก่อนสิทธิและความสามารถใด ๆ ที่ผู้กระทำผิดได้สูญเสียไปอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดหรือการลงโทษผู้กระทำผิดก็จะได้รับการกลับคืนมาซึ่งผลดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลดีต่อการกลับคืนสังคมของผู้กระทำผิดที่ได้รับการล้างมลทิน

นอกจากวัตถุประสงค์ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว การล้างมลทินยังมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือเพื่อลดจำนวนอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เนื่องจากถ้ารับสามารถนำวิธีการล้างมลทินมาใช้ในการกระทำให้ผู้กระทำผิดที่พ้นโทษแล้วกลับคืนสังคมได้มากเพียงใดปัญหาการเกิดอาชญากรรมและปัญหาการกระทำความผิดซ้ำของผู้กระทำผิดก็จะลดน้อยลงด้วย

ดังนั้น จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น ทำให้สรุปได้ว่าประเทศต่าง ๆ ก็นำวิธีการล้างมลทินมาใช้เป็นเครื่องมือในการนำตัวผู้กระทำผิด ที่พ้นโทษแล้วกลับคืนสังคมทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้กระทำผิดที่พ้นโทษแล้วสามารถกลับเข้ามาใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้เช่นเดียวกันกับบุคคลทั่วไปที่ไม่เคยกระทำความผิดหรือเคยต้องโทษมาก่อนและ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวไม่หวนคืนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก ซึ่งจากวัตถุประสงค์ดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลดีต่อตัวผู้กระทำผิด ที่ได้รับการล้างมลทินในแง่ของการกลับคืนสังคมและก่อให้เกิดผลดี ต่อสังคมและประเทศชาติต่อไปในแง่ของการช่วยลดปัญหาอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (การลงโทษกับการล้างมลทิน, 2561)

5. หลักการของการล้างมลทิน

จากข้อจำกัดผิดครั้งเดียวเสียโอกาสจนตัวตาย (ยิงชีพ อัจฉมานนท์, 2561) กฎหมายบางฉบับมีเนื้อหาในทางจำกัดหรือเป็นอุปสรรคต่อการกลับมาใช้ชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีของอดีตนักโทษ

จึงต้องมีการพึ่งพาคุณพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายปกครองในการพิจารณาประวัติอาชญากรของแต่ละบุคคลนั้น ๆ ข้อจำกัดทางกฎหมายที่กล่าวมายังมีทางออกอยู่บ้าง คือ พระราชบัญญัติล้างมลทิน กฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อล้างประวัติการรับโทษให้กับบุคคลที่ต้องโทษทางอาญาที่พ้นโทษก่อนและในวันที่ประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

ล้างมลทิน แต่ไม่ล้างพฤติการณ์หรือการกระทำแห่งความผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ นั้นเป็นกฎหมายที่ใช้ย้อนหลังกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นแล้ว แต่มีผลอันเป็นคุณแก่ผู้ที่ถูกบังคับใช้กฎหมาย กฎหมายล้างมลทินจึงเป็นกฎหมายที่นานาชาติยอมรับว่าเป็นการที่มีผลย้อนหลังที่บังคับได้โดยไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญและไม่ขัดต่อหลักความยุติธรรม แต่การลบล้างมลทินโดยผลของกฎหมายนั้นเป็นการเพียงแค่ลบล้างผลของการลงโทษที่กฎหมายล้างมลทินให้เท่านั้น ไม่มีผลลบล้างพฤติการณ์ของการกระทำความผิดแต่อย่างใด กล่าวคือ ลบล้างในผล แต่ไม่ลบล้างในเหตุผลของการลบล้างเพียงแต่ผลคือ ไม่ถือว่าบุคคลนั้นเคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน แต่มีอาจลบล้างว่าบุคคลนั้นไม่เคยประพฤติเสื่อมเสียหรือประพฤติที่ขาดคุณธรรม ดังนั้น ในบางกรณีที่กฎหมายกำหนดคุณสมบัติบุคคลที่จะเป็นสมาชิกองค์กรมหาชนหรือผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งใดหรือการขออนุญาตใด ที่กำหนดคุณไว้ว่า ไม่มีความประพฤติการณ์ที่เสื่อมเสีย ขาดคุณธรรม ก็ยังถือว่าบุคคลนั้นยังขาดคุณสมบัติอยู่ จะอ้างกฎหมายล้างมลทินมาลบล้างพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดของตนไม่ได้ ซึ่งศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุด และคณะกรรมการกฤษฎีกาได้วินิจฉัยเป็นแนวทางเดียวกันมาโดยตลอด พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระชนมพรรษา 60 พรรษา พ.ศ. 2530 มาตรา 5 ตอนท้ายที่ระบุว่าโดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยในกรณีนั้น ๆ ย่อมหมายความว่าผู้ที่ถูกลงโทษทางวินัยไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยเท่านั้น ส่วนความประพฤติหรือการกระทำที่เป็นเหตุให้บุคคลนั้นถูกลงโทษทางวินัยหาได้ถูกลบล้างไปด้วยไม่ เพราะความประพฤติหรือการกระทำที่เกิดขึ้นแล้วไม่อาจล้างมลทินให้หมดไปได้ กรมที่ดินมีคำสั่งลงโทษโจทก์ทางวินัยให้ปลดออกจากราชการฐานไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมีขอบเพื่อให้ตนเองได้ประโยชน์ที่มิควรได้เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ และรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระชนมพรรษา 60 พรรษา พ.ศ. 2530 มีผลเพียงให้ถือว่าโจทก์ไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยให้ปลดออกจากราชการเท่านั้น แต่การกระทำหรือความประพฤติของโจทก์ที่ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่หรืออื่น ๆ ไม่ได้รับการล้างมลทินและเป็นการกระทำที่เป็นเหตุให้ขาดคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติข้าราชการรังวัดเอกชน พ.ศ. 2535 มาตรา 19 (7) ที่ว่าไม่เป็นผู้มีคุณสมบัติเสื่อมเสีย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 72/2546 การที่คณะกรรมการของผู้ถูกฟ้องคดีมีมติไม่รับผู้ฟ้องคดีเข้าเป็นสมาชิกเนติบัณฑิตยสภาเนื่องจากเคยถูกลงโทษทางวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ และประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงมาก่อน เป็นกรณีที่สอดคล้องกับข้อ 10 ข้อ 12 และข้อ 27 ของข้อบังคับเนติบัณฑิตยสภาฯ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตาม พระราชบัญญัติเนติบัณฑิตยสภาฯ ที่ต้องการรับบุคคลที่มีคุณธรรม มีความประพฤติเรียบร้อย และไม่เป็นบุคคลที่ควรรังเกียจแก่สังคม กรณีจึงเป็นการกระทำโดยชอบ และไม่อาจนำบทบัญญัติแห่ง พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. 2550 มาพิจารณาให้เป็นคุณแก่ผู้ฟ้องคดีได้ เนื่องจากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. 2550 ดังกล่าวเป็นเพียงการให้ลบล้างโทษทางวินัยที่ผู้ฟ้องคดีเคยได้รับเท่านั้น ไม่มีผลเป็นการลบล้างการกระทำผิดวินัยตามความเป็นจริงที่ได้กระทำขึ้นให้หมดสิ้นไปแต่อย่างใด

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.116/2554การที่ผู้ฟ้องคดีได้รับล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. 2550 มีผลเป็นเพียงการล้างโทษทางวินัยที่ผู้กระทำผิดได้รับเท่านั้น หากได้มีการลบล้างพฤติกรรมกระทำความผิดอันเป็นสาเหตุที่ทำให้ถูกลงโทษไปด้วยไม่ ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสร็จที่ 634/2555 พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. 2550 มีผลเป็นเพียงการล้างโทษเพื่อไม่ให้มีมลทินติดตัวต่อไป แต่การกระทำหรือความประพฤติที่เป็นเหตุให้ผู้นั้นถูกลงโทษดังกล่าวมิได้ถูกลบล้างไปด้วย ทั้งการพระราชทานอภัยโทษก็เป็นเพียงการอภัยโทษปรับซึ่งเป็นโทษอาญาอย่างหนึ่งเท่านั้น โดยยังมีโทษอาญาจำคุกอยู่เพียงแต่ให้รอการลงโทษ และยังคงทำกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ ประกอบกับมิใช่กรณีที่ต้องเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

6. ประโยชน์ของการล้างมลทิน

ทฤษฎีตีตรา (Labeling theory) ของ Becker (n.d. อ้างถึงใน ปรเมศวร์ กุมารบุญ, 2550) กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมของอาชญากร ถูกกำหนดโดยกลุ่มคนรอบ ๆ ข้าง หรือโดยสังคม พฤติกรรมอาชญากรมิใช่คุณสมบัติของผู้เป็นเจ้าของ แต่เกิดจากการที่สังคมกำหนด สังคมมองบุคคลนั้นเป็นอย่างไร บุคคลดังกล่าวจะปฏิบัติตามที่สังคมได้ตีตราไว้

ทฤษฎีการประทับตรา (Labeling theory) เป็นแนวคิดหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อแนวทางการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดของผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการอาชญาวิทยายุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่พ้นโทษแล้ว

ที่มาของทฤษฎีนี้ พัฒนามาจากแนวคิดของ Becker นักสังคมวิทยาชาวอเมริกัน เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ทฤษฎีการกระทำตอบโต้ทางสังคม (Social reaction theory) ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ว่า การกระทำใดใดก็ตามที่เรียกว่าเป็น "พฤติกรรมเบี่ยงเบน (deviant behavior)" โดยเนื้อแท้ของมันแล้ว ไม่ได้ขึ้นอยู่กับหรือผูกติดกับพฤติกรรมนั้นโดยตรง แต่เป็นแนวโน้มที่คนส่วนใหญ่มีการ

ประทับตราในเชิงลบให้กับพฤติกรรมนั้น ๆ ที่เขาเห็นว่าผิดแปลกแตกต่างไปจากบรรทัดฐานที่สังคมคาดหวังหรือต้องการให้เป็น ดังนั้น พฤติกรรมเบี่ยงเบนในมุมมองของทฤษฎีนี้ จึงเน้นไปที่ปฏิกิริยาของสังคมที่มีต่อผู้กระทำผิดมากกว่าเนื้อหาสาระของการกระทำนั้น โดยตรง

แนวคิดดังกล่าวก็พอมีเหตุผลสนับสนุนอยู่ ดังจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมอย่างเดียวกันในสังคมหนึ่งอาจจะเป็นสิ่งผิด ในขณะที่อีกสังคมหนึ่งอาจจะเป็นพฤติกรรมปกติ การปล้นคนรวยแล้วนำทรัพย์สินที่ได้ไปช่วยเหลือคนจนของโจรสลัดก่อน แม้จะผิดกฎหมายแต่สังคมก็มองด้วยความชื่นชม เมื่อพ้นโทษออกมาแล้วสังคมก็ยังให้การยอมรับก็มีตัวอย่างอยู่ให้เห็น การฆ่ากันในสนามรบของทหาร ถูกยกย่องว่าเป็นสิ่งมีเกียรติ เป็นสัญลักษณ์ของความกล้าหาญ ในขณะที่วัยรุ่นยกพวกตีกันถูกมองว่าเป็นพฤติกรรมเลวร้าย สตรีมีสามีคราวเดียวกันหลายคนถูกประณามในสังคมทั่วไป แต่ในกลุ่มชนที่ยอมรับวัฒนธรรมการมีครอบครัวแบบเมียเดียวหลายฝ่ายหรือ "Polyandry" เช่น ชาวธิเบตบางกลุ่มในเนปาลหรืออินเดีย การกระทำเช่นนั้นก็มีไม่สิ่งผิดปกติสำหรับพวกเขาเลย สมัยหนึ่ง การสูบบุหรี่ถือเป็นพฤติกรรมปกติ แต่ปัจจุบันกลายเป็นพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย

Lemert (n.d. อ้างถึงใน ปรเมศวร์ กุมารบุญ, 2550) นักทฤษฎีการประทับตราได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมเบี่ยงเบนไว้เป็น 2 ประเภท ได้แก่การเบี่ยงเบนขั้นต้นและการเบี่ยงเบนขั้นที่สอง (Primary & secondary deviant) การเบี่ยงเบนขั้นต้น หมายถึง การที่บุคคลได้กระทำความผิดเล็กน้อย สังคมไม่มองว่าเป็นความผิด ผู้กระทำผิดจึงไม่รู้สึกว่าตนเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น การจอดรถในที่ห้ามจอดในที่ที่การจราจรไม่พลุกพล่าน อาจถูกมองว่าไม่ดีแต่ก็ไม่ถึงกับถูกประณามจนเกินเหตุจากสังคม ความผิดที่ไม่มีผู้รู้เห็น หรือความผิดที่ไม่สามารถเอาผิดได้ ถือว่าเป็นความเบี่ยงเบนขั้นต้น เพราะสังคมยังไม่มีปฏิกิริยาในเชิงลบหรือตีตราว่าเขาเป็นคนเลว การเบี่ยงเบนในขั้นที่ 2 หมายถึง การกระทำความผิดที่สังคมรับรู้และลงโทษเอาผิดกับผู้ที่กระทำ พร้อมทั้งตีตราว่าเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคมหรือถือว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลอันตรายต่อสังคม

วัยรุ่นคนหนึ่ง เธออาจจะเริ่มต้นชีวิตนักเที่ยวในครั้งแรกด้วยความรู้สึกต้องการผ่อนคลายเพียงชั่วครั้งชั่วคราวเท่านั้น แต่โซครายที่กลุ่มเพื่อนที่เธอไปเที่ยวด้วยนั้น เป็นกลุ่มวัยรุ่นที่ได้ชื่อว่าเป็น "กลุ่มสาวใจแตก" คนในครอบครัวของเธอและเพื่อนบ้านใกล้เคียง ต่างพากันตราหน้าเธอว่าเริ่มจะเป็นสาวใจแตก การเที่ยวในครั้งต่อมา อาจเป็นพฤติกรรมเพียงเพื่อประชดประชันคนในครอบครัวหรือเพื่อนบ้าน แต่ปฏิกิริยาตอบโต้จากครอบครัวและเพื่อนบ้านของเธอจะเริ่มรุนแรงเป็นทวีคูณและชัดเจนยิ่งขึ้น จนเธอเกิดความรู้สึกว่าพวกเขาไม่เข้าใจเธอและมีอคติกับเธอเกินไป เกิดความรู้สึกไร้ค่า และทำที่สุด การถูกมองในแง่ลบตลอดเวลา ก็จะเป็นสาเหตุให้เธอ ไม่มีทางเลือก

และต้องตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มเพื่อนักเที่ยวอย่างถาวร ชาชินกับพฤติกรรมที่ถูกมองว่า ผิด และยอมรับการเป็น "สาวใจแตก" ของตนเองอย่างเต็มตัว

ผู้ชายบางคน เมื่อเกิดความเครียดจากพฤติกรรมบางอย่างจากภรรยาของตน อาจแอบไปคบหาที่มีความสัมพันธ์กับหญิงอื่นเพื่อความผ่อนคลายเป็นบางครั้งในฐานะ "กิ๊ก" โดยไม่ได้คิดจริงจังกับหล่อนมากนัก แรก ๆ อาจรู้สึกสับสน อึดอัดใจ เกิดความวิตกกังวล เกรงจะถูกภรรยาหรือเพื่อนที่ทำงานจับได้และถูกประณามว่าเป็นคนเจ้าชู้จิตใจโลเล ไม่ซื่อสัตย์ต่อครอบครัว แต่โชคร้าย เขาถูกภรรยาจับได้ เรื่องของเขาถูกแพร่กระจายไปจากปากสู่ปากจนรู้กันไปทั่ว แม้เขาจะพยายามอธิบายอย่างไรก็ไม่มีการเชื่อถือหรือสนใจต่อเหตุผลของเขา ในที่สุดเขาก็ต้องเลิกสนใจความรู้สึกของคนอื่น ปรับความรู้สึก ยอมรับสภาพการเป็น "คนเจ้าชู้" ไปโดยปริยาย และยกฐานะผู้หญิงคนนั้นจาก "กิ๊ก" เป็นภรรยาน้อยอย่างเปิดเผย

สำหรับคนที่ได้ชื่อว่าเป็นอาชญากรก็เช่นกัน ในเบื้องต้นเขาอาจจะไม่มีความรู้สึกว่าเป็นตนเองเป็นอาชญากร บางคนต้องคิดฆ่าคนตายเนื่องจากบันดาลโทสะ ถูกเหยียดถูกเหยียดหยามและไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ อารมณ์ชั่ววูบพลิกผันชีวิตของเขาจากการเป็นคนปกติไปสู่การเป็นนักโทษในเรือนจำ การเรียนรู้และจิตวิญญาณของความเป็นอาชญากรจะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นตามลำดับขณะอยู่ในคุก เขาต้องค้นหาใกล้ชิดสนิทสนมกับอาชญากรตัวจริง เพื่อนทุกคนต่างก็รับรู้ตรงกันว่าเขาคืออาชญากรฆ่าคนตาย เมื่อพ้นโทษออกมาแล้ว ทัศนคติในเชิงลบของสังคม เหตุผลการไม่รับเข้าทำงานของนายจ้าง ความหวาดระแวงของคนรอบข้าง สายตาของเพื่อนบ้านที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต จะเป็นเครื่องมือตอกย้ำในการประทับตราอาชญากรให้กับเขาได้เป็นอย่างดี ในที่สุดเขาก็หมดทางเลือก เกิดความรู้สึกต่อต้านสังคม ยอมรับอย่างแท้จริงว่าตัวเองคืออาชญากรเต็มตัว กล่าวที่ จะเข้าสู่วงการอาชญากรและพร้อมที่ก่ออาชญากรรมอื่น ๆ ได้อีก นั่นคือนัยยะของสิ่งที่ Backer กล่าวไว้ว่า “สังคมคือ ผู้สร้างอาชญากร”

ซึ่งประโยชน์ของการล้างมลทินนี้จะมีผลโดยตรงต่อทฤษฎีดังกล่าว ด้วยเป็นการป้องกันผู้ที่เคยถูกลงโทษในการกระทำความผิดนั้น ให้กลับคืนสู่สถานะผู้บริสุทธิ์ ดังนั้นจึงมีโอกาสดับตัวกลับใจ เข้ามาอยู่ในสังคมในทิศทางอันถูกต้อง มิให้ถลำลึกลงไปกับสิ่งที่ตนกระทำความผิดนั้น จนกลายเป็นอาชญากรอย่างเต็มตัว ด้วยทัศนคติด้านลบจากสังคม

6.1 ประโยชน์จากการถูกดำเนินคดีอาญา

6.1.1 ประโยชน์ที่ช่วยบรรเทาอำนาจของประมวลกฎหมายอาญา ตาม มาตรา 92 ประมวลกฎหมายอาญา ในกรณีที่บุคคลหนึ่งเคยต้องคำพิพากษาลงโทษจำคุกมาก่อนในความผิดหนึ่ง แล้วได้กระทำความผิดใด ๆ อีกในระหว่างที่ยังจะต้องรับโทษอยู่ หรือภายในระยะเวลา 5 ปี นับแต่วันพ้นโทษ หากศาลพิจารณาลงโทษจำคุกในครั้งหลังอีก ก็ให้ศาลเพิ่มโทษจำคุกอีก 1 ใน 3

ของโทษที่จะลง นอกจากนี้ตามมาตรา 93 ประมวลกฎหมายอาญา ถ้าความผิดที่ถูกลงโทษครั้งแรก และที่ถูกดำเนินคดีครั้งหลังเป็นความผิดเดียวกันอีก ทั้งอยู่ในระหว่างที่ยังจะต้องรับโทษ หรือ กระทำผิดซ้ำอีกภายในกำหนด 3 ปีนับแต่วันพ้นโทษ ศาลจะเพิ่มโทษอีกกึ่งหนึ่งของโทษที่จะลงแก่ บุคคลนั้น

ตัวอย่างเช่น นาย ก. ถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุก 3 ปี ในข้อหาลักทรัพย์ เมื่อพ้นโทษออกมา กลับมาทำผิดลักทรัพย์ซ้ำอีก คดีหลังนี้ ศาลพิจารณาแล้ว จะลงโทษจำคุกนาย ก. อีก 4 ปี และตามกฎหมายกำหนดให้ศาลต้องเพิ่มโทษแก่บุคคลนั้นที่กระทำความผิดซ้ำ ให้อีกหนึ่งในสามของโทษที่จะลงในความผิดครั้งหลัง ก็คือ 1 ปี 6 เดือน ฉะนั้น ศาลจะต้องลงโทษจำคุก นาย ก. ในครั้ง หลัง 5 ปี 6 เดือน

6.1.2 ประโยชน์ช่วยให้ได้รับการลดโทษจากประมวลกฎหมายอาญา ในแง่ที่ว่าผู้ที่ ต้องรับโทษตามมาตรา 92 และมาตรา 93 ประมวลกฎหมายอาญา เมื่อได้รับการล้างมลทินก่อนแล้ว ก็ให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษในกรณีความผิดที่มีมาก่อน

ตัวอย่างเช่น ถ้านาย ก. ถูกจำคุกและพ้นโทษมาก่อนวันที่ 5 ธันวาคม 2550 แต่ กลับมาทำผิดฐานลักทรัพย์ใน เมษายน 2551 จึงส่งผลให้ศาลจะพิพากษาเพิ่มโทษนาย ก. ตามมาตรา 92 และมาตรา 93 ประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้ คงทำได้เพียงลงโทษจำคุกนาย ก. ตามอัตราโทษ ปกติของความผิดนั้น

6.2 ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยของส่วนราชการ ในส่วนที่ เกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยของส่วนราชการ การล้างมลทินเป็นเพียงการล้างโทษที่ได้รับจากการ กระทำความผิด แต่ไม่ใช่เป็นการลบล้างการกระทำความผิด กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดวินัย และผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษ ต้องได้รับโทษตามความผิดนั้น และการล้างมลทินคือให้ถือเสมือน หนึ่งว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐถูก ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการไปแล้ว ทั้งก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 สิทธิประโยชน์ที่เจ้าหน้าที่ ผู้นั้นจะได้รับจากพระราชบัญญัตินี้คือ สามารถใช้สิทธิกลับเข้ามา รับราชการใหม่ได้อีกตามกระบวนการสรรหาบุคคลเข้ารับราชการ

ทะเบียนประวัติอาชญากร

1. ความหมายของทะเบียนประวัติอาชญากร

ทะเบียน มีความหมายตามพจนานุกรมฯ หมายถึง บัญชีที่ใช้จดลักษณะของคน สัตว์ สิ่งของ เช่น ทะเบียนบ้านหรือสำมะโนครัว ทะเบียนสมรส ฯลฯ ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการ ใช้เป็นหลักฐานสำคัญในการตรวจสอบ ยืนยันและอ้างอิง หรือใช้ในการพิสูจน์ความจริงในรูปคดี

ประวัติ หมายถึง เรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ ข่าวคราวและความเป็นไปได้ของสถานที่หรือเหตุการณ์ เช่น ประวัติของสถานที่สำคัญต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นการกล่าวถึงเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เคยเกิดขึ้น หรือความเป็นไปได้ของสถานที่ต่าง ๆ รวมทั้งตัวบุคคล ซึ่งประวัติในการเก็บบันทึกข้อมูลนั้น จะเป็นการเก็บบันทึกข้อมูลอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อที่จะได้ทราบเรื่องราว ข่าวคราวและความเป็นไปได้ของบุคคลหรือสถานที่เกิดเหตุต่าง ๆ

อาชญากรรม หมายถึง ความถึงตัวบุคคลผู้กระทำความผิด ส่วนอาชญากรรมหมายถึงการกระทำความผิด โดยความหมายของคำว่า อาชญากรรม แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ อาชญากรรมทางด้านกฎหมายและอาชญากรรมทางด้านสังคม โดยอาชญากรรมทางด้านกฎหมาย หมายถึง การกระทำความผิดใด ๆ ก็ตามซึ่งกำหนดที่ใช้อยู่ขณะนั้น บัญญัติไว้ว่าเป็นการกระทำความผิดและมีการกำหนดบทลงโทษ เช่น การลักทรัพย์เป็นการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 เป็นต้น จะเห็นว่า อาชญากรรมทางด้านกฎหมาย คือ การกระทำความผิดทางอาญา และผู้กระทำความผิดทางอาญาจึงถือว่าเป็นอาชญากร ยกเว้นการกระทำความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งถือเป็นความผิดทางลหุโทษ หรือเด็กที่กระทำความผิดก็จะถือว่าเป็นอาชญากร อาชญากรรมทางด้านสังคม มีความหมายตามชื่อคือ สังคม โดยถือเอาความประพฤติเป็นใหญ่ ซึ่งหมายถึงการประพฤติปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่ชั่วร้าย สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่นให้ได้รับความทุกข์ทรมานหรือได้รับความเจ็บปวด ทั้งร่างกายหรือจิตใจ ไม่เคารพต่อประโยชน์หรือสิทธิของบุคคลอื่น หรือเบียดเบียนซึ่งดีซึ่งเด่นซึ่งกันและกันซึ่งเป็นภัยต่อสังคม ก็ถือว่าเป็นอาชญากรรมทางด้านสังคมเช่นกัน

ดังนั้น กองทะเบียนประวัติอาชญากร จึงเป็นหน่วยงานเดียวภายในสังกัดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านของบุคคล ซึ่งได้แก่ผู้ที่กระทำความผิดทางด้านคดีอาญา เช่น ผู้ต้องหา จำเลย นักโทษ คนพ้นโทษ รวมทั้งบุคคลที่ซึ่งเป็นภัยต่อสังคม ผู้ร้ายที่ก่อคดีแล้วหลบหนีความผิด คนหายหรือคนพลัดหลงทาง และรวมถึงคนตายที่ไม่ทราบชื่อและประวัติ ส่วนบุคคล หน้าที่หลักของกองทะเบียนประวัติอาชญากรคือเก็บบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล เช่น แผ่นลายพิมพ์นิ้วมือ รูปถ่าย แผนประทุษกรรม ประวัติย่อ คำนิรूपพรรณลักษณะของบุคคล หมายถึง นอกจากบุคคลากรแล้วกองทะเบียนประวัติอาชญากรยังเก็บบันทึกประวัติของสิ่งของ เช่น ทรัพย์สินที่สูญหายหรือถูกประทุษร้าย ได้แก่ ยานพาหนะ อาวุธปืนและทรัพย์สินอื่น ๆ โดยเก็บลักษณะในส่วนขอรายละเอียดต่าง ๆ เช่น คำนิรूपพรรณ ชนิดวัตถุและหมายเลขทะเบียน (พินตำรวจเอก ดนัย ตั้งชนกานนท์, 2561, หน้า 8-9)

2. ประวัติความเป็นมาของทะเบียนประวัติอาชญากร

การจัดเก็บประวัติของผู้กระทำผิดนั้นเริ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2443 (ร.ศ.119) (พินตำรวจเอกหญิงพัชรา สีนลอย , 2551, หน้า 56) โดยพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ขณะ

ดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมมีดำริที่จะตรากฎหมายลักษณะอาญาขึ้นใหม่ เพื่อที่จะใช้แทนที่กฎหมายลักษณะอาญาหลวงเดิมที่มีได้ตราบัญญัติให้มีการเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดหลายครั้งไม่เจ็ดหลายไว้เห็นว่าสมควรที่จะได้มีการเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดไม่เจ็ดหลายขึ้นเพื่อจะได้ให้เกิดความหลาบจำแก่ผู้กระทำความผิดและเห็นว่าไม่มีตำหนิรูปพรรณใดในร่างกายของมนุษย์ที่จะเป็นหลักฐานประกอบการจดจำตัวบุคคลได้แน่นอนถาวรดีเท่ากับลายนิ้วมือมนุษย์และทั้งยังไม่สามารถที่จะหาหลักฐานอื่นใดมาแสดงหรือ พิสูจน์ให้ศาลเห็นได้ว่าผู้ใดบ้างที่เคยกระทำความผิดมาก่อน ซึ่งไม่มีอะไรที่จะพิสูจน์ตัวบุคคลได้ดีเท่าลายนิ้วมือ จึงได้ทรงจัดตั้งกองพิมพ์ลายนิ้วมือขึ้นที่กองลหุโทษ กระทรวงยุติธรรมเมื่อปี พ.ศ. 2444 (ร.ศ.120) * ทรงสอนวิธีเก็บลายพิมพ์นิ้วมือและวิธีตรวจเส้นลายมือ โดยเริ่มแรกได้เก็บลายพิมพ์นิ้วมือจากนักโทษที่กำลังจะพ้นโทษเก็บไว้ เพื่อใช้เป็นหลักฐานว่าได้เคยกระทำความผิดมาก่อนและได้ขยายไปถึงการเก็บลายพิมพ์นิ้วมือผู้ต้องหาในคดีอาญาเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดหลายครั้งที่ไม่เจ็ดหลาย โดยจัดเก็บในลักษณะทะเบียนซึ่งได้รับความเชื่อถือและนิยมแพร่หลายในหน่วยงานราชการสืบเนื่องต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชการที่7) ได้มีการจัดตั้ง “กรมตำรวจภูบาล” สังกัดกรมตำรวจ กิจการพิมพ์ลายนิ้วมือจึงได้ให้หน่วยงานดังกล่าวเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมดซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในงานวิชาการ

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2475 มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตำรวจและภาระงานทั้งหมด โดยให้เปลี่ยนชื่อจาก “กรมตำรวจภูบาล” เป็น “กรมตำรวจ” สังกัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้แบ่งหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามภาระงานสำหรับกิจการประเวณีอาชญากร หรือการจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมืออยู่ในความรับผิดชอบของ “ตำรวจสันติบาล” ซึ่งมีหน้าที่หลักในการสนับสนุนงานวิชาการและช่วยเหลือตำรวจนครบาลและตำรวจภูธร และนับตั้งแต่ พ.ศ. 2476 เป็นต้นมา ได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของกรมตำรวจอีกหลายครั้ง ซึ่งมีทั้งจัดตั้งหน่วยงานใหม่ ยุบหน่วยงานเดิมและเปลี่ยนชื่อหน่วยงานงานวิชาการได้ออนย้ายไปอยู่ในความรับผิดชอบของหลาย ๆ หน่วยงานในสังกัดกรมตำรวจ และเมื่อปี พ.ศ. 2500 กรมตำรวจได้รับความช่วยเหลือจากประเทศสหรัฐอเมริกา ในการปรับปรุงงานวิชาการตำรวจภายใต้สัญญาระหว่างกรมตำรวจกับองค์การบริหารวิเทศกิจสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย (United States Operations Mission: USOM) ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาลสหรัฐที่ให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาแก่ประเทศไทยในด้านสำหรับสัญญาปรับปรุงงานวิชาการตำรวจดังกล่าวได้จัดทำขึ้นในชื่อ The Civil Police Administration Project (C.P.A.) ลง

* กองลหุโทษเดิมอยู่สังกัดกระทรวงนครบาลต่อมาภายหลังกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ให้ย้ายมาสังกัดกระทรวงยุติธรรมตั้งแต่ ร.ศ. 116 (พ.ศ. 2440)

วันที่ 20 เมษายน 2500 โดยเริ่มปรับปรุงงานวิทยาการในส่วนกลางและภูมิภาคเรื่อยมา ซึ่งมีการสนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้และส่งผู้เชี่ยวชาญมาฝึกอบรม การแยกประเภทและการจัดเก็บข้อมูล จนเมื่อปี พ.ศ. 2513 การให้ความร่วมมือดังกล่าวได้หยุดลงทำให้งานวิทยาการขาดการพัฒนาและปรับปรุงมาจนถึง พ.ศ. 2523 งานวิทยาการตำรวจได้ขาดประสิทธิภาพทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค กรมตำรวจเห็นว่าลักษณะของงานวิทยาการอยู่อย่างกระจัดกระจาย สายการบังคับบัญชาแตกต่างกันระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาค อันเป็นปัญหาในการสรรหาบุคลากรมาปฏิบัติงาน และการพัฒนาบุคลากร จึงได้มีการปรับปรุงโครงสร้างในกรมตำรวจอีกครั้ง โดยรวมเอาหน่วยงานวิทยาการตำรวจส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมาไว้ด้วยกัน มีสายการบังคับบัญชาเดียวกันจัดตั้งเป็น “สำนักงานวิทยาการตำรวจ” เมื่อปี พ.ศ. 2535 งานทะเบียนประวัติอาชญากรได้สังกัดในหน่วยงานดังกล่าวด้วยซึ่งมีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง

สำหรับงานทะเบียนประวัติอาชญากร ในยุคองค์การประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ความต้องการค้นหา และเปรียบเทียบลายนิ้วมือ ซึ่งมีความแม่นยำและมีความเร็วสูง ได้มีการพัฒนาซอฟต์แวร์ (Software) สำหรับการค้นหาและเปรียบเทียบลายนิ้วมือ ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งมีหลายประเทศได้นำระบบดังกล่าวมาใช้ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับประวัติ ประเทศไทยได้เล็งในการพัฒนาศักยภาพดังกล่าว กองทะเบียนประวัติอาชญากรสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงได้นำเอาระบบการสืบค้นลายพิมพ์นิ้วมือด้วยคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า “Automated Fingerprints Identification System” หรือระบบ AFIS มาใช้เป็นครั้งแรกตั้งแต่ พ.ศ. 2537 เป็นต้นมา และเริ่มจัดเก็บข้อมูลออกเป็น 2 ระบบ คือ ส่วนที่เป็นภาพพิมพ์ลายนิ้วมือ (Image) ได้บันทึกลงในฐานข้อมูลศูนย์ตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ (AFIS) และส่วนที่เป็นประวัติตัวอักษร (Text) ได้บันทึกประวัติและตำหนิรูปพรรณหลังบัตรแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ ลงในฐานข้อมูลประวัติอาชญากร (CDS) ซึ่งสามารถช่วยอำนวยความสะดวกในการตรวจสอบประวัติอาชญากรอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพมากโดยหากผลการตรวจสอบพบประวัติเดิม ในฐานข้อมูลจากการเชื่อมโยงระบบ AFIS และ CDS ก็จะสามารถปรากฏข้อมูลรายการบัญชีประวัติบุคคลให้ทราบ ซึ่งได้เริ่มใช้ปฏิบัติงานมาตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2539 และ ใช้ตรวจสอบลายพิมพ์มือแฝงตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2541 เป็นต้นมา

ปัจจุบันงานวิทยาการตำรวจอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ (สพฐ.ตร) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีหน่วยงานย่อยอีกหลายหน่วยงานแบ่งแยกอยู่ในสังกัดดังกล่าวและมีอำนาจหน้าที่ตามภารกิจ เช่น งานกำลังพล, งานพิสูจน์หลักฐาน, งานประวัติอาชญากร, งานฝึกอบรมและวิจัย, งานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล, งานข้อมูลวัตถุระเบิดเป็นต้นสำหรับภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บข้อมูลประวัติผู้กระทำผิด มีกองทะเบียนประวัติอาชญากร (ทว.) สำหรับส่วนกลางและศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 1-10 สำหรับส่วนภูมิภาคเป็นหน่วยงานย่อยรับผิดชอบกิจการที่

เกี่ยวกับประวัติอาชญากรทั้งหมดเช่นการจัดเก็บข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือ การตรวจสอบประวัติบุคคล และสนับสนุนหน่วยงานตำรวจอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ตรวจสอบประวัติต้องหากฎอาชญา หรือยืนยันตัวบุคคลเป็นสำคัญเพื่อประโยชน์ในการคัดกรองความประพฤติบุคคลหรือให้ทราบ ว่าต้องโทษมาแล้วหรือไม่สำหรับใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาหรือประโยชน์ในกิจการอื่น ๆ เช่น การตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในกรณีประสบภัยพิบัติ ตรวจพิสูจน์คนตายไม่ทราบชื่อ ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานเอกชนในการตรวจสอบประวัติบุคคล การพัฒนาด้านเทคโนโลยีได้ พัฒนาอย่างต่อเนื่องในระบบจัดเก็บและการแยกประเภทข้อมูลจากฐานข้อมูลประวัติอาชญากรหรือระบบ CDS หรือการเชื่อมโยงฐานข้อมูลต่าง ๆ ในระบบอินเทอร์เน็ต เช่น ระบบ POLIS ซึ่งสามารถตรวจสอบข้อมูลหมายจับได้ทันที

3. แนวคิดของทะเบียนประวัติอาชญากร

3.1 แนวคิดของรัฐในการจัดทำทะเบียนประวัติอาชญากร

แต่เดิมแนวคิดการจัดทำทะเบียนประวัติอาชญากร รัฐมีแนวคิดว่าเป็นทาสแห่งรัฐ การใช้อำนาจรัฐในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การควบคุมเมื่อบุคคลใดกระทำความผิดและผ่านขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมแล้ว บุคคลนั้นจะได้ชื่อว่าเป็นอาชญากรและมีข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการกระทำความผิดติดตัวหรือที่เรียกกันว่า “ทะเบียนประวัติอาชญากร” ซึ่งทะเบียนประวัติอาชญากรนี้เป็นเอกสารที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลผู้กระทำความผิด เช่น ชื่อนามสกุลของผู้กระทำความผิด ลักษณะและพฤติการณ์ในการกระทำความผิด เป็นต้น โดยข้อมูลต่าง ๆ ในทะเบียนประวัติอาชญากรนี้จะเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นหลัก

แนวคิดปัจจุบัน เห็นว่าการลงไว้ซึ่งทะเบียนประวัติอาชญากรมีความเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ในหลายประเทศเริ่มมีแนวความคิดของการลบทะเบียนประวัติอาชญากรมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ด้วยเหตุว่าการลงไว้ซึ่งทะเบียนประวัติอาชญากร ทำให้บุคคลผู้กระทำความผิดต้องมีตราบาปติดตัว เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งอุปสรรคหรือผลกระทบต่าง ๆ อย่างสังเขปนั้น มีดังต่อไปนี้ 1. ผลกระทบต่อตัวบุคคลผู้พ้นโทษ แม้บุคคลผู้กระทำความผิดจะได้รับโทษจนพ้นโทษออกมาแล้วจึงทำให้เกิดปัญหาจากกลับเข้าสู่สังคมแล้ว บุคคลที่กระทำความผิดจนได้รับโทษจำคุกมาแล้ว ยังจะถูกตัดสินคดีตามกฎหมายต่าง ๆ ที่บัญญัติเอาไว้อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นประเด็นทางด้านอาชีพการงาน หรือสิทธิทางการเมือง 2. ผลกระทบต่อครอบครัวของผู้กระทำความผิด เมื่อผู้กระทำความผิดพ้นโทษออกมาแล้ว นอกจากผลกระทบต่อตัวเองแล้ว ยังเกิดผลกระทบต่อครอบครัวของผู้กระทำความผิดอีกด้วย กล่าวคือ สังคมก็จะพลอยรังเกียจบุคคลในครอบครัวด้วย และการที่บุคคลมีทะเบียนประวัติอาชญากรติดตัว จะทำให้ชื่อเสียง

ของวงศ์ตระกูลเกิดความมัวหมองอีกด้วย 3. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ หากบุคคลที่มีทะเบียนประวัติ อาชญากรคิดตัวเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในอาชีพใดอาชีพหนึ่ง แต่ไม่มีโอกาสประกอบอาชีพนั้น เพราะเหตุที่มีทะเบียนประวัติอาชญากรคิดตัว จะทำให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ เพราะบุคคลเหล่านั้นไม่มีโอกาสในการสร้างสรรค์ผลงานให้ปรากฏแก่สังคม ทำให้ขาดรายได้ นอกจากนี้ยังจะกลายเป็นภาระให้ครอบครัว รวมถึงสังคมต้องเลี้ยงดูบุคคลนั้นด้วย (การนำรูปแบบ กระบวนการ และแนวนโยบายในการลบทะเบียนประวัติอาชญากรมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทย, 2561)

3.2 แนวคิดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการจัดทำทะเบียนประวัติอาชญากร
แนวคิดตามภารกิจแห่งรัฐ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานรัฐที่มีอำนาจหน้าที่หน้าป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และรักษาความปลอดภัย ความสงบภายในราชอาณาจักร ดังนั้นในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมจำเป็นจะต้องมีข้อมูลเกี่ยวข้องกับการกระทำผิด จึงได้มีการรวบรวมประวัติผู้กระทำผิดในรูปแบบทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อเป็นข้อมูลในการป้องกันปราบปรามอาชญากร

แนวคิดการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญา ได้มีมาตรการให้ศาลมีอำนาจเพิ่มโทษ ลดโทษ รอลงอาญา รอกำหนดโทษ อันจะต้องมีการพิจารณาประวัติของผู้กระทำผิดกฎหมายอาญาของบุคคลนั้น ดังนั้นสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งมีหน้าที่ในการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญาจึงจำเป็นต้องรายงานผลประวัติอาชญากรของบุคคลนั้นในสำนวนสอบสวนคดีอาญาเพื่อให้ศาลใช้ดุลพินิจต่อไป ตลอดจนมีหน้าที่ตามกฎหมายในบริการข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรให้แก่หน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนในกรณีมีการขอข้อมูลตามกฎหมาย (กองทะเบียนประวัติอาชญากร, 2561)

4. หลักการของทะเบียนประวัติอาชญากร

ระบบฐานข้อมูลประวัติอาชญากร (Criminal Database System: CDS) ซึ่งเก็บรวบรวมรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและสิ่งของในคดีอาญา ได้แก่บุคคลในที่นี้คือ ผู้กระทำความผิดทางอาญา เช่น ผู้ต้องหา จำเลย นักโทษ คนพ้นโทษ รวมถึงบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคมผู้ร้ายหลบหนีคนหายพลัดหลงและคนตายไม่ทราบชื่อรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบุคคล ได้แก่ แผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ รูปถ่าย แขนประทุษกรรม ประวัติย่อ คำหารูปพรรณ ลายสัก หมายจับ รายงานพฤติการณ์ ความเคลื่อนไหว เป็นต้น สิ่งของในที่นี้คือ ทรัพย์สินที่หายถูกประทุษร้ายหรือทรัพย์สินตกหล่นที่เก็บได้ เช่น ยานพาหนะ อาวุธปืน ทรัพย์สินอื่น ๆ รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะคำหารูปพรรณ ชนิดวัตถุ หมายเลขทะเบียน เป็นต้น

ข้อมูลประวัติอาชญากรจะจัดเก็บเฉพาะข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลส่วนตัวของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งสถานีตำรวจหรือหน่วยงานรัฐผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนคดีอาญาเช่นกรมสอบสวนคดีพิเศษ กรมการปกครอง สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นต้น โดยจะเริ่มดำเนินการจัดเก็บตามแบบพิมพ์นับตั้งแต่การแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ต้องหาสำหรับในคดีอาญาทุกประเภทคดี เว้นแต่ คดีลหุโทษคดีที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าลหุโทษหรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก รวมทั้งความผิดตามกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งได้เปรียบเทียบแล้ว* โดยจะประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

ก) ข้อมูลส่วนบุคคลประกอบด้วยลายพิมพ์นิ้วมือ ประวัติและตำหนิรูปพรรณ เช่น เลขบัตรประชาชน/ บัตรเจ้าหน้าที่รัฐ เพศ ชื่อ-นามสกุล วันเดือนปีเกิด เชื้อชาติ สัญชาติ ส่วนสูง น้ำหนัก รูปร่าง สีผิว ตำหนิการลายสัก ลักษณะและนิสัยอันเป็นที่น่าสังเกต ภูมิลำเนา อาชีพ สถานที่ทำงาน ชื่อบิดา-มารดา ชื่อสามี/ ภรรยา

ข) ข้อมูลส่วนตัวประกอบด้วยข้อมูลอาชญากรรม เช่น วันเดือนปีที่พิมพ์ลายนิ้วมือ เลขที่คดี ข้อหา วันเดือนปีที่เกิดเหตุ วันเดือนปีที่จับกุม ผลคดีชั้นพนักงานสอบสวน ผลคดีชั้นพนักงานอัยการ ชื่อศาลที่ฟ้อง, หมายเลขคดีดำ, หมายเลขคดีแดง คำพิพากษา ฐานความผิด วันพิพากษา วันพ้นโทษ ชื่อเรือนจำ

เมื่อจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ แล้วสถานีตำรวจหรือหน่วยงานรัฐผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนคดีอาญาจะได้ส่งไปจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบโดยแยกเก็บในระบบฐานข้อมูลประวัติอาชญากร (CDS) และระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ (Automated Fingerprint Identification System: AFIS) ภายใต้การควบคุมดูแลข้อมูลของกองทะเบียนประวัติอาชญากรสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยระบบฐานข้อมูลประวัติอาชญากร (CDS) ได้แบ่งเป็นระบบการจัดการแยกย่อยอีกระบบเพื่อความสะดวกในการตรวจสอบฐานข้อมูลดังนี้

1. ระบบข้อมูลหมายจับ
2. ระบบข้อมูลบุคคลพ้นโทษ
3. ระบบข้อมูลบัญชีประวัติการกระทำ

* ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจ ไม่เกี่ยวกับคดีลักษณะที่ 32การพิมพ์ลายนิ้วมือ พ.ศ. 2554 บทที่ 1ข้อ1.1.1, แต่ในกรณีที่ต้องหาหลักฐานถูกดำเนินคดีในความผิดเล็กน้อยเพราะเป็นคดีลหุโทษหรือคดีที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าลหุโทษหรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก รวมทั้งความผิดตามกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งได้เปรียบเทียบปรับแล้วหรือคดีไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิด, หรือคดีอาญาที่ผู้เสียหายฟ้องเองในคดีความผิดต่อส่วนตัวและไม่มีกรถูกบังคับโทษจำคุกจะไม่มีกรการจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือและทำประวัติอาชญากรแต่อย่างไรก็ตามถ้าความผิดนั้นมีการบังคับโทษเพราะศาลพิพากษาลงโทษจำคุกหรือไม่ได้รับการปล่อยชั่วคราวกรถูกจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือและทำประวัติอาชญากรย่อมเกิดขึ้น โดยกรมราชทัณฑ์ (Department Of Corrections) เมื่อมีการถูกควบคุมตัวแต่เป็นการดำเนินการเพื่อแจ้งให้ทราบและตรวจสอบว่าเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับที่ถูกดำเนินคดีหรือไม่ตามระบบ Double check ในคดีอาญาทั่วไปซึ่งกองทะเบียนประวัติอาชญากรสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็จะดำเนินการจัดเก็บเพิ่มเติมในระบบประวัติอาชญากรต่อไป

ความคิด 4. ระบบข้อมูลแผนประทุษกรรม และ 5. ระบบข้อมูลประวัติอาชญากร โดยในระบบข้อมูลสุดท้ายนี้เป็นระบบที่ใช้สำหรับตรวจสอบประวัติบุคคล เช่น ผู้ต้องหา ผู้ขออนุญาตทำการต่าง ๆ ผู้สมัครงานหรือการเข้ารับราชการ

นอกจากนี้เทคโนโลยีสารสนเทศอีกรูปแบบหนึ่งที่เชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลข่าวสารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและอ้างอิงข้อมูลจากฐานข้อมูลประวัติอาชญากร (CDS) ผ่านระบบคอมพิวเตอร์ให้แก่สถานีตำรวจทั่วประเทศเพื่อใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบข้อมูลคดี, ข้อมูลอาชญากรและข้อมูลอื่น ๆ ภายในหน่วยงานเรียกว่าระบบ “Police Information System (POLIS)” ซึ่งประกอบด้วยงานหลัก 13 ระบบ* เสมือนแหล่งรวมข้อมูลข่าวสารอาชญากรรมที่ใช้ตรวจสอบข้อมูลหลัก เช่น ข้อมูลทรัพย์สินหาย รถหาย และประกาศสืบจับหรือหมายจับได้รวดเร็วทันทีโดยไม่ต้องรอไปตรวจสอบหรือได้รับประกาศจากกองทะเบียนประวัติอาชญากรแต่ระบบดังกล่าวยังมี

-
- * 1) ระบบฐานข้อมูลกำลังพลจัดเก็บข้อมูลข้าราชการตำรวจเช่นข้อมูลบรรจุการแต่งตั้ง การโอนย้ายเลื่อนขั้นเงินเดือนเลื่อนยศเลื่อนยศเป็นต้นเจ้าหน้าที่บันทึก/แก้ไขข้อมูล ได้แก่เจ้าหน้าที่ สภพ., เจ้าหน้าที่ กพ. ระดับบก. และ ภ.จว. และระดับกก./สก., สน.
- 2) ระบบงานติดตามผลคดีจัดเก็บข้อมูลคดีอาญาคดีอุกฉกรรจ์สะเทือนขวัญตั้งแต่รับแจ้งจนถึงขึ้นศาลเจ้าหน้าที่บันทึก/แก้ไขข้อมูล ได้แก่พนักงานสอบสวนและเสมียนคดี
- 3) ระบบฐานข้อมูลสถิติคดีอาญารายงานสถิติของข้อมูลติดตามผลคดีเจ้าหน้าที่ใช้ข้อมูล ได้แก่ สยศ.ตร. (กลุ่มงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม)
- 4) ระบบฐานข้อมูลอุบัติเหตุจราจรจัดเก็บข้อมูลจัดเก็บข้อมูลอุบัติเหตุจราจรทางบกเจ้าหน้าที่บันทึก/แก้ไขข้อมูล ได้แก่พนักงานสอบสวนและเสมียนคดีเจ้าหน้าที่ใช้ข้อมูล ได้แก่ สยศ.ตร. (กลุ่มงานจราจร)
- 5) ระบบฐานข้อมูลจราจรจัดเก็บข้อมูลการเบิกจ่ายและออกเลขคุมใบสั่งเจ้าหน้าที่บันทึก/แก้ไขข้อมูล ได้แก่ บก.จร. ในส่วน กทม., เจ้าหน้าที่ ก.จว. ในส่วนภูธรและสว.บก.บ.ทล. เจ้าหน้าที่ใช้ข้อมูล ได้แก่ สยศ.ตร. (กลุ่มงานจราจร)
- 6) ระบบงานข้อมูลจราจรเกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายใบสั่งให้เจ้าพนักงานจราจรจัดเก็บข้อมูลใบสั่งข้อมูลระบบคะแนนข้อมูลผู้กระทำผิดกฎหมายจราจรเช่น พ.ร.บ.จราจร, พ.ร.บ.รถยนต์ฯ, พ.ร.บ.ขนส่งฯ, พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถฯ, 20 ฐานความคิด 27 ข้อหาที่ต้องบันทึกคะแนนเจ้าหน้าที่บันทึก/แก้ไขข้อมูล ได้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายจร. เจ้าหน้าที่ใช้ข้อมูล สยศ.ตร. (กลุ่มงานจราจร)
- 7) ระบบฐานข้อมูลบุคคลผู้มีพฤติกรรมในทางมิชอบเก็บข้อมูลบุคคลที่มี Blacklist เจ้าหน้าที่บันทึก/แก้ไขข้อมูล ได้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน
- 8) ระบบฐานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเก็บข้อมูลสถานที่บุคคลสำคัญบุคคลที่ต้องเฝ้าระวังเจ้าหน้าที่บันทึก/แก้ไขข้อมูล ได้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนและฝ่ายป้องกันปราบปราม
- 9) ระบบฐานข้อมูลทะเบียนยานพาหนะให้บริการสอบถาม/ตรวจสอบข้อมูลยานพาหนะโดยข้อมูลทั้งหมดนำมาจากกรมการขนส่งทางบก
- 10) ระบบฐานข้อมูลใบอนุญาตขับรถให้บริการสอบถาม/ตรวจสอบข้อมูลใบอนุญาตขับรถประเภทต่าง ๆ
- 11) ระบบฐานข้อมูลโรงข้ายสืบสวนสอบสวนคดีให้ให้บริการสอบถาม/ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรโดยทำการเชื่อมโยง On-line กับกรมการปกครอง
- 12) ระบบฐานข้อมูลพัสดุ ตร. จัดเก็บข้อมูลยานพาหนะป็นที่ดินเครื่องมือสื่อสารยุทธภัณฑ์อาคารและสิ่งปลูกสร้างครุภัณฑ์ทะเบียนเรือและเครื่องบินเจ้าหน้าที่บันทึก/แก้ไขข้อมูล ได้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่าย กบ., สกบ.
- 13) ระบบรับ-ส่งเอกสารสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (E-PAPER) สำหรับรับและส่งออกสารผ่าน E-Mail บนเครือข่าย POLIS

ข้อจำกัดอยู่ข้างเพราะไม่สามารถตรวจสอบประวัติอาชญากรจากฐานข้อมูลได้โดยจะมีการเชื่อมโยงเครือข่ายและไม่สามารถตรวจสอบได้จากระบบ “POLIS” เพราะประวัติอาชญากรเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่ต้องได้รับความคุ้มครองและปกปิดเป็นความลับหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หน่วยงานอื่นของรัฐ และหน่วยงานภาคเอกชนถ้าต้องการตรวจสอบประวัติของผู้ต้องหาหรือบุคคลต้องส่งแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือไปตรวจสอบกับระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ (AFIS) หรือส่งหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนหรือข้อมูลพื้นฐานของบุคคลนั้นในกรณีไม่สามารถพิมพ์ลายนิ้วมือได้ไปตรวจสอบกับระบบฐานข้อมูลประวัติอาชญากร (CDS) ที่กองทะเบียนประวัติอาชญากรสำนักงานตำรวจแห่งชาติเท่านั้น

5. สถานะของประวัติอาชญากร

5.1 สถานะทั่วไป

ประวัติอาชญากรมีลักษณะเป็น “ข้อมูลข่าวสาร” (Information) ไม่ใช่เป็นเพียง “ข้อมูล” (Data) ที่ตามพจนานุกรม หมายถึง “ข้อเท็จจริงที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาถึงความเห็นหรือการคำนวณปริมาณหรือลักษณะหรือที่ใช้คำนวณ โดยเครื่องคอมพิวเตอร์สิ่งสื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง” เพราะข้อมูลตามนัยดังกล่าวเป็นข้อเท็จจริงที่ยังไม่ได้ผ่านการประมวลผลเพื่อใช้ในการสื่อสารความหมายหรือรับ-ส่งหรือทำความเข้าใจได้ด้วยการอ่านฟังหรือการสื่อสารสัมผัสที่สามารถทำความเข้าใจข้อมูลข่าวสารนั้นได้ดังนั้นข้อมูลจึงเป็นส่วนประกอบของข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ทะเบียนประวัติอาชญากรมีสถานะเป็น “ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” และ “ข้อมูลข่าวสารของราชการ” ซึ่งให้นิยามความหมายไว้ดังนี้

“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษาฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้น หรือมีเลขหมายรหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่นลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคน หรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานรัฐ ไม่ว่าจะ เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

จากคำนิยามจะเห็นได้ว่าข้อมูลประวัติอาชญากรแม้เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่โดยหลักการห้ามมิให้เปิดเผยเพราะไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารสาธารณะแต่อีกสถานะหนึ่งถือว่าเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่เป็นข้อมูลข่าวสารสาธารณะซึ่งมีผลทำให้สิทธิในการรับรู้ข่าวสารตาม

กฎหมายดังกล่าวกว้างไปด้วยหากเข้าใจที่กำหนดแม้ผู้ขอตรวจสอบข้อมูลไม่มีส่วนได้เสีย โดยตรงกับเจ้าของข้อมูล โดยเคยเป็นประเด็นปัญหาในชั้นวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมาแล้วเช่นการขอให้เปิดเผยข้อมูลการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในหน่วยงานรัฐ (วินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ด้านสังคมการบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายที่ สค 1/2542) การเปิดเผยสำนวนสอบสวนทุจริตจัดซื้อยา (คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านสังคมการบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายที่ สค 17-18/2542) เป็นต้น

5.2 สถานะทางกฎหมาย

ข้อมูลประวัติอาชญากรรมนอกจากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลแล้วยังมีสถานะเป็นข้อเท็จจริงในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาแต่ไม่อยู่ในฐานะเป็นพยานหลักฐานในคดีอาญาที่โจทก์จะนำไปใช้หรืออ้างต่อศาลเพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหรือจำเลยได้และเป็นบทคัดพยานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 226/2 เพราะไม่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือประเด็นในคดีที่ถือว่าข้อมูลประวัติอาชญากรรมเป็นข้อเท็จจริงนั้นศาลสามารถรับฟังเพื่อประกอบในการใช้ดุลพินิจเกี่ยวกับการลงโทษได้ เช่น การเพิ่มโทษ บวกโทษใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยหรือไม่รอการลงโทษทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งจะได้อธิบายต่อไปในบทที่ว่าด้วยประวัติอาชญากรรมสำหรับกระบวนการยุติธรรม

นอกจากนี้ประวัติอาชญากรรมยังเป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการพิสูจน์และยืนยันตัวบุคคลเพื่อการฟ้องผู้กระทำผิดในคดีอาญาหรือรับฟังเป็นข้อเท็จจริงเพื่อลงโทษ อุปรกรณ์หรือใช้มาตรการทางกฎหมายแก่บุคคลนั้นหรือฟังเป็นข้อเท็จจริงและรับรองนิติฐานะเกี่ยวกับความบริสุทธิ์ทางคดีอาญาของบุคคลเพื่อประโยชน์ในการขอสมัครเข้าทำงาน การตรวจลงตรา การแปลงสัญชาติซึ่งรับรองให้โดยใช้ยืนยันต่อบุคคลภายนอก

ส่วนคดีแพ่งประวัติอาชญากรรมนอกจากอยู่ในฐานะเป็นข้อเท็จจริงแล้วอาจอยู่ในฐานะเป็นพยานหลักฐานในคดีแพ่งอีกส่วนหนึ่งด้วยเพื่อใช้รับรองนิติฐานะของบุคคลในกรณีเสียชีวิตจากเหตุภัยพิบัติหรือพบศพไม่ทราบชื่อเพื่อให้ศาลมีคำสั่งในเรื่องทรัพย์มรดกหรือสิทธิต่าง ๆ ของผู้ตายนั้น, หรือตีความการระงับสิ้นไปแห่งสัญญา หรือการขอรับประโยชน์ตามสัญญาประกันวินาศภัยหรือประกันชีวิตตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือคดีในศาลชำนัญพิเศษอาจนำไปใช้ต่อศาลเพื่อแสดงถึงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลเพื่อให้มีคำสั่งพ้นจากการดำรงตำแหน่งหรือเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ได้รับรองหรือยืนยันสิทธิทางมหาชนแก่บุคคลใด ๆ

6. หลักการคุ้มครองทะเบียนประวัติอาชญากรรม

6.1 การเข้าถึงข้อมูลและการรักษาความลับ

สถานะประวัติอาชญากรเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลและเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานรัฐการคุ้มครองข้อมูลและมาตรการรักษาความลับ (Confidentiality) ต้องอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งการรักษาความลับนั้น ห้ามมิให้เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต่อบุคคลที่สามโดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูล เว้นแต่ เป็นการเปิดเผยต่อหน่วยงานรัฐด้วยกันเอง ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด (พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540, มาตรา 24) นอกจากนี้การล่วงรู้หรือการเข้าถึงข้อมูลกระทำได้เพียงทางเดียวกล่าวคือ ตรวจสอบได้จากฐานข้อมูลที่จัดเก็บเท่านั้นซึ่ง ไม่มีการเชื่อมต่อ (Online) ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการกระทำความผิดหรือข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือในระบบอินเทอร์เน็ต หรือในสารสนเทศอื่นใดที่มีลักษณะเดียวกัน เว้นแต่ ข้อมูลประกาศหมายจับในระบบสารสนเทศ POLIS ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีการเชื่อมต่อและปรับปรุงข้อมูลตลอดเวลา

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับประวัติอาชญากร หรือประวัติอาชญากรรมของไทย ยัง ไม่มีกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการเฉพาะ จึงยังขาดความชัดเจนเกี่ยวกับเงื่อนไขและมาตรการคุ้มครองในการครอบครองและเปิดเผยข้อมูล รวมถึงบทลงโทษกฎหมายที่ตราและบังคับใช้ในปัจจุบันดังเช่นพระราชบัญญัติที่กล่าวนี้ เป็นการคุ้มครองและควบคุมข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในลักษณะที่เป็นกฎหมายกลางหรือกฎหมายทั่วไป (Comprehensive law) และจำกัดเฉพาะข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานรัฐเท่านั้นซึ่ง ไม่คุ้มครองข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของเอกชนด้วยโดยมีหลักเกณฑ์และแนวทางกำหนด ให้หน่วยงานรัฐต้องถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเก็บการรวบรวมและการนำไปใช้หรือเปิดเผย ซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลโดยครอบคลุมกรณีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในรูปแบบและลักษณะต่าง ๆ

ส่วนการเข้าถึงข้อมูลประวัติอาชญากรอนุญาตให้เฉพาะเจ้าพนักงานตำรวจในสังกัดกองทะเบียนประวัติอาชญากรสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบในการบันทึก, จัดเก็บและตรวจสอบข้อมูลประวัติอาชญากรที่อยู่ในความควบคุมดูแลทั้งหมดหากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา หรือหน่วยงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา หรือหน่วยงานรัฐอื่นที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่กำหนดที่ต้องการตรวจสอบข้อมูลประวัติอาชญากรอาจส่งเอกสารเกี่ยวกับผู้ขอตรวจสอบอย่างใดอย่างหนึ่งเช่นลายพิมพ์นิ้วมือหรือชื่อ-สกุล และหมายเลขบัตรประชาชน โดยส่งขอตรวจสอบเป็นเอกสารระบบการสื่อสารที่มีความปลอดภัยหรือระบบสารสนเทศ POLIS ซึ่งจะต้องมีการระบุชื่อผู้ใช้และรหัสผู้ใช้เพื่อตรวจสอบและเมื่อได้รับข้อมูลขอตรวจสอบแล้วเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการตรวจสอบจากสารบบหรือฐานข้อมูลและแจ้งผลประวัติให้ผู้ขอตรวจสอบต่อไป

6.2 การเปิดเผยข้อมูลประวัติอาชญากร

ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยข้อมูลประวัติอาชญากรจึงขาดความชัดเจนในเรื่องเงื่อนไขของการเปิดเผยซึ่งข้อมูล เงื่อนไขของการห้ามเปิดเผยข้อมูลและข้อยกเว้นให้หน่วยงานรัฐที่สามารถเปิดเผยข้อมูลประวัติอาชญากรได้* แต่อย่างไรก็ตามแม้จะไม่มีกฎหมายดังกล่าว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ประกอบพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ข้อมูลประวัติอาชญากรรมเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองและมีข้อจำกัดในการเข้าถึงในการเข้าถึงหรือเปิดเผยข้อมูล โดยจัดอยู่ในประเภทข้อมูลข่าวสารของราชการที่เปิดเผยเป็นการเฉพาะ ต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลก่อนการเปิดเผยเว้นแต่กรณีเฉพาะตามกฎหมายที่ให้เปิดเผยได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอม

การศึกษาประเด็นทางกฎหมายเกี่ยวกับเงื่อนไขของการเปิดเผยข้อมูลประวัติอาชญากรแม้จะเป็นข้อมูลส่วนบุคคลแต่วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บข้อมูลนั้นก็เพื่อประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาหรือการคัดกรองบุคคลเข้าทำงานในหน่วยงานรัฐหรือเอกชนเป็นสำคัญหรือเพื่อความมั่นคงแห่งรัฐและคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ดังนั้นแนวคิดของการห้ามมิให้เปิดเผยข้อมูลประวัติอาชญากรเพราะเป็นข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากเงื่อนไขใด ๆ จึงไม่อาจกระทำได้แม้จะได้รับการปิดบังทะเบียนประวัติอาชญากรแล้วก็ตามซึ่งถ้าจะกล่าวถึงในหน่วยงานรัฐด้วยกันเองการเปิดเผยข้อมูลด้วยวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงสามารถจะกระทำได้โดยอิสระภายใต้บทบัญญัติที่กฎหมายกำหนดส่วนกรณีเปิดเผยข้อมูลให้กับเอกชนยังคงจำกัดให้เปิดเผยเป็นการเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรับเข้าทำงานในอาชีพบางอย่างเท่านั้น

จึงสรุปได้ว่าข้อมูลประวัติอาชญากรยังจำเป็นต้องการเปิดเผยข้อมูลแต่จะเปิดเผยข้อมูลได้เพียงใดและเปิดเผยให้แก่หน่วยงานใดบ้างต้องเป็นไปตามเงื่อนไขแห่งรัฐที่กำหนดในประเทศไทยมีกฎหมายหรือระเบียบที่อนุญาตให้มีการลบหรือปิดบังประวัติอาชญากรข้อจำกัดในการเปิดเผยข้อมูลจะแบ่งตามลักษณะของการจัดเก็บประเภทข้อมูลและวัตถุประสงค์ของการนำข้อมูลไปใช้ประกอบข้อเท็จจริงโดยจะถูกจำกัดการเปิดเผยข้อมูลหากประวัติอาชญากรนั้นได้รับการปิดบังตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดแล้วในที่นี้อาจแบ่งข้อมูลประวัติอาชญากรได้เป็น 2 ประเภทคือ ประวัติอาชญากรทั่วไปและประวัติอาชญากรวิสามัญดังนี้

* ในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อกฎหมายว่าด้วยข้อมูลประวัติอาชญากรรมที่จัดขึ้นโดยสำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2553 ที่ผ่านมานอกจากนี้ยังได้มีการกำหนดหลักการของกฎหมายดังกล่าวในหัวข้ออื่น ๆ ด้วยดังนี้ (1) เงื่อนไขของการลบหรือทำลายข้อมูล (2) การกำหนดสิทธิต่าง ๆ ของเจ้าของข้อมูลประวัติอาชญากรรม (3) บทกำหนดโทษสำหรับบุคคลที่ทำให้เสียหายทำลายแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมซึ่งข้อมูลประวัติอาชญากรรมโดยมิชอบ (4) การกำหนดบทเฉพาะกาล (5) การกำหนดอาชญากรรมต่าง ๆ ที่ได้รับการยกเว้นให้มีการเปิดเผยข้อมูลประวัติอาชญากรรมได้

6.2.1 ประวัติอาชญากรทั่วไป

ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของผู้กระทำผิดและการกระทำอาชญากรรมทั้งหลายที่อยู่ในระบบทะเบียนปกติซึ่งอาจเป็นข้อมูลที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วหรือยังอยู่ระหว่างการดำเนินคดี การเปิดเผยข้อมูลในระบบทะเบียนดังกล่าวจะอยู่ภายใต้กฎหมายที่ว่าด้วยข้อมูลประวัติอาชญากร หรือกฎหมายว่าด้วยข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งไม่ว่าในต่างประเทศหรือประเทศไทยพบว่ามีลักษณะของข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลประวัติอาชญากรคล้ายคลึงกัน โดยห้ามมิให้เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่ว่ากรณีใด ๆ เว้นแต่เปิดเผยเป็นการเฉพาะต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาหรือหน่วยงานรัฐด้วยกันในกรณีสมัครเข้ารับราชการและการออกใบอนุญาตต่าง ๆ หรือเปิดเผยต่อเอกชนโดยเจ้าของข้อมูลยินยอมภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

6.2.2 ประวัติอาชญากรวิสามัญ

ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของผู้กระทำผิดและการกระทำอาชญากรรมทั้งหลายที่คดีถึงที่สุดแล้วเท่านั้นและอยู่ในหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขตามกฎหมายที่อนุญาตให้ลบหรือปิดบังข้อมูลได้ และหรือได้รับการลบหรือปิดบังข้อมูลประวัติอาชญากรรมแล้วข้อมูลในระบบทะเบียนดังกล่าวจะได้รับความคุ้มครองพิเศษต่างจากทะเบียนประวัติอาชญากรทั่วไปและห้ามมิให้เปิดเผยข้อมูลไม่ว่ากรณีใด ๆ ตามเจตนารมณ์ในการลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการมีประวัติอาชญากรเว้นแต่ตามข้อยกเว้นให้เปิดเผยตามที่กำหนดเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ ฉะนั้นหากจะศึกษาเรื่องการเปิดเผยข้อมูลประวัติอาชญากรนั้นการแบ่งประเภทข้อมูลประวัติอาชญากรให้ชัดเจนจึงง่ายต่อการจัดกลุ่มข้อมูลที่ต้องเปิดเผยและข้อมูลที่ไม่ต้องเปิดเผยดังนี้

6.2.2.1 ข้อมูลที่อาจเปิดเผยได้ข้อมูลประวัติอาชญากรประเภทที่ 1 จัดให้อยู่ในประเภทข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ภายใต้ข้อจำกัดที่กฎหมายกำหนดเช่นเปิดเผยต่อหน่วยงานรัฐหรือนายจ้างของเจ้าของข้อมูล หรือผู้ที่เจ้าของข้อมูลยินยอมให้เปิดเผยโดยข้อจำกัดในการเปิดเผยจะถูกกำหนดให้เปิดเผยได้ในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาหรือใช้เพื่อตรวจสอบประวัติบุคคลในกรณีที่มีกฎหมายหรือระเบียบให้ต้องตรวจสอบประวัติผู้นั้นก่อนแต่เนื่องจากความหลากหลายของประเภทคดีรวมถึงการลงโทษและภาวการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นข้อมูล เช่น การได้รับภัยโทษ การล้างมลทินจึงแนวคิดที่จะจัดให้มีการแบ่งระดับของข้อมูลประวัติอาชญากรเพื่อสอดคล้องกับการนำไปใช้ประกอบข้อเท็จจริงและไม่ให้เกิดผลกระทบแก่ผู้กระทำผิดมากเกินไป

6.2.2.2 ข้อมูลที่ไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลประวัติอาชญากรประเภทที่ 2 จัดอยู่ในประเภทข้อมูลที่ไม่ต้องเปิดเผยและไม่สามารถเปิดเผยต่อสาธารณชนได้ไม่ว่ากรณีใด ๆ เว้นแต่ตาม

ข้อยกเว้นให้เปิดเผยตามที่กำหนดเพื่อประโยชน์แห่งรัฐซึ่งการเปิดเผยตามเงื่อนไขดังกล่าวตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีลักษณะที่ 32 บทที่ 4 เรื่องการพิมพ์ลายนิ้วมือและพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการพ.ศ. 2540 ไม่ได้วางหลักเกณฑ์ไว้ชัดเจนถึงผลของการลบบประวัติอาชญากรและเงื่อนไขของการเปิดเผยข้อมูลที่ได้รับ การลบบหรือปิดบังประวัติแล้วแต่จากการศึกษาได้ทราบว่าข้อมูลดังกล่าวเมื่อได้รับการคัดแยกและนำออกจากสารบบหรือฐานข้อมูลจะถูกจัดเก็บไว้ใช้เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการตามเหตุจำเป็น และจะไม่อนุญาตให้เปิดเผยต่อสาธารณชน เช่น การสนับสนุนในงานสืบสวนและสอบสวนหรือดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดทางอาญา เช่น การเก็บลายพิมพ์นิ้วมือแฝงจากสถานที่เกิดเหตุและไม่สามารถสืบได้ว่าผู้ใดกระทำผิดหรือเพื่อการสืบค้นข้อมูลของผู้เสียชีวิตโดยไม่ทราบชื่อ เป็นต้น

จึงสรุปได้ว่า ข้อมูลประวัติอาชญากรจะกำหนดไม่ให้เปิดเผยโดยปราศจากเงื่อนไขใด ๆ ไม่สามารถกระทำได้เพราะประวัติอาชญากรยังมีความจำเป็นต่อการตรวจสอบหรือความมั่นคงแห่งรัฐการเปิดเผยข้อมูลควรกำหนดและแบ่งประเภทให้ชัดเจนว่า ข้อมูลประวัติอาชญากรประเภทใดสามารถเปิดเผยได้เป็นการทั่วไป หรือเปิดเผยได้เป็นการเฉพาะเท่านั้น จะเห็นได้ว่าประเทศแคนาดาและประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดชัดเจนถึงข้อยกเว้นของข้อมูลประวัติอาชญากรที่ได้รับการลบบหรือปิดบังแล้วให้สามารถเปิดเผยได้เป็นการเฉพาะเท่านั้น ซึ่งเป็นผลดีต่อผู้กระทำผิดเพื่อทราบว่าหลักเกณฑ์ใดบ้างที่อาจถูกตรวจสอบโดยหน่วยงานรัฐโดยสามารถนำมาปรับใช้กับประเทศไทยเพื่อพัฒนากฎหมายหรือแก้ไขหลักเกณฑ์อื่น ๆ

6.3 การลบบข้อมูลประวัติอาชญากร

การลบบข้อมูลประวัติอาชญากรเป็นการลบบข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับผลแห่งการดำเนินคดีอาญาของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาด้วยมีวัตถุประสงค์หลักเป็นการลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการมีประวัติการกระทำความผิดและคืนสิทธิให้แก่ผู้ที่เคยถูกดำเนินคดีอาญาด้วยเหตุต่าง ๆ เนื่องจากผลทางคดีอันถึงที่สุดแห่งไม่มีการวินิจฉัยความผิดหรือผลแห่งการกระทำไม่ต้องรับผิดทางอาญาหรือไม่มีความผิดทางอาญาหรือมีวัตถุประสงค์เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดสำหรับคดีที่เป็นความผิดเล็กน้อยหรือไม่มีการลงโทษทางอาญา

สำหรับประเทศไทยแนวคิดที่ต้องการลดผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการมีประวัติอาชญากรและให้ผู้กระทำผิดกลับคืนสู่สังคมให้มากที่สุดรัฐไม่ได้ปฏิเสธแนวความคิดนี้และได้มีการกำหนดระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีลักษณะที่ 32 การพิมพ์ลายนิ้วมือ พ.ศ. 2554 เป็นแนวทางสำหรับการลบบประวัติอาชญากรโดยเพิ่มเติมเงื่อนไขเกี่ยวกับการอนุญาตให้ลบบประวัติอาชญากรได้เพิ่มเติมจากเดิมซึ่งมีเพียงเล็กน้อยในบทที่ 4 เรื่องการคัดแยกและทำลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือและรายการประวัติหรือบัญชีประวัติซึ่งได้

แก้ไขใหม่เมื่อปี พ.ศ. 2554 อนุญาตให้ลบหรือปิดบังทะเบียนประวัติอาชญากรได้หากเข้ากรณีหลักเกณฑ์ที่กำหนดดังต่อไปนี้ซึ่งมี 12 กรณี คือ 1. มีหลักฐานแน่ชัดว่าตายแล้วเช่นใบมรณะบัตรใบชั้นสูตรพลิกศพหรือแบบรับรองรายการทะเบียนคนตายจากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรกรมการปกครองเป็นต้น 2. ผู้เสียหายได้ถอนคำร้องทุกข์ถอนฟ้องหรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย 3. พนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องหรือยุติการดำเนินคดีอาญาตามระเบียบว่าด้วยการดำเนินคดีของพนักงานอัยการ 4. ศาลสั่งยกฟ้องหรือไม่ประทับฟ้อง 5. ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง 6. พนักงานอัยการถอนฟ้องในชั้นศาล 7. เมื่อมีกฎหมายออกใช้ภายหลังการกระทำผิดยกเลิกความผิดเช่นนั้น 8. เมื่อมีกฎหมายยกเว้นโทษ 9. เมื่อมีคำพิพากษาของศาลหรือฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ว่าบุคคลนั้นมิได้เป็นผู้กระทำความผิด 10. คดีลหุโทษหรือคดีที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษหรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบกหรือความผิดตามกฎหมายอื่น ๆ ที่กำหนดให้มีโทษปรับสถานเดียวซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำการเปรียบเทียบปรับหรือศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษปรับสถานเดียว 11. คดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดโดยศาลมิได้มีคำพิพากษาลงโทษถึงจำคุกหรือมีการเปลี่ยนโทษเป็นวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน เช่น เด็กหรือเยาวชนที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษปรับหรือมีคำสั่งให้ว่ากล่าวตักเตือนแล้วปล่อยตัวไปโดยไม่กำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติเด็กหรือเยาวชนพ้นระยะเวลาการฝึกและอบรมตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลด้วยดี และศูนย์ฝึกเด็กและอบรมเด็กและเยาวชนได้ออกใบบริสุทธิให้เด็กหรือเยาวชนที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้รอการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษโดยกำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติหรือภายหลังปล่อยตัวแต่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้กำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติต่อและสามารถพ้นการคุมความประพฤติด้วยดีตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด เป็นต้น 12. คดีตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเมื่อคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้ปล่อยตัวผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้ว

แต่อย่างไรก็ตามการอนุญาตให้ลบประวัติอาชญากรได้ยังคงไม่ครอบคลุมในความผิดอื่น ๆ ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ (จากข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในรายงานผลการตรวจสอบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเรื่องสิทธิในกระบวนการยุติธรรมกรณีขอให้ลบประวัติอาชญากรและทำลายแผ่นพิมพ์นิ้วลายมือรายงานผลพิจารณาที่ 652/2555 ลง วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2555) โดยเป็นข้อปัญหาจากการร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและคณะกรรมการการตรวจสอบกลาละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมได้ให้ไว้เป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อลดผลกระทบจากการมีประวัติอาชญากรของผู้กระทำความผิด 1. ความผิดใด ๆ นอกเหนือจากคดีลหุโทษที่มีลักษณะให้ศาลเลือกลงโทษและศาลใช้ดุลพินิจพิพากษาลงโทษปรับสถานเดียวอันเป็นการลงโทษเล็กน้อย 2. ไม่ได้ถูกตัดสินลงโทษใน

ความผิดที่ศาลระวางโทษถึงขั้นจำคุกเช่นการใช้มาตรการทางกฎหมายแทนการลงโทษผู้กระทำความผิด ตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว (พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550, มาตรา 12) หรือการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 86, มาตรา 90 และมาตรา 132) และผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวครบถ้วนย่อมเป็นผลสิทธิ นำคดีอาญามาฟ้องระงับ 3. คดีพิเศษอื่นที่ให้การดำเนินคดีในชั้นไต่สวนข้อเท็จจริง เช่น กรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไต่สวนข้อเท็จจริงแล้วมีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาเป็นอันตกไปตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542, มาตรา 91)

ในต่างประเทศที่มีกฎหมายว่าด้วยข้อมูลประวัติอาชญากรรัฐได้เปิดโอกาสให้ผู้ที่เคยกระทำความผิดหรือถูกดำเนินคดีอาญามีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานรัฐที่จัดเก็บประวัติอาชญากรดำเนินการลบประวัติอาชญากรของของตนได้ถ้าเป็นไปได้ตามเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์แห่งกฎหมายหรือระเบียบนั้น ๆ โดยมีหลักการและเหตุผลหรือแนวคิดในการตรากฎหมายที่คล้ายกันคือต้องการลดผลกระทบต่าง ๆ อันมากเกินไปที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลที่มีประวัติการกระทำความผิดคิดตัวและคืนสิทธิที่ต้องเสียไปหรือถูกจำกัดระหว่างที่ยังมีประวัติการกระทำความผิดก่อนการลบหรือปิดบัง (จงสวัสดิ์ พิสิฐพันธ์, 2554, หน้า 38-41)

6.3.1 รูปแบบการลบประวัติอาชญากร

คำว่า “ลบ” ตามที่อ้างนี้ไม่ได้ถือตามความหมายโดยทั่วไปซึ่งทำให้เข้าใจว่าเป็นการ “ทำให้หมดสิ้นไป” โดยปราศจากข้อมูลอันเกี่ยวกับประวัติอาชญากรแต่แท้จริงแล้วการลบข้อมูลดังกล่าวนี้มีความหมายแบบกว้างเพราะคำว่า “ลบ” ที่ใช้เรียกอยู่เป็นการครอบคลุมถึงทุกกรณี ซึ่งรวมถึงการดำรงอยู่ของข้อมูลโดยใช้วิธีที่เรียกว่าการ “ปิดบัง” แต่จะไม่เปิดเผยข้อมูลเว้นแต่ใช้เพื่อประโยชน์ในทางราชการเท่านั้นตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีลักษณะที่ 32 บทที่ 4 เรื่องการคัดแยกและทำลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือและรายการประวัติหรือบัญชีประวัติข้อ 2.1 และข้อ 2.2 ได้แยกรูปแบบการลบประวัติอาชญากรออกเป็น 2 ประเภทคือการทำลายข้อมูลและการแยกออกจากสารบบหรือรื้อถอน ทำให้พินาศซึ่งบางสิ่ง การทำลายความเสียหายหรือทำให้คุณค่าหรือมูลค่าลดลง

6.3.1.1 การทำลายข้อมูลการอนุญาตให้มีการทำลายข้อมูลประวัติอาชญากรมิได้ในกรณีเดียวตามระเบียบฯ ข้อ 1.1 ประกอบข้อ 2.1 คือ มีหลักฐานแน่ชัดว่าผู้กระทำความผิด เช่น

ใบมรณะบัตร ใบชั้นสูตรพลิกศพ หรือแบบรับรองรายการทะเบียนคนตามจากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรกรมการปกครอง ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการพ.ศ. 2540 มาตรา 23 (1) ที่ให้หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล โดยจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวข้อ และจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และให้ยกเลิกการจัดเก็บ เมื่อหมดความจำเป็นซึ่งระเบียบดังกล่าวได้กำหนดวิธีทำลายไว้ว่าให้กระทำโดยการเผาหรือย่อยสลาย

6.3.1.2 การคัดแยกออกจากสารบบหรือฐานข้อมูลในที่นี้ใกล้เคียงกับคำว่า “ลบ” (Erase) หมายถึง การนำออกลบออกทำให้เลือนหายไปหรือปิดบังไม่เปิดเผยมีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า “Erasure” จึงอนุมานได้ว่าการ “ลบ” กับ การ “ปิดบัง” มีความหมายอย่างเดียวกัน ซึ่งตรงข้ามกับคำว่า “ทำลาย”

ตามระเบียบฯ ข้อ 1.2 – 1.12 ประกอบข้อ 2.2 กำหนดห้ามมิให้ทำลายข้อมูลประวัติอาชญากร แต่ให้ดำเนินการคัดแยกข้อมูลที่เข้าหลักเกณฑ์ตามระเบียบฯ ดังกล่าว นำแยกออกจากสารบบหรือฐานข้อมูลประวัติอาชญากรปกติไปไว้ในอีกฐานข้อมูลที่มีระบบความปลอดภัยสูง โดยไม่สามารถเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดได้ แม้กระทั่งการตรวจสอบเพื่อสมัครเข้ารับราชการ หรือเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือตรวจสอบเพื่อใช้ในกิจการอื่นกรณีมีกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการกำหนดคุณสมบัติ ให้ตรวจสอบประวัติต้องหากคืออาญา สำหรับประกอบการพิจารณาเว้นแต่เปิดเผยเฉพาะหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางราชการ เช่น การเก็บลายนิ้วมือแฝงจากสถานที่เกิดเหตุ โดยไม่สามารถสืบได้ว่าเป็นผู้ใดหรือการสืบค้นข้อมูลของผู้ที่เสียชีวิต โดยไม่ทราบชื่อหรือประวัติกรณีพบศพไม่ทราบชื่อในสถานที่ทั่วไป หรือสถานที่เกิดภัยพิบัติ เพื่อแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการติดต่อญาติผู้เสียชีวิตต่อไป

6.3.2 กระบวนการลบประวัติอาชญากร

การลบประวัติอาชญากรของไทยจะดำเนินการในรูปของคณะกรรมการภายใต้คำสั่งของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและผู้บังคับการกองทะเบียนประวัติอาชญากรซึ่งมีจำนวนคณะกรรมการจำนวน 2 ชุดอย่างน้อยชุดละ 3 คน แบ่งเป็น “กรรมการชุดคัดแยก” และ “กรรมการชุดสอบสวน” โดยทั้งหมดได้รับการแต่งตั้งจากผู้บังคับการกองทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อดำเนินการตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีลักษณะ 32 บทที่ 4 ว่าด้วยการคัดแยกและทำลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือและรายการประวัติหรือบัญชีประวัติแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 กรรมการชุดคัดแยกประธานกรรมการต้องมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองผู้บังคับการมีหน้าที่พิจารณาคัดเลือกแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือและเอกสารที่เกี่ยวข้องทุกประเภทแยกออกจากสารบบหรือฐานข้อมูลประวัติอาชญากรรมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยจัดทำบัญชีรายชื่ออายุวันที่มีประวัติครั้งสุดท้ายของบุคคลที่ถูกพิมพ์ลายนิ้วมือและมีชื่ออยู่ในรายการประวัติหรือบัญชีประวัติ เสนอต่อผู้บังคับการกองทะเบียนประวัติอาชญากรรม เพื่อพิจารณาเสนอผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เพื่ออนุมัติให้ทำลายหรือนำออกจากสารบบ

ขั้นตอนที่ 2 กรรมการชุดตรวจสอบประธานกรรมการต้องมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้กำกับการ โดยเมื่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีคำสั่งอนุมัติตามข้างต้นแล้ว มีหน้าที่ตรวจสอบแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือและเอกสารที่เกี่ยวข้องว่า ถูกต้องตรงกันกับบัญชีที่คณะกรรมการชุดคัดแยกเสนอมาหรือไม่ เมื่อเห็นว่าถูกต้องตรงกันแล้วให้รายงานเสนอต่อผู้บังคับการกองทะเบียนประวัติอาชญากรรม เพื่อสั่งการให้หน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้องดำเนินการ 3 เรื่อง ดังนี้ 1. ปรับฐานข้อมูลแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือให้ถูกต้อง 2. สำเนาบัญชีรายชื่อและแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือที่ได้รับอนุมัติสำหรับกรณีที่ไม่ต้องทำลายส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดเก็บและปรับฐานข้อมูลในสารบบนั้น 3. ดำเนินการทำลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือและเอกสารที่อยู่ในข่ายทำลาย

การให้หรือการกำหนดโทษหรือการลงโทษ

1. ความหมายของการให้หรือการกำหนดโทษหรือการลงโทษ

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 (แก้ไขโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ฉบับที่ 25 พ.ศ. 2559 มาตรา 7) บัญญัติว่า ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุกหรือปรับ และในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินห้าปีไม่ว่าจะลงโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตามหรือลงโทษปรับ ถ้าปรากฏว่าผู้นั้น (1) ไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน หรือ (2) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือเป็นโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ (3) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่พ้นโทษจำคุกมาแล้วเกินกว่าห้าปี แล้วมากระทำความผิดอีก โดยความผิดในครั้งหลังเป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ และเมื่อศาลได้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิด หรือการรู้สึกความผิด และพยายามบรรเทาผลร้ายที่เกิดขึ้น หรือเหตุอื่นอันควรปรานีแล้ว ศาลจะพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ไม่ว่าจะเป็นโทษจำคุกหรือปรับอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งสองอย่าง เพื่อให้โอกาสกลับตัวภายในระยะเวลาที่ศาลจะได้กำหนดแต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ศาลพิพากษา โดยจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประพฤติกของผู้นั้นด้วยหรือไม่ก็ได้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า รอคการกำหนดโทษ คือ กรณีที่ศาลพิพากษาว่าผู้ต้องหาที่มีความผิด แต่ยังไม่กำหนดโทษจำคุกว่าจะต้องถูกจำคุกเท่าใด โดยกำหนดระยะเวลาในกำหนดโทษไว้ อย่างเช่น คดีนี้ ศาลพิพากษาให้รอการกำหนดโทษไว้ 2 ปี จึงยังไม่ทราบว่าจะจำคุกเท่าใด แต่หากภายใน 2 ปี ได้กระทำความผิด จึงจะถูกกำหนดโทษ ในทางตรงกันข้ามถ้าภายใน 2 ปี ไม่ได้กระทำความผิด ถือว่า พ้นโทษ ส่วนการ 'รอการลงโทษ' หรือที่เรียกกันว่า รอลงอาญา ก็คือ กรณีที่ศาลพิพากษาว่าผู้ต้องหาที่มีความผิดและกำหนดจำคุกมีเวลาแน่นอนแล้ว แต่ผู้ต้องหาไม่ต้องถูกจำคุกโดยรอลงอาญาไว้ เช่น ศาลสั่งจำคุก 2 ปี แต่รอลงอาญาไว้ 2 ปี หากภายใน 2 ปี ไม่กระทำความผิดอีก ถือว่า พ้นโทษ

2. แนวคิดของการให้รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ

แนวคิดในการให้รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ มีแนวคิดการให้โอกาสผู้กระทำความผิด การให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดก่อให้เกิดผลดี เป็นการให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิด ทำให้มีการรักษาทรัพยากรและลดการต่อต้านหรือเป็นปฏิปักษ์กับสังคมจากผู้กระทำความผิด การให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดทำให้การลงโทษตรงกับสภาพความเป็นจริง เพราะสาเหตุการกระทำความผิดมีหลายสาเหตุ เช่น สภาพแวดล้อม ครอบครัว การสับสนโอกาส เป็นการให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดที่สามารถแก้ไขฟื้นฟูได้กลับไปอยู่กับครอบครัวและชุมชน การให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดที่สามารถแก้ไขฟื้นฟูได้กลับตัวเป็นพลเมืองดี การให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดที่บรรเทาผลร้ายที่เกิดจากการกระทำความผิด อีกทั้งการให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดที่ไม่มีทุนทรัพย์ต่อสู้คดี

แนวคิดการหลีกเลี่ยงการลงโทษจำคุกระยะสั้น ที่เห็นว่า การลงโทษจำคุกระยะสั้น ก่อให้เกิดผลเสียดังต่อไปนี้ คือ การลงโทษจำคุกระยะสั้นทำให้ผู้กระทำความผิดได้เรียนรู้พฤติกรรมที่เลวร้าย และการลงโทษจำคุกระยะสั้นทำให้ผู้กระทำความผิดมีประวัติเสื่อมเสีย ยากที่จะกลับตัวเป็นพลเมืองดีได้

3. หลักการของการให้รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ

ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 สามารถแยกพิจารณาหลักเกณฑ์การรอลงโทษได้ดังนี้

3.1 ศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี

3.2 ถ้าปรากฏว่าผู้ต้องหาไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือปรากฏว่าผู้ต้องหาเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือเป็นโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรากฏว่าผู้ต้องหาเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนแต่พ้นโทษจำคุกมาแล้วเกินกว่า 5 ปี แล้วมากระทำความผิดอีก โดยความผิดในครั้งหลังเป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

3.3 ต้องมีเหตุผลที่เป็นเกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจการให้รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษซึ่งแยกพิจารณา การสืบค้นเชิงลึกในตัวผู้กระทำผิด ศาลต้องได้ข้อมูลเกี่ยวกับ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิตนิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้กระทำผิด ตลอดจนสภาพความผิดหรือเหตุอันควรปรานีแล้ว เห็นเป็นการสมควร ศาลจะพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิดแต่รอกการกำหนดโทษไว้ หรือกำหนดโทษแต่รอกการลงโทษไว้แล้วปล่อยตัวไป เพื่อให้โอกาส ซึ่งการได้ข้อมูลดังกล่าว ศาลมีอำนาจสอบถามผู้กระทำผิดเอง หรือสั่งให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะและพินิจแล้วรายงานศาลเพื่อประกอบการพิจารณา

ทั้งนี้ การพิจารณาพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดในคดีอาญา กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องใช้ดุลพินิจวินิจฉัยซึ่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวง อย่าพิพากษาลงโทษจนกว่าจะแน่ใจว่ามี การกระทำผิดจริงและจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดนั้น โดยการกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และศาลจะลงโทษนอกเหนือไปจากที่บัญญัติไว้ไม่ได้ แต่เนื่องจากคดีแต่ละคดีมีข้อเท็จจริงที่แตกต่างกัน ประกอบกับความประพฤติและมูลเหตุชักจูงใจของผู้กระทำความผิดแต่ละคนก็มีลักษณะที่แตกต่างกันไป ทำให้ศาลไม่อาจพิพากษาลงโทษจำเลยเท่ากันในทุกกรณี การรอกการลงโทษและการรอกการกำหนดโทษจึงเป็นกระบวนการที่กฎหมายให้โอกาสผู้กระทำความผิดกลับตัวก่อนที่จะได้รับโทษจำคุกจริง ๆ โดยให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสกลับตัวเป็นคนดี อันจะเป็นประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมมากกว่าที่จะลงโทษจำคุกผู้กระทำผิด

การศึกษาอบรม เช่น ผู้กระทำความผิดอยู่ระหว่างศึกษาและหมายความร่วมมือถึงระดับ การศึกษาของผู้กระทำความผิด ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1385/2530 ที่ศาลได้พิพากษาลงโทษ จำเลยโดยไม่รอกการลงโทษ ซึ่งจำเลยอ้างว่าเป็นนิติศาสตร์บัณฑิต และกำลังศึกษาอยู่ในสำนักอบรม ศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ศาลเห็นว่า จำเลยเป็นคนมีความรู้ แต่ก็มีได้คำนึงถึงความ สุขุเสียของส่วนรวม ในการใช้ให้บุคคลอื่นกระทำผิด ด้วยการนำรถบรรทุก ซึ่งมีน้ำหนักบรรทุก และน้ำหนักบรรทุกรวมกันเกินกว่าที่ทางการกำหนดถึง 6, 100 กิโลกรัม มาวิ่งบนทางหลวงแผ่นดิน

สุขภาพของผู้กระทำความผิด ถ้าต้องรับโทษอาจเป็นอันตรายร้ายแรงต่อผู้กระทำความผิด ภาวะแห่งจิต หมายถึง ผู้มีจิตบกพร่อง เช่น จำเลยมีลักษณะบกพร่องทางจิต อยากรู้ของคนอื่น ประกอบกับจำเลยได้นำเงินมาคืนผู้เสียหายจนครบถ้วนแล้วและผู้เสียหายไม่คิดใจดำเนินคดี สมควรรอกการลงโทษจำเลยเพื่อให้จำเลยกลับตัวเป็นพลเมืองดี (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 994/2525)

นิสัย หมายถึง ความประพฤติจนเคยชิน อาชีพและสิ่งแวดล้อม เช่น แม้จำเลยจะมีอาชีพ เป็นหลักแหล่งและไม่เคยกระทำความผิดมาก่อนก็ตาม แต่เป็นเจ้ามือสลากกินรวบขนาดใหญ่ แสดงว่าไม่เกรงกลัวกฎหมายบ้านเมือง จึงไม่มีเหตุสมควรรอกการลงโทษ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2572/2540)

สภาพความผิด เช่น เสพยาบ้าขณะขับรถบรรทุก เป็นอันตรายแก่ประชาชนทั่วไปที่ใช้ถนน แม้ไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนก็ไม่สมควรรอการลงโทษเพื่อไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่าง (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7683/2544) หรือ กรณีที่เคยถูกลงโทษหรือรอการลงโทษมาแล้วและยังกระทำความผิดอาญาซ้ำอีก แสดงว่าไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายและไม่เข็ดหลาบจึงไม่ควรรอการลงโทษ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 743/2479 และ 2008/2541)

เหตุอื่นอันควรปรานี เช่น การลงโทษจำคุกจำเลยในข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างพี่น้อง ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม โดยเฉพาะความสัมพันธ์พี่น้อง จึงควรรอการลงโทษให้กลับตัว (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1665/2543)

หากภายในเวลาที่ศาลกำหนดผู้กระทำความผิดไม่ได้กระทำความผิดขึ้นอีก ก็ถือว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดตามที่ศาลพิพากษาแต่ไม่ถูกลงโทษ โดยถือว่าพ้นจากการที่กำหนดโทษหรือการที่จะลงโทษที่รอไว้เป็นเด็ดขาด ไม่ถือว่าเคยรับโทษจำคุกมาเลย แต่หากผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังที่ศาลกำหนด ศาลอาจเรียกตัวผู้กระทำความผิดมาตักเตือนให้ปฏิบัติตามเงื่อนไข หรือในคดีที่รอการกำหนดโทษศาลจะกำหนดโทษที่รอไว้ แล้วลงโทษผู้กระทำความผิด หรือในคดีที่รอการลงโทษศาลอาจเห็นสมควรให้ลงโทษซึ่งรอไว้เสียก็ได้ ดังนั้นการพิพากษาลงโทษจำคุกผู้กระทำความผิดอาจไม่ใช่เพียงวิธีการเดียวในการป้องกันหรือปราบปรามการกระทำความผิดได้เสมอไป ศาลจึงต้องใช้ดุลพินิจพิจารณาถึงความแตกต่างในตัวบุคคล และข้อเท็จจริงประกอบกรกระทำของผู้กระทำความผิดแต่ละคนว่าสมควรที่จะลงโทษจำคุกบุคคลนั้นหรือไม่ หรือจะพิจารณาใช้วิธีการอื่น เช่น การรอการลงโทษหรือการรอการกำหนดโทษซึ่งเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดสามารถกลับตัวเป็นพลเมืองดี และประพฤติดนินให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมได้ (สราวุธ เบญจกุล, 2561)

หลักการจำกัดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลกับการคุ้มครองสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล

การที่มนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นสังคมภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นสมาชิกทุกคนในสังคมต่างก็มีสิทธิเสรีภาพในความเป็นส่วนตัว และสามารถกระทำสิ่งใด ๆ ได้ภายในขอบเขตที่รัฐธรรมนูญกำหนดรับรองสิทธิเสรีภาพไว้ (ชนินทร์ ดิชาวัน, 2561) เมื่อประชาชนมาอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมากจนเกิดสังคม ดังนั้นในการรักษาความสงบเรียบร้อยให้กับประชาชนโดยส่วนใหญ่บางเรื่องรับมีความจำเป็นต้องจำกัดสิทธิเสรีภาพของปัจเจกชนเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนส่วนใหญ่ บางเรื่องรัฐมีความจำเป็นต้องจำกัดสิทธิเสรีภาพของปัจเจกชนเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนส่วนใหญ่ในสังคม และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในสังคม ซึ่งเรียกว่า “ประโยชน์สาธารณะ” (Public interest) ในการกระทำของรัฐ

ที่อาจส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามแนวคิดทางกฎหมายมหาชน รัฐต้องประสานดุลยภาพระหว่างการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของปัจเจกชนกับประโยชน์สาธารณะของประชาชน ส่วนใหญ่ในสังคมในอยู่ในความเหมาะสมพอดีด้วยซึ่งถือว่าเป็นปรัชญาสำคัญของหลักกฎหมายมหาชน (เผชิญ ธรรมศาสตร์กุล, 2561)

1. หลักการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล เพื่อประโยชน์สาธารณะ

จากคำจำกัดความของคำว่า “ประโยชน์สาธารณะ” (Interest general) เป็นข้อพิสูจน์ ข้อแรกของกิจกรรมของฝ่ายปกครองโดย เป็นหน้าที่หลักของฝ่ายปกครองคือการจัดทำกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะมิใช่เพื่อประโยชน์ของเอกชนรายหนึ่งรายใด กิจกรรมเหล่านี้เรียกว่า บริการสาธารณะประโยชน์สาธารณะ ถือเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งของกฎหมายปกครอง และเป็นสิ่งที่น่าสนใจในการวางกรอบอำนาจหน้าที่ของฝ่ายปกครอง กล่าวคือ กิจกรรมที่ได้ดำเนินการโดยเอกชน ไม่สามารถจัดได้ว่าเป็น “บริการสาธารณะ” (Service public) (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2561) ถือเป็นเหตุผลที่สำคัญประการหนึ่งในการจำกัดสิทธิส่วนบุคคลและหากพิจารณาประโยชน์สาธารณะเป็นวัตถุประสงค์ของการดำเนินของรัฐเพื่อตอบสนองความต้องการของคนส่วนใหญ่ ส่วนอำนาจมหาชนเป็นวิธีดำเนินการที่ให้รัฐมีอำนาจเหนือปัจเจกชนเพื่อดำเนินการให้สำเร็จตามเป้าหมายนั้น ดังนั้น หัวใจของกฎหมายมหาชนจึงอยู่ที่วัตถุประสงค์ของกิจกรรมของรัฐที่ต้องเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของคนส่วนใหญ่ (พันตำรวจเอก อังกูร วัฒนรุ่ง, 2561) ส่วนคำว่า “ความสงบเรียบร้อยของประชาชน” (Public policy) การให้คำจำกัดความนั้นเป็นเรื่องยากที่จะจำกัดความ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ แต่ถ้ากล่าวถึงวัตถุประสงค์อาจกล่าวได้ว่า “ความสงบเรียบร้อยของประชาชน” มีความมุ่งหมายที่จะให้ยกขึ้นมาใช้ในกรณีที่มีผลประโยชน์ส่วนรวมของสังคมขัดกับผลประโยชน์ส่วนตัว ผลประโยชน์ส่วนรวมย่อมมีความสำคัญมากกว่า กล่าวโดยสรุป “ความสงบเรียบร้อยของประชาชน” หมายถึง ประโยชน์โดยทั่วไปของประเทศชาติและสังคม (พิชัยศักดิ์ หรยางกูร และคณะ, 2561)

หลักการจำกัดสิทธิของบุคคลเพื่อประโยชน์สาธารณะปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 36 วรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า “การกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชน อันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นส่วนตัว ตลอดจนการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้เป็นเจ้าของข้อมูลนั้นจะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์สาธารณะ (เจตนาธรรม์ จันท์ศาสตร์, 2561)

ความมั่นคงของรัฐ (National security) นั้น อาจกล่าวโดยสรุปว่า เป็นสถานะเกี่ยวกับการธำรงรักษาป้องกันชาติบ้านเมืองให้ดำรงอยู่อย่างปลอดภัย มีเอกราชและอธิปไตยปลอดภัยจาก

การถูกคุกคามทั้งภายในและภายนอกการจำกัดสิทธิเสรีภาพเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 36 วรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า “การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยสิ่งสื่อสารที่บุคคลติดต่อถึงกัน รวมทั้งการกระทำด้วยประการอื่นใด เพื่อให้ล่วงรู้ถึงข้อความในสิ่งสื่อสารทั้งหลายที่บุคคลมีติดต่อถึงกันจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน” (พัชร นิยมศิลป์, 2561)

2. หลักการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล โดยหลักความยินยอม (Consent)

ตามแนวคิดนี้ มาจากหลักกฎหมายในเรื่องละเมิดที่ว่า “ความยินยอมไม่ทำให้เป็นละเมิด” มีความหมายว่า บุคคลซึ่งยอมต่อการกระทำอย่างหนึ่ง หรือบุคคลซึ่งเข้าเสี่ยงภัยยอมรับความเสียหายจะฟ้องคดีเกี่ยวกับการกระทำหรือความเสียหายนั้นมิได้ กล่าวคือความยินยอมของผู้เสียหายย่อมเป็นข้อแก้ตัวซึ่งทำให้ผู้ซึ่งก่อความเสียหายไม่ต้องรับผิดชอบละเมิดและยอมไม่เป็นการผิดกฎหมาย ซึ่งตามกฎหมายเยอรมันก็ถือว่าไม่เป็นการผิดกฎหมายหรือมิชอบกฎหมายอย่างไรก็ดี ความยินยอมของผู้เสียหายย่อมไม่มีผลอะไร หากได้พิจารณาถึงลักษณะการกระทำความยินยอมที่มีลักษณะขัดต่อศีลธรรมอันดี (พิชัยศักดิ์ หรยางกูร, 2561) ในประเทศฝรั่งเศสถ้าเป็นความยินยอมที่เป็นความเสียหายเกี่ยวกับทรัพย์สินสามารถยินยอมกันได้ไม่ถือว่าเป็นความผิด (หลักการและขอบเขตของการยินยอมของผู้เสียหายทำให้ไม่成为ละเมิดตามกฎหมายไทย, 2561) แต่ถ้าเป็นความเสียหายที่เกี่ยวกับร่างกายความยินยอมนั้นก็ไม่มีผลอะไร อย่างไรก็ดี ในบางกรณีการตกลงยินยอมเกี่ยวกับร่างกายก็อาจใช้บังคับกันได้ (การประนีประนอมยอมความ, 2561) ถ้าเป็นการยินยอมตกลงเกี่ยวกับเพื่อความสะอาดเรียบร้อยหรือสุขภาพอนามัย หรือความสวยงามให้แพทย์ผ่าตัดเพื่อการรักษา หรือสูบเอาเลือดออกจากร่างกายเพื่อใช้ประโยชน์สำหรับผู้อื่นถือว่าไม่มีความผิด

หลักความยินยอมปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติว่าด้วยสัญญาที่ไม่เป็นธรรม (แนวคิดสัญญาที่ไม่เป็นธรรมและการคุ้มครองผู้บริโภคโดยการดำเนินคดีแบบกลุ่มในประเทศไทย, 2561) พุทธศักราช 2540 มาตรา 8 ซึ่งบัญญัติว่า “ข้อตกลง ประกาศ หรือคำแจ้งความที่ได้ทำไว้ล่วงหน้าเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดเพื่อละเมิดหรือผิดสัญญาในความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัยของผู้อื่น อันเกิดจากความจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ตกลง ผู้ประกาศ ผู้แจ้งความ หรือของบุคคลอื่นซึ่งผู้ตกลงผู้ประกาศ หรือ ผู้แจ้งความต้องรับผิดด้วย จะนำมาอ้างเป็นข้อยกเว้น หรือจำกัด ความรับผิดไม่ได้”

3. หลักการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล โดยเอกสิทธิ์ตามกฎหมาย (Privilege)

“หลักนิติรัฐ” (Rechtsstaatsprinzip) หรือ “หลักนิติธรรม” (The rule of law) เป็น

หลักประกันสิทธิเสรีภาพของราษฎรจากการใช้อำนาจตามอำเภอใจของฝ่ายบริหารอันได้แก่ รัฐ หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ฝ่ายบริหารจะกระทำการใด ๆ ที่อาจเป็นผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของราษฎรคนใดคนหนึ่งได้ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายให้อำนาจ และกระทำได้เฉพาะแต่ภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น โดยหลักแล้วบุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะกระทำการใด ๆ ได้ตามใจปรารถนา การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลนั้นเป็นข้อยกเว้นจากหลักทั่วไป (หลักนิติธรรม, 2561) ข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร จึงย่อมอยู่ในบังคับของหลักนิติรัฐ หรือหลักนิติธรรม ดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ องค์กรและเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจหน้าที่สืบสวนสอบสวนคดีอาญา และผู้มีอำนาจหน้าที่รักษาความมั่นคงของรัฐจะกระทำได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายและเพียงเท่าที่กฎหมายให้อำนาจไว้เท่านั้น กล่าวโดยสรุป การจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลโดยเอกสิทธิ์ตามกฎหมายของรัฐหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีเอกสิทธิ์ตามกฎหมาย หรืออำนาจในฐานะฝ่ายปกครอง ที่จะจำกัดการใช้สิทธิและเสรีภาพของราษฎรแต่ละคน โดยการบังคับให้กระทำการบางอย่าง หรือห้ามมิให้กระทำการบางอย่างได้ ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น หรือเพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์มหาชน หรือประโยชน์สาธารณะ ปัญหาคงมีแต่เพียงว่าทำอย่างไรราษฎรจึงจะมั่นใจได้ว่า องค์กรต่าง ๆ ของรัฐจะไม่ใช้อำนาจจำกัดสิทธิเสรีภาพตามอำเภอใจเท่านั้น

4. หลักการควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

หากพิจารณาถึงบรรดารัฐเสรีประชาธิปไตยทั้งหลายจะพบว่ามีหลักการที่สำคัญ 2

หลักการ กล่าวคือ หลักประชาธิปไตย (Das Demokratische Prinzip) และหลักนิติรัฐ (Das Rechtsstaatsprinzip) หลักประชาธิปไตยและหลักนิติรัฐเป็นหลักที่มีความเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน จนอาจกล่าวได้ว่าหลักประชาธิปไตยเป็นหลักที่เอื้อให้ผิหลักนิติรัฐและขณะเดียวกันหลักนิติรัฐก็เป็นหลักที่ส่งเสริมสนับสนุนต่อหลักประชาธิปไตย แต่หากจะกล่าวถึงประเด็นเรื่องการควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐนั้น หลักการที่บทบาทสำคัญคือหลักนิติรัฐ โดยที่หลักนิติรัฐเป็นหลักใหญ่ที่เป็นหลักการพื้นฐานในที่นี่จึงสามารถแบ่งหลักย่อยของหลักนิติรัฐที่เกี่ยวกับเรื่องการควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้ 3 หลักย่อย ได้แก่ หลักการแบ่งแยกอำนาจ หลักความชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายปกครองและหลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน (บรรเจิด สิงคะเนติ, 2561)

5. หลักความชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายปกครอง

ความผูกพันต่อกฎหมายของฝ่ายปกครอง หรือ “หลักความชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายปกครอง” (Gesetzmaessigkeit der Verwaltung) ซึ่งแบ่งเป็นหลักย่อยได้ 2 หลัก คือ 1. ความผูกพันต่อกฎหมายของฝ่ายตุลาการหรือหลักความชอบด้วยกฎหมาย (Der Grundstz des Vorrangs des

Gesetzes) และ 2. หลักเงื่อนไขของกฎหมาย (der Grundsatz des Vorbehalts des Gesetzes) (บรรเจิด สิงคะเนติ, 2561)

5.1 หลักความมาก่อนของกฎหมาย (der Grundsatz des Vorrangs des Gesetzes) ซึ่งหมายความว่า การกระทำของรัฐที่ออกมาในรูปแบบบัญญัติของกฎหมาย ย่อมอยู่ในลำดับที่มา ก่อนการกระทำต่าง ๆ ของรัฐทั้งหลาย รวมทั้งการกระทำของฝ่ายปกครองด้วย การกระทำของรัฐ (รวมทั้งการกระทำของฝ่ายปกครอง) ทั้งหมดจึงไม่อาจขัดแย้งกับบทบัญญัติของกฎหมายได้ หลักนี้เรียกร้องในทางปฏิเสธว่าการกระทำของฝ่ายปกครองหรือมาตรการอันใดอันหนึ่งของฝ่ายปกครองจะขัดหรือแย้งกับกฎหมายทั้งหลายที่มีอยู่ไม่ได้ หากการกระทำของฝ่ายปกครองหรือ มาตรการอันใดของ ฝ่ายปกครองขัดหรือแย้งกับกฎหมาย การกระทำหรือมาตรการนั้นย่อมไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย (บุบผา อัครพิมาน, 2561)

5.2 หลักเงื่อนไขของกฎหมาย (der Grundsatz des Vorbehalts des Gesetzes) ในขณะที่หลักความมาก่อนของกฎหมายเรียกร้องให้ทางปฏิเสธมิให้ฝ่ายปกครองจะมีอำนาจกระทำการอันใดที่เป็นการขัดแย้งกับกฎหมายที่มีอยู่ แต่หลักเงื่อนไขของกฎหมายกลับเรียกร้องว่าฝ่ายปกครองจะมีอำนาจกระทำการอันใดอันหนึ่งได้ต่อเมื่อมีกฎหมายให้อำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระทำของฝ่ายปกครองที่เป็นการกระทบสิทธิของปัจเจกบุคคล หากไม่มีกฎหมายให้อำนาจฝ่ายปกครอง กระทำการดังกล่าว การกระทำของฝ่ายปกครองนั้นย่อมไม่ชอบด้วยหลักเงื่อนไขของกฎหมาย ดังกล่าว (บรรเจิด สิงคะเนติ, 2561)

บทที่ 3

หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 กรณีผลกระทบต่อผู้ต้องคำพิพากษาให้รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ และการจัดการทะเบียนประวัติอาชญากร

กฎหมายระหว่างประเทศ

“มันดีกว่าที่จะปล่อยให้คนผิดลึบคนลอยนวล เมื่อเทียบกับการลงโทษคนบริสุทธิ์หนึ่งคน” ข้อความดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงหลักการที่ว่าในกระบวนการยุติธรรมนั้นแทบจะไม่มีสิ่งใดอันเป็นสิ่งที่ ไม่พึงประสงค์มากไปกว่าการตัดสินให้ผู้บริสุทธิ์ต้องรับผิด ทั้งนี้ก็เนื่องจากผลที่ตามมาของคำตัดสิน ลงโทษผู้บริสุทธิ์นั้นรุนแรงเป็นอย่างยิ่ง แม้ผลของคำพิพากษาที่ผิดพลาดอาจได้รับการแก้ไขเยียวยาได้ แต่ความรู้สึกด้านลบที่สังคมมีต่อผู้ต้องคำพิพากษานั้นยากที่จะแก้ไขเยียวยา ดังนั้น เพื่อให้แน่ใจ อย่างที่สุภาษิตกล่าวจะไม่ตัดสินลงโทษผู้บริสุทธิ์ บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาต้องได้รับ การสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าความผิดนั้นจะถูกพิสูจน์ โดยผู้ที่กล่าวหาตนเองที่มีหน้าที่ในการพิสูจน์ถึงความผิดดังกล่าว หลัก Presumption of innocence ไม่ใช่ข้อสันนิษฐานในความหมายของ การสรุปว่ามีข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งเกิดขึ้น (Presumed fact) เมื่อปรากฏว่ามีข้อเท็จจริงอีกอย่างหนึ่ง เกิดขึ้น (Basic fact) และไม่ใช่ข้อสันนิษฐานที่ใช้ในความหมายทั่วไปหรือการอนุมานบนพื้นฐานของ ความเป็นไปได้ ตรงกันข้าม หลักดังกล่าวมีขึ้นเพื่อเป็นข้อผูกมัดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญาปฏิบัติต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยปราศจากอคติหรือให้การปฏิบัติ เยี่ยงผู้บริสุทธิ์ โดยไม่คำนึงว่าจะมีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ต้องหาหรือจำเลยอย่างไร กล่าวคือ เป็นหลักการทั่วไปที่ใช้บังคับแก่ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงสถานะพยานหลักฐานที่มี หรือประวัติอาชญากรรมของบุคคลนั้น ๆ หลัก Presumption of innocence จึงไม่ใช่บทบัญญัติ ที่ว่าด้วยข้อสันนิษฐานในทางอาญา (Criminal presumption) หากแต่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายสารบัญญัติ ที่มีสถานะเป็นสิทธิมนุษยชน ดังบัญญัติไว้ในข้อ 11 (1) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วย สิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ความว่า “บุคคลซึ่งถูกกล่าวหาว่ามีความผิดอาญามีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่า บริสุทธิ์ จนกว่าจะมีการพิสูจน์ ว่ามีความผิดตามกฎหมายโดยกระบวนการพิจารณาที่เปิดเผย และผู้นั้น ได้รับหลักประกันทั้งหลายที่จำเป็นในการต่อสู้คดี” (วคิน แดงประดับ, 2553)

กฎหมายของต่างประเทศ

แนวความคิดของทะเบียนประวัติอาชญากรรมมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมของประเทศตนเอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประสานงาน ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ แนวทางปฏิบัติ รูปแบบวิธีการในการจัดเก็บข้อมูลของต่างประเทศ ได้แก่ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สาธารณรัฐฝรั่งเศส ประเทศสหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักร ซึ่งผลการศึกษาปรากฏดังต่อไปนี้

1. สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพราะเป็นกฎหมายวิธีบัญญัติซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ในการบังคับใช้กฎหมายอาญาสารบัญญัติ หรือกฎหมายอาญาส่วนเนื้อหาและเป็นกฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับเอกชนและองค์กรของรัฐ ในการบังคับใช้กฎหมายอาญานั้นต้องเป็นไปตามหลัก เกณฑ์ ของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเท่านั้น (คณิศ ฅ นคร, 2548, หน้า 40) ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางของหลักประกันในกฎหมายอาญา (สุภชลี เทพหัสดิน ฅ อุษรยา, 2550) ซึ่งบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มาตรา 103 (2) และประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน มาตรา 1 “บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญา ต่อเมื่อกระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและบัญญัติโทษไว้สำหรับความผิดนั้น”*

หลักเกณฑ์วิธีพิจารณาความอาญา ในส่วน “ข้อมูลในการดำเนินคดีอาญา” ซึ่งถูกจัดเก็บและรวบรวมโดยหน่วยงานต่าง ๆ จะสะท้อนให้เห็นถึงระบบการทำงาน ระบบการจัดเก็บและการบริหารข้อมูล การนำข้อมูลมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ข้อดีข้อเสีย และเป็นตัวชี้วัดให้เห็นถึงแนวทางในการป้องปรามอาชญากรรมที่เกิดขึ้นเพื่อคุ้มครองชีวิตและเสรีภาพมากกว่าการปราบปรามในสหภาพยุโรปโดยเฉพาะอย่างยิ่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีให้ความสำคัญกับการเก็บข้อมูลเป็นอย่างมาก เพราะข้อมูลดังกล่าวเป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคม สภาพความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินคุณธรรมและศีลธรรมของประชาชน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ประสิทธิภาพของกฎหมายบ้านเมือง การอำนวยความสะดวกของระบบตุลาการ แนวโน้มการเกิดอาชญากรรมและแนวทางการป้องกัน ตลอดจนการลดจำนวนคดีอาญาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้การบูรณาการ

* Art. 103 (2) GG และ § 1 StGB (Keine Strafe ohne Gesetz) An act can be punished only if it was a punishable offense by law before the act was committed. [Eine Tat kann nur bestraft werden, wenn die Strafbarkeit gesetzlich bestimmt war, bevor die Tat begangen wurde.]

ข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจะช่วยคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวเยอรมันในการดำเนินชีวิตและปกป้องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามบทบัญญัติพื้นฐานแห่งรัฐธรรมนูญ*

1.1 หน่วยงานที่มีบทบาทในการจัดเก็บข้อมูลและบูรณาการข้อมูล

การศึกษาวิจัยถึงบทบาทและขอบเขตความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะสะท้อนให้เห็นถึงระบบการทำงานที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกันและกันอย่างเป็นระบบ หน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการจัดเก็บข้อมูลและบูรณาการ ข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมทางอาญามีดังต่อไปนี้

1.1.1 กระทรวงยุติธรรม (Federal Ministry of Justice/ Bundesministerium der Justiz [BMJ])

ภารกิจหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรมแห่งสหพันธ์ ได้แก่ภารกิจด้านงานนิติบัญญัติ (Legislation) – กระทรวงยุติธรรมมีภารกิจ ในการจัดทำร่างกฎหมายออกกฎหมาย ตรวจสอบร่างกฎหมายจากกระทรวงอื่นมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (The Basic Law/ Grundgesetz) ภารกิจด้านงานปกครอง (Administrative) - กระทรวงยุติธรรมมีหน้าที่จัดตั้งองค์กรทางปกครอง ดูแลงานงบประมาณของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม วางเงื่อนไขให้แก่องค์กร ทำหน้าที่ควบคุม ดูแล และตรวจสอบให้การบริหารงานตุลาการของทั้ง 16 รัฐ ดำเนินไปภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมาตรา 30** “การใช้อำนาจปกครองและการปฏิบัติหน้าที่ปกครองเป็นของมลรัฐ เว้นแต่กฎหมายนี้จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นหรืออนุญาตไว้” และ มาตรา 92*** “อำนาจในการพิพากษาเป็นของผู้พิพากษา องค์กรที่ใช้อำนาจ คือ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ ศาลสูงแห่งสหพันธ์ ศาลสหพันธ์ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายนี้ และศาลมลรัฐ” ภารกิจในงานปกครองนี้เป็นการวางโครงสร้างให้การดำเนินกระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่างเป็นระบบ

* Art. 1 (1) GG [Die Würde des Menschen ist unantastbar. Sie zu achten und zu schützen ist Verpflichtung aller staatlichen Gewalt.].

** Art. 30 GG (Distribution of competence between the Federation and the States) The exercise of governmental powers and the discharge of governmental functions are incumbent on the States insofar as this Basic Law does not otherwise prescribe or permit. [Die Ausübung der staatlichen Befugnisse und die Erfüllung der staatlichen Aufgaben ist Sache der Länder, soweit dieses Grundgesetz keine andere Regelung trifft oder zulässt.]

*** Art. 92 GG (Court Organization) The judicial authority is vested in the judges; it is exercised by the Federal Constitutional Court, by the Supreme Federal Court, by the Federal courts provided for in this Basic Law and by the courts of the States. [Die rechtsprechende Gewalt ist den Richtern anvertraut; sie wird durch das Bundesverfassungsgericht, durch die in diesem Grundgesetze vorgesehenen Bundesgerichte und durch die Gerichte der Länder ausgeübt.]

เพราะกระทรวงยุติธรรมจะสนับสนุนการจัดเก็บข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศาล คดีพิพาทที่นำมาสู่ศาล และตัวบทกฎหมายให้แก่หน่วยงานที่มีหน้าที่เฉพาะซึ่งจะได้กล่าวในลำดับถัดไป

1.1.2 กระทรวงกิจการภายใน (Federal Ministry of the Interior/
Bundesministerium des Innern [BMI])

กระทรวงกิจการภายในมีบทบาทสำคัญในการปกป้องและรักษาความมั่นคงปลอดภัยภายในประเทศ กำหนดนโยบายสำหรับบุคคลต่างชาติและผู้อพยพ ให้ความคุ้มครองบุคคลจากการใช้ความรุนแรง การก่ออาชญากรรมและการก่อการร้าย ให้การบริการแก่สาธารณะ และสนับสนุนการปกครองภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

กระทรวงกิจการภายในมีหน่วยงานภายใน 19 สำนักงาน งานด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติเป็นภารกิจหน้าที่ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของ 3 หน่วยงาน ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานอาชญาวิทยาแห่งสหพันธ์ (Federal Criminal Police Office/Bundeskriminalamt [BKA]) (Bundeskriminalamt, 2018) สำนักงานอาชญาวิทยาแห่งสหพันธ์เป็นหน่วยงานหลัก และมีบทบาทสำคัญที่สุดในการเก็บรวบรวม วิเคราะห์และบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ที่มีหน่วยงานย่อยซึ่งปฏิบัติภารกิจหน้าที่ในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการดำเนินคดีอาญา ภารกิจหลักของสำนักงานอาชญาวิทยาคือ การต่อสู้กับอาชญากรรมในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานของมลรัฐและหน่วยงานพิเศษ ตลอดจนองค์กรอิสระ

2. สำนักงานสถิติแห่งสหพันธ์ (Federal Statistical Office/ Statistisches Bundesamt [StBA]) (Destatis Statistisches Bundesamt, 2018) สำนักงานสถิติแห่งสหพันธ์เป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ เก็บรวบรวมข้อมูลแห่งชาติทุก ๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของชนชาวเยอรมัน ทั้งในรูปแบบมหภาค คือข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งรัฐในด้านประชากร การจ้างงาน การลงทุน การเลือกตั้งและบริการสาธารณะ และในรูปแบบจุลภาค คือ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของประชาชนโดยตรง เช่น การศึกษา การประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิต สุขภาพ ข้อมูลที่ถูกจัดเก็บนั้นต้องมีคุณภาพกล่าวคือถูกรวบรวมโดยวิธีที่ทันสมัย มีสำเนียงรับผิดชอบเป็นกลางตรวจสอบได้ ผ่านการวิเคราะห์ การประเมินค่าให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงปราศจากการแทรกแซงจากฝ่ายใด ข้อมูลมีเพื่อการพัฒนาประเทศและเปิดกว้างแก่ทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายการเมือง ฝ่ายปกครอง เศรษฐกิจและประชาชน ในส่วนที่สนับสนุนกระบวนการยุติธรรมทางอาญาคือ ข้อมูลในหัวข้อแผนงานความปลอดภัยของสังคม (Social security schemes)

3. สำนักงานตำรวจแห่งสหพันธ์ (Federal Police/ Bundespolizei [BPOL])
สำนักงานตำรวจแห่งสหพันธ์เป็นตัวแทนของรัฐภายใต้การควบคุมดูแลของสำนักงานอาชญาวิทยา

แห่งสหพันธ์ (BKA) มีภารกิจในการสืบสวนสอบสวน มีความรับผิดชอบต่อการบังคับใช้กฎหมาย ในการดำเนินคดีอาญาทั้งในคดีอาญาภายในประเทศ คดีอาญาที่เป็นความผิดฉ้อโกงและคดีอาญาที่มีรัฐต่างชาติเข้ามาเกี่ยวข้อง สำนักงานตำรวจแห่งสหพันธ์ เป็นอีกหน่วยงานหลักที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการรวบรวม ดำเนินการ จัดเก็บและสังเคราะห์ข้อมูล โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อจัดหาข้อมูลที่มีความเป็นกลาง เป็นอิสระและมีคุณภาพสูงให้แก่สาธารณะ

1.1.3 ตำรวจมลรัฐบาเดน – เวิร์ทเทมเบอร์ก (Baden - Württemberg Police/ Polizei Baden - Württemberg) (Polizei Baden, 2018)

ตำรวจแห่งมลรัฐบาเดน – เวิร์ทเทมเบอร์ก เป็นหน่วยงานภายใต้การปกครองของ คณะรัฐมนตรีแห่งมลรัฐ เป็นเจ้าหน้าที่รัฐผู้ทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครองประชาชนและป้องกันการเกิดอาชญากรรม ภารกิจหน้าที่ของตำรวจมลรัฐ มีดังนี้

1. ภารกิจด้านการคุ้มครองความมั่นคงปลอดภัยสาธารณะและจัดระเบียบสังคม ตำรวจแห่งมลรัฐบาเดนมีภารกิจในการทำหน้าที่ให้ความคุ้มครองแก่ชีวิต เสรีภาพและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนดูแลสังคมให้อยู่ภายใต้ความสงบเรียบร้อย หากเกิดการกระทำความผิดขึ้นย่อมมีหน้าที่ต้องนำตัวผู้กระทำความผิด มาดำเนินคดีภายใต้หลักประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน

2. ภารกิจด้านงานกฎหมาย - ตำรวจแห่งมลรัฐบาเดนมีหน้าที่ปฏิบัติงานภายใต้ขอบอำนาจที่กฎหมายให้ไว้และภายใต้ขอบเขตแห่งกฎหมาย

3. ภารกิจด้านการให้ความร่วมมือในการป้องปรามอาชญากรรม – ตำรวจแห่งมลรัฐบาเดนมีภารกิจพิเศษนอกเหนือไปจากการทำหน้าที่ตำรวจดังที่กล่าวมา กล่าวคือมีหน้าที่ในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมและฝ่ายปกครองในการเก็บรวบรวมข้อมูลของคดีอาญาและการบูรณาการข้อมูล และเผยแพร่ต่อสาธารณะเพื่อให้ประชาชนรับรู้ถึงข้อมูลการเกิดอาชญากรรม และแนวทางการหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อในคดีอาชญากรรม

1.4 สำนักงานสืบสวนอาชญากรรมศุลกากร (The German Customs Investigation Bureau/ Zollkriminalamt [ZKA]) (The German Customs Investigation Bureau, 2018)

สำนักงานสืบสวนอาชญากรรมศุลกากรเป็นหน่วยงานภายใต้สังกัด กระทรวงการคลัง (German Finance Ministry/ Bundesministerium der Finanzen) ภารกิจหน้าที่ของสำนักงานสืบสวนอาชญากรรมศุลกากร มีดังนี้ 1. ภารกิจด้านงานศุลกากร - เป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน โดยการวางระบบฐานข้อมูล ระบบการสืบสวนสอบสวนด้านอาชญาวิทยา และเทคโนโลยีเกี่ยวกับอาชญากรรม 2. ภารกิจด้านเศรษฐกิจ – เป็นศูนย์กลางการเฝ้ามองการเจริญเติบโตและสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ 3. ภารกิจด้านการป้องกัน – เป็นศูนย์กลาง

ในการให้การสนับสนุนความมั่นคงปลอดภัยทางเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปและการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ 4. การกิจด้านการเผยแพร่ข้อมูล และเทคโนโลยี - โดยการวางแผนงาน ให้ความร่วมมือ และปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานด้านสถิติ หน่วยงานในส่วนนี้มี บทบาทส่งเสริม และสนับสนุนการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูล 5. การกิจด้านงานกฎหมายและการกำกับ ดูแลองค์กรวิชาชีพ - ทำหน้าที่ดูแลและตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานราชการ ฝ่ายบริหารและฝ่ายปกครอง 6. การกิจด้านการให้ความช่วยเหลือหน่วยงานอื่น

1.2 ระเบียบคำสั่งและแนวทางการปฏิบัติขององค์กร

การจัดเก็บข้อมูลและบูรณาการข้อมูลขององค์กรต่าง ๆ ของรัฐบาลสหพันธ์อยู่ภายใต้กฎหมายของหน่วยงานที่ควบคุมดูแล และภายใต้หลักการความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ กฎเกณฑ์แห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บข้อมูลของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีสามารถสรุปได้ ตามรูปแบบการปฏิบัติงานขององค์กรต่าง ๆ ได้แก่

1.2.1 สำนักงานอาชญาวิทยาแห่งสหพันธ์ (BKA) ภายใต้สังกัดกระทรวงกิจการภายใน (Federal Ministry of the Interior/ Bundesministerium des Innern)

มีการบริหารจัดการองค์กรภายใต้ “กฎหมายว่าด้วยการบริหารงานของสำนักงานอาชญาวิทยาแห่งสหพันธ์และความร่วมมือระหว่างองค์กรของสหพันธ์และหน่วยงานตำรวจเกี่ยวกับข้อเท็จจริงทางอาญา” ปี ค.ศ. 1997 อันเป็นระเบียบข้อบังคับของกระทรวงกิจการภายใน ซึ่งกำหนดให้สำนักงานอาชญาวิทยาแห่งสหพันธ์ เป็นผู้ดูแลระบบการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลให้ ความร่วมมือ และเปิดเผยข้อมูลให้กับ หน่วยงานตำรวจ หน่วยงานของสหพันธ์ และหน่วยงานของ ทั้ง 16 มลรัฐ ตลอดจนองค์กรความร่วมมือแห่งสหภาพยุโรป ทั้งนี้สำนักงานสถิติแห่งสหพันธ์ต้องทำงานภายใต้กฎขององค์กรตำรวจอาชญากรรมระหว่างประเทศ (International Criminal Police Organization: ICPO) เพราะเป็นหนึ่งในสมาชิกที่มีจำนวน 186 ประเทศทั่วโลกบัพญญัติภายใต้ “กฎหมายว่าด้วยการบริหารงานของสำนักงานอาชญาวิทยาแห่งสหพันธ์และความร่วมมือระหว่างองค์กรของสหพันธ์และหน่วยงานตำรวจเกี่ยวกับข้อเท็จจริงทางอาญา” ที่เกี่ยวเนื่องด้วยขั้นตอน และวิธีการบูรณาการข้อมูล ได้แก่

1. มาตรา 1 (1) BKAG วางหลักว่าสหพันธ์เป็นผู้ควบคุมดูแลการทำงานของ สำนักงานอาชญาวิทยาแห่งสหพันธ์ให้ปฏิบัติภายใต้ความร่วมมือระหว่างสหพันธ์ และองค์กรของ มลรัฐในกิจการที่เกี่ยวข้องการกระทำความผิดอาญาทั้งปวง

2. มาตรา 2 (1) BKAG วางหลักว่า สำนักงานอาชญาวิทยาเป็นองค์กรกลางในการ ค้นหาและรวบรวมข้อมูลจาก มลรัฐ หน่วยงานตำรวจ หน่วยงานของสหพันธ์เพื่อบูรณาการให้เกิด เป็นข้อมูลที่มี ประโยชน์ต่อการป้องกันและแก้ไขการกระทำความผิดเพื่อให้เกิดความร่วมมือ

ระหว่างองค์กรต่อต้านอาชญากรรมต่าง ๆ ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ทั้งนี้การปฏิบัติงานต้องไม่ละเมิดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ และต้องสอดคล้องกับบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน (StGB) และรัฐธรรมนูญ (GG)

3. มาตรา 6 (1) BKAG วางหลักว่า สำนักงานอาชญาวิทยาแห่งสหพันธ์ต้องปฏิบัติภารกิจร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งสหพันธ์ในการให้ความคุ้มครองปลอดภัยแก่พยานที่ให้ข้อมูล ซึ่งนำมาใช้เพื่อประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

4. มาตรา 7 (1) BKAG วางหลักว่า สำนักงานอาชญาวิทยามีหน้าที่เก็บรักษา แก้ไข เปลี่ยนแปลง และนำข้อมูลไปใช้ได้แต่เพียงเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานในการบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเท่านั้น

5. มาตรา 8 (1) BKAG วางหลักว่าสำนักงานอาชญาวิทยามีหน้าที่จัดเก็บข้อมูลจำแนกได้ดังนี้ (1) ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลการกระทำความผิดและลักษณะรูปพรรณสัณฐานของผู้กระทำความผิด (2) หมายเลขคดีและรายละเอียดการกระทำความผิดที่มีการบันทึกไว้อย่างถูกต้องโดยเจ้าพนักงานตำรวจ (3) ข้อมูลเวลาและสถานที่ที่เกิดการกระทำความผิด (4) ลักษณะการกระทำที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน

6. มาตรา 9 (1) BKAG วางหลักว่า สำนักงานอาชญาวิทยาสามารถเก็บข้อมูลคดีในระดับชั้นศาลต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ตลอดจนจนถึงขั้นการบังคับคดีการบังคับโทษการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษา และการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย

1.2.2 สำนักงานตำรวจแห่งสหพันธ์ (BPOL)

ปฏิบัติการกิจการภายใต้ “กฎหมายตำรวจแห่งสหพันธ์” (Federal Police Law/ Gesetz über die Bundespolizei [BPoLG]) ปี ค.ศ. 1994 ซึ่งวางกฎเกณฑ์ไว้ในบทบัญญัติมาตรา 1 ว่า เจ้าพนักงานตำรวจเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองแห่งสหพันธ์ปฏิบัติงานภายใต้สังกัด กระทรวงกิจการภายใน (Federal Ministry of the Interior) มีหน้าที่ต้องปกป้องคุ้มครองประชาชน หน่วยงานต่าง ๆ สังคมและประเทศชาติด้านความมั่นคงปลอดภัย และให้การสนับสนุนการทำงานของสำนักงานอาชญาวิทยาแห่งสหพันธ์โดยจัดเก็บข้อมูลคดีตามความเป็นจริงในชั้นสอบสวนฟ้องร้องและรายงานข้อมูลที่ถูกต้องมาตรการทางกฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับการบูรณาการข้อมูลในสหพันธ์ สาธารณรัฐเยอรมนีต้องดำเนินไปภายใต้กฎเกณฑ์ ที่องค์กรหลักได้กำหนดไว้ ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ส่วนในเรื่องของแนวทางปฏิบัติในการเก็บรวบรวมข้อมูล ของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนดแนวทางในการบูรณาการข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น เป็นไปดังต่อไปนี้

1. สำนักงานอาชญาวิทยาแห่งสหพันธ์ (BKA) สำนักงานอาชญาวิทยาแห่งสหพันธ์เป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทในการรวบรวมข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยตรงที่สุด ระเบียบคำสั่งในการรวบรวมข้อมูลจึงมีความชัดเจนแน่นอนเสมือนประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน (StGB) และสอดคล้องกับหลักประกันในกฎหมายอาญา อันเป็นเงื่อนไขให้แก่หน่วยงานที่ทำหน้าที่ว่าข้อมูลจะสามารถรวบรวมและนำมาประยุกต์ใช้เป็นข้อมูลในคดีอาญาได้ โดยหลักแล้วคดีที่เกิดขึ้นที่จะสามารถใช้อ้างอิงได้ต้องเป็นข้อมูลคดีที่เป็นรูปธรรมซึ่งสามารถตรวจสอบประเด็นหลักต่อไปนี้ได้

(1) “การกระทำประกอบประกอบที่กฎหมายบัญญัติ” (Tatbestandmässigkeit) การกระทำความผิดที่จะสามารถนำมารวบรวมเป็นข้อมูลได้ต้องเป็นการกระทำที่ประกอบประกอบที่กฎหมายบัญญัติไว้ตามโครงสร้างความผิดอาญาเยอรมัน ได้แก่ องค์ประกอบภายนอก เช่น ผู้กระทำความผิดการกระทำความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลองค์ประกอบอื่น ๆ และคุณธรรมทางกฎหมาย และองค์ประกอบภายใน เช่น เจตนาประมาทมูลเหตุชักจูงใจ

(2) “สถานที่เกิดเหตุ” ต้องเป็นการกระทำความผิดที่สามารถพิสูจน์และตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุได้

(3) “เวลาเกิดเหตุ” ต้องสามารถพิสูจน์เวลาที่การกระทำความผิดเกิดขึ้นได้โดยชัดแจ้งทั้งนี้มีการกำหนดเงื่อนไขว่าการกระทำความผิดที่จะสามารถนำมารวบรวมเป็น ข้อมูลคดีได้ ต้องเป็นคดีที่เกิดขึ้นแล้วอย่างน้อย 1 ปี

2. ระเบียบในการรวบรวมข้อมูลตามระเบียบการบริหารข้อมูลสถิติคดีอาญาโดยสำนักงานตำรวจ (PKS) (Regeln der PKS-Erfassung)

(1) หลักการกระทำที่โดยพื้นฐานประกอบประกอบที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด ถือเป็นกรกระทำที่ผิดกฎหมาย เป็นการกระทำความผิดอาญาให้รวบรวมเป็นข้อมูลคดี 1 คดี คดีที่ปรากฏชัดว่าละเมิดต่อกฎหมายของสหพันธ์รัฐให้รวบรวมเป็นข้อมูลคดี 1 คดี ทั้งนี้ต้องปราศจากความสงสัยในเหตุแห่งคดี

(2) การกระทำกรรมเดียวและการกระทำกรรมเดียวในทางธรรมชาติ การกระทำกรรมเดียวและการกระทำกรรมเดียวในทางธรรมชาติให้รวบรวมเป็นข้อมูลคดี 1 คดี เช่น การใช้มีดเป็นอาวุธในการฆ่าผู้อื่นถึงแก่ความตาย และทำให้เสียสุขภาพ เป็นความผิดฐานฆ่าผู้อื่นนับเป็น 1 คดี แต่เป็นการกระทำกรรมเดียวจึงไม่นับการทำให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหายเป็นคดีทำให้เสียทรัพย์สิน การใช้วัตถุระเบิดฆ่าผู้อื่นเป็นเหตุให้มีผู้ถึงแก่ความตาย 5 คน เป็นความผิดฐานฆ่าผู้อื่นนับเป็น 1 คดี และการกระทำกรรมเดียวในทางธรรมชาติ เช่น การจับประตูสำนักงานเพื่อเข้าไปลักทรัพย์ เป็นการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์นับเป็น 1 คดี

(3) การกระทำความคิดรูปแบบเดียวกันต่อเนื่อง การกระทำความคิดรูปแบบเดียวกันในระยะเวลาต่อเนื่องกันให้รวบรวมเป็นข้อมูลคดี 1 คดี เช่น โรงงานทำการปล่อยน้ำเสียลงสู่แม่น้ำเป็นระยะเวลานาน เป็นความผิดฐานทำให้แหล่งน้ำสกปรก นับเป็น 1 คดี

(4) การกระทำกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท การกระทำกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบทหรือผิดตามกฎหมายหลายฉบับให้รวบรวมเป็นข้อมูลคดี 1 คดี แต่หากเป็นการกระทำต่อวัตถุหลายสิ่งต่างสถานที่เกิดเหตุ แม้เป็นการกระทำเดียวกันก็ให้นับเป็นข้อมูลคดีจำแนกไปตามสถานที่เกิดเหตุ เช่น ปล่อยลมยางรถ 7 คันที่ศูนย์บริการเช่ารถ และอีก 5 คันต่างสถานที่ทุกคน ให้นับเป็นข้อมูลคดี 6 คดี

(5) หลักเกณฑ์ในคดีที่มีลักษณะพิเศษ ตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันมีบทบัญญัติที่กำหนดให้การกระทำจะเป็นความผิดอาญาก็ต่อเมื่อการกระทำเข้าเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติไว้ เช่น การหลอกลวงต้องเป็นการหลอกลวงจนผู้ถูกหลอกลวงหลงเชื่อและทำการอันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินหรือสิทธิใด ๆ กล่าวได้ว่าต้องครบองค์ประกอบของความผิดที่กฎหมายบัญญัติ จึงจะสามารถรวบรวมเป็นข้อมูลคดี 1 คดี และการกระทำความคิดเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งต้องครบองค์ประกอบของความผิดตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด

(6) การรวบรวมข้อมูลเหยื่ออาชญากรรม การรวบรวมข้อมูลคดีในข้อ (1) ถึง (5) เป็นการรวบรวมจากการกระทำความคิดที่ละเมิดต่อคุณธรรมทางกฎหมายส่วนบุคคล เมื่อบุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจึงถือว่าเป็นผู้ที่ได้รับความเสียหาย จึงกำหนดให้รวบรวมจำนวนบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อเป็นข้อมูลคดีด้วย

(7) การรวบรวมตัวเลขการกระทำที่ต้องสงสัย การกระทำที่ต้องสงสัยหรือถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดหากต่อมาเมื่อพิสูจน์ได้ให้รวบรวมเป็นข้อมูลคดีได้

(8) การรายงานและการแก้ไข การรวบรวมและการแก้ไขข้อมูลคดีในแต่ละปีต้องจำกัดอยู่เฉพาะข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงในปีที่ทำการรวบรวมเท่านั้น

1.2.3 สำนักงานตำรวจแห่งสหพันธ์ (BPOL)

สำนักงานตำรวจแห่งสหพันธ์ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานเพื่อส่งมอบให้แผนกสถิติคดีอาญาโดยสำนักงานตำรวจ (PKS) ใช้ในการรวบรวมเป็นข้อมูลสถิติภายใต้เงื่อนไขเดียวกับสำนักงานอาชญาวิทยาแห่งสหพันธ์แนวทางการปฏิบัติขององค์กรสำนักงานอาชญาวิทยาแห่งสหพันธ์ (BKA) สำนักงานสถิติแห่งสหพันธ์ (StBA) และสำนักงานตำรวจแห่งสหพันธ์ (BPOL) ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยมีแนวทางหลักในการรวบรวมข้อมูลที่ต้องเชื่อถือได้และตรวจสอบได้เพื่อประโยชน์แห่งกระบวนการยุติธรรมในส่วนหลัก

และเพื่อประโยชน์ต่อหน่วยงานอื่น ๆ ของสหพันธ์รวมถึงประชาชนและหน่วยงานการศึกษาใน ส่วนรอง โดยทั้ง 3 หน่วยงานต่างมีบทบาทในการรวบรวมข้อมูลแต่ละด้านตามภารกิจของตน สำนักงานอาชญาวิทยาแห่งสหพันธ์ (BKA) ทำงานโดยการสนับสนุนของสำนักงานตำรวจแห่ง สหพันธ์ (BPOL) โดยการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างผู้ปฏิบัติและผู้จัดเก็บวิเคราะห์เข้าด้วยกัน เพื่อ หน่วยงานทุกภาคส่วนสามารถใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลอันเป็นมาตรฐานเดียวกัน ได้อย่าง สะดวกรวดเร็ว เข้าถึงได้ง่าย และตรวจสอบความถูกต้องได้อีกทั้งแนวทางการปฏิบัติงานของทั้ง 3 องค์กรยังมีความเชื่อมโยงกับองค์กรอิสระและหน่วยงานอื่น ๆ ในด้านการให้บริการและเชื่อมต่อ ข้อมูลอีกด้วย

1. สำนักงานอาชญาวิทยาแห่งสหพันธ์ (BKA) แผนกสถิติคดีอาญาโดยสำนักงาน ตำรวจ (Polizeiliche Kriminalstatistik [PKS]) เป็นหน่วยงานภายในสังกัดของสำนักงานอาชญา วิทยาแห่งสหพันธ์ที่ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลภายใต้ระเบียบคำสั่งที่กำหนดขึ้น โดยความเห็นชอบ ของสำนักงานอาชญาวิทยาข้อมูลที่ผ่านมากระบวนการกลั่นกรองอย่างถูกต้องตามเงื่อนไขจะถูก จัดเก็บรวบรวมที่ สำนักงานอาชญาวิทยาแห่งสหพันธ์ และให้บริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตใน เว็บไซต์ของสำนักงาน ข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลที่เปิดเผยแก่สาธารณะโดยทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ตลอดจนประชาชนทั้งชาวเยอรมันและประชาชนจากทุกมุมโลกสามารถเข้าไปใช้ บริการสืบค้นข้อมูลได้อย่างกว้างขวางไม่มีข้อจำกัด ในส่วนนี้ทำให้ข้อมูลสามารถถูกนำไปใช้ ประโยชน์จากหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรง และนำไปศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อกำหนดตัวชี้วัด และแนวโน้มการเกิดคดีอาญาในอนาคตต่อไป อีกทั้งเพื่อการวิเคราะห์หาข้อดีข้อเสียและวิธีการเพิ่ม หลักประกันในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนให้มั่นคงแน่นอนยิ่งขึ้นและยังสามารถถูก ตรวจสอบได้โดยหน่วยงานทุกฝ่าย ทั้งส่วนของผู้ให้ข้อมูล ผู้ประเมินค่า และผู้ปฏิบัติงานด้าน อาชญากรรมโดยตรง

2. สำนักงานสถิติแห่งสหพันธ์ (StBA) การรวบรวมและการเผยแพร่ข้อมูลของ สำนักงานสถิติแห่งสหพันธ์จะถูกรวบรวมไว้ภายในศูนย์ข้อมูลกลางของ GENESIS (General New Statistic Information System/ Gemeinsames Neues Statistisches Informations-System) (General New Statistic Information System/ Gemeinsames Neues Statistisches Informations-System) ซึ่งเป็นระบบการจัดเก็บข้อมูลในอินเทอร์เน็ตที่ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจน นักศึกษาและประชาชนทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้จากทั่วทุกมุมโลกผ่านการลงทะเบียน ใช้งานของเว็บไซต์ที่ศูนย์ GENESIS เปิดให้บริการ

3. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (BPOL) รวบรวมข้อมูลการเกิดคดีเพื่อสนับสนุนการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลของสำนักงานอาชญาวิทยาแห่งชาติ (BKA) โดยแผนกสถิติคดีอาญา โดยสำนักงานตำรวจ (PKS)

1.3 รูปแบบและวิธีการจัดเก็บข้อมูล

การฟ้องร้องดำเนินคดี การดำเนินกระบวนการในชั้นศาล การพิพากษาลงโทษและการคุมประพฤติ ทั้งนี้ข้อมูลในระดับชั้นต่าง ๆ ของการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่นำเสนอในที่นี้เป็นข้อมูลล่าสุดที่ถูกรวบรวมและจัดเก็บในระหว่างปี พ.ศ. 2549 -2550 (ค.ศ. 2006-2007) ดังนั้นในการรวบรวมข้อมูลจะถูกจำแนกจากแหล่งที่มาข้างต้นโดยหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบออกเป็นระดับชั้นต่าง ๆ 4 ระดับ ต่อไปนี้

1.3.1 ระดับขั้นการเป็นความผิดอาญาและการถูกกล่าวหาในชั้นเจ้าพนักงานตำรวจ (Crime and suspects - at police level)

ในระดับขั้นนี้ การรวบรวมข้อมูลมาจากการจดบันทึกของเจ้าพนักงานตำรวจทั้งจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (BPOL) และสำนักงานตำรวจของรัฐต่าง ๆ ทั้ง 16 รัฐ

1. คดีที่มีการจดบันทึก (Recorded cases) การจดบันทึกตัวเลขคดีจะอยู่ภายใต้ระเบียบที่แผนกสถิติคดีอาญาโดยสำนักงานตำรวจ (PKS) กำหนดไว้ ทั้งนี้ในการจดบันทึกการกระทำผิดไม่ได้เป็นการบันทึกแต่เฉพาะการกระทำผิดของประชากรผู้มีสิทธิอยู่อาศัยภายในประเทศตามสำมะโนประชากรเท่านั้น แต่รวมถึงการกระทำผิดอาญาโดยชาวต่างชาติ ด้วย ดังนั้นในการบันทึกตัวเลขผู้กระทำความผิดในรัฐที่มีจำนวนประชากร 100,000 คน อาจมีจำนวนตัวเลขผู้กระทำความผิดสูงกว่าจำนวนประชากรได้

2. อัตราการพิสูจน์การกระทำผิด (Clear-up rates) ในขั้นตอนนี้จะรวบรวมจำนวนการกระทำที่ผิดต่อกฎหมายซึ่งมีการจับกุมผู้ถูกกล่าวหาและมีการพิสูจน์การกระทำผิดจากการสืบสวนสอบสวนโดยเจ้าพนักงานตำรวจ

3. ผู้ต้องหา (Suspects) การรวบรวมข้อมูลในส่วนนี้จะรวบรวมจำนวนผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาโดยให้คำจำกัดความของ “ผู้ต้องหา” ว่าหมายถึง บุคคลที่ถูกสงสัยว่าได้กระทำการอันละเมิดต่อกฎหมายและเจ้าพนักงานตำรวจได้สืบสวนสอบสวนจนมีข้อมูลที่นำเชื่อถือเพียงพอแล้วว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด ข้อมูลที่รวบรวมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับขั้นนี้จะรวมถึงจำนวนผู้ต้องหาที่มีอายุต่ำกว่า 14 ปีบริบูรณ์ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันถือว่าเป็นบุคคลที่ขาดความสามารถในการกระทำผิดได้ด้วย ทั้งนี้การนับจำนวนเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่แผนกสถิติคดีอาญาโดยสำนักงานตำรวจ (PKS) กำหนดไว้ หากผู้ต้องสงสัยคนเดียวกระทำความผิดกรรมเดียวแต่ผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้นับเป็นข้อมูล 1 คดี

หากผู้ต้องสงสัยคนเดียวก่อทำความผิดหลายกรรมอันผิดต่อกฎหมายหลายบทให้นับแยกเป็น 1 คดี ในแต่ละฐานความผิด แต่ให้นับรวมเป็น 1 คดี สำหรับการจัดเก็บข้อมูลรวมการทำความผิด อาญาทั้งหมดการรวบรวมและบูรณาการข้อมูล ในระดับขั้นการเป็นความผิดอาญาและการถูก กล่าวหาในชั้นเจ้าพนักงานตำรวจนี้ จะสะท้อนให้เห็นถึงความสัมฤทธิ์ผลของระบบกฎหมาย มาตรฐานในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศและความปลอดภัยให้แก่ประชาชนของ ภาครัฐ รวมถึงประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมในการตรวจสอบ การดำเนินการอำนวยความสะดวก ยุติธรรมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นตัวชี้วัดสำคัญต่อการปรับปรุงและปฏิรูปให้กระบวนการยุติธรรมก้าว ทันความเปลี่ยนแปลงของรูปแบบอาชญากรรมและการทำความผิดได้อย่างทันท่วงที

1.3.2 ระดับขั้นการฟ้องคดี

ในระดับขั้นตอนการฟ้องคดีการรวบรวมข้อมูลมาจากหน่วยงานภายในสำนักงาน อัยการ และสำนักงานศาลยุติธรรม โดยแบ่งการจัดเก็บข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่มหลัก

1. ความเห็นโดยพนักงานอัยการ ภายหลังจากสืบสวนสอบสวนคดีในชั้นเจ้า พนักงานตำรวจ คดีจะถูกนำเสนอไปยังสำนักงานอัยการ พนักงานอัยการมีหน้าที่ตรวจสอบว่าใน คดีที่เกิดขึ้นมีหลักฐานเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดจริง ตามที่ถูกกล่าวหา หรือไม่หากในการตรวจสอบพบว่าการกระทำความผิดนั้นน่าจะเกิดขึ้นจริงมีการระบุได้ว่าบุคคลได้ เป็นผู้เข้าข่ายว่ากระทำความผิดพนักงานอัยการจะดำเนินการทำความเห็นสั่งฟ้องเพื่อส่งเรื่องต่อไป ยังชั้นศาล แต่หากเป็นคดีอาญาเล็กน้อย คดีอาญาที่สามารถเปรียบเทียบปรับได้ที่ประจักษ์ชัดว่า บุคคลใดเป็นผู้กระทำความผิดพนักงานอัยการสามารถปรับใช้โทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายลงแก่ ผู้กระทำความผิดได้โดยไม่ต้องอาศัยอำนาจศาล ทั้งนี้ต้องไม่ใช่ความผิดอาญาที่มีโทษจำคุกอย่าง น้อย 1 ปี แต่หากเป็นความผิดที่กระทำโดยเด็กและเยาวชน พนักงานอัยการไม่มีอำนาจที่จะปรับใช้ โทษเอง เมื่อพิจารณาแล้วควรใช้วิธีการฟื้นฟูผู้กระทำความผิดมากกว่าการลงโทษจำคุก หรือคดีที่มี พยานหลักฐานที่ยืนยันการกระทำของผู้กระทำผิดไม่เพียงพอ หรือคดีที่พิสูจน์ได้ว่ากระทำความผิด ไม่เป็นความผิดอาญาตามบทบัญญัติ มาตรา 170 แห่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เยอรมัน กระบวนการทุกอย่างจะสิ้นสุดลงในชั้นอัยการ ในการรวบรวมข้อมูลโดยสำนักงานอัยการ และสำนักงานศาลยุติธรรมอาจมีความแตกต่างไปจากชั้นตำรวจที่เป็นการบันทึกข้อมูลของผู้ต้องหา หรือเหยื่อโดยตรงเพราะเป็นการจดบันทึกตัวเลขการดำเนินกระบวนการซึ่งในการดำเนิน กระบวนการทำความเห็นสั่งฟ้องหรือในขั้นตอนการพิพากษาของศาลอาจมีคดีที่เกี่ยวข้องกันหลาย คดีในการพิจารณาครั้งหนึ่งหรือมีบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายคนในการพิจารณาคดีเดียว

2. การบังคับใช้มาตรการควบคุมตัวชั่วคราว (Procedural coercive measures, particularly remand custody) ในชั้นอัยการ พนักงานอัยการมีอำนาจในการใช้มาตรการควบคุม

ชั่วคราว ทั้งนี้สามารถใช้อำนาจได้ในกรณีต่อไปนี้ กรณีกล่าวการหลบหนีของผู้ต้องหา กรณีกล่าวผู้ต้องหาจะก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้เสียหายหรือพยานหลักฐาน กรณีผู้ต้องหากระทำความผิดอาญาร้ายแรง และกรณีที่มีความเสี่ยงว่าผู้ต้องหาจะไปกระทำความผิดซ้ำอีก

1.3.3 ระดับชั้นการพิพากษาและการลงโทษในชั้นศาล

ข้อมูลจำนวนคดีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งจำคุกจะถูกจัดเก็บรวบรวมไว้โดยสำนักงานศาลยุติธรรม กล่าวคือเริ่มต้นตั้งแต่คดีขึ้นสู่ศาลท้องถิ่น (Local Court /Amtsgericht) ศาลมณฑลรัฐ (Regional Court/ Landgericht) ศาลสูงมณฑลรัฐ (Higher Regional Court/ Oberlandesgericht) ไปจนถึงศาลสูงแห่งสหพันธ์ (Federal Court of Justice) รวมถึงศาลเด็กและเยาวชน (Juvenile Court) สำหรับคดีที่ผู้กระทำความผิดเป็นเด็กและเยาวชน

1. การพิจารณาในชั้นศาล (Court proceedings) สำนักงานศาลยุติธรรมมีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการรวบรวมจำนวนคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของแต่ละชั้นศาล ตลอดจนข้อมูลคดีที่มีการอุทธรณ์ทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย
2. การตัดสินและการพิพากษานุคคลจำแนกตามประเภทความผิด (Persons judged and sentenced by category of crime) การตัดสินคดีและมีพิพากษาในชั้นศาลจะให้น้ำหนักกับความรุนแรงของการกระทำความผิดเป็นหลัก หากการกระทำความผิดมีอัตราโทษเล็กน้อย ศาลอาจจัดให้มีการประนีประนอมยอมความหรือให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยแทนการตัดสินลงโทษ
3. การพิพากษาคดีที่ผู้ใหญ่กระทำความผิด (Sentencing of Adults) ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีปัจจุบันมีอัตราโทษสูงสุดตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน (StGB) คือโทษจำคุกตลอดชีวิต เนื่องจากได้ยกเลิกอัตราโทษประหารชีวิตแล้ว หลักการสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ในปี ค.ศ. 1949
4. การพิพากษาคดีภายใต้รัฐบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดอาญาของเด็กและเยาวชน (Sanctions under juvenile criminal law) เด็กและเยาวชนเป็นผู้ที่ได้รับการสันนิษฐานว่ากระทำความผิดโดยปราศจากจิตใจที่ชั่วร้าย ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นเด็กและเยาวชน ซึ่งกระทำความผิดตามกฎหมายอาญาว่าด้วยการกระทำความผิดของเด็ก กฎหมายอาญามีความมุ่งหมายในการแก้ไขพฤติกรรม โดยการให้การศึกษาและใช้มาตรการพิเศษกับเด็กและเยาวชนเหล่านี้ เพื่อเยียวยาจิตใจและปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้เด็กสามารถกลับคืนสู่สังคมและดำเนินชีวิตได้อย่างปกติต่อไป

1.3.4 ระดับชั้นการคุมประพฤติ (Probation)

ระดับชั้นการคุมประพฤติ คือ การควบคุมดูแลผู้กระทำความผิดด้วยการควบคุมความประพฤติในการดำเนินชีวิตและดูแลสังคมภายนอก โดยการป้องกันจากบุคคลที่เคยกระทำ

ความผิดมาก่อนและอาจมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดซ้ำอีก การคุมประพฤติมีจุดมุ่งหมายในการแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สามารถกลับตนเป็นคนดีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติ

1.4 มาตรการในการลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรรม

โดยทั่วไปในเรื่องการแก้ไขข้อมูล การลบ และปิดกั้นข้อมูลอยู่ในมาตรา 184 วรรค 5 (กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการเพื่อความความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1976 แห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มาตรา 184) สำหรับการลบข้อมูล ส่วนบุคคลซึ่งจะถูกเก็บไว้ในไฟล์ได้มีการกำหนดกฎระเบียบพิเศษไว้ในมาตรา 184 วรรค 1 สำหรับการลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรรมในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการลบข้อมูลผู้ต้องขัง โดยกำหนดให้ทำการลบข้อมูลได้เมื่อพ้นกำหนดเวลา 2 ปีนับแต่วันที่ปล่อยตัวผู้ต้องขังนั้น แต่ก็มีข้อยกเว้นที่ให้อำนาจในการเก็บรักษาข้อมูลไว้ได้นานกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยต้องพิจารณาเป็นรายบุคคลไปเนื่องจากมีเหตุผลพิเศษ และ 5 ปีตามกฎหมายของรัฐหลังจากปล่อยนักโทษ ซึ่งในบาเดน-เวือร์ทเทมเบอร์ก มีบางข้อยกเว้น เช่น ข้อมูลของการรับและการปล่อยตัว จะไม่ต้องถูกลบออกไป ถ้าข้อมูลดังกล่าวจำเป็นสำหรับไฟล์นักโทษ (มาตรา 184 วรรค 1 กฎหมายอาญา) รูปภาพที่ทำตามข้อกำหนดต้องถูกลบออกหลังจากปล่อยนักโทษ สิ่งนี้จะต้องดำเนินการทันที ระยะเวลาการรอคอย 2 ปี ไม่ได้นำมาใช้ในบาเดน-เวือร์ทเทมเบอร์ก ในขณะที่ในแอมบิก ระยะเวลาการรอคอย 5 ปี ถูกนำมาใช้ในกฎหมายอาญา รวมถึงกฎระเบียบที่พิเศษ สำหรับการบันทึกวิดีโอซึ่งจะต้องลบออกหลังจาก 4 สัปดาห์

มาตรา 184 วรรค 2 รวมถึงกฎระเบียบพิเศษเกี่ยวกับความสมบูรณ์ของไฟล์เดออร์ สำหรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคล แทนการลบได้มีการจัดการอนุมัติการจำกัดเกี่ยวกับการส่งต่อและการใช้งาน ข้อมูลต้องหลังจาก 2 ปี หรือ 5 ปี ด้วยข้อยกเว้นของรายละเอียดบางอย่าง เพื่อป้องกันอันตรายต่อคุก โพลเดออร์นั้นจะต้องมีการปิดกั้นอย่างเหมาะสม ตัวอย่าง : หากนักโทษเข้ามาในคุก อีกครั้งหลังจากไม่กี่ปีที่เกิดการปล่อยตัว ไฟล์ที่เกี่ยวข้องนักโทษที่ถูกปิดกั้นหรือโพลเดออร์สุขภาพสามารถนำมาใช้อีกครั้งโดยไม่จำกัด แต่ถ้าโพลเดออร์รวมถึงข้อมูลที่ไม่ได้ใช้อีกต่อไปหรือการทำให้ถูกต้องของหลักฐานส่วนที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการลบไฟล์ที่เกี่ยวข้องนักโทษผู้นั้น ตามมาตรา 184 วรรค 3 ระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูลของโพลเดออร์นักโทษ ไฟล์สุขภาพและเอกสารทางการแพทย์จะถูกเก็บไว้ไม่เกิน 20 ปี ข้อจำกัดสำหรับหนังสือนักโทษอยู่ที่ 30 ปีโดยอาจมีข้อยกเว้นเกิดขึ้นได้

2. สาธารณรัฐฝรั่งเศส

ทะเบียนประวัติอาชญากรโดยกระทรวงยุติธรรมโดยในช่วงแรกการจัดเก็บเป็นการทำงานโดยใช้กระดาษซึ่งเป็นระบบที่ทำมาด้วยมือ ต่อในปี ค.ศ. 1982 จึงได้มีการจัดทำข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ยกเว้นจังหวัดโพ้นทะเล (DOM) และ อาณานิคม (TOM) ที่ยังใช้ระบบที่ทำด้วยมือ โดยข้อมูลดังกล่าวมีการจัดรวมไว้ที่เดียวกันจัดตั้งเป็น “ศูนย์ทะเบียนประวัติเกี่ยวกับคดีแห่งชาติ” ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางทะเบียนประวัติของสาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยมีผู้พิพากษาประจำกระทรวงเป็นผู้อำนวยการซึ่งศูนย์ทะเบียนประวัตินี้ต่อมายังเป็นศูนย์ข้อมูลประวัติอาชญากรเกี่ยวกับคดียุโรปแห่งชาติ อาจกล่าวได้ว่าทะเบียนประวัติอาชญากรในสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและไม่มีทางยุติการพัฒนาได้ดังจะกล่าวต่อไป

2.1 การจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรรม

ภายหลังศาลมีคำพิพากษา ในความผิดประเภทที่ต้องจดบันทึกข้อมูลในทะเบียนประวัติ จำศาลก็จะบันทึกข้อมูลในบัตรข้อมูล ซึ่งบัตรดังกล่าวมีประโยชน์อย่างยิ่งโดยจะเป็นส่วนสำคัญที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้กระทำผิด การลงบัตรข้อมูล มีความละเอียดแตกต่างกันซึ่งข้อมูลดังกล่าวอาจเปิดเผยแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยแต่ว่าจะเป็นข้อมูลระดับไหนเป็นอีกปัญหาหนึ่งอยู่ที่ว่าข้อมูลต้องการความสมบูรณ์มากน้อยเพียงใด โดยบัตรข้อมูลที่ศาลทำจะมีจำนวนเท่าคำพิพากษาในคดีอาญาโดยในบัตรจะมีรายละเอียดดังนี้

ก. คำพิพากษาลงโทษอาญาสำหรับความผิดอุกฤษฏ์โทษ* (Crimes) มัธยโทษ** (Délits) และลหุโทษ*** (Contraventions) ขึ้น 5 ขึ้นไป ตลอดทั้งคำพิพากษาทุกประเภทไม่ว่าจะมีการลงโทษหรือไม่ก็ตาม นอกจากนั้นยังบันทึก คำพิพากษาให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยสำหรับเด็กและผู้ใหญ่

ข. จากคำพิพากษาในคดีอาญา ยังบันทึกคำชี้ขาดทางวินัย หรือข้อชี้ขาดในคดีปกครอง รวมทั้งคำชี้ขาดบางอย่างในเรื่องความสามารถ หรือไร้ความสามารถ เช่น คำพิพากษาเกี่ยวกับคดีล้มละลาย คำสั่งงดออกอำนาจปกครองบุตร ห้ามหรือควบคุมกิจกรรมบุคคลนั้น คำพิพากษาศาลต่างประเทศที่แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิด

ค. ข้อมูลเกี่ยวกับการออกหมายจับ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับคำพิพากษาแต่ผู้นั้นหลบหนีการลงโทษ รวมทั้งหลบหนีราชการทหาร ซึ่งข้อมูล ทั้ง 3 มีผลต่อการดำเนินคดีโดยเป็นจตุรรม

* ความผิดอุกฤษฏ์โทษได้แก่ความผิดที่มีโทษประหารชีวิต, จำคุกตลอดชีวิต, กักขังตลอดชีวิต(เป็นโทษการเมือง, จำคุกโดยมีกำหนดเวลา, กักขังโดยมีกำหนดเวลา (เป็นโทษการเมือง), ขับออกนอกประเทศ(เป็นโทษการเมือง).

** ความผิดมัธยโทษ ได้แก่ความผิดที่มีโทษจำคุกเกินกว่า 2 เดือน จนถึง 5 ปี, ปรับไม่เกินกว่า 25,000 ฟรังก์.

*** ความผิดลหุโทษขึ้นที่ 5 คือความผิดที่มีโทษปรับ 400 – 10,000 ฟรังก์ จำคุกตั้งแต่ 10 วันถึง 1 เดือน.

ข้อมูลที่สำคัญ โดยเฉพาะความประพฤติกทำให้ได้ประโยชน์จากบันทึกประโยชน์ในการเพิ่มโทษกรณีทำผิดซ้ำ ตัดสิทธิทางการเมือง หรือตัดสิทธิทางแพ่ง

ง. ข้อมูลเกี่ยวกับวันต้องโทษการลดโทษ การปล่อยชั่วคราวระหว่างพิจารณาการรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ การชำระค่าปรับ กำหนดวันพ้นโทษ ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับการลงล้างความผิด หรือโทษให้แก่ผู้กระทำผิดมีอยู่ 3 ประเภท คือ

1. การล้างมลทินมีผลทำให้ผู้กระทำผิดได้สิทธิที่เสียไป อันเนื่องจากการกระทำผิด หรือการลงโทษ เช่น สิทธิในการใช้อำนาจปกครองสิทธิในการเป็นพยานในศาล สิทธิในการเลือกตั้ง เป็นต้น หรือในกรณีที่กลับคืนมา จะฟ้องหย่าก็จะนำเหตุที่ผู้กระทำผิดถูกล้างมลทินแล้วมาฟ้องหย่าไม่ได้ แต่ถึงอย่างไรก็ตามการล้างมลทินก็ไม่กระทบถึงการกระทำใดที่ได้กระทำไปก่อนแล้ว เช่น การพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ การถูกถอดเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือการหย่า ก็จะยังคงมีผลตามเดิมโดยที่การล้างมลทินจะมีผลต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเท่านั้น นอกจากนั้นการล้างมลทินยังทำให้ได้รับการระบุนการล้างมลทินลงในทะเบียนประวัติอาชญากร ซึ่งจะเป็นผลดีต่อผู้กระทำผิด กล่าวคือ ถ้าหากไม่กระทำผิดใหม่อีกจะถือว่าเป็นผู้กระทำครั้งแรกไม่ใช่ผู้กระทำผิดอีก (Recidive) และย่อมได้รับประโยชน์ในการที่ศาลจะใช้วิธีการรอกการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษ อีกทั้งยังสามารถร้องขอให้มีการล้างมลทินได้ (วาสนา รอดเอี่ยม, 2524, หน้า 136)

2. การนิรโทษกรรมมีผลเป็นการล้างผลของคำพิพากษาลงโทษทั้งหมด แต่ไม่อาจเรียกร้องขอคืนเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาลไปแล้วก่อนการประกาศใช้ กฎหมายนิรโทษกรรม นอกจากนั้นการนิรโทษกรรมมีผลทำให้ผู้กระทำผิดถูกลบประวัติการกระทำผิดดังกล่าวออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรทำให้ไม่สามารถยื่นฟ้องผู้กระทำผิดในความผิดดังกล่าวได้อีก เพราะศาลถือว่าไม่เคยมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น (Nonlive a statuer) นิรโทษกรรมจึงเป็นเหตุผลที่ศาลอ้างถึงเพื่อมีคำสั่งไม่ประทับฟ้องถ้าได้ยื่นฟ้องต่อศาลแล้วก็ให้ศาลสั่งยกฟ้อง (รังสิกร อุปพงษ์, 2534, หน้า 33 – 37)

3. การอภัยโทษ มีผลเพียงการละเว้นไม่บังคับโทษตามคำพิพากษาแต่ไม่มีผลเป็นการล้างคำพิพากษา ดังนั้น คำพิพากษาให้ลงโทษและผลของคำพิพากษายังคงมีอยู่ กล่าวคือ คำพิพากษายังคงปรากฏอยู่ในทะเบียนประวัติอาชญากร แสดงว่าเป็นผู้เคยต้องโทษมาแล้ว (Comoit, 1966, p. 883) ดังนั้นถ้าผู้กระทำผิดไปกระทำความผิดขึ้นใหม่ ศาลก็สามารถเพิ่มโทษแก่ผู้กระทำ ความผิดดังกล่าวฐานเป็นผู้กระทำความผิดไม่เข็ดหลาบได้ หรือศาลจะลงโทษผู้กระทำผิดโดย ไม่รอกการกำหนดโทษ หรือไม่รอกการลงโทษ ก็ได้

อนึ่งบัตรข้อมูลที่จำศาลทำขึ้นนั้นนอกจากจะเก็บไว้ที่ศูนย์ข้อมูล แล้วยังมีการส่งให้ ผู้เกี่ยวข้องด้วย กล่าวคือ คำพิพากษาโทษในกรณีหลบหนีการคัดเลือกเข้ารับราชการทหารจะมีการ

ส่งยังไปยังกระทรวงกลาโหม ส่วนคำพิพากษาคัดสิทธิในการเลือกตั้งจะส่งไปยังหน่วยงานตัดสิทธิ การเลือกตั้ง และในกรณีที่มีการแลกเปลี่ยนทะเบียนกับต่างประเทศก็จะส่งข้อมูลไปยังกระทรวง ยุติธรรม

2.2 การเปิดเผยข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรรม

โดยหลักแล้วการเปิดเผยข้อมูลจะทำได้ แต่อย่างไรก็ตามประโยชน์อย่างหนึ่งของการเก็บรวบรวมข้อมูลก็เพื่อนำข้อมูลมาเปิดเผยในบางกรณี ด้วยเหตุนี้ทะเบียนประวัติอาชญากรรมใน สาธารณรัฐฝรั่งเศสจึงมีหลักการที่สำคัญ 2 ประการคือ

1. การป้องกันข้อมูล เพื่อป้องกันข้อมูลสูญหายไม่ว่าจะเกิดจากภัยอันตรายประเภทใด ข้อมูลจะมีอยู่ 2 ชุด ชุดหนึ่งเก็บที่ศูนย์ข้อมูล อีกชุดหนึ่งจะไม่เปิดเผยว่าเก็บไว้ ณ ที่ใด เพื่อเป็น ข้อมูลสำรองในกรณีที่ข้อมูลชุดแรกชำรุด หรือถูกทำลาย

2. การรักษาความลับ เนื่องจากทะเบียนประวัติอาชญากรรมต้องรักษาเป็นความลับจึงมี ข้อห้ามการล่วงรู้ข้อมูลไม่ว่าโดยวิธีใดรวมทั้งการเชื่อมต่อระบบคอมพิวเตอร์ด้วย ยกเว้นการเปิดเผย ตามกฎหมาย ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้กำหนดให้มีการ แบ่งทะเบียนประวัติอาชญากรรมเป็น 3 ระดับดังนี้

1. ทะเบียนประวัติอาชญากรรมหมายเลข 1 (Bulletin no.1) เป็นเอกสารที่มีความ สมบูรณ์ที่สุดในบรรดาทะเบียนประวัติศาสตร์ทั้งหมด ทั้งนี้เพราะทะเบียนประวัติอาชญากรรม หมายเลข 1 จะบันทึกประวัติการกระทำความผิดของผู้กระทำผิด และคำพิพากษาลงโทษผู้กระทำ ผิดทั้งหมดดังนั้นข้อมูลในทะเบียนประวัติอาชญากรรมหมายเลข 1 นี้จะให้เฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินคดีอาญาในศาลเท่านั้น คือ พนักงานสอบสวน อัยการ และผู้พิพากษา ในกรณีที่ผู้กระทำผิด ไม่มีประวัติการกระทำมาก่อน จะมีข้อความว่า “ไม่มีประวัติ” (Nothing) ในทะเบียนประวัตินี้ (The French Code Of Criminal Proceedue, Article 774)

2. ทะเบียนประวัติอาชญากรรมหมายเลข 2 (Bulletin no.2) เป็นเอกสารที่มีความ สมบูรณ์รองลงมา ทั้งนี้เพราะทะเบียนประวัติอาชญากรรมหมายเลข 2 จะหลีกเลี่ยงการบันทึกข้อมูล อันนำไปสู่การตอกย้ำถึงความผิดที่ผู้กระทำผิดเคยทำมาก่อนในบางอย่าง ดังนั้น ข้อมูลในทะเบียน ประวัติอาชญากรรมหมายเลข 2 จะไม่ปรากฏข้อเท็จจริงต่อไปนี้ คือ คำพิพากษาให้ใช้การฝึกและ อบรมสำหรับเด็ก คำพิพากษาคดีลหุโทษ การรอกการลงโทษที่พ้นเวลาการลงโทษมาแล้วอันอาจ ปกครอง ผู้เยาว์ คำพิพากษาที่ถูกกลบไล้งไปแล้วอันเนื่องมาจากการล้างมลทินข้อมูลในทะเบียน ประวัติอาชญากรรมหมายเลข 2 นี้จะส่งมอบให้เฉพาะเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวกับธุรการศาลหรือเจ้าหน้าที่ทาง ปกครองที่เป็นองค์กรมหาชน เช่น ส่งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่สมัครเข้ารับราชการหรือขอ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือการสอบสวนทางวินัยในกรณีที่ไม่มีประวัติการกระทำผิดมาก่อน จะมี

ข้อความว่า “ไม่มีประวัติ” (Nothing) ในทะเบียนประวัตินี้ (The French Code Of Criminal Procudue, Article 775)

3. ทะเบียนประวัติอาชญากรหมายเลข 3 (Bulletin no.3) เป็นเอกสารที่มีความสมบูรณ์น้อยที่สุด ทั้งนี้เพราะทะเบียนประวัติอาชญากรหมายเลข 3 จะไม่ปรากฏข้อมูลต่อไปนี้ คือ คำพิพากษาจำคุกสูงกว่า 2 ปี โดยไม่มีการรอกการลงอาญาเพื่อมิให้ข้อมูลดังกล่าวส่งผลร้ายแก่ผู้กระทำผิด เนื่องจากเอกสารดังกล่าวผู้กระทำผิดสามารถขอเข้าไปใช้สมัครงานได้ (The French Code Of Criminal Procudue, Article 777)

2.3 การลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรรม

ข้อมูลต่าง ๆ โดยหลักแล้วจะไม่มีถูกลบออกจากทะเบียนประวัติเลยด้วยเหตุนี้ทะเบียนประวัติอาชญากรในสาธารณรัฐฝรั่งเศสจึงได้รับการยอมรับว่าเที่ยงตรง และเชื่อถือได้แต่อย่างไรก็ตามแนวคิดในการคำนึงถึงการกลับคืนสู่สังคมก็ได้รับการยอมรับในสาธารณรัฐฝรั่งเศสด้วย ซึ่งส่งผลให้แนวความคิดดังกล่าวปรากฏในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของสาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยให้มีการลบข้อมูล ในทะเบียนประวัติอาชญากรได้ในบางกรณี เช่น คำพิพากษาล่วงเลยมา 40 ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาโดยบุคคลนั้นไม่ได้ไปกระทำผิดอาญาขึ้นใหม่ หรือผู้ซึ่งถูกศาลพิพากษาถึงแก่ความตาย หรือได้รับการนิรโทษกรรมหรือล้างมลทิน

3. ประเทศสหรัฐอเมริกา

กรณีการเปิดเผยข้อมูล ในระยะแรกมีการนำทะเบียนประวัติอาชญากรมาเปิดเผยภายใต้หลักที่ว่าสาธารณชนสามารถค้นหาความจริงจากข้อมูลในทะเบียนประวัติอาชญากรได้ทั้งหมด ต่อมาสถานะนิติบัญญัติในหลาย ๆ มลรัฐได้มีการตรากฎหมายที่ให้อำนาจแก่หน่วยงานกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของรัฐที่เก็บข้อมูล ทะเบียนประวัติอาชญากร สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับทะเบียนประวัติอาชญากรแก่ผู้ขอที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้ในบางกรณีเท่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อบังคับที่ขอมให้ตรวจสอบข้อมูล ได้เฉพาะผู้ที่เข้าไปทำงานที่เกี่ยวข้องกับเด็ก หรือในงานที่ต้องการความสุจริตสูง ต่อมาสถานะนิติบัญญัติ ได้ออกข้อยกเว้นที่ละเอียดในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับประวัติอาชญากร ปัจจุบันนี้สามารถตรวจสอบประวัติของบุคคลที่จะทำงานในสถาบันการเงิน หรือหน่วยงานรักษาความปลอดภัยได้ด้วย อนึ่งในปี ค.ศ. 1985 สภาองเกรสได้ออกกฎหมาย The Security Clearance Information Act กำหนดให้ The National Security สามารถตรวจสอบทะเบียนของรัฐและท้องถิ่นได้ นอกจากนั้นในปี ค.ศ. 1986 มีการออกกฎหมาย The Immigration Reform Act ที่อนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลต่างค้ำวที่มีประวัติการกระทำ ความผิดอาญา สำหรับใช้ประโยชน์ในการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นพลเมืองของประเทศ

3.1 ระบบการบูรณาการข้อมูล

ด้วยเหตุที่สำนักสถิติแห่งกระบวนการยุติธรรมถือเป็นส่วนหนึ่งของกระทรวงยุติธรรมแห่งสหรัฐที่อยู่ในฐานะของหน่วยงานราชการระดับรัฐบาลกลาง สำนักสถิติแห่งกระบวนการยุติธรรมจึงมีพันธะที่จะต้องปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติด้านคุณภาพของข้อมูลข่าวสารที่กำหนดโดยกระทรวงยุติธรรมแห่งสหรัฐ และนอกจากนี้ สำนักสถิติแห่งกระบวนการยุติธรรมยังต้องปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติด้านคุณภาพของข้อมูลข่าวสารของสำนักงบประมาณและการจัดการ (67 FR 84552) และรวมไปถึงแนวทางปฏิบัติด้านคุณภาพของข้อมูลข่าวสารที่สำนักสถิติแห่งกระบวนการยุติธรรมกำหนดขึ้นเองอีกด้วย

แนวทางปฏิบัติด้านคุณภาพของข้อมูลข่าวสารของกระทรวงยุติธรรมแห่งสหรัฐ กระทรวงยุติธรรมแห่งสหรัฐได้กำหนดแนวทางปฏิบัติด้านคุณภาพของข้อมูลข่าวสารเพื่อเป็นการตอบสนองความมุ่งหมายที่ต้นตอการรับรองให้เป็นที่มั่นใจและทำให้เพิ่มขึ้นซึ่งคุณภาพความน่าเชื่อถือ การเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง และความแท้จริงของข้อมูลที่ได้มีการเผยแพร่สู่สาธารณะ อีกทั้งยังได้มีการอธิบายเพิ่มเติม ไว้ในแนวทางปฏิบัติฉบับนี้อีกว่าให้หน่วยงานที่มีการเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะจัดให้มีขึ้นซึ่งเครื่องมือในการบริหารจัดการสำหรับบุคคลผู้ได้รับผลกระทบจากการค้นหาหรือให้ได้ว่าซึ่งความถูกต้องแห่งข้อมูลข่าวสาร (ในกรณีที่เป็นไปได้) ที่ได้มีการเผยแพร่โดยกระทรวงยุติธรรมแห่งสหรัฐ หากข้อมูลข่าวสารที่ได้มีการเผยแพร่นั้นมิได้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติด้านคุณภาพของข้อมูลข่าวสารของกระทรวงยุติธรรมแห่งสหรัฐและสำนักงบประมาณ และการจัดการแนวทางปฏิบัติด้านคุณภาพของข้อมูลข่าวสารของกระทรวงยุติธรรมแห่งสหรัฐฉบับนี้ ได้มีการบัญญัติขึ้นให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติด้านคุณภาพของข้อมูลข่าวสารของสำนักงบประมาณและการจัดการฉบับลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2002 อันหมายความถึงภายใต้ข้อกำหนด

ในแนวทางปฏิบัตินี้องค์กรของรัฐทุกองค์กรที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการทำให้ลดลงซึ่งงานเอกสาร ค.ศ. 1995 (Paperwork Reduction Act 1995, United States Commercial Code Chapter 35 Coordination of Federal Information Policy) จำต้องพัฒนาและจัดพิมพ์แนวทางปฏิบัติด้านคุณภาพแห่งตนและจะต้องจัดให้มีซึ่งวิธีทางด้านการบริหารเพื่อที่จะให้มีการร้องขอซึ่งความถูกต้องแห่งข้อมูลข่าวสารได้ กล่าวโดยสรุป แนวทางปฏิบัติด้านคุณภาพของข้อมูลข่าวสารของกระทรวงยุติธรรมแห่งสหรัฐฉบับนี้ได้กำหนดขึ้นโดยคำนึงถึงมาตรฐานการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแนวทางปฏิบัติของสำนักงบประมาณและการจัดการ (ที่จะกล่าวถึงต่อไปในภายหลัง) อย่างไรก็ตามโดยสรุปเบื้องต้นได้ว่ากระทรวงยุติธรรมแห่งสหรัฐมุ่งความสนใจรวมทั้งให้ความสำคัญแก่ส่วนประกอบต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. มาตรฐานขั้นต่ำของคุณภาพ อันได้แก่ หน่วยงานของรัฐใดที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการทำให้ลดลงซึ่งงานเอกสารจำต้องนำมาตราฐานขั้นต่ำของคุณภาพดังที่กำหนดไว้ นี้ไปปรับใช้ อันได้แก่ การคำนึงถึงความน่าเชื่อถือ การเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง และความแท้จริงของข้อมูลที่ได้มีการเผยแพร่สู่สาธารณะ อีกทั้งหน่วยงานนั้น ๆ ดำเนินการอย่างเหมาะสมในอันที่จะรวบรวมให้เป็นหนึ่งเดียวซึ่งหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณภาพของข้อมูลข่าวสารให้กลายเป็นแนวทางปฏิบัติของการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารขององค์กร

2. มีกระบวนการในการทบทวนคุณภาพของข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานของรัฐใดที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการทำให้ลดลงซึ่งงานเอกสารจะต้องจัดให้มีกระบวนการในการทบทวนคุณภาพของข้อมูลข่าวสารก่อนมีการเผยแพร่สู่สาธารณะ โดยยังคงคำนึงถึงความน่าเชื่อถือ การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้จริง และความสมบูรณ์ของข้อมูล

3. จัดให้มีกระบวนการสนับสนุน การร้องทุกข์ของประชาชน ทั้งนี้เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการทำให้สะดวกขึ้นซึ่งการทบทวนโดยประชาชน หน่วยงานต้องจัดให้มีขึ้นซึ่งเครื่องมือในการบริหารจัดการในอันที่จะอนุญาตให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบ (บุคคลธรรมดาหรือองค์กรใดที่อาจจะใช้ หรือได้ประโยชน์ หรือได้รับความเสียหายจากการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นกรณีพิพาทอยู่) จะสามารถค้นหา หรือให้ได้มาภายในระยะเวลาอันเหมาะสม ซึ่งความถูกต้องแห่งข้อมูลที่ตนได้มาและได้มีการเผยแพร่โดยหน่วยงานที่มีได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติด้านคุณภาพของข้อมูลข่าวสารของกระทรวงยุติธรรมแห่งสหรัฐและของสำนักงานประมาณและการจัดการ (United States Department of Justice, 2018)

3.2 หน่วยงานที่มีบทบาทในการจัดเก็บข้อมูลและบูรณาการข้อมูล

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ สำนักสถิติแห่งกระบวนการยุติธรรม (Bureau of Justice Statistics) อันเป็นส่วนหนึ่งของสำนักงานโครงการยุติธรรม ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับและดูแลของกระทรวงยุติธรรมแห่งสหรัฐอเมริกา เป็นสำนักงานซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นแหล่งข้อมูลหลักที่รับผิดชอบด้านการรวบรวม วิเคราะห์ จัดพิมพ์ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้งปวง

สำนักสถิติแห่งกระบวนการยุติธรรมยังได้อุทิศตนเพื่อที่จะพัฒนาซึ่งคุณภาพของข่าวกรองด้านอาชญากรรมระดับชาติ เพื่อทำให้ดีขึ้นซึ่งคุณภาพของการสื่อสารด้านข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและแพ่งอีกด้วยนอกเหนือจากการพัฒนาคุณภาพของข่าวกรองและการสื่อสารโดยการที่จะดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ จัดพิมพ์และเผยแพร่ อย่างถูกต้องแท้จริงปราศจากความโน้มเอียงใด ๆ และตรงตามกำหนด เผยแพร่ข้อมูลทั้งปวงด้วยระดับความเชี่ยวชาญ

และมาตรฐานสูงสุด ทำให้ข้อมูลแห่งกระบวนการยุติธรรมของสำนักสถิติแห่งกระบวนการยุติธรรมมีความน่าเชื่อถือ

3.2.1 พันธมิตรและผู้มีส่วนช่วยเหลือในการจัดทำข้อมูล (BJS Partnerships and Affiliations)

นักสถิติแห่งกระบวนการยุติธรรมจะเป็นหน่วยงานกลางที่สำคัญที่สุดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาซึ่งมีหน้าที่ในการจัดเก็บรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาแล้ว สำนักสถิติแห่งกระบวนการยุติธรรมยังได้รับความช่วยเหลือจากพันธมิตรที่มีส่วนเกี่ยวข้องรวมทั้งหน่วยงานอื่นที่มีส่วนช่วยเหลือในการจัดทำข้อมูลอันได้แก่หน่วยงานดังต่อไปนี้อีกด้วย

นอกจากนั้น ยังมีสมาคมหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการข้อมูล ได้แก่ สมาคมสถิติแห่งสหรัฐอเมริกา (American Statistical Association (ASA)) (Bureau of Justice Statistics, 2005) สมาคมสถิติแห่งสหรัฐอเมริกามีหน้าที่ในการเป็นหน่วยงานที่ให้คำปรึกษาแก่สำนักสถิติแห่งกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ คำแนะนำด้านเทคนิค การทบทวนทฤษฎีและวิธีการต่าง ๆ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในผลงานของสำนักสถิติแห่งกระบวนการยุติธรรมหลายผลงานอีกด้วย ซึ่งในปีที่ผ่านมาสมาคมสถิติแห่งสหรัฐอเมริกาแนะนำและแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปรับปรุงการสำรวจระดับชาติเกี่ยวกับผู้เสียหายในคดีอาญา (National Crime Victimization Survey) และการวิจัยเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชัง อีกทั้งการใช้กำลังของผู้บังคับใช้กฎหมาย

3.2.2 ข้อมูลจากหน่วยงานอื่น (Data from other sources)

3.2.2.1 รายงานข้อมูลด้านอาชญากรรมของสำนักสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกา (FBI's Uniform Crime Report) (Uniform Crime Reports, Federal Bureau of Investigation, 2018) โครงการจัดทำรายงานข้อมูล ด้านอาชญากรรมของสำนักสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกานี้ ได้เริ่มดำเนินการในปี 1929 โดยสมาคมหัวหน้าตำรวจระหว่างประเทศ เพื่อที่จะตอบสนองต่อความต้องการของประเทศที่ต้องการข้อมูลด้านอาชญากรรมที่เป็นรูปแบบเดียวกันและเชื่อถือได้ และต่อมาในปี 1930 สำนักสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกาจึงได้เริ่มเข้ารับผิดชอบดำเนินการในการจัดรวบรวมจัดพิมพ์และเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมเหล่านั้น นอกจากนี้ สำนักสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกายังมีการจัดพิมพ์สิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่เป็นรายปีด้านอื่นอีก อาทิ ข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชัง (Hate crime statistics) และข้อมูลเกี่ยวกับผู้บังคับใช้กฎหมายที่ถูกฆ่าและถูกทำร้ายร่างกาย ซึ่งเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมบางชนิดเป็นกรณีพิเศษ ได้แก่ อาชญากรรมที่เกิดจากความ

เกลียดชังในเผ่าพันธุ์ หรือเชื้อชาติที่แตกต่างและอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าและการทำร้ายร่างกายผู้บังคับใช้กฎหมาย

3.2.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมสำหรับเยาวชน (Juvenile Justice Statistics) สำนักสถิติแห่งกระบวนการยุติธรรมยังได้นำเสนอและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมสำหรับเยาวชนด้วยความร่วมมือของสำนักกระบวนการยุติธรรมเยาวชนและป้องกันการกระทำผิดโดยเยาวชน (Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้ดำเนินการรวบรวมวิเคราะห์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดของเยาวชนออกสู่สาธารณะในรูปแบบของหนังสือสรุปข้อมูล (Statistical Briefing Book (SBB) (Statistical Briefing Book, 2018) โดยหนังสือสรุปข้อมูลนี้จะมีส่วนช่วยให้ผู้ใช้ข้อมูลได้เข้าถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักกระบวนการยุติธรรมเยาวชนและป้องกันการกระทำผิดโดยเยาวชน ซึ่งผู้ใช้จะได้รับความรู้เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับอาชญากรรมที่ก่อให้เกิดขึ้นโดยเยาวชน รวมทั้งกรณีที่เยาวชนเป็นผู้เสียหายและกรณีที่ผู้เยาว์เข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ระบบการเผยแพร่ข้อมูลนี้ได้รับการพัฒนาโดยศูนย์กระบวนการยุติธรรมเยาวชนแห่งชาติ (The National Center for Juvenile Justice) ที่ได้พัฒนาให้ระบบเผยแพร่ข้อมูลนี้จัดเผยแพร่ข้อมูลอย่างตรงเวลาและมีความน่าเชื่อถือเพื่อใช้สำหรับเป็นคำตอบหรือบทสรุปให้กับผู้ร่างนโยบาย สื่อในแขนงต่าง ๆ รวมทั้งบุคคลทั่วไป

3.2.2.3 ข้อมูลอย่างเป็นทางการเกี่ยวเนื่องกับองค์กรของรัฐ (Fed stats) (Fed States, 2018) Fed stats หรือ One-stop federal statistics website ได้มีการรวบรวมและจัดทำขึ้นพร้อมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณะตั้งแต่ปี 1997 โดยความพยายามของฝ่ายบริหารที่จะปรับปรุงและพัฒนาการบริการต่อผู้บริโภครวมทั้งเพิ่มพูนประสิทธิภาพของการบริการให้มากขึ้น ซึ่ง Fed stats จะเป็นประโยชน์กับองค์กรหรือหน่วยงานของส่วนกลางและประชาชนทั่วไปในการที่จะทำให้ลดลงซึ่งเวลาและความพยายามอื่นใดในการเข้าถึงข้อมูล โดยที่เว็บไซต์นี้นับได้ว่าเป็นผลงานจากความพยายามร่วมกันของหลายหน่วยงานที่จะพัฒนาระบบข้อมูล โดยการนำของสภาการรวมตัวกันระหว่างองค์กรเพื่อกำหนดนโยบายด้านสถิติ (The interagency council on statistical policy) สหพันธรัฐ (Fed stats) เป็นระบบที่เสนอการเข้าถึงข้อมูลอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่จัดทำโดยองค์กรของรัฐ โดยที่ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องรู้มาก่อนล่วงหน้าว่าหน่วยงานรัฐหน่วยงานใดนำเสนอข้อมูลชุดไหน นอกจากนี้สหพันธรัฐ (Fed stats) ยังมีระบบการสืบค้นที่สะดวกสบายและยังมีช่องทางการเชื่อมต่อไปยังหน่วยงานที่นำเสนอข้อมูล แนวโน้มความเป็นไปของข้อมูลมากกว่า 100 องค์กรไม่ว่าจะเป็นองค์กรที่นำเสนอข้อมูลด้านเศรษฐศาสตร์ จำนวนประชากร อาชญากรรม การศึกษาการดูแลสุขภาพ

ความปลอดภัยในอากาศยาน การใช้พลังงาน และข้อมูลด้านอื่น ๆ อีกมาก

3.3 รูปแบบและวิธีการจัดเก็บข้อมูล

ข้อมูลต่อไปนี้ จะเป็นการนำเสนอชุดของข้อมูลที่สำนักสถิติแห่งกระบวนการยุติธรรมได้ดำเนินการรวบรวมและจัดพิมพ์ไว้รวมกัน ดังต่อไปนี้

3.3.1 อาชญากรรมและผู้เสียหาย (Crime and victims) (Bureau of Justice Statistics, 2018) กรณีด้านล่างเป็นตัวอย่างของการบูรณาการข้อมูลของสำนักสถิติแห่งกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับแนวโน้มของอาชญากรรมในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะนำเสนอทั้งหมด 7 ด้าน ที่ได้จากการสำรวจในระดับประเทศเกี่ยวกับผู้เสียหายในคดีอาญา (NCVs) ประกอบกับข้อมูลที่ได้มาจากรายงานข้อมูลด้านอาชญากรรม (Uniform Crime Reports) (Federal Bureau of Investigation, 2018) ที่รวบรวมโดยสำนักสอบสวนกลางรายงานข้อมูลด้านอาชญากรรม (Uniform Crime Reports) นี้ เป็นรายงานอันเป็นผลมาจากแผนงานที่ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1929 โดยสมาคมหัวหน้าตำรวจนานาชาติ (The International Association of Chiefs of Police) เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เชื่อถือได้ และต่อมาในปี ค.ศ. 1930 สำนักสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกาได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการรวบรวม จัดพิมพ์เผยแพร่ซึ่งข้อมูลด้านอาชญากรรม ในการนี้สำนักสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกาจะรวบรวมข้อมูลที่มีการแจ้งความร้องทุกข์ต่อองค์กรที่บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมดังต่อไปนี้ 1. ฆ่าผู้อื่น 2. ข่มขืนกระทำชำเราโดยใช้กำลังบังคับ 3. ปล้นทรัพย์ 4. ทำร้ายร่างกายจนได้รับอันตรายสาหัส 5. บุกรุกเพื่อวัตถุประสงค์ในการก่ออาชญากรรม 6. การลักทรัพย์ 7. การลักทรัพย์ประเภทยานยนต์ 8. วางเพลิงเผาทรัพย์

ในการนี้จะมีการรวบรวมข้อมูลเป็นรายเดือนจากผู้บังคับใช้กฎหมายทั้งหลาย ทั้งในกรณีที่มีการรายงานเหตุการณ์นั้นโดยตรงมายังสำนักสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกาและที่มีการรายงานมายังหน่วยงานกลางของแต่ละรัฐ อย่างไรก็ตามทุกการรายงานที่เข้าสู่แผนงานรายงานข้อมูลด้านอาชญากรรมนี้จะถูกตรวจสอบโดยถ้วนทั่วในความเป็นเหตุเป็นผล ความแท้จริงของข้อมูล และความคลาดเคลื่อนซึ่งอาจชี้ให้เห็นถึงความผิดพลาดของข้อมูล และเมื่อตรวจสอบจนถ้วนทั่วแล้วหากพบค่าความผันแปรในระดับของอาชญากรรมอาจเป็นเครื่องชี้ให้เห็นได้ถึงกระบวนการที่ถูกแก้ไข เปลี่ยนแปลง การรายงานหรือแจ้งความร้องทุกข์ที่ไม่สมบูรณ์ หรือมีการเปลี่ยนแปลงซึ่งขอบเขตในการใช้อำนาจ และเพื่อเป็นการชี้ให้เห็นถึงค่าความผันแปร รายงานประจำเดือนเหล่านี้จะถูกนำมาเปรียบเทียบกับรายงานที่หน่วยงานนั้น ๆ ได้ มีการยื่นมาก่อนหน้านี้แล้วและเปรียบเทียบกับรายงานในเรื่องเดียวกันของหน่วยงานอื่นแห่งสหรัฐอเมริกา (Federal Bureau of Investigation) ได้แก่ 1. อัตราการเกิดของอาชญากรรมที่มีความรุนแรง (Serious violent

crime) 2. อัตราการเกิดของอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน (Property crime rates) 3. อาชญากรรมที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรง (Serious violent crimes) 4. เพศของผู้เสียหายจากอาชญากรรมที่มีความรุนแรง (Gender of victims of violent crime) 5. อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืน (Firearm-related crime) 6. การจับกุมอันเนื่องมาจากความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (Drug arrests) 7. อัตราการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน (Reporting to the police) ซึ่งแผนงานข้อมูลทั้งสองแผนงานอัน (Bureau of Justice Statistics, 2018) ได้แก่ การสำรวจในระดับประเทศเกี่ยวกับผู้เสียหายในคดีอาญา (NCVs) ประกอบกับข้อมูลที่ได้มาจากรายงานข้อมูลด้านอาชญากรรม (Uniform crime reports) นี้ล้วนแล้วแต่เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการชี้วัดถึงจำนวน ประเภทหรือลักษณะและผลกระทบของอาชญากรรมในประเทศ อย่างไรก็ตาม แต่ละแผนงานต่างรวบรวมและจัดการเพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันอีกทั้งใช้วิธีการที่แตกต่าง นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นในมุมมองอาชญากรรมที่แตกต่างกันอีกด้วย ฉะนั้น ข้อมูลที่ผลิตโดยการสำรวจในระดับประเทศเกี่ยวกับผู้เสียหายในคดีอาญา (NCVs) ประกอบกับข้อมูลที่ได้มาจากรายงานข้อมูลด้านอาชญากรรม (Uniform crime reports) จึงเป็นข้อมูลที่เปิดช่องให้เห็นภาพในแนวกว้างเกี่ยวกับปัญหาด้านอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในประเทศมากกว่าข้อมูลที่ได้จากแผนงานใดแผนงานหนึ่งเท่านั้น*

1. อัตราการเกิดของอาชญากรรมที่มีความรุนแรง ในที่นี้อาชญากรรมที่รุนแรงนั้น รวมถึงข่มขืนกระทำชำเรา ปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกายและทำร้ายร่างกายจนได้รับอันตรายสาหัสและการฆ่าผู้อื่น ซึ่งข้อมูลด้านความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกายและทำร้ายร่างกายจนได้รับอันตรายสาหัส ยกเว้นการทำร้ายร่างกายอันเกี่ยวเนื่องกับความผิดทางเพศล้วนแต่ได้มาจากการสำรวจในระดับประเทศเกี่ยวกับผู้เสียหายในคดีอาญา (National Crime Victimization Survey: NCVS) ส่วนข้อมูลในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นได้มาจากรายงานข้อมูลด้านอาชญากรรม ที่รวบรวมโดยสำนักสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกา (Federal Bureau of Investigation) ซึ่งสำนักสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกานี้จะเป็นหน่วยงานที่รวบรวมข้อมูลจากหลายองค์กรที่บังคับใช้กฎหมายในระดับท้องถิ่นเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมที่มีการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน โดยรายงานข้อมูล ด้านอาชญากรรมนี้ จะประกอบด้วยตัวชี้วัดทั้งหมด 7 ฐานความผิด ได้แก่ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ข่มขืนกระทำชำเราโดยการ ใช้กำลังบังคับ ปล้นทรัพย์ ทำร้าย

* Art. 30 GG (Distribution of competence between the Federation and the States) The exercise of governmental powers and the discharge of governmental functions are incumbent on the States insofar as this Basic Law does not otherwise prescribe or permit. [Die Ausübung der staatlichen Befugnisse und die Erfüllung der staatlichen Aufgaben ist Sache der Länder, soweit dieses Grundgesetz keine andere Regelung trifft oder zulässt.]

ร่างกายจนเป็นอันตรายสาหัส บุกรุก เพื่อวัตถุประสงค์ในการก่ออาชญากรรม การลักทรัพย์ และ การลักทรัพย์ประเภทยานยนต์

อาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ในที่นี้หมายความรวมถึง ความผิดฐานบุกรุกเพื่อ วัตถุประสงค์ในการก่ออาชญากรรม การลักทรัพย์ และการลักทรัพย์ประเภทยานยนต์ โดยที่ข้อมูล สถิติเกี่ยวเนื่องแก่อัตราการเกิดของอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินนี้ ได้มาจากการสำรวจใน ระดับประเทศเกี่ยวกับผู้เสียหายในคดีอาญา (NCVS) โดยมุ่งไปที่การสัมภาษณ์แต่ละครัวเรือน จำนวน 77,200 ครัวเรือนในแต่ละปี รวมทั้งหมดเป็นจำนวน 134,000 ราย ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป โดยการสัมภาษณ์นี้จะสอบถามผู้ถูกสัมภาษณ์เหล่านั้นเกี่ยวกับกรณีการที่ตนเคยตกเป็น ผู้เสียหายจากอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือไม่

2. อาชญากรรมที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรง เกณฑ์หรือตัวชี้วัดเกี่ยวเนื่องกับ อาชญากรรมที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรงนี้ได้มาจากแหล่ง ข้อมูล 2 แหล่ง ด้วยกัน ได้แก่ การสำรวจ ในระดับประเทศเกี่ยวกับผู้เสียหายในคดีอาญา (NCVS) ซึ่งเป็นการสำรวจในระดับครัวเรือน นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1972 และได้มีการออกแบบการสำรวจใหม่อีกครั้งในปี ค.ศ. 1993 โดยมุ่งไปที่การ สัมภาษณ์แต่ละครัวเรือนจำนวน 77,200 ครัวเรือนในแต่ละปี รวมทั้งหมดเป็นจำนวน 134,000 ราย ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป โดยการสัมภาษณ์นี้จะสอบถามผู้ถูกสัมภาษณ์เหล่านั้นเกี่ยวกับกรณีการที่ ตนเคยตกเป็นผู้เสียหายจากอาชญากรรมหรือไม่ นอกจากนี้รายงานข้อมูลด้านอาชญากรรม ที่ รวบรวมโดยสำนักสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกา ยังเป็นอีกแหล่งข้อมูลที่มีการรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้นและการจับกุมผู้กระทำความผิดโดยพนักงานสอบสวน โดยมุ่งเน้นถึง การกระทำความผิดที่องค์กรบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ได้มีการรายงานมายังสำนักสอบสวนกลาง แห่งสหรัฐอเมริกา (Federal Bureau of Investigation) อย่างไรก็ตามก็ดีถึงแม้ว่าแต่ละเกณฑ์นั้นจะมีความ แตกต่างกันแต่ทั้งการสำรวจในระดับประเทศเกี่ยวกับผู้เสียหายในคดีอาญา (NCVS) และรายงาน ข้อมูลด้านอาชญากรรม ต่างก็แสดงให้เห็นถึงอัตราการเกิดอาชญากรรมที่เป็นอันตรายร้ายแรงนี้ ลดลงในในปีที่ผ่านมา

เกณฑ์ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เป็นอันตรายร้ายแรงนี้ได้แก่

1. จำนวนอาชญากรรมที่เป็นอันตรายร้ายแรงโดยรวม ซึ่งจำนวน โดยประมาณของผู้เสียหายที่มีอายุ ตั้งแต่ 12 ปี ขึ้นไปจากความผิดฐานฆ่าผู้อื่นนี้มีการบันทึกไว้โดยพนักงานสอบสวนและได้มีการ บันทึกเพิ่มเติมโดยการสำรวจถึงจำนวนผู้ได้รับความเสียหายจากความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกายจนได้รับอันตรายสาหัส ทั้งกรณีที่มีการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงาน สอบสวนและไม่มีการแจ้งความร้องทุกข์ 2.จำนวนผู้เสียหายจากความผิดอาญาที่มีการแจ้งความร้อง ทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนซึ่งจำนวน โดยประมาณของผู้เสียหายที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไปจาก

ความผิดฐานฆ่าผู้อื่นนี้มีการบันทึกไว้โดยพนักงานสอบสวน และได้มีการบันทึกเพิ่มเติมโดยการสำรวจถึงจำนวนผู้ได้รับความเสียหายจากความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกายจนได้รับอันตรายสาหัสเฉพาะกรณีที่มีการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน

3. จำนวนอาชญากรรมทั้งปวงที่มีการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ซึ่งจำนวนผู้เสียหายนี้มาจากความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราโดยใช้กำลังบังคับ ปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกายจนได้รับอันตรายสาหัสนี้ รวมถึงที่มีการรายงานไว้ในรายงานข้อมูลด้านอาชญากรรม อีกด้วย อย่างไรก็ดี จำนวนดังกล่าวนี้ไม่รวมถึงการปล้นทรัพย์จากร้านค้าและอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายที่มีอายุต่ำกว่า 12 ปี 4. จำนวนผู้ถูกจับกุมจากความผิดอาญาที่รุนแรง จำนวนผู้ถูกจับกุมนี้มาจากผู้ที่ถูกจับกุมในความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราโดยใช้กำลังบังคับ ปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกายจนได้รับอันตรายสาหัส ที่มีการรายงานโดยองค์กรที่บังคับใช้กฎหมายต่อสำนักสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกา

3. เพศของผู้เสียหายจากอาชญากรรมที่มีความรุนแรง ในที่นี้อาชญากรรมที่รุนแรงนั้นรวมถึงข่มขืนกระทำชำเรา ปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกายและทำร้ายร่างกายจนได้รับอันตรายสาหัส และการฆ่าผู้อื่น ซึ่งข้อมูลด้านความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ปล้นทรัพย์ และทำร้ายร่างกายจนได้รับอันตรายสาหัสนี้ได้มาจากการสำรวจในระดับประเทศเกี่ยวกับผู้เสียหายในคดีอาญา (NCVS) ซึ่งเป็นการสำรวจในระดับครัวเรือนนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1972 และได้มีการออกแบบการสำรวจใหม่อีกครั้งในปี ค.ศ. 1993 โดยมุ่งไปที่ การสัมภาษณ์แต่ละครัวเรือนจำนวน 77,200 ครัวเรือนในแต่ละปีรวมทั้งหมดเป็นจำนวน 134,000 ราย ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป โดยการสัมภาษณ์นี้จะสอบถามถูกสัมภาษณ์เหล่านั้นเกี่ยวกับกรณีการที่ตนเคยตกเป็นผู้เสียหายจากอาชญากรรมหรือไม่ ส่วนข้อมูลในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นได้มาจากรายงานข้อมูลด้านอาชญากรรมที่รวบรวมโดยสำนักสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกา ซึ่งสำนักสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกานี้จะเป็นหน่วยงานที่รวบรวมข้อมูลจากหลายองค์กรที่บังคับใช้กฎหมายในระดับท้องถิ่นเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรม

4. อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืน ในที่นี้อาชญากรรมที่รุนแรงนั้นรวมถึงข่มขืน กระทำชำเรา การทำร้ายร่างกายที่เกี่ยวข้องกับความผิดทางเพศ ปล้นทรัพย์ และทำร้ายร่างกายจนได้รับอันตรายสาหัส ซึ่งข้อมูลด้านความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา การทำร้ายร่างกายที่เกี่ยวข้องกับความผิดทางเพศ ปล้นทรัพย์ และทำร้ายร่างกายจนได้รับอันตรายสาหัสนี้ได้มาจากการสำรวจในระดับประเทศเกี่ยวกับผู้เสียหายในคดีอาญา (NCVS) ซึ่งเป็นการสำรวจในระดับครัวเรือนนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1972 และได้มีการออกแบบการสำรวจใหม่อีกครั้งในปี ค.ศ. 1993 โดยมุ่งไปที่การสัมภาษณ์แต่ละครัวเรือนจำนวน 77,200 ครัวเรือนในแต่ละปี รวมทั้งหมดเป็นจำนวน

134,000 รายซึ่งมีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป โดยการสัมภาษณ์นี้จะสอบถามผู้ถูกสัมภาษณ์เหล่านั้นเกี่ยวกับกรณีการที่ตนเคยตกเป็นผู้เสียหายจากอาชญากรรมหรือไม่

5. การจับกุมอันเนื่องมาจากความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ข้อมูลการจับกุมอันเนื่องมาจากความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนี้ได้มาจากรายงานข้อมูลด้านอาชญากรรม ที่รวบรวมโดยสำนักสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกา ซึ่งในที่นี้ได้นิยามศัพท์ไว้เป็นการเฉพาะหลายคำ ได้แก่ การฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด (Drug abuse violation) ได้แก่ ความผิดอาญาทั้งในระดับรัฐและระดับท้องถิ่นอันเกี่ยวกับการครอบครองยาเสพติดไว้อย่างผิดกฎหมาย การจำหน่าย การเสพ การผลิต และการก่อให้เกิดขึ้นซึ่งยาที่มีสารเสพติดเป็นส่วนประกอบ รวมถึงฝิ่น โคเคนและอนุพันธ์ที่ได้มาจากฝิ่นและโคเคน กัญชา สารเสพติดทั้งหลายที่มีการสังเคราะห์ขึ้น รวมถึงยาอื่นที่ไม่มีสารเสพติดเจือปนแต่มีลักษณะเป็นอันตราย เช่น ยาที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทบางชนิด (Barbiturate) นอกจากนี้คำว่าผู้เยาว์ (Juvenile) ยังมีการให้คำจำกัดความว่า หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์ ส่วนคำว่า ผู้ใหญ่ (Adult) หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป (7) อัตราการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนในที่นี้อาชญากรรมที่รุนแรงนั้นรวมถึงข่มขืนกระทำชำเรา การทำร้ายร่างกายอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความผิดเกี่ยวกับ เพศ ปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกายและทำร้ายร่างกายจนได้รับอันตรายสาหัส ส่วนอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินในที่นี้หมายความรวมถึงความผิดฐานบุกรุกเข้าไปในเคหสถานเพื่อวัตถุประสงค์ในการก่ออาชญากรรม การลักทรัพย์ และการลักทรัพย์ประเภทยานยนต์

ข้อมูลในส่วนนี้ได้มาจากการสำรวจในระดับประเทศเกี่ยวกับผู้เสียหายในคดีอาญา (NCVS) ซึ่งเป็นการสำรวจในระดับครัวเรือนนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1972 โดยมีมุ่งไปที่การสัมภาษณ์แต่ละครัวเรือนจำนวน 77,200 ครัวเรือนในแต่ละปีรวมทั้งหมดเป็นจำนวน 134,000 ราย ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป โดยการสัมภาษณ์นี้จะสอบถามผู้ถูกสัมภาษณ์เหล่านั้นเกี่ยวกับกรณีการที่ตนเคยตกเป็นผู้เสียหายจากอาชญากรรมหรือไม่

3.3.2 การบังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement) (Bureau of Justice Statistics, 2018)

1. การสำรวจข้อมูลห้องปฏิบัติการเกี่ยวเนื่องกับอาชญากรรมที่รับผิดชอบด้านการตรวจสอบสารพันธุกรรม (DNA) (Survey of DNA Crime Laboratories)
2. การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายซึ่งรับผิดชอบหน้าที่อยู่ในมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย (Survey of campus law enforcement agencies)
3. การสำรวจข้อมูลห้องปฏิบัติการเกี่ยวเนื่องกับอาชญากรรมที่รับผิดชอบด้านนิติเวชศาสตร์ (Survey of forensic crime laboratories)

4. การสำรวจนโยบายและวิธีปฏิบัติของตำรวจจราจรในระดับรัฐในการเก็บรวบรวมข้อมูลเมื่อมีการเรียกยานยนต์ให้หยุดเพื่อตรวจ (Survey of state police traffic stop data collection procedures)

3.3.3 การฟ้องร้องดำเนินคดีอาญา (Prosecution)

ในกรณีต่อไปนี้จะเป็นการนำเสนอข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับแนวโน้มการฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาในระดับรัฐบาลกลางและการตัดสินลงโทษว่ากระทำความผิดซึ่งจะแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. ผลของคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลในระดับรัฐบาลกลาง (Outcomes of Federal court cases) นอกจากนี้ ข้อมูลนี้ยังรวมถึงข้อมูลคดีทุกคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ในระดับรัฐบาลกลางและความผิดอาญาสถานเบาที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลชั้นต้นในระดับรัฐบาลกลาง (U.S. Magistrates or Magistrate judge) (U.S. Magistrates or Magistrate judges, The Federal Magistrate judges Association, 2018)

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1994 การรายงานข้อมูลนั้นขึ้นอยู่กับปีงบประมาณของรัฐบาลกลางซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ส่วนข้อมูลในปีก่อนหน้านั้นขึ้นอยู่กับปีปฏิทิน และในที่นี้คำว่าตัดสินจำคุก (Imprisoned) นี้ หมายความว่ารวมถึงจำเลยที่ถูกตัดสินลงโทษจำคุก และบางกลวิธีของการแก้ไขหน้าที่ที่สำคัญของผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลชั้นต้นในระดับรัฐบาลกลางคือ การเป็นผู้ช่วยแบ่งเบาภาระของผู้พิพากษาศาลชั้นต้นในระดับรัฐบาลกลาง ดังนั้นผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลชั้นต้นในระดับรัฐบาลกลางจึงเป็นผู้รับผิดชอบภาระหน้าที่เกี่ยวกับคดีอาญา ณ เบื้องแรกจึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลชั้นต้นในระดับรัฐบาลกลาง เป็นเจ้าพนักงานคนแรกที่จะได้พบหลังจากผ่านกระบวนการจับกุมหรือการฟ้องคดีอาญาโดยคณะลูกขุน มีอำนาจในการรับฟ้องคดีอาญา เป็นผู้พิพากษาในวันปรากฏตัวครั้งแรกต่อหน้าศาลของจำเลย มีคำสั่งให้ดำเนินการพิจารณาคดี ให้วางประกันกำหนดเงื่อนไขในการปล่อยชั่วคราวหรือควบคุมตัวจำเลยไว้ นอกจากนี้ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลชั้นต้นในระดับรัฐบาลกลางยังมีอำนาจในการพิจารณาและตัดสินคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นในระดับรัฐบาลกลางทุกคดีถ้าความยินยอม ยกเว้นคดีอาญาอุกฉกรรจ์ รวมทั้งมีอำนาจในการออกหมายเรียก หมายจับและหมายให้มาปรากฏตัวยังศาลได้อีกด้วยผู้กระทำผิดโดยชุมชน (Community corrections) เช่น การจำกัดบริเวณให้อยู่แต่ภายในบ้าน (Home detention) จะเห็นได้ว่าสัดส่วนของจำเลยที่ศาลพิพากษาลงโทษให้จำคุกนั้นสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2. จำนวนคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลในระดับรัฐบาลกลาง นำเสนอโดยประเภทของการกระทำความผิด (Federal Court Cases by Offense Type) ข้อมูลข้างต้นนี้มาจากข้อมูลที่รวบรวมจากหลายแหล่ง ได้แก่ บทความเกี่ยวกับข้อมูลของสำนักสถิติแห่งกระบวนการ

ยุติธรรม รายงานประจำปีและข้อมูลของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในระดับรัฐบาลกลาง ประจำปีค.ศ. 2005 นอกจากนี้ ข้อมูลนี้ยังรวมถึงข้อมูลคดีทุกคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้พิพากษาศาลชั้นต้นในระดับรัฐบาลกลางและความผิดอาญาสถานเบาที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลชั้นต้นในระดับรัฐบาลกลาง (U.S. Magistrates or Magistrate judge) นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1994 การรายงานข้อมูลนั้นขึ้นอยู่กับปีงบประมาณของรัฐบาลกลางซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ส่วนข้อมูลในปี ก่อนหน้านี้ขึ้นอยู่กับปีปฏิทิน ในที่นี้ความผิดเกี่ยวกับ ความสงบสุขของสาธารณะ (Public order offenses) ให้หมายความรวมถึงความผิดเกี่ยวกับอาวุธและการอพยพย้ายถิ่นฐานอีกด้วย

3.3.4 กระบวนการยุติธรรมในระดับรัฐบาลกลาง (Federal justice system)

ในการรวบรวมข้อมูลส่วนนี้ สำนักสถิติแห่งกระบวนการยุติธรรมได้จัดตั้งโครงการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ กระบวนการยุติธรรม (Federal Justice Statistics Program: FJSP) ขึ้น โดยโครงการนี้ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลเป็นรายปีเกี่ยวกับชั่วโมงการทำงานกิจกรรมต่าง ๆ และผลสืบเนื่องใด ๆ อันเกี่ยวข้องกับคดีอาญาในระดับรัฐบาลกลาง ซึ่งข้อมูลที่สำนักสถิติแห่งกระบวนการยุติธรรมจัดรวบรวมเพื่อให้ได้มานี้เป็นข้อมูลทุก ๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในระดับรัฐบาลกลาง อันได้แก่ จำนวนของบุคคลที่ถูกสืบสวน สอบสวน ถูกฟ้องร้อง ดำเนินคดี ถูกตัดสินลงโทษ ถูกกักขังหรือจำคุก ถูกพิพากษาให้คุมประพฤติถูกปล่อยตัวก่อนการพิจารณา และตกอยู่ภายใต้ทัณฑ์บนหรือการควบคุมดูแลด้วยวิธีอื่นใด ความเห็นของพนักงานอัยการว่าควรสั่งฟ้องคดีหรือไม่ (Initial prosecution decision) การส่งคดีต่อไปยังผู้พิพากษาศาลแขวงของศาลในระดับรัฐบาลกลาง การถามคำพยานนอกศาล ผลสืบเนื่องจากการพิพากษาคดี ระยะเวลาของโทษที่ลงแก่จำเลยที่ถูกพิพากษาว่ากระทำความผิด และระยะเวลาจริงที่รับโทษ

ข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้นเป็นการรวบรวมจากสำนักงานเลขาธิการอัยการระดับรัฐบาลกลาง (The Executive Office of U.S. Attorneys) หน่วยงานดูแลกระบวนการก่อนการพิจารณาคดี (The pretrial services agency) สำนักงานเลขาธิการศาลยุติธรรมแห่งสหรัฐอเมริกา (The Administrative Office of the U.S. Courts) คณะกรรมการควบคุมดูแลการพิพากษาคดี (The U.S. Sentencing Commission) สำนักทัณฑสถานแห่งรัฐบาลกลาง (The Federal Bureau of Prisons)

3.3.5 ศาลและการพิพากษาคดี (Courts and sentencing)

แนวโน้มความเป็นไปของการตัดสินลงโทษเกี่ยวกับความผิดอาญาอุกฉกรรจ์ในศาลระดับรัฐนั้นล้วนแล้วแต่ได้มาจากการสำรวจของสำนักสถิติแห่งกระบวนการยุติธรรมซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการตัดสินได้ในอนาคต ในที่นี้จะเป็นการนำเสนอ 1. จำนวนของจำเลยใน

คดีอาญาอุกฉกรรจ์ที่ขึ้นสู่ศาลในระดับรัฐและถูกศาลตัดสินว่ากระทำความผิด (Convictions in State Courts) รวมถึง 2. ถูกศาลพิพากษาลงโทษ (Sentences in State Courts)

3.4 มาตรการในการลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรรม

ในมลรัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา (จางส์ตี๊ด ฟิลลิปันพร, 2561) กำหนดการลบทะเบียนประวัติอาชญากรรมไว้ใน Title 1 Chapter 55 (8) (Expunction of Criminal Records Findlaw, 2018) ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามกฎหมายนี้บุคคลที่จะขอลบทะเบียนประวัติอาชญากรรมจะต้องถูกบังคับโทษหรือมีข้อหาใด ๆ เกี่ยวกับการกระทำความผิดร้ายแรง นอกจากนี้กฎหมายฉบับนี้ยังเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นยื่นคำร้องแทนบุคคลผู้กระทำความผิดได้ด้วย หากบุคคลนั้นถึงแก่ความตายไปแล้ว โดยบุคคลผู้กระทำความผิดหรือผู้ยื่นคำร้องแทนต้องยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ศาลพิพากษาให้พ้นโทษ จากนั้นศาลจะพิจารณาคำร้องว่า สมควรลบทะเบียนประวัติอาชญากรรมให้บุคคลนั้นไปหรือไม่ ส่วนข้อยกเว้นของการลบทะเบียนประวัติอาชญากรรม คือ หากเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวน หรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาก็สามารถเปิดเผยข้อมูลได้ เมื่อศาลมีคำสั่งให้ลบทะเบียนประวัติอาชญากรรมห้ามมิให้มีการเผยแพร่ เก็บรักษาหรือการใช้ข้อมูลที่ศาลสั่งให้ลบแล้ว

4. ประเทศสหราชอาณาจักร

สำนักงานพิสูจน์หลักฐานแห่งชาติ The National Identification Bureau (NIB) เดิมเป็นหน่วยงานในสำนักงานทะเบียนประวัติอาชญากรรมแห่งชาติเก่า The Old National Criminal Record Office แต่ได้แยกออกมาเป็นสำนักงาน NIB ในปี 1980 โดยหน่วยงาน NIB ประกอบด้วยสำนักงานที่สำคัญอีก 2 สำนักงานคือ สำนักงานลายพิมพ์นิ้วมือแห่งชาติ The National Fingerprint Office (NFO) และสำนักงานทะเบียนประวัติอาชญากรรมแห่งชาติ The National Criminal Record Office (NCRO) ซึ่ง หน่วยงานทั้งสองจะรวบรวมทะเบียนประวัติการต้องโทษคดีอาญา (Criminal convictions) เพื่อนำเสนอถึงรูปแบบการกระทำผิดและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้กระทำผิดสำหรับพนักงานสอบสวน โดยหน้าที่หลักของ NIB คือ การให้บริการแก่ตำรวจของประเทศอังกฤษเกี่ยวกับ 1. รูปพรรณของผู้ถูกจับที่ตรงกับลายพิมพ์นิ้วมือ 2. รายละเอียดของคำพิพากษาก่อนหน้านี้ของผู้ถูกจับ 3. รายละเอียดของคำพิพากษาก่อนหน้านี้ซึ่งเคยปรากฏในศาล 4. ประวัติของผู้ถูกจับที่เคยกระทำมาก่อน เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน

นอกจากทะเบียนประวัติที่จัดเก็บโดย The National Identification Bureau (NIB) แล้ว สถานีตำรวจบางสถานียังมีการจัดเก็บประวัติเป็นของตนเอง ซึ่งในจำนวนนี้มี 25 สถานี ส่งสำเนาทะเบียนประวัติ ไปยัง NIB โดยระบบทะเบียนประวัติท้องถิ่นที่ จัดเก็บโดยสถานีตำรวจเกือบทั้งหมดเป็นระบบที่ทำด้วยมือยกเว้นบางสถานีที่มีขนาดใหญ่ เช่น Greater Manchester ที่มีการ

จัดเก็บด้วยระบบคอมพิวเตอร์ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1992 ได้มีการนำระบบ The National Criminal Intelligence Service (NCIS) มาให้ข้อมูลแก่ ตำรวจ โดยระบบ NCIS จะรวบรวม วิเคราะห์ในเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับตัวอาชญากรร้ายแรง และการกระทำผิดหลัก ๆ ของเมือง ชาติ และระดับนานาชาติ

4.1 ระบบการบูรณาการข้อมูล

สหราชอาณาจักรมีการออกเอกสารสำคัญฉบับหนึ่ง เรียกว่า “กระบวนการยุติธรรม สำหรับ ประชาชนทุกคน” หรือ “Justice for All” ออกโดย CJS: Criminal Justice System หรือ สำนักงานกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของสหราชอาณาจักร ภายใต้การควบคุมของกระทรวง ยุติธรรม ซึ่งถือว่าเป็นสมุดปกขาวของกระบวนการยุติธรรมของสหราชอาณาจักรได้ประการหนึ่ง จุดมุ่งหมายของสมุดปกขาว ได้แก่ ความปลอดภัยของสังคม ซึ่งหมายถึง 1. มีมาตรการทางกฎหมาย ที่จำเป็นสำหรับบังคับต่อผู้มีพฤติกรรมต่อต้านสังคมอาชญากรรมยาเสพติด และความผิดอาญา ร้ายแรงอื่น ๆ 2. มีกระบวนการยุติธรรมที่มุ่งคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรม ให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมกับ การคุ้มครองผู้ต้องหา 3. ออกมาตรการทางกฎหมายให้ อำนาจตำรวจและอัยการเพิ่มเติมเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการปราบปรามอาชญากรรม และภายใต้การกำหนดของ Justice for All โครงสร้าง ของกระบวนการยุติธรรมของสหราชอาณาจักร ซึ่งได้แก่ดินแดนประเทศอังกฤษและเวลส์ กระบวนการยุติธรรมทางอาญาหลักจะประกอบไปด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ ตำรวจ อัยการ ศาลมาจิสเตรท ศาลยุติธรรม ทนายความ เนติบัณฑิตยสภา เรือนจำ สำนักงานคุมประพฤติ กองนิติวิทยาศาสตร์ รวมไปถึงหน่วยงานภาคประชาชนผู้ช่วยเหลือเจ้า พนักงานปฏิบัติหน้าที่ พิจารณาได้จากแผนผังแสดง โครงสร้างของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

เมื่อพิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ พบว่าแต่ละหน่วยงานมีการกิจตาม กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมดังต่อไปนี้

1. ตำรวจ ตำรวจมีดุลพินิจที่จะดักเตือนผู้กระทำผิดภายใต้เงื่อนไข 3 ประการดังนี้ 1. มีหลักฐานเพียงพอที่จะฟ้อง 2. ผู้กระทำผิดต้องยอมรับว่าได้กระทำความผิดนั้น 3. ผู้กระทำผิด ต้องยอมรับการดักเตือนนั้น ตำรวจมีดุลพินิจเกี่ยวกับความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การจราจร โดยการออกไปสั่งและปรับได้โดยไม่ต้องให้ศาลรับรู้ เว้นแต่ผู้ต้องหาจะให้การปฏิเสธ สำหรับคดีที่จะต้องฟ้องต่อศาลนั้นจะต้องดำเนินการ โดยสำนักงานอัยการสูงสุด (Crown prosecution service)

2. พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด (Crown prosecution service) ก่อตั้งตาม พระราชบัญญัติการฟ้องคดีความผิดทางอาญาปี ค.ศ. 1985 คดีที่จะมาสู่การพิจารณาของสำนักงาน อัยการสูงสุดนั้นต้องเป็นคดีที่เกินกว่าอำนาจการดักเตือนของตำรวจ และอาจต้องฟ้องศาลต่อไป ซึ่ง

ศาลก็ได้มีการยกฟ้องคดีเป็น จำนวนมาก สำนักงานอัยการสูงสุดอาจสั่งไม่ฟ้องคดีเนื่องจาก พยานหลักฐานไม่เพียงพอ หรือการฟ้องนั้นไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

3. ศาล ในคดีที่มาสู่ศาล จำเลยจะรับสารภาพเสียส่วนมาก ซึ่งในกรณีนี้ก็มีประเด็นในเรื่อง คำพิพากษาอย่างเดียวกัน ส่วนในคดีที่จำเลยไม่รับสารภาพ จะมีการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีแบบปฏิบัติเพื่อให้พนักงานอัยการและทนายจำเลยนำพยานเข้ามาสืบ ในอดีตถือว่าจำเลยมีสิทธิที่จะไม่ให้การ โดยไม่ได้หมายความว่า การไม่ให้การนี้เป็นการรับสารภาพ แต่ปัจจุบันนี้ถือว่าจำเลยไม่มีสิทธิดังกล่าวแล้ว

4. การทำงานประสานกันของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยนั้น ในเบื้องต้นตำรวจจะทำการตรวจสอบการกระทำความผิดอาญา สืบเสาะและแสวงหาข้อมูล พยานหลักฐานต่าง ๆ ในการประกอบอาชญากรรมเพื่อนำผู้ที่กระทำความผิดหรือถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมมีหน้าที่ในการปกป้องคุ้มครองสังคม มีอำนาจในการเข้าจับกุมบุคคลผู้กระทำความผิด และนำเสนอพยานหลักฐานเข้าสู่การพิจารณาคดี ซึ่งดำเนินการโดยพนักงานอัยการ เมื่อศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาเสร็จสิ้นแล้วก็จะมีคำพิพากษา กรณีถ้ากระทำความผิดจริงก็จะมีคำสั่งลงโทษและกำหนดสภาพบังคับระบุงในคำพิพากษานั้น

ประเทศไทยมีกระบวนการที่สามารถลดปริมาณคดีอาญาและปกป้องคุ้มครองสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สาเหตุเนื่องจากในประเทศไทยมุ่งเน้นการป้องกันมากกว่าการแก้ไข มีกลไกการทำงาน 2 ภาคส่วนประสานกันคือ ภายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและนอกกระบวนการยุติธรรม ซึ่งก็คือ ความร่วมมือของภาคสังคม กล่าวคือ

1. การป้องกันเบื้องต้น (Primary prevention) พยายามสร้างแนวทางในการป้องกันเยาวชนให้ออกห่างจากอาชญากรรมทุกประเภท มาตรการในการตรวจจับยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพ

2. กระบวนการป้องกันอย่างทันที (Immediate prevention) การสร้างสังคมให้ปลอดภัยยิ่งขึ้น การปราบปรามองค์กรก่อการร้าย

3. การตรวจสอบ (Detection) เป็นมาตรการตรวจสอบการกระทำความผิด การสืบเสาะข้อมูล ลักษณะการกระทำความผิดสืบเสาะสถานที่เป้าหมายหรือแหล่งหลักฐานการประกอบอาชญากรรมการลงทุนกับงานด้านตำรวจ ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ สร้างมาตรการปกป้องเหยื่อมากขึ้น

4. อัยการ (Prosecution) บริหารจัดการให้เกิดความร่วมมือในการทำงานระหว่าง ตำรวจกับ ระบบของกระบวนการทางอาญาประสิทธิภาพของศาลในการบริหารจัดการการพิจารณา คดีที่คืบคลานและการสร้างความสมดุลของการพิสูจน์พยานหลักฐานที่แท้จริง

5. การลงโทษ (Punishment) มีการกำหนดโทษจากศาลตามคำพิพากษาที่เป็นที่ ยอมรับได้อย่างถูกต้องยุติธรรม มีการนำกระบวนการลงโทษทางเลือกมาใช้

6. การปรับพฤติกรรม (Rehabilitation) กระบวนการปรับปรุงพฤติกรรมโดยพยายามให้ สังคมมีส่วนร่วมในการป้องกันและเข้าร่วมจัดการด้วย ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างเรือนจำ และการคุมประพฤติ การช่วยเหลือนักโทษให้เกิดทักษะในการทำงานและสามารถทำงาน ได้จริง

4.2 หน่วยงานที่มีบทบาทในการจัดเก็บข้อมูลและบูรณาการข้อมูล

กระบวนการยุติธรรมของประเทศอังกฤษนั้นจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ กระทรวงยุติธรรม (Ministry of Justice) กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานราชการของสหราชอาณาจักรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ทั้งนี้สหราชอาณาจักรได้ มีการจัดตั้งกระทรวงยุติธรรมขึ้นในวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 โดยเป็นการรวมสำนักงานลอร์ดแชมเซลเลอร์ให้เป็นส่วนหนึ่งของสำนักงาน Home Office ซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลนโยบายทางกระบวนการยุติธรรมทางอาญา นโยบายในการตัดสิน คดี การคุมประพฤติ เรือนจำ และการป้องกันการกลับมากระทำผิดซ้ำ ซึ่งก่อนหน้าปี พ.ศ.2550 (ค.ศ. 2007) ถ้าเป็นในส่วนของการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice System) จะมี หน่วยงานอีกหลายหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลเฉพาะเรื่องกันไป หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ใน การกำกับดูแลงานทางด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของอังกฤษคือ สำนักงาน Home Office โดย Home Office นั้นเป็นหน่วยงานรัฐบาลที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานภายในและการวางแผน นโยบาย ทางอาญาภายในประเทศอังกฤษและเวลส์ สำนักงานนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อการทำงานร่วมกับ สำนัก งานลอร์ด แชมเซลเลอร์ (Lord Chancellor's Department: LCD) และร่วมกับสำนักงานอัยการของ ศาลคราวน์ (Crown Prosecution Service: CPS) เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการสืบสวน การฟ้องการ พิเคราะห์คดี การตัดสินคดี และให้ความช่วยเหลือเหยื่อของการถูกกระทำผิดอาญา สำนักงาน Home Office ยังมีหน้าที่กำกับดูแลการทำงานของตำรวจ คณะกรรมการกระบวนการยุติธรรมของเยาวชน เรือนจำ และกรมคุมประพฤติ อีกด้วย

ในเรื่องการรวบรวมข้อมูลทางอาญานั้นจะแบ่งเป็นสองส่วนใหญ่ ๆ ด้วยกัน นั่นคือ

1. การรายงานข้อมูล คดีอาญาประจำปี (Criminal statistics annual report (NS)- Ministry of Justice, 2018) ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงยุติธรรม (Ministry of Justice) กระทรวงยุติธรรมจะมี การรายงานข้อมูลแห่งชาติทุก ๆ ปี ซึ่งเป็นการรายงานข้อมูลทางอาญาที่เกิดขึ้นในประเทศอังกฤษ และเวลส์ ข้อมูลนี้ได้รับการจัดทำโดยความร่วมมือของหน่วยงานสถิติแห่งสหราชอาณาจักร (UK

Statistic Authority, 2018) 2. การรายงานข้อมูลการเกิดอาชญากรรมในประเทศอังกฤษและเวลส์ โดย สำนักงาน Home Office

นอกจากการรวบรวมและรายงานข้อมูลคดีอาญาโดยกระทรวงยุติธรรม (Ministry of Justice) แล้ว ยังมีการรายงานข้อมูลการเกิดอาชญากรรมในประเทศอังกฤษและเวลส์โดย Home Office อีกด้วย สำนักงาน Home Office รายงานข้อมูลการเกิดอาชญากรรมโดยได้รวบรวมข้อมูล โดย สำนักงานสำรวจอาชญากรรมในอังกฤษ (British Crime Survey: BCS) และจากกรบันทึกการเกิดอาชญากรรมโดยตำรวจ สำนักงาน Home Office ได้นำข้อมูล จากทั้งสองหน่วยงาน มาทำการประมวลเปรียบเทียบและนำเสนอให้ประชาชน ซึ่งการนำข้อมูลจากทั้งสองหน่วยงานมา นำเสนอนั้น จะทำให้เห็นภาพของการเกิดอาชญากรรมได้ชัดเจนมากขึ้นซึ่งจะดีกว่าการพิจารณา ข้อมูลจากหน่วยงานเดียว

ข้อมูลการเกิดอาชญากรรมของสำนักงาน Home Office นี้แสดงให้เห็นถึง จำนวนอาชญากรรมในประเทศอังกฤษและเวลส์ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้วางแผนและพัฒนา นโยบายทางอาญา นอกจากนั้นรายงานฉบับนี้ยังแสดงถึงแนวโน้มของการเกิดอาชญากรรม รวมถึง มาตรการต่าง ๆ ที่ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงาน Home Office และยังรายงานถึงข้อมูล ในการแจ้งเตือนประชาชนเกี่ยวกับอาชญากรรม

4.3 รูปแบบและวิธีการจัดเก็บข้อมูล

รูปแบบและวิธีการจัดเก็บข้อมูลของ Home Office

4.3.1 แนวทางของสำนักงานสำรวจข้อมูลการเกิดอาชญากรรมในอังกฤษ

4.3.1.1 เป็นการออกแบบสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างประชากรอายุ 16 ปี และมากกว่านั้นซึ่งอาศัยอยู่ที่อยู่อาศัยส่วนบุคคลในประเทศอังกฤษและเวลส์

4.3.1.2 สำรวจประสบการณ์การประสบอาชญากรรมด้วยตนเองและมุมมองต่อการเกิดอาชญากรรมของประชาชน

4.3.1.3 รวมถึงการถามคำถามเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม (เช่น เกี่ยวกับพฤติกรรมต่อต้านสังคม เกี่ยวกับงานของตำรวจและ กระบวนการยุติธรรมทางอาญา)

4.3.1.4 สำรวจเกี่ยวกับการใช้สารเสพติด

4.3.1.5 จัดให้มีมาตรการที่น่าเชื่อถือมากที่สุดสำหรับเหยื่อจากการเกิดอาชญากรรมและแนวโน้มของชาติ

4.3.1.6 การสำรวจของสำนักงานสำรวจข้อมูลการเกิดอาชญากรรมนี้จะไม่กระทบต่อรายงานอาชญากรรมต่อสาธารณะหรือจะไม่กระทบต่อข้อมูลที่ตำรวจจดบันทึก

4.3.2 การจดบันทึกของตำรวจ

ข้อมูลของตำรวจขึ้นอยู่กับตัวเลขที่ตำรวจได้รายงานให้กับ Home Office

1. ข้อมูลของตำรวจจะครอบคลุมไปถึงอาชญากรรมที่รายงานต่อตำรวจและจดบันทึกโดยตำรวจ
2. แนวโน้มของมาตรการที่ดีในการรายงานอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพและรวมถึงการรายงานอาชญากรรมที่ไม่ร้ายแรงจนถึงอาชญากรรมรุนแรง
3. ข้อมูลนี้จะเป็นตัวเลขที่แสดงให้เห็นถึงภาระงานของตำรวจได้เป็นอย่างดีเป็นการรายงานข้อมูลในพื้นที่เฉพาะในรอบระยะเวลาสี่ปีที่ผ่านมาทั้งข้อมูลจาก BCS และการจดบันทึกของตำรวจนั้นค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน แนวโน้มตัวเลขของการจดบันทึกของตำรวจแสดงให้เห็นถึงการมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการทำงานของตำรวจ ในปี พ.ศ. 2545 ตำรวจได้นำมาตรฐานการจดบันทึกอาชญากรรมแห่งชาติ (The National Crime Recording Standard (NCRS), 2018) มาปรับใช้ด้วยซึ่งทำให้เห็นการพัฒนาอย่างสมบูรณ์และต่อเนื่องของการจดบันทึกตัวเลขอาชญากรรมอย่างเห็นได้ชัด

แหล่งข้อมูลอื่นของข้อมูลการบริหารจัดการ ยังทำให้เห็นภาพการเกิดอาชญากรรมที่สมบูรณ์ขึ้น การถือ โกงเป็นตัวอย่างที่ดีตัวอย่างหนึ่งเนื่องจากข้อมูลนี้ ไม่มีการนำมารายงานไว้ในข้อมูลของการจดบันทึกของตำรวจและก็ไม่ได้อยู่รวมอยู่ในจำนวนการเกิดอาชญากรรมในข้อมูลของทาง BCS ดังนั้นมันจะเป็นประโยชน์มากหากมีการนำข้อมูลดังกล่าวมาจากทางหน่วยงานทางด้านเศรษฐกิจ APAC (สมาคมดูแลการจ่ายเงินแห่งสหราชอาณาจักร) บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการสูญเสียทางเศรษฐกิจจากการใช้บัตรเครดิตโดยถือ โกงที่เกิดขึ้นในสหราชอาณาจักร

ประเภทอาชญากรรมที่รวบรวมโดย BCS แตกต่างกับ ประเภทอาชญากรรมที่มีการจดบันทึกโดยตำรวจอย่างไรแตกต่างกันในแง่การกระทำความผิดจากแหล่งข้อมูลสองแหล่งซึ่งได้รับแรงจูงใจจากขอบเขตของการจดบันทึกจากทั้งสองแหล่ง ตัวอย่างเช่น การจดบันทึกข้อมูลของตำรวจนั้นรวมเอาประสบการณ์จากเด็กอายุต่ำกว่า 16 ปีไว้ด้วย ซึ่ง BCS ไม่มีการรวบรวมข้อมูลดังกล่าวอาชญากรรมบางเรื่องอาจไม่มีการจดบันทึกหรือไม่มีการรายงาน ซึ่งจากจำนวนอาชญากรรมเกือบครึ่งหนึ่งของการรวบรวมโดย BCS ไม่มีการรายงานไปยังตำรวจ

การรายงานข้อมูลของ Home Office ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่า Home Office มี การรายงานข้อมูลการเกิดอาชญากรรมในสหราชอาณาจักร ซึ่งการรายงานนี้เป็นการรายงานข้อมูลที่ได้มาจากทั้งทางสำนักงานสำรวจข้อมูลอาชญากรรมในอังกฤษ (BCS) และจากทางการเก็บข้อมูลการเกิดอาชญากรรมจากทางตำรวจ ข้อมูลการเกิดอาชญากรรมของปี พ.ศ. 2550/2551 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2549/2550 ข้อมูลของสำนักงานสำรวจข้อมูลอาชญากรรมกับข้อมูลจากการจดบันทึกของตำรวจนั้นมีความแตกต่างกันในการครอบคลุมประเภทของอาชญากรรม แต่จากข้อมูลทั้งสองก็สามารถชี้ให้เห็นได้ว่าตัวเลขการเกิดอาชญากรรมทั้งหมดลดลงในรอบปีที่ผ่านมาข้อมูล

อาชญากรรมทั้งหมดในข้อมูลของสำนักงานสำรวจข้อมูลอาชญากรรมลดลง 10% และข้อมูลของการจับกุมที่ของตำรวจลดลง 9% เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติตัวเลขในปี พ.ศ. 2549/2550 (Crime in England and Wales 2007/2008, A summary of the main findings, Home Office, National Statistics, 2018)

ข้อมูลการเกิดอาชญากรรมในประเทศอังกฤษและเวลส์นี้เป็นการรายงานสำรวจข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่บริการข้อมูลของรัฐบาลภายใต้หลักและแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (The National Statistics Code of Practice) ข้อมูลเหล่านี้เป็นการรายงานโดยปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง ผลจากการเก็บข้อมูลอาชญากรรมของสหราชอาณาจักรในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาพบว่า ตัวเลขที่แสดงว่ากระบวนการยุติธรรมในสหราชอาณาจักรมีปัญหา ได้แก่ ข้อมูลการนำตัวผู้กระทำความผิดมาสู่กระบวนการยุติธรรม จำนวนผู้กระทำความผิดที่ได้รับการประกันตัวมากเกินไป การใช้เวลาดำเนินคดี นานเกินสมควร การที่กระบวนการยุติธรรมไม่สามารถเอาผิดผู้กระทำความผิดได้ และการที่สังคมเห็นว่าการลงโทษยังไม่สาสมหรือมากพอต่อความต้องการ ด้วยเหตุนี้หลักการทั่วไปของการบูรณาการ การทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เป็นไปดังต่อไปนี้

1. มาตรการที่ให้เกิดการตรวจตราควบคุมอาชญากรรมที่ดีขึ้น ซึ่งอาจกระทำได้โดยการปฏิรูปการทำงานขององค์กรตำรวจ
2. มาตรการที่ทำให้ตำรวจมีอำนาจในการพิจารณาการประกันตัวก่อนพิจารณา และให้อำนาจอัยการในการอุทธรณ์การให้ประกันตัวผู้ต้องหาได้
3. การทำงานประสานกันอย่างยิ่งระหว่างตำรวจกับอัยการที่ทำให้กระบวนการสอบสวนและการพิจารณาสั่งฟ้องคดีมีประสิทธิภาพสูงสุดและไม่ก่อให้เกิดความผิดพลาดเนื่องจากมีพยานหลักฐานจากการสอบสวนที่ไม่เพียงพอ
4. ในการพิจารณาคดีแต่ละคดี จะต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมแห่งคดีประกอบไปด้วย เพื่อการยืนยันการกระทำความผิดที่ดีขึ้น
5. ในการพิจารณาของศาลมาจิสเตรท ผู้พิพากษา และคณะลูกขุน ทุกฝ่ายจะต้องได้รับทราบสำนวนคดีและพยานหลักฐานประกอบคดีอย่างครบถ้วน โดยปราศจากการปกปิด ซ่อนเร้น
6. จะต้องเพิ่มปริมาณการควบคุมตัวบุคคลหรือผู้ต้องหาที่น่าจะเป็นอันตรายต่อสังคม โดยการเพิ่มการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยหรือการควบคุมในสถานกักกัน (Detention) ให้มากขึ้น และเพื่อกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้นในการจัดการกับ ข้อมูลอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับนโยบายของ Criminal Justice System ข้างต้น สมุดปกขาว Justice for All จึงได้กำหนดนโยบายของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่สำคัญดังต่อไปนี้

ในชั้นตำรวจ 1. เพิ่มจำนวนกำลังพลตำรวจ 2. เพิ่มงบประมาณในการปฏิบัติงานของตำรวจ 3. จัดจ้างผู้ประกอบวิชาชีพนักสืบที่มีความเชี่ยวชาญมาร่วมปฏิบัติงานด้วย 4. จัดสัดส่วนของเวลาปฏิบัติงานเพื่อการปราบปรามอาชญากรรมมากกว่าภารกิจงานอื่นและ 5. ใช้มาตรการที่ทันสมัย โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการแสวงหาตัวผู้กระทำความผิดและพยานหลักฐาน

ในชั้นพนักงานอัยการ 1. การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างตำรวจกับพนักงานอัยการ ในการแสวงหาความจริงในคดี 2. พนักงานอัยการต้องรับผิดชอบในการตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนการสอบสวนก่อนนำคดีขึ้นสู่ศาล 3. เพิ่มงบประมาณแก่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้เกิดความสะดวกคล่องตัวในการดำเนินคดี 4. จัดรูปแบบการกำหนดอัตราส่วนโทษล่วงหน้า ที่ชัดเจน และ 5. เพิ่มอำนาจการลงโทษของศาลมาจิสเตรทในเรื่องของการควบคุมตัว ได้นานถึง 12 เดือน เพื่อประโยชน์ในการแสวงหาพยานหลักฐานและการพิจารณาคดีขยายผล

ในชั้นการขอประกันตัว 1. ให้อำนาจตำรวจในการพิจารณาเงื่อนไขในการควบคุมตัวบุคคลระหว่างประกันตัว 2. ให้ศาลกำหนดบรรทัดฐานในการพิจารณาไม่ให้ประกันตัวผู้ที่เคยกระทำความผิดและถูกลงโทษมาแล้ว หรือผู้ที่กระทำความผิดซ้ำระหว่างประกันตัวหรือคุมประพฤติ 3. ให้อำนาจพนักงานอัยการในการอุทธรณ์คำสั่งอนุญาตให้ประกันตัวของศาลมาจิสเตรทได้ 4. สำหรับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดควรพิจารณาให้ควบคุมตัวผู้กระทำความผิดไว้ในที่คุมขัง ไม่ควรให้ประกันตัว

ในชั้นการพิจารณาคดีของศาล 1. ศาลสามารถใช้มาตรการที่เหมาะสมในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิด โดยเฉพาะผู้กระทำความผิดซ้ำ 2. ศาลสามารถดำเนินคดีซ้ำ ซึ่งเป็นการขัดต่อหลัก Double Jeopardy ได้ เมื่อการขยายผลในการดำเนินคดีค้นพบพยานหลักฐานชั้นใหม่ 3. ให้พยานแห่งคดีสามารถขึ้นแถลงการณ์ในศาลได้มากขึ้น 4. ให้อัยการสามารถอุทธรณ์การพิจารณาของคณะลูกขุนซึ่งกระทำโดยมิชอบได้ 5. เพิ่มอัตราส่วนจำนวนประชากรที่หมุนเวียนมารับภารกิจในการเป็นคณะลูกขุนให้มากขึ้น

ในชั้นบังคับโทษ 1. เน้นการใช้มาตรการควบคุมตัวไว้ในที่คุมขัง สำหรับผู้กระทำความผิดร้ายแรง หรือผู้ฝ่าฝืนมาตรการคุมประพฤติหรือบริการสังคม 2. ควรควบคุมตัวผู้กระทำความผิดออกจากรัง และความคิดเกี่ยวกับเพศไว้คุมขังนานเท่าที่จำเป็นต่อการป้องกันอันตรายต่อสังคมโดยรวม 3. สามารถใช้มาตรการควบคุมตัวบุคคลได้มากกว่าหนึ่งอย่าง เช่น ให้ทำงานบริการสังคมพร้อมต้องรับการบังคับบำบัดกรณีผู้เสพยาเสพติด ทั้งนี้เท่าที่จำเป็นต่อการปรับปรุงพฤติกรรม และการป้องกันสังคม 4. ควรต้องออกแนวปฏิบัติเรื่องการกำหนดอัตราส่วนโทษ (Sentencing Guidelines) มาบังคับใช้ 5. เน้นการใช้มาตรการเปลี่ยนจากคุมประพฤติเป็นการจองจำ (Custody

Minus) กรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมประพฤติ 6. จัดให้มีกระบวนการรองรับผู้พ้นโทษ (Custody Plus) เพื่อการเตรียมความพร้อมกับผู้ตั้งคัมสำหรับผู้ต้องโทษจำคุกระยะสั้น

7. นำมาตรการควบคุมตัวสุดสัปดาห์หรือควบคุมเวลากลางคืน (Weekend or Nighttime Custody) มาใช้ เพื่อเพิ่มความปลอดภัยแก่สังคม

กฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับกบทะเบียนประวัติอาชญากร

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

1.1 สิทธิได้รับการสันนิษฐานว่าบุคคลเป็นผู้บริสุทธิ์

สำหรับประเทศไทย หลักดังกล่าวได้ถูกนำมาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492 และได้นำไปบัญญัติในรัฐธรรมนูญฐานะสิทธิพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นการวางหลักเพื่อรับรองและคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาเป็นคดีอาญานับแต่นั้นมาและไม่เฉพาะในประเทศไทย แต่ในหลายประเทศต่างก็ได้รับรองหลักดังกล่าวในฐานะสิทธิขั้นพื้นฐานไว้อย่างชัดเจนหรือในกฎหมายเช่นกัน (อานนท์ มาแก้ว, 2555, หน้า 829 - 830)

การที่รัฐได้กำหนดหลักสันนิษฐานแห่งความบริสุทธิ์ของบุคคลไว้ในรัฐธรรมนูญ แสดงว่ารัฐได้รับรองให้อยู่ในฐานะสิทธิขั้นพื้นฐานว่า รัฐในฐานะผู้ใช้อำนาจอธิปไตยจะไม่ตั้งข้อสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้อยู่ในอำนาจรัฐอย่างจำเลยหรือผู้ต้องหาที่มีความผิด การให้หลักประกันโดยเป็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรมหรือเป็นสิทธิและเสรีภาพในรัฐธรรมนูญ จึงเป็นกติกาสูงสุดที่มีวัตถุประสงค์ในการจำกัดอำนาจรัฐเนื่องจากความมุ่งหมายของการรับรองสิทธิและเสรีภาพในรัฐธรรมนูญมีขึ้นเพื่อคุ้มครองปัจเจกบุคคลจากอำนาจมหาชน (บรรเจิด สิงคนดี, 2555, หน้า 75) และเป็นแม่บทแห่งการพัฒนาแก้ไขและเปลี่ยนแปลง กฎหมายต่าง ๆ ตั้งแต่กระบวนการตราของฝ่ายนิติบัญญัติ อันเป็นกรอบมาตรฐานวัดความชอบด้วยกฎหมายเพื่อไม่ให้ฝ่ายนิติบัญญัติตรากฎหมายตั้งข้อสันนิษฐานในลักษณะที่ฝ่าฝืนต่อหลักประกันการห้ามให้สันนิษฐานเช่นนั้น หรือบรรดาการกระทำทั้งหลายของรัฐจะขัดหรือแย้งต่อหลักสันนิษฐานความเป็นผู้บริสุทธิ์มิได้

หลัก “สันนิษฐานว่าบุคคลเป็นผู้บริสุทธิ์” ปญญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 11 (1) ได้กำหนดข้อพึงปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาว่า “Everyone charged with a penal offence has the right to be presumed innocent until proved guilty according to law in public trial at which he has had all the guarantees necessary for his defence.” แปลความว่า “ทุกคนที่ถูกกล่าวหาว่า ทำผิดทางอาญามีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิดตามกฎหมายในการพิจารณาเปิดเผย ซึ่งตนได้รับหลักประกันบรรดาที่จำเป็นสำหรับการต่อสู้คดี” (สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน, ปญญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal

Declaration of Human Rights), 2011) ซึ่งเป็นแม่บทสำคัญที่รู้จักในฐานะกฎหมายระหว่างประเทศ ก่อให้เกิดทฤษฎีและแนวคิดทางกฎหมายอีกหลายประการ ซึ่งในประเทศที่ตระหนักถึงสิทธิของผู้ ถูกกล่าวหาในคดีอาญา การที่นำหลักนี้ไปกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายสูงสุดในฐานะ สิทธิขั้นพื้นฐานจึงทำให้หลักการนี้อยู่เหนือสุดในโครงสร้างลำดับศักดิ์ของกฎหมาย (Hierarchy of Law) ซึ่งจะถูกละเมิดหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ต่างจากหลักนี้ไม่ได้ และมีผลบังคับผูกพันต่อฝ่าย นิติบัญญัติตลอดจนองค์กรต่าง ๆ หรือหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นมาตรฐานการ ปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด

1.2 ผลแห่งหลักสันนิษฐานว่าบุคคลเป็นผู้บริสุทธิ์ในคดีอาญา

ข้อกำหนดที่ให้สันนิษฐานว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริสุทธิ์ จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิดตามกฎหมาย มีผลทำให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาต้องดำเนินไปตามหลักนิติธรรมผู้ ถูกกล่าวหาในฐานะเป็นผู้ทรงสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองในคดีไม่ให้เจ้าพนักงานของรัฐไป คุกคามหรือล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลจนเกินควร ไม่ว่าจะในด้านวิธีพิจารณาความ หรือใน ด้านอื่น ๆ ซึ่งนอกเหนือจากการความชอบด้วยกฎหมายในการกำหนดการพิจารณาคดีความผิด หรือในกระบวนการตรากฎหมายแล้ว มาตรฐานการปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาในระหว่างการ ดำเนินคดี ซึ่งเป็นผลของการสันนิษฐานความเป็นผู้บริสุทธิ์ ย่อมก่อให้เกิดหลักประการสำคัญอื่น ตามวิถีทางของหลักนิติธรรม โดยรัฐหรือองค์กรของรัฐจะปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาเสมือนเป็น ผู้กระทำความผิดมิได้ ซึ่งมาตรฐานดังกล่าว ในกฎหมายระหว่างประเทศหรือในแต่ละประเทศส่วน ใหญ่จะกำหนดให้ไว้เป็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรม โดยบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร หรือถึง แม้จะไม่ได้บัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ได้รับรองและคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาในระหว่าง ดำเนินคดีตามหลักนิติธรรม ดังที่จะยกตัวอย่างต่อไปนี้

1.3 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม

1.3.1 หลักประกันแห่งความเท่าเทียมกันในคดีอาญา

ในระบบการดำเนินคดี ที่มีการแยกอำนาจตัดสินออกจากผู้เริ่มคดี ดังเช่นใน ระบบ กล่าวหา (Accusatorial system) ผู้เริ่มคดีจะเป็นองค์กรอื่นที่มีศาลผู้ตัดสินคดีรัฐได้ให้อำนาจใน การแสวงหาข้อเท็จจริงในพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหาได้ อย่างกว้างขวาง และถึงแม้การฟ้องคดีในความผิดบางประเภทจะให้อำนาจแก่เอกชนเป็นผู้เริ่มคดีได้ เอง แต่ก็เป็นกรยากเกี่ยวกับอำนาจ ในการรวบรวมพยานหลักฐาน และป้องกันไม่ให้พยานสูญหาย จึงยังปรากฏว่าเอกชนต้องอาศัยอำนาจของรัฐในการแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพยานหลักฐานผ่าน กระบวนการร้องทุกข์แก่เจ้าพนักงานของรัฐให้ดำเนินการแทน การพิจารณาแบบมีคู่พิพาท พบว่า คู่ความไม่อาจมีความเท่าเทียมกันได้อย่างแท้จริง เพราะองค์กรผู้ฟ้องคดีมีอำนาจในการรวบรวม

พยานหลักฐานได้อย่างกว้างขวาง เช่น การจับกุม ตรวจค้น ตรวจยึด และสอบสวน ในขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งคือจำเลย ซึ่งเป็นเอกชนธรรมดาไม่อาจจะมีอำนาจดังกล่าว การสร้างหลักประกันในความเท่าเทียมกันจึงมีแนวคิดให้องค์กรผู้ฟ้องคดีแทนรัฐควรให้ความยุติธรรม (Do justice) มากกว่าการเอาชนะกัน (Gain victory) (ปกป้อง ศรีสนิท, 2553, หน้า 130)

ในคดีอาญาจึงได้กำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับข้อสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์ จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิดตามกฎหมายสามารถต่อสู้คดีด้วยความเป็นอิสระ ไม่ถูกครอบงำภายใต้อำนาจรัฐ แม้จะให้ถ้อยคำที่เป็นเท็จในชั้นสอบสวนก็ไม่มี ความผิดฐานแจ้งความเท็จ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1093/2522, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5346/2540) มีสิทธิที่จะไม่ให้การอันเป็นปฏิปักษ์แก่ตนเอง (Self-incrimination) มีสิทธิได้รับการพิจารณาโดยเป็นธรรมและเปิดเผย และได้รับความช่วยเหลือจากรัฐในทางคดีจากทนายความ ในขณะที่เดียวกันภาระการพิสูจน์ในคดีอาญาตกอยู่กับโจทก์ซึ่งมีอำนาจรัฐในการรวบรวมพยานหลักฐานและต้องนำเสนอแก่ศาลให้เห็นโดยปราศจากข้อสงสัยว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง หรือเช่นเดียวกับการดำเนินคดีระบบไต่สวน (Inquisitorial system)* แม้ปัจจุบันอาจมีการแยกอำนาจผู้เริ่มคดีออกจากอำนาจชี้ขาด แต่ด้วยลักษณะการดำเนินคดีแบบไม่มีคู่พิพาท ศาลไต่สวนมีอำนาจใช้ดุลพินิจอย่างกว้างขวางในการสืบพยานและรับฟังข้อเท็จจริง การสร้างความเท่าเทียมกันระหว่างผู้มีอำนาจชี้ขาดกับผู้ถูกกล่าวหาจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ในข้อดังกล่าวเช่นกัน

1.3.2 คู่คุ้มครองจากการละเมิดจากอำนาจรัฐ

อำนาจรัฐที่มีเหนือบุคคลนับตั้งแต่ที่ถูกกล่าวหา อาจทำให้กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ ในขั้นตอนแสวงหาข้อเท็จจริงและพิจารณาของศาล หลักสันนิษฐานว่าบุคคลเป็นผู้บริสุทธิ์ที่คำนึงถึงสิทธิของผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญา ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับสิทธิหลายประการในกฎหมาย ตามที่จะยกตัวอย่างที่สอดคล้องกับหลักดังกล่าวได้อย่างชัดเจน เช่น ด้านชื่อเสียงชื่อเสียง ถือเป็นสิ่งที่เพิ่มคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์ สามารถทำให้บุคคลมีเกียรติภูมิศักดิ์ศรีและความน่าเชื่อถือ ถ้าชื่อเสียงถูกทำลายเพราะได้ชื่อว่าต้องหาคดีอาญาโดยลักษณะนำมาเปิดเผยหรือประจานต่อสาธารณชนในเชิงลงโทษ (สุธรรมา วรรณนท์, 2542, หน้า 51) ย่อมถือได้ว่าทำให้สิ่งที่เป็นคุณค่าหรือศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ลดลง

* ในระบบไต่สวนดั้งเดิมไม่มีการแยกอำนาจฟ้องและอำนาจตัดสินคดีผู้ไต่สวน สามารถเริ่มไต่สวนได้เอง (d'office) แต่ปัจจุบันอาจมีการแยกอำนาจเริ่มคดีจากอำนาจชี้ขาดก็ได้ เช่น ศาลไต่สวนในประเทศฝรั่งเศส เดิมผู้พิพากษาไต่สวนสามารถเริ่มไต่สวนคดีจากคำร้องทุกข์ จากผู้เสียหายได้เอง โดยไม่ต้องผ่านองค์กรที่มีอำนาจฟ้องคดี แต่ปัจจุบันหลักการดังกล่าวได้ถูกยกเลิกไปแล้วเมื่อประกาศกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ค.ศ. 1958 โดยต้องให้อัยการหรือผู้เสียหายเป็นผู้เริ่มคดี

1.4 เหตุผลและความจำเป็นในการนำข้อสันนิษฐานไปเป็นข้อพิจารณาในประวัติ

อาชญากร

จากการศึกษาถึงหลักและผลของการสันนิษฐานว่าบุคคลเป็นผู้บริสุทธิ์ในคดีอาญาจะเห็นได้ว่าหลักสันนิษฐานดังกล่าวได้ถูกนำไปใช้เป็นข้อพิจารณาในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลย เพื่อให้มีผลในการปฏิบัติและคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาด้วยความเสมอภาค ปราศจากการใช้อำนาจรัฐโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และความเป็นธรรมในระหว่างการดำเนินคดี ซึ่งทั้งสามหลักนี้ไม่ได้มีข้อจำกัดในการกล่าวอ้างว่า เป็นสิทธิเฉพาะที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเท่านั้น แต่เป็นหลักที่คุ้มครองบุคคลตลอดไปตราบที่สถานภาพทางกฎหมายยังเป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยในคดีอาญา ซึ่งหลักดังกล่าวยังไม่เคยปรากฏว่ามีการนำหลักหรือผลตามที่กล่าวนี้ไปปรับใช้เป็นข้อพิจารณาเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในประวัติอาชญากรในระหว่างที่คดียังไม่ถึงที่สุดอย่างไร บุคคลที่ได้รับการตรวจสอบและพบประวัติอาชญากรอาจได้รับผลกระทบประการใดประการหนึ่งอันเนื่องมาจากการถูกดำเนินคดีอาญาและคดียังไม่มีการวินิจฉัยอันถึงที่สุดว่ามีความผิด ซึ่งจะได้อธิบายในบทต่อไป ดังนั้น สมมติฐานที่ให้ไว้เป็นประเด็นปัญหาเพื่อศึกษาวิจัย ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำหลักสันนิษฐานมาเป็นข้อพิจารณาในข้อมูลประวัติอาชญากรสำหรับคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการหรือยังไม่ถึงที่สุดด้วย เพื่อก่อให้เกิดผลในการรับรองและคุ้มครองสิทธิแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา โดยมีเหตุผลและความจำเป็น ดังนี้

1.4.1 คุ้มครองสิทธิพลเมือง

สิทธิความเป็นพลเมืองต้องได้รับความคุ้มครองจากรัฐและปราศจากการถูกละเมิดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย สิทธิพลเมืองพัฒนามาจากสิทธิมนุษยชน ถือเป็นสิทธิที่ได้มาภายหลัง นอกเหนือจากสิทธิธรรมชาติ ซึ่งเป็นเช่นเดียวกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่เป็นส่วนหนึ่งของสิทธิพลเมือง ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นแม่บทแห่งสิทธิของบุคคลในเรื่องต่าง ๆ และอนุวัติเป็นอนุสัญญาหรือกติการะหว่างประเทศ และกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ รวมถึงประเทศไทย โดยรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย (บางมาตรา) ได้แบ่งสิทธิดังกล่าวออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง 2. สิทธิทางเศรษฐกิจและการศึกษา โดยอธิบายเป็นภาพรวมเฉพาะที่อาจเกี่ยวข้องกับทะเบียนประวัติอาชญากรได้ดังนี้

1.4.1.1 สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองเป็นสิทธิที่มุ่งให้ความคุ้มครองความเป็นพลเมืองให้สามารถดำรงสถานะ ศักดิ์ศรีอย่างเท่าเทียมกัน ในทางสากลสามารถแบ่งสิทธิย่อยออกเป็น 3 ส่วน คือ ก) สิทธิพื้นฐานของบุคคล (Universal Declaration of Human Rights Article 3-15) เช่น สิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติเสมอภาคกันตามกฎหมายและเสมอภาคกันในเกียรติ

ศักดิ์ศรีอย่างเท่าเทียมกัน ปราศจากการเลือกปฏิบัติ ข) สิทธิในทรัพย์สิน (Universal Declaration of Human Rights Article 17) เช่น สิทธิในการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ หรือครอบครองทรัพย์สิน ค) สิทธิทางการเมือง (Universal Declaration of Human Rights Article 18-21) เช่น การมีส่วนร่วมในรัฐบาลแห่งประเทศของตน สิทธิเป็นสมาชิกพรรคการเมือง สิทธิในการเลือกตั้ง

1.4.1.2 สิทธิทางเศรษฐกิจและการศึกษา (Universal Declaration of Human Rights Article 22-27) เป็นสิทธิที่มุ่งเรียกร้องให้รัฐปฏิบัติต่อพลเมืองทุกคนในสังคมอย่างเสมอภาค ในเงื่อนไขอันยุติธรรม ได้แก่ สิทธิในการบรรลุถึงสิทธิทางเศรษฐกิจ สิทธิในการทำงาน การประกอบกิจการหรืออาชีพ สิทธิในการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาคตามมูลฐานแห่งคุณวุฒิ

สิทธิทั้งสองประเภทที่กล่าวนี้ อาจเรียกโดยรวมและถือเป็นสิทธิประเภทเดียวกับ “สิทธิในฐานะพลเมืองและสิทธิในทางแพ่ง” การคุ้มครองนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ปราศจากกลไกของการ “ลดสิทธิ” (Downright) ในกรณีที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ กำหนดคุณสมบัติ, ลักษณะต้องห้าม หรือความเหมาะสมกับตำแหน่งมิให้ผู้มีประวัติอาชญากร ได้สิทธิเหมือนอย่างที่พลเมืองทั่วไปจะได้รับ เช่น สิทธิอันเกี่ยวกับการเข้าทำงาน รับราชการ ประกอบวิชาชีพ การได้รับการอนุญาตต่าง ๆ สิทธิในการครอบครองทรัพย์สิน หรือสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในรัฐบาลแห่งประเทศของตน เป็นต้น ซึ่งเดิมการลดสิทธิในฐานะพลเมืองนั้นเป็นโทษประเภทหนึ่งที่รัฐใช้จำกัดผู้ที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้โทษจำคุกสำหรับอาชญากรรมรุนแรง และมีการกำหนดไว้ในกฎหมายโดยตรงเพื่อให้ผู้พิพากษาใช้โทษดังกล่าว ดังเช่นในยุคสมัยหนึ่งของประเทศเยอรมนี ก่อนที่จะมีการยกเลิกโทษประเภทนี้ สำหรับประเทศไทยการลดสิทธิในฐานะพลเมืองไม่ได้มีการกำหนดไว้ในกฎหมายอาญาในฐานะเป็นโทษทางอาญาหรือโทษอุปกรณ์ (Ancillary penalties) ที่เป็นโทษจำกัดสิทธิในทางแพ่งและสิทธิทางการเมืองก็ได้มีกำหนดไว้เช่นกัน ซึ่ง นายออร์ซ ปาคูซ์ ได้ให้เหตุผลว่าเพราะขณะนั้นพลเมืองชาวสยามไม่ได้มีสิทธิในทางการเมือง ดังนั้น จึงไม่มีทางที่จะไปจำกัดสิทธินั้นของผู้ต้องคำพิพากษาได้ สำหรับสิทธิในทางแพ่ง ก็ยังไม่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายอย่างเป็นทางการ เป็นการยากที่จะกล่าวถึงการตัดสิทธิในทางแพ่งไว้ในกฎหมายอาญาได้ และการตัดสิทธิบางประเภทของผู้ต้องคำพิพากษานั้นต่อไป อาจกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งได้ และประการสุดท้ายการที่ศาลจะเข้าไปก้าวล่วงการบริหารงานราชการ อาจจะเป็นการขัดต่อหลักการแบ่งแยกอำนาจหลักความเป็นอิสระของฝ่ายบริหารที่ไม่ขึ้นกับฝ่ายตุลาการได้ (สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, 2531, หน้า 24)

2. พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2550 เป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ต้องโทษ” หมายความว่า ผู้ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ลงโทษหรือกักกัน และให้หมายความรวมถึงผู้ถูกลงโทษโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งมีผลเช่นเดียวกับการถูกลงโทษโดยคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล

มาตรา 4 ให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ต้องโทษในกรณีความผิดต่าง ๆ ซึ่งได้กระทำการก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 และได้พ้นโทษไปแล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษในกรณีความผิดนั้น ๆ

มาตรา 7 การล้างมลทินตามมาตรา 4 และมาตรา 5 ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ได้รับการล้างมลทินในอันที่จะเรียกร้องสิทธิหรือประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น

3. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารราชการ พ.ศ. 2540

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

มาตรา 23 หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้

(1) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวข้อง และจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้นและยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น

(2) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น

(3) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา และตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้ (ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้ (ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ (ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล (จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล (ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล

(4) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ

(5) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามความเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล

ในกรณีที่เกี่ยวข้องข้อมูลข่าวสาร โดยตรงจากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ และกรณีที่ขอข้อมูลนั้นเป็นกรณีที่สามารถให้ข้อมูลได้ด้วยความสมัครใจหรือเป็นกรณีมีกฎหมายบังคับ

หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีมีการจัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

มาตรา 24 หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมีได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยดังต่อไปนี้

- (1) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตน เพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น
- (2) เป็นการให้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น
- (3) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้วยการวางแผน หรือการสถิติ หรือสำมะโนต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น
- (4) เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย โดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด
- (5) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ตามมาตรา 26 วรรคหนึ่ง เพื่อการตรวจสอบคุณค่าในการเก็บรักษา
- (6) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าจะเป็นคนใดประเภทใดก็ตาม
- (7) เป็นการให้ซึ่งจำเป็น เพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล
- (8) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว
- (9) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (3) (4) (5) (6) (7) (8) และ (9) ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

4. ประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 18 (โทษ) โทษสำหรับลงแก่ผู้กระทำความผิดมีดังนี้ (1) ประหารชีวิต (2) จำคุก (3) กักขัง (4) ปรับ (5) ริบทรัพย์สิน

โทษประหารชีวิตและโทษจำคุกตลอดชีวิตมิให้นำมาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

ในกรณีผู้ซึ่งกระทำความผิดในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีได้กระทำความผิดที่มีระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต ให้ถือว่าระวางโทษดังกล่าวได้เปลี่ยนเป็นระวางโทษจำคุกห้าสิบปี

มาตรา 39 วิธีการเพื่อความปลอดภัยมีดังนี้ (1) กักกัน

มาตรา 40 กักกัน คือการควบคุมผู้กระทำความผิดติดนิสัไว้ ภายในเขตกำหนด เพื่อป้องกันการกระทำความผิด เพื่อคั่นิสัและ เพื่อฝึกหัดอาชีพ

มาตรา 41 ผู้ใดเคยถูกศาลพิพากษาให้กักกันมาแล้ว หรือเคยถูก ศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนมาแล้ว ไม่น้อยกว่า สองครั้งในความผิดดังต่อไปนี้ คือ

(1) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 209 ถึง มาตรา 216

(2) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 217 ถึง มาตรา 224

(3) ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 240 ถึง มาตรา 246

(4) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 276 ถึง มาตรา 286

(5) ความผิดต่อชีวิต ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 288 ถึง มาตรา 290 มาตรา 292 ถึง มาตรา 294

(6) ความผิดต่อร่างกาย ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 295 ถึง มาตรา 299

(7) ความผิดต่อเสรีภาพ ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 309 ถึง มาตรา 320

(8) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 334 ถึง มาตรา 340 มาตรา 354 และ มาตรา 357

และภายในเวลาสิบปีนับแต่วันที่ผู้นั้นได้พ้นจากการกักกันหรือพ้น โทษแล้วแต่กรณี ผู้นั้นได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดในบรรดา ที่ระบุไว้ที่นั้นอีกจนศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่

ต่ำกว่าหกเดือน สำหรับ การกระทำความผิดนั้นศาลอาจถือว่า ผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดตติย และจะพิพากษาให้กักกันมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามปี และ ไม่เกินสิบปีก็ได้

ความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีนั้น มิให้ถือเป็น ความผิดที่จะนำมาพิจารณากักกันตามมาตรานี้

มาตรา 42 ในการคำนวณระยะเวลาที่กักกัน ให้นับวันที่ศาลพิพากษา เป็นวันเริ่มกักกัน แต่ถ้ายังมีโทษจำคุกหรือกักขังที่ต้องกักกันนั้นจะต้องรับอยู่ที่ให้จำคุก หรือกักขังเสียก่อนและให้ นับวันถัดจากวันที่พ้นโทษจำคุกหรือพ้นจากกักขังเป็นวันเริ่มกักกัน

ระยะเวลาที่กักกัน และการปล่อยตัวผู้ถูกกักกัน ให้นำบทบัญญัติ มาตรา 21 มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

มาตรา 43 การฟ้องขอให้กักกันเป็นอำนาจของพนักงานอัยการ โดยเฉพาะ และจะขอ รวมกันไปในฟ้องคดีอันเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้อง ขอให้กักกันหรือจะฟ้องภายหลังก็ได้

มาตรา 56 บัญญัติว่า ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุก และในคดีนั้นศาลจะลงโทษ จำคุกไม่เกินห้าปี ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือปรากฏว่าได้รับโทษจำคุกมา ก่อน แต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ เมื่อศาลได้ คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิดหรือเหตุอันอันควรปรานี แล้วเห็นเป็นการสมควร ศาลจะพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิดแต่รอการกำหนดโทษไว้ หรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ แล้วปล่อยตัวไป เพื่อให้โอกาสผู้นั้นกลับตัวภายในระยะเวลาที่ศาลจะได้กำหนด แต่ต้องไม่เกินห้าปี นับแต่วันที่ศาลพิพากษา โดยจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของผู้นั้นด้วยหรือไม่ก็ได้

เงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดนั้น ศาลอาจกำหนดข้อเดียวหรือ หลายข้อ ดังต่อไปนี้

(1) ให้ไปรายงานตัวต่อเจ้าพนักงานที่ศาลระบุไว้เป็นครั้งคราว เพื่อเจ้าพนักงานจะ ได้สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือ หรือตักเตือนตามที่เห็นสมควรในเรื่องความประพฤติและการ ประกอบอาชีพ หรือจัดให้กระทำการกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ตามที่เจ้าพนักงาน และ ผู้กระทำความผิดเห็นสมควร

(2) ให้ฝึกหัดหรือทำงานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ

(3) ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติดอนอาจนำไปสู่การกระทำ ความผิดในทำนองเดียวกันอีก

(4) ให้ไปรับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดให้โทษ ความบกพร่องทางร่างกาย หรือจิตใจ หรือความเจ็บป่วยอย่างอื่น ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด

(5) เงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนดเพื่อแก้ไข ฟันฟู หรือป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำหรือมีโอกาสดำเนินการทำความผิดขึ้นอีก

เงื่อนไขตามที่ศาลได้กำหนดตามความในวรรคก่อนนั้น ถ้าภายหลังความปรากฏแก่ศาลตามคำขอของผู้กระทำความผิด ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้นั้น ผู้อนุบาลของผู้นั้น พนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงานว่า พฤติการณ์ที่เกี่ยวกับการควบคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดได้เปลี่ยนแปลงไป เมื่อศาลเห็นสมควรศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนข้อหนึ่งข้อใดเสียก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขข้อใด ตามที่กล่าวในวรรคก่อนที่ศาลยังมีได้กำหนดไว้เพิ่มเติมขึ้นอีกก็ได้

5. กฎหมายตำรวจที่เกี่ยวข้อง

5.1 ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 32 การพิมพ์ลายนิ้วมือ พ.ศ. 2554 บทที่ 4 การคัดแยกและทำลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ และรายการประวัติ หรือบัญชีประวัติ ระบุว่า

ข้อ 1 ให้ผู้บังคับการกองทะเบียนประวัติอาชญากร แต่งตั้งคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อย 3 คน ประธานกรรมการต้องมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองผู้บังคับการ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาคัดเลือกแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือและเอกสารที่เกี่ยวข้องทุกประเภทแยกออกจากสารบบหรือฐานข้อมูลประวัติอาชญากร ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1.1 มีหลักฐานแน่ชัดว่าตายแล้ว เช่น ใบมรณบัตร ใบชันสูตรพลิกศพ หรือแบบรับรองรายการทะเบียนคนตายจากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง เป็นต้น

1.2 ผู้เสียหายได้ถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้อง หรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย

1.3 คดีที่พนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง หรือสั่งยุติการดำเนินคดีอาญาตามระเบียบว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ

1.4 ศาลสั่งยกฟ้องหรือไม่ประทับฟ้อง

1.5 ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง

1.6 พนักงานอัยการถอนฟ้องในชั้นศาล

1.7 เมื่อมีกฎหมายออกใช้ภายหลังการกระทำความผิดยกเลิกความผิดนั้น

1.8 เมื่อมีกฎหมายยกเว้นโทษ

1.9 เมื่อมีคำพิพากษาของศาลหรือฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ว่าบุคคลนั้นมิได้เป็นผู้กระทำความผิด

1.10 คดีลหุโทษ หรือคดีที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าลหุโทษ หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก หรือความผิดตามกฎหมายอื่น ๆ ที่กำหนดให้มีโทษปรับสถานเดียว

ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำการเปรียบเทียบปรับ หรือศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษปรับสถานเดียว

1.11 คดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด โดยศาลมิได้มีคำพิพากษาลงโทษจำคุก หรือมีการเปลี่ยนโทษเป็นวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน เช่น เด็กหรือเยาวชนที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษปรับหรือมีคำสั่งให้ว่ากล่าวตักเตือนแล้วปล่อยตัวไปโดยไม่กำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ เด็กหรือเยาวชนพ้นระยะเวลาตามที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้รอกการลงโทษ หรือรอกการกำหนดโทษ โดยไม่กำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ เด็กหรือเยาวชนพ้นระยะเวลาการฝึกและอบรมตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลด้วยดีและศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนได้ออกใบบริสุทธิให้เด็กหรือเยาวชนที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งรอกการลงโทษ หรือรอกการกำหนดโทษ โดยกำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ หรือภายหลังปล่อยตัว แต่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้กำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติต่อและสามารถพ้นการคุมความประพฤติด้วยดีตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด เป็นต้น

1.12 คดีตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เมื่อคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้ปล่อยตัวผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้ว

ข้อ 2 เมื่อคณะกรรมการ ได้คัดเลือกแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตามข้อ 1 แล้ว ให้ทำบัญชีรายชื่อ อายุ วันที่มีประวัติครั้งสุดท้ายของบุคคลที่ถูกพิมพ์ลายนิ้วมือ และมีชื่ออยู่ในรายการประวัติหรือบัญชีประวัติ เสนอผู้บังคับการกองทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อพิจารณาเสนอผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เพื่ออนุมัติ ดังนี้

2.1 ให้ทำลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่คัดแยกออกจากสารบบหรือฐานข้อมูลประวัติอาชญากร ตามหลักเกณฑ์ 1.1

2.2 ให้คัดแยกแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตามหลักเกณฑ์ 1.2-1.12 ออกจากสารบบหรือฐานข้อมูลประวัติอาชญากร เพื่อจัดเก็บไว้ใช้ประโยชน์ในทางราชการ

5.2 หนังสือ กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ที่ ดช 0032.34/24 ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2555 สรุปได้ดังนี้

5.2.1 ข้อมูลประวัติการกระทำผิดหรือประวัติอาชญากรรม เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กองทะเบียนประวัติอาชญากรจัดให้มีระบบการจัดเก็บข้อมูลประวัติการกระทำผิด โดยจัดเก็บเพียงเท่าที่เกี่ยวเนื่องและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดเก็บเมื่อหมดความจำเป็น ตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

กองทะเบียนประวัติอาชญากรได้แก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องอยู่เสมอ เช่น เมื่อได้รับการรายงานผลคดีถึงที่สุดไม่ว่าจะเป็นผลคดีถึงที่สุดในชั้นพนักงานสอบสวน ชั้นพนักงานอัยการ หรือชั้นศาล กองทะเบียนประวัติอาชญากรจะดำเนินการรวบรวมผลคดีเพิ่มเติมไว้กับรายการประวัตินั้น ๆ หากผลการดำเนินคดีถึงที่สุดรายใดอยู่ในเงื่อนไขการนำข้อมูลประวัติออกจากสารบบ กองทะเบียนประวัติอาชญากรก็จะดำเนินการนำข้อมูลประวัติออกจากสารบบตามระเบียบฯ

5.2.2 กองทะเบียนประวัติอาชญากร มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ใน

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยมีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับงานทะเบียนประวัติอาชญากร ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเก็บสารบบลายพิมพ์นิ้วมือผู้ต้องหา ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบประวัติการกระทำผิดของผู้ต้องหาให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บประวัติการกระทำผิดของผู้ต้องหานั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการสืบสวน การสอบสวน การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม อันเป็นการสนับสนุนเบื้องต้นให้กับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม สำหรับการวินิจฉัยคดี การฟ้องเพิ่มโทษ ตลอดจนสนับสนุนข้อมูลให้กับหน่วยงานราชการต่าง ๆ เช่น ในกรณีที่มี กฎ ระเบียบของทางราชการกำหนดคุณสมบัติให้ตรวจสอบประวัติการกระทำผิด

5.2.3 ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 บัญญัติว่า ให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ต้องโทษในกรณีความผิดต่าง ๆ ซึ่งได้กระทำก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 และได้พ้นโทษไปแล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษในกรณีความผิดนั้น ๆ หมายความว่า ผู้ถูกลงโทษไม่เคยถูกลงโทษเท่านั้น ไม่ได้หมายความว่า ให้การกระทำผิดที่เป็นเหตุให้ถูกลงโทษถูกลบล้างไปด้วย ตามคำพิพากษาของศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขดำที่ 1400/2552 คดีหมายเลขแดงที่ 642/2554

5.2.4 การจัดเก็บประวัติอาชญากรกรณีของผู้ได้รับการล้างมลทินโทษนั้น กองทะเบียนประวัติอาชญากรมิได้ลบประวัติการกระทำผิดออกจากสารบบ แต่ได้ดำเนินการจัดเก็บให้ถูกต้องอยู่เสมอ โดยเมื่อได้รับแจ้งผลการสิ้นสุดของการลงโทษตามคำพิพากษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ก็จะบันทึกข้อมูลดังกล่าวเพิ่มเติมไว้ในประวัติอาชญากรรมเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนถูกต้อง

5.2.5 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของผู้ที่มีประวัติอาชญากรนั้น กองทะเบียนประวัติอาชญากรจะเปิดเผยข้อมูลประวัติอาชญากรได้นั้น เป็นไปตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งหากการเปิดเผยข้อมูลไม่เป็นไปตามข้อยกเว้นของ มาตรา 24 แล้ว การเปิดเผยจะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลเป็นหนังสือเสียก่อน กองทะเบียนประวัติอาชญากรจึงจะเปิดเผยข้อมูลต่อผู้มาขอข้อมูลประวัติอาชญากร

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550: ศึกษาผลกระทบต่อผู้ต้องคำพิพากษาให้รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ และการจัดการทะเบียนประวัติอาชญากร

การศึกษานี้วิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 : ศึกษาผลกระทบต่อผู้ต้องคำพิพากษาให้รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ และการจัดการทะเบียนประวัติอาชญากร จากการที่ได้ศึกษาประวัติความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีประเด็นปัญหาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550

จากพระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “ผู้ต้องโทษ” หมายความว่า ผู้ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ลงโทษหรือกักกัน และให้หมายความรวมถึงผู้ถูกลงโทษโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งมีผลเช่นเดียวกับการถูกลงโทษโดยคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล อีกทั้ง ตาม มาตรา 4 กำหนดว่า ให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ต้องโทษในกรณีความผิดต่าง ๆ ซึ่งได้กระทำการก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 และได้พ้นโทษไปแล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษในกรณีความผิดนั้น ๆ

หากพิจารณาตามคำนิยามของ ผู้ต้องโทษ แยกประเด็นพิจารณาได้คือ

1. ผู้ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ลงโทษในความผิดต่าง ๆ ที่ได้กระทำการก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 เมื่อพิจารณาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 กำหนดว่า โทษสำหรับลงแก่ผู้กระทำความผิดมีดังนี้ (1) ประหารชีวิต (2) จำคุก (3) กักขัง (4) ปรับ (5) ริบทรัพย์สิน เมื่อตีความผู้ต้องโทษที่จะได้รับการล้างมลทิน น่าจะเป็นการที่โทษเหล่านั้นต้องกระทบต่อ ชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ คือ โทษ ประหารชีวิต โทษจำคุก และโทษกักขังในความผิดต่าง ๆ ที่ได้กระทำการก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม 2550

2. ผู้ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้กักกันในความผิดต่าง ๆ ที่ได้กระทำการก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 เมื่อพิจารณาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39 จะพบว่า การกักกัน เป็นส่วนหนึ่งของวิธีการเพื่อความปลอดภัย แม้จะไม่ใช่โทษทางอาญา แต่ผู้ถูกกักกันก็จะถูกคำสั่งศาลที่กระทบต่อเสรีภาพ เมื่อพิจารณาความหมายการกักกันตามมาตรา 40 คือ การควบคุมผู้กระทำความผิดติดนิสสัยไว้ ภายในเขตกำหนด เพื่อป้องกันการกระทำความผิด เพื่อตัดนิสสัยและเพื่อฝึกหัดอาชีพ

3. ผู้ถูกลงโทษโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายโดยคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลในความผิดต่าง ๆ ที่ได้กระทำก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 โดยให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ต้องโทษในกรณีความผิดต่าง ๆ ซึ่งได้กระทำก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 และได้พ้นโทษไปแล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษในกรณีความผิดนั้น ๆ

จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 จุดประสงค์ ให้นำบุคคลที่เคยรับโทษจากคำพิพากษาของศาล และได้พ้นโทษมาแล้ว หรือผู้ที่เคยอยู่ในหน่วยงาน ของกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ ในกรณีความผิดต่าง ๆ โดยเป็นการกระทำก่อนหรือในวันที่ที่ได้ประกาศพระราชบัญญัติล้างมลทินแล้ว ให้นำบุคคลนั้นได้พ้นจากมลทิน เสมือนว่าไม่เคยต้องโทษตามที่ได้กระทำผิดนั้น ๆ มาก่อน แต่พระราชบัญญัติล้างมลทิน ไม่ใช่การลบล้างโทษหรือความผิดที่กระทำไว้ ฉะนั้น การล้างมลทิน จึงไม่ก่อให้เกิดสิทธิต่าง ๆ ผลลัพธ์ที่เกิดจากพระราชบัญญัติฉบับนี้

จะเห็นได้ว่า จากประวัติความเป็นมาและแนวคิดของการล้างมลทินของประเทศ เหตุผลในการประกาศพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสต่าง ๆ มักทำเพื่อเป็นการให้อภัยทาน เป็นการไต่บาเพ็ญกุศลอย่างหนึ่งให้บุคคลที่ถูกลงโทษไปแล้ว หรือจะเป็นลักษณะการทำบุญประเทศ ในวโรกาสที่สำคัญเช่น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี หรือ พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระชนมพรรษา 80 พรรษา ดังนั้นเมื่อเป็นวาระสำคัญการล้างมลทินควรจะต้องล้างทั้งโทษและความผิดซึ่งถือว่าเป็นการลงโทษจริง แต่ในกรณีที่ดีว่าเป็นการลงโทษที่รัฐไม่ประสงค์จะลงโทษจำคุก เช่น โทษรอกการลงโทษ หรือรอลงอาญา ก็จะต้องได้รับประโยชน์จากการทำบุญประเทศหรือการล้างมลทินด้วย

หากแต่พบว่า กฎหมายล้างมลทิน กลับเป็นเพียงการลบล้างโทษที่บุคคลผู้กระทำความผิดได้รับโทษมาครบถ้วนและพ้นโทษแล้ว มีผลทางกฎหมายเท่ากับบุคคลนั้นไม่เคยได้รับโทษมาก่อน แต่ไม่ได้ล้างการกระทำที่เป็นความผิด ดังตัวอย่าง แนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 694/2539 เกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายที่คำพิพากษาของศาลอาญาก็ได้มีคำพิพากษาว่า พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2530 ได้ระบุว่า โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยในกรณีนั้น ๆ ย่อมหมายความว่า ผู้ถูกลงโทษทางวินัยไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยเท่านั้น ส่วนความประพฤติหรือการกระทำที่เกิดขึ้นแล้วไม่อาจล้างมลทินให้หมดไปได้

จากแนวคำพิพากษาคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 694/2539 จะเห็นว่า ความผิดที่เคยกระทำก็ยังคงได้ชื่อว่าเคยกระทำความผิดอยู่นั่นเอง การล้างมลทินต้องทำเป็นกฎหมายโดยออกเป็น

พระราชบัญญัติ เหตุผลในการประกาศพระราชบัญญัติล้างมลทิน ในโอกาสต่าง ๆ มักทำเพื่อเป็นการให้อภัยทาน เป็นการไต่บาเพื่อบุคคลอย่างหนึ่งให้บุคคลที่ถูกลงโทษไปแล้วมีสิทธิสมบูรณ์เหมือนประชาชนพลเมืองทั่วไป เพราะบุคคลเหล่านี้จะถูกตัดสิทธิ หรือจำกัดสิทธิบางประการไว้ตามกฎหมายจึงไม่สอดคล้องกับแนวคิดกฎหมายล้างมลทินของต่างประเทศ

หากแต่เมื่อเปรียบเทียบซึ่งจะแตกต่างจากกฎหมายการล้างมลทินของต่างประเทศที่เน้นการแก้ไขเยียวยามากกว่า เช่น เมื่อเปรียบเทียบการล้างมลทินในประเทศฝรั่งเศส เป็นวิธีการที่ทำให้ผู้กระทำผิดที่ถูกลงโทษได้รับสถานะทางกฎหมายและสถานะทางสังคมที่สูญเสียไปจากการถูกลงโทษที่ต้องตามกฎหมายกลับคืนมา โดยรัฐบาลจะกำหนดวิธีการในการล้างมลทินไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หมวดการล้างมลทิน ซึ่งเริ่มตั้งแต่มาตรา 782 – 799 สำหรับผู้กระทำผิดอาญา ส่วนผู้กระทำความผิดหมวดวินัย รัฐจะกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไข รวมทั้งผลของการล้างมลทินในรัฐกฤษฎีกาฉบับต่าง ๆ เพื่อไม่ให้นำมารวมกับเงื่อนไขการล้างมลทินในการกระทำผิดในคดีอาญา ส่วนการล้างมลทินในประเทศอังกฤษในพระราชบัญญัติล้างมลทิน ปี 1974 (Rehabilitation of offenders Act 1974, 2018) เป็นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญก็คือ เพื่อไม่ผู้กระทำผิดที่ได้พ้นโทษไปแล้วไม่หวนกลับไปกระทำความผิดอีก และโทษที่จะนำประวัติการกระทำผิดของบุคคลอื่นที่เคยกระทำความผิดหรือที่เคยต้องโทษไปเปิดเผยต่อบุคคลอื่น โดยรัฐจะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการล้างมลทิน รวมทั้งผลที่ผู้กระทำผิดจะได้รับจากการล้างมลทิน

จะเห็นได้ว่า ผลที่มาจากแนวคิดที่แตกต่างกันดังกล่าว ทำให้กฎหมายล้างมลทินของประเทศไทยจึงมีรูปแบบ และกฎเกณฑ์ในการล้างมลทินให้แก่ผู้กระทำผิดที่แตกต่างไปจากกฎหมายล้างมลทินของต่างประเทศ แต่ประเด็นเรื่องการคืนสิทธิให้แก่ผู้กระทำผิดจะพบว่ากฎหมายล้างมลทินของประเทศไทยจะสอดคล้องกับกฎหมายล้างมลทินของประเทศประเทศอังกฤษ และประเทศฝรั่งเศส

ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทิน ๑ พ.ศ. 2550 ที่เกี่ยวกับการรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ

1. ปัญหาค่านิยม ผู้ต้องโทษ ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทิน ๑ พ.ศ. 2550 กับการรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติล้างมลทิน ๑ พ.ศ. 2550 มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

ผู้ต้องโทษ หมายความว่า “ผู้ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ลงโทษหรือกักกัน และให้ หมายความว่ารวมถึงผู้ถูกลงโทษโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งมีผลเช่นเดียวกับการถูกลงโทษโดย คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล”

หากพิจารณาตามคำนิยามของ ผู้ต้องโทษ แยกบุคคลได้ 3 กลุ่ม คือ (1) ผู้ต้องคำ พิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ลงโทษในความผิดต่าง ๆ ที่ได้กระทำ เมื่อพิจารณาตามมาตรา 18 แห่ง ประมวลกฎหมายอาญา (2) ผู้ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้กักกันในความผิดต่าง ๆ ที่ได้กระทำ ตามมาตรา 39 แห่งประมวลกฎหมายอาญา และ (3) ผู้ถูกลงโทษโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายโดยคำ พิพากษาหรือคำสั่งของศาลในความผิดต่าง ๆ ที่ได้กระทำ จะเห็นได้ว่า คำนิยามของผู้ต้องโทษ จึง ไม่ครอบคลุม ผู้ต้องการรอกการกำหนดโทษหรือการรอกการลงโทษ

เมื่อพิจารณาความหมายของ การรอกการกำหนดโทษหรือการรอกการลงโทษ ตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 รอกการกำหนดโทษ คือ กรณีที่ศาลพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิด แต่ ยังไม่กำหนดโทษจำคุกว่า จะต้องถูกจำคุกเท่าใด โดยกำหนดระยะเวลาในกำหนดโทษไว้ อย่างเช่น คดีนี้ ศาลพิพากษาให้รอกกำหนดโทษไว้ 2 ปี จึงยังไม่ทราบว่าจะจำคุกเท่าใด แต่หากภายใน 2 ปี ได้ กระทำความผิด จึงจะถูกกำหนดโทษ ในทางตรงกันข้ามถ้าภายใน 2 ปีไม่ได้กระทำความผิด ถือว่า พันโทษ ส่วนการรอกการลงโทษหรือที่เรียกกันว่า รอลงอาญา ก็คือ กรณีที่ศาลพิพากษาว่าผู้นั้นมี ความผิดและกำหนดจำคุกมีเวลาแน่นอนแล้ว แต่ผู้นั้นยังไม่ต้องถูกจำคุกโดยรอลงอาญาไว้ เช่น ศาล สั่งจำคุก 2 ปี แต่รอลงอาญาไว้ 2 ปี หากภายใน 2 ปี ไม่กระทำความผิดอีก ถือว่า พันโทษ

2. การล้างมลทินโทษตามมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญา กับการรอกการกำหนด โทษหรือรอกการลงโทษ

เมื่อพิจารณาคำว่า โทษที่จะได้รับการล้างมลทินตาม พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 จะต้องเป็นโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 วรรคหนึ่ง กำหนดว่า โทษ สำหรับลงแต่ผู้กระทำความผิดมีดังนี้ (1) ประหารชีวิต (2) จำคุก (3) กักขัง (4) ปรับ (5) ริบทรัพย์สิน จะเห็นได้ว่าโทษทางอาญานั้นจากแนวคิดการกำหนดโทษทางอาญา (Criminal Penalty) ซึ่งแยกได้ 4 ประเภท คือ (1) โทษที่กระทบต่อชีวิตของผู้กระทำความผิด (2) โทษที่กระทบต่อ เสรีภาพของผู้กระทำความผิดโทษประเภทนี้ได้แก่การจำคุกและกักขังมีวัตถุประสงค์เพื่อตัด ผู้กระทำความผิดออกจากสังคมเป็นการชั่วคราวหรือเป็นการถาวรและอาศัยช่วงเวลาดังกล่าวในการ คัดนิสัยของผู้กระทำความผิดก่อนที่จะกลับคืนสู่สังคม (3) โทษที่กระทบต่อการดำรงชีวิตตามปกติ ผู้กระทำความผิดโทษประเภทนี้ได้แก่การสั่งให้ทำงานเพื่อสังคมในเรื่องต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้กระทำความผิดโดยไม่มีเจตนาร้ายได้รู้สำนึกในการกระทำของตนและหลบจำ (4) โทษที่ กระทบต่อทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดโทษประเภทนี้ได้แก่การปรับและการริบทรัพย์สินของ

ผู้กระทำความผิดการปรับเป็นโทษที่บังคับเข้ากับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดตามที่ศาลกำหนดโดยมักจะกำหนดโทษปรับเป็นจำนวนเงินที่แน่นอน จึงถือได้ว่าการรับโทษตามมาตรา 18 จึงถือได้ว่าเป็นการรับโทษที่แท้จริง (Real punishment)

หากแต่เมื่อพิจารณา โทษการรอกการกำหนดโทษหรือการรอกการลงโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 รอกการกำหนดโทษ คือ กรณีที่ศาลพิพากษาว่าผู้ต้องหา มีความผิด แต่ยังไม่กำหนดโทษจำคุกว่า จะต้องถูกจำคุกเท่าใด โดยกำหนดระยะเวลาในกำหนดโทษไว้ ส่วนการรอกการลงโทษ หรือที่เรียกกันว่า รอลงอาญา ก็คือ กรณีที่ศาลพิพากษาว่าผู้ต้องหา มีความผิดและกำหนดจำคุกมีเวลาแน่นอนแล้ว แต่ผู้ต้องหา ยังไม่ต้องถูกจำคุกโดยรอลงอาญาไว้ จึงอาจถือได้ว่าเป็นการรับโทษที่รัฐไม่ประสงค์จะลงโทษจำคุก ดังเช่น ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4068/2556 ที่เห็นว่า พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 มีผลให้ล้างมลทินแก่บรรดาผู้ต้องโทษในกรณีความผิดต่าง ๆ ที่ได้กระทำก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 และได้พ้นโทษไปแล้วก่อนหรือในวันที่ พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวใช้บังคับเท่านั้น จำเลยได้รับการรอกการลงโทษ ย่อมไม่มีวันพ้นโทษ ดังนั้น จำเลยจึงไม่ได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550

จากพิพากษาศาลฎีกาที่ 4068/2556 ได้ยืนยันการตีความว่า จำเลยได้รับการรอกการลงโทษ ย่อมไม่มีวันพ้นโทษ ดังนั้นจำเลยจึงไม่ได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 นั้น การรอกการลงโทษไม่ใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา ตามมาตรา 18 ดังนั้นจึงไม่เข้าบทนิยามของผู้ต้องโทษ จึงอาจสรุปได้ว่า โทษการรอกการลงโทษเป็นโทษที่รัฐไม่ประสงค์จะลงโทษจำคุก เมื่อพิจารณาแนวคิดในการรอกการกำหนดโทษหรือการรอกการลงโทษ มีแนวคิดการให้โอกาสผู้กระทำความผิด การให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดก่อให้เกิดผลดี เป็นการให้โอกาสกับผู้กระทำความผิด ทำให้มีการรักษาทรัพยากรและลดการต่อต้านหรือเป็นปฏิปักษ์กับสังคมจากผู้กระทำความผิด การให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดทำให้การลงโทษตรงกับสภาพความเป็นจริง เป็นการให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดที่สามารถแก้ไขฟื้นฟูได้กลับไปอยู่กับครอบครัวและชุมชน การให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดที่สามารถแก้ไขฟื้นฟูได้กลับตัวเป็นพลเมืองดี การให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดที่บรรเทาผลร้ายที่เกิดจากการกระทำผิด อีกทั้งการให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดที่ไม่มีทุนทรัพย์ต่อสู้อคดี และเป็นการหลีกเลี่ยงการลงโทษจำคุกกระชั้นที่ก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี ซึ่งจะสอดคล้องกับทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด

เห็นว่าอาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งในสังคม เช่นเดียวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติเช่น ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า พายุพัด เป็นต้น โดยผู้ประกอบอาชญากรรมหาได้มีเจตนาที่จะกระทำความผิดกฎหมายไม่ เพราะฉะนั้นเมื่อผู้ประกอบอาชญากรรมไม่ได้มีเจตนาประกอบอาชญากรรม การลงโทษผู้ประกอบอาชญากรรมตามโทษที่กฎหมายกำหนดไว้จึงน่าจะเป็นการไม่ถูกต้อง

นักอาชญาวิทยาสำนักนี้เน้นการศึกษาที่ตัวผู้กระทำความผิดเพื่อจะค้นหาสาเหตุโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ว่า เพราะเหตุใดจึงกระทำความผิดกฎหมาย

อีกทั้งเมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์การรอลงโทษได้ ศาลได้ใช้ดุลพินิจวินิจฉัยซึ่งนำนักพยานหลักฐานทั้งปวง ทั้งข้อเท็จจริงที่แตกต่างกัน ประกอบกับความประพฤติกุศลและมูลเหตุชักจูงใจของผู้กระทำความผิดแต่ละคนก็มีลักษณะที่แตกต่างกันไป ทำให้ศาลไม่อาจพิพากษาลงโทษจำเลยเท่ากันในทุกกรณี การรอลงโทษและการรอกำหนดโทษจึงเป็นกระบวนการที่กฎหมายให้โอกาสผู้กระทำความผิดกลับตัวก่อนที่จะได้รับโทษจำคุกจริง ๆ โดยให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสกลับตัวเป็นคนดี อันจะเป็นประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมมากกว่าที่จะลงโทษจำคุกผู้กระทำความผิด อีกทั้งที่ศาลรอลงโทษและรอกำหนดโทษให้แก่จำเลย 1. คดีที่ศาลรอลงโทษให้เพราะเหตุเกี่ยวกับตัวจำเลย 2. คดีที่ศาลรอลงโทษให้เพราะเหตุเกี่ยวกับสภาพความผิด และ 3. คดีที่ศาลรอลงโทษให้เพราะเหตุอื่นอันควรปรานี เหตุแห่งการรอลงโทษทั้ง 3 เหตุ คือ เหตุเกี่ยวกับตัวจำเลย เหตุเกี่ยวกับสภาพความผิด และเหตุอื่นอันควรปรานี มักเป็นกรณีที่ศาลพิพากษาจำคุกและปรับ แต่ รอลงโทษ (ใช้มากกว่า รอกำหนดโทษ) ให้แก่จำเลยในคดีเรื่องที่ไม่ร้ายแรงนัก หรือไม่ใช่ผู้กระทำความผิดร้ายใหญ่ หรือต้องเป็นเรื่องที่ไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรหรือเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นจึงเหตุผลที่สนับสนุนให้การรอกำหนดโทษหรือการรอลงโทษได้รับสิทธิประโยชน์จากพระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550

3. ปัญหาการคุ้มครองผู้ต้องคำพิพากษาให้รอกำหนดโทษหรือรอลงโทษ

หากพิจารณาแนวคิดในการรอกำหนดโทษหรือการรอลงโทษ ต้องการให้โอกาสผู้กระทำความผิด การให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดก่อให้เกิดผลดี เป็นการให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิด ทำให้มีการรักษาทรัพยากรและลดการต่อต้านหรือเป็นปฏิปักษ์กับสังคมจากผู้กระทำความผิด การให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดทำให้การลงโทษตรงกับสภาพความเป็นจริง อันเป็นการให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดที่สามารถแก้ไขฟื้นฟูได้กลับไปอยู่กับครอบครัวและชุมชน สามารถแก้ไขฟื้นฟูได้กลับตัวเป็นพลเมืองดี การให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดที่บรรเทาผลร้ายที่เกิดจากการกระทำผิด จึงต้องการหลีกเลี่ยงการลงโทษจำคุกระยะสั้น ที่เห็นว่า การลงโทษจำคุกระยะสั้นก่อให้เกิดผลเสียดังต่อ คือ การลงโทษจำคุกระยะสั้นทำให้ผู้กระทำความผิดได้เรียนรู้พฤติกรรมที่เลวร้าย และการลงโทษจำคุกระยะสั้นทำให้ผู้กระทำความผิดมีประวัติเสื่อมเสีย ยากที่จะกลับตัวเป็นพลเมืองดีได้

หากเมื่อพิจารณากระบวนการก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดการรอกำหนดโทษหรือการรอลงโทษ นั่นคือ ได้ผ่านกระบวนการจัดทำประวัติอาชญากร ในชั้นจับกุม ชั้นสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตามระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีลักษณะที่ 32 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2554) บทที่ 4 เรื่องการคัดแยก

และทำลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือและรายการหรือบัญชีประวัติอาชญากร ดังนั้น เมื่อสถานะประวัติอาชญากรมีสถานะเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในการครอบครองของหน่วยงานราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารราชการ พ.ศ. 2540 จึงทำให้ทะเบียนประวัติอาชญากรของผู้กระทำผิดที่ศาลได้มีคำสั่งให้การรอกการกำหนดโทษหรือการรอกการลงโทษ ยังไม่ถูกลบออกจากทะเบียนประวัติอาชญากร และถูกนำไปเปิดเผยโดยหน่วยงานของรัฐ จึงเกิดความไม่เป็นธรรมกับ ผู้กระทำผิดที่ศาลมีคำสั่งให้การรอกการกำหนดโทษหรือการรอกการลงโทษ

ดังตัวอย่าง แนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 694/2539 เกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายที่คำพิพากษาของศาลอาญาก็ได้มีคำพิพากษาว่า พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2530 ได้ระบุว่า โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยในกรณีนั้น ๆ ย่อมหมายความว่า ผู้ถูกลงโทษทางวินัยไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยเท่านั้น ส่วนความประพฤติหรือหรือการกระทำที่เกิดขึ้นแล้วไม่อาจล้างมลทินให้หมดไปได้ ดังจะเห็นในคำพิพากษาของศาลที่ว่า การล้างมลทินไม่ได้มีผลเป็นการลบล้างการกระทำ (Action) ทั้งนี้เพราะการกระทำอันเป็นเหตุให้ถูกลงโทษทางอาญาเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่อาจลบล้างได้ ซึ่งไม่เหมือนกับการลงโทษที่สามารถอภัยโทษหรือให้ถือว่าไม่เคยถูกลงโทษได้อันเป็นวิธีในการลบล้างคำพิพากษาโทษ เพื่อให้มีผลในการนำไปสู่การกลับคืนสู่ฐานะเดิม (Rehabilitation) และคืนสิทธิให้แก่ผู้กระทำผิดตามวัตถุประสงค์ของวิธีการนั้น ๆ ซึ่งเป็นคนละกรณีกับการลบล้างมาตรการทางอาญาที่ให้ถือว่าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดแต่ไม่ใช่เป็นการลบล้างการกระทำเช่นกัน

เมื่อวิเคราะห์กฎหมายว่าด้วยการล้างมลทินจะเห็นว่ากฎหมายดังกล่าวมุ่งที่จะคืนสิทธิในสถานะเดิมให้แก่ผู้ต้องโทษจำคุกหรือถูกลงโทษทางวินัยเท่านั้น ซึ่งไม่ได้มีผลต่อผู้ที่ศาลมีคำพิพากษารอกการกำหนดโทษ หรือรอกการลงโทษ จะเห็นได้ว่า การล้างมลทินจึงเป็นการคุ้มครองและคืนสิทธิให้ผู้ที่ได้รับโทษเฉพาะบางกลุ่ม มิได้มีผลทางกฎหมายที่เป็นการบังคับทั่วไป ดังนั้น ถ้าจะให้กำหนดหลักเกณฑ์ให้การล้างมลทินเป็นเงื่อนไขในการลบประวัติอาชญากรด้วย จึงกลายเป็นว่าผู้ที่เคยต้องโทษจำคุก นอกจากได้รับการคืนสิทธิที่ต้องสูญเสียไปอันเนื่องมาจากการต้องโทษจำคุกแล้ว ยังได้รับสิทธิในการแก้ไขประวัติอาชญากรของตนเองด้วย แต่ผู้ที่ศาลพิพากษารอกการกำหนดโทษ หรือรอกการลงโทษ โดยความเป็นจริงซึ่งเป็นผู้ไม่ถูกคุมขังทางเสรีภาพแต่อย่างใด หรือผู้ที่ไม่เคยต้องโทษจำคุก กลับไม่ได้รับสิทธิการแก้ไขทะเบียนประวัติอาชญากรจึงไม่น่าจะเป็นธรรมซึ่งตามวัตถุประสงค์ของการล้างมลทินก็เพื่อให้ผู้ต้องโทษจำคุกหรือถูกลงโทษทางวินัยกลับสู่ฐานะเดิมก่อนรับโทษเสมือนว่าไม่เคยต้องโทษจำคุกหรือถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน

ความแตกต่างระหว่างผู้ต้องโทษจำคุกกับผู้ไม่เคยต้องโทษจำคุก อันเกี่ยวกับสิทธินั้น เป็นไปตามเงื่อนไขซึ่งเป็นมาตรการทางกฎหมาย โดยผู้ต้องโทษจำคุกยอมรับโทษอุปกรรมแห่ง

โทษประณานั้นเสมอ เป็นผลให้ถูกจำกัดสิทธิต่าง ๆ และทำให้ผู้ได้รับโทษจำคุกขาดคุณสมบัติบุคคลตามที่กฎหมายกำหนดการล้างมลทินจึงเป็นเครื่องมือในการคืนสิทธิให้แก่ผู้ต้องโทษจำคุกเหล่านี้ ฉะนั้นถ้าในแง่ของความจำเป็นในการลบบระวัติอาชญากรให้แก่ผู้ล้างมลทิน

ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 ที่เกี่ยวกับทะเบียนประวัติอาชญากร

1. ปัญหาที่เกี่ยวกับหลักการสันนิษฐานความเป็นผู้บริสุทธิ์

จากการศึกษา พบว่า แนวคิดของรัฐในการจัดทำทะเบียนประวัติอาชญากร แต่เดิมรัฐมีแนวคิดที่ว่าประชาชนเป็นทาสแห่งรัฐ การใช้อำนาจรัฐในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ดังนั้นการแทรกแซงสิทธิเสรีภาพของประชาชนเพื่อความคงอยู่แห่งรัฐตามโครงสร้างอำนาจหน้าที่ที่ประชาชนมอบอำนาจในการปกครองรัฐ การที่รัฐควบคุมเมื่อบุคคลใดกระทำความผิดและผ่านขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมแล้ว บุคคลนั้นจะได้ชื่อว่าเป็นอาชญากรและมีข้อมูลเกี่ยวกับทะเบียนประวัติอาชญากรจึงถือว่าเป็นการแทรกแซงรัฐที่มีอำนาจ โดยชอบ ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลเพื่อประโยชน์สาธารณะ (Public interest) ประกอบกับแนวคิดสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการจัดทำทะเบียนประวัติอาชญากรเป็นหน่วยงานรัฐที่มีอำนาจหน้าที่หน้าป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และรักษาความปลอดภัย ความสงบภายในราชอาณาจักร ดังนั้นในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมจำเป็นจะต้องมีข้อมูลเกี่ยวข้องกับการกระทำผิด จึงได้มีการรวบรวมประวัติผู้กระทำความผิดในรูปแบบทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อเป็นข้อมูลในการป้องกันปราบปรามอาชญากร ซึ่งจะเป็นไปตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน

ทะเบียนประวัติอาชญากร ประเทศไทยจะเริ่มจัดทำตั้งแต่ในชั้นสถานีตำรวจ หรือหน่วยงานที่มีอำนาจสืบสวนสอบสวน ซึ่งสถานะของบุคคลในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา จะเริ่มตั้งแต่คำว่า”ผู้ต้องหา”และ”จำเลย”เป็นชื่อที่เรียกสถานะผู้ที่ถูกดำเนินคดีอาญาในขณะที่ยังไม่ถึงที่สุดการพิจารณาความหมายของผู้ต้องหาและจำเลยตามกฎหมายระหว่างประเทศพิจารณาจาก”สิทธิ”ในตัวบุคคลเป็นประการสำคัญในการเริ่มต้นกระบวนการยุติธรรมทางอาญาหรือทำให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาเคลื่อนไหวกล่าวคือ ถ้าสิทธิในบุคคลต้องถูกสอดแทรกโดยพลการหรือโดยละเมิดต่อกฎหมายในความเป็นอยู่ส่วนตัวในครอบครัวในเคหสถานหรือในการติดต่อสื่อสาร โดยสงสัยจากรัฐว่าเป็นผู้ที่ได้กระทำหรือจะกระทำความผิดและรัฐนั้นได้ตั้งข้อหาทางอาญาหรือจับกุมคุมขังโดยชอบด้วยกฎหมายแห่งรัฐนั้น บุคคลนั้นถือเป็นผู้ต้องหาตามความหมายนั้นแล้ว ซึ่งจะเป็นไปตามทฤษฎีการลงโทษแบบอรรถประโยชน์ ที่เห็นว่า คนเรากระทำความผิดโดยเจตนา และก่อนจะลงมือกระทำก็ได้พิจารณาใคร่ครวญแล้วจึงลงมือกระทำเพราะฉะนั้นรัฐ

จึงควรบัญญัติความผิดและโทษสำหรับความผิดนั้นอย่างชัดเจน

ในกฎหมายไทย “ผู้ต้องหา” คือ บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดแต่ยังมิได้ถูกฟ้องต่อศาลการกล่าวหาอันจะทำให้บุคคลใดตกอยู่ในฐานะผู้ต้องหา ได้แก่ กรณีที่มีการแจ้งความร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานตามกฎหมายหรือเมื่อเจ้าพนักงานพบการกระทำความผิดซึ่งหน้าจึงเข้าจับกุมและดำเนินการอันควรตามกฎหมาย หรือได้มีการแจ้งข้อกล่าวหาโดยดุลพินิจของเจ้าพนักงานรัฐส่วน “จำเลย” คือ บุคคลซึ่งถูกฟ้องยังศาลแล้วโดยข้อหาว่าได้กระทำความผิดและศาลต้องรับฟ้องดังกล่าวไว้พิจารณาด้วยการฟ้องเป็นการกล่าวหาประเภทหนึ่งเพื่อยืนยันการกระทำ ความผิดของจำเลยแต่กรณีก็ยังคงมีการพิสูจน์กันต่อไปอีกว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริงตามฟ้องนั้นหรือไม่จำเลยจึงยังคงอยู่ในสภาพเป็นผู้ถูกกล่าวหาเช่นเดียวกับผู้ต้องหา ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าทั้งผู้ต้องหาและจำเลยต่างเป็น “ผู้ถูกกล่าวหา” ในคดีอาญา หากแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สิทธิได้รับการสันนิษฐานว่าบุคคลเป็นผู้บริสุทธิ์ จึงถือได้ว่าเป็นมาตรการป้องกันการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐที่จะแทรกแซงสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของประชาชน ดังนั้น เห็นว่าควรนำหลัก สันนิษฐานมาเป็นข้อพิจารณาในข้อมูลประวัติอาชญากรสำหรับคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการหรือยังไม่ถึงที่สุดด้วย เพื่อก่อให้เกิดผลในการรับรองและคุ้มครองสิทธิแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา โดยมีเหตุผลและความจำเป็นในการคุ้มครองสิทธิพลเมือง

จึงอาจสรุปได้ว่า บุคคลจะถูกจัดทำหรือขึ้นทะเบียนประวัติอาชญากรตั้งแต่ตกเป็น ผู้ต้องหา โดยถูกจัดการข้อมูลตามระบบที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนด กฎ ระเบียบเอาไว้ นอกจากนี้ยังพบว่า การนิยามของผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญาซึ่งเป็นผลมาจากการกล่าวหาว่ากระทำความผิดย่อมก่อให้เกิดสิทธิแก่รัฐหรือเจ้าพนักงานของรัฐเหนือบุคคลนั้น ภายใต้ที่กฎหมาย กำหนดสิทธิและเสรีภาพที่อาจถูกถูกรอนจากการดำเนินคดีเพราะความไม่เท่าเทียมกันระหว่าง อำนาจรัฐกับประชาชน นับเป็นการสร้างผลร้ายให้แก่บุคคลในทุกด้าน ตั้งแต่ชื่อเสียง ความเป็น อิสระ การดำรงชีพตามปกติสุข และรวมถึงการมีมลทินจากการถูกบันทึกประวัติอาชญากรด้วย

ประวัติอาชญากรจะเกี่ยวพันกับ “ผู้ต้องหา” ตั้งแต่เริ่มต้นคดีเมื่อพนักงานสอบสวนหรือ เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา ได้รับคำร้องทุกข์จากผู้เสียหายหรือทำการสอบสวนตาม ความผิดที่ได้แจ้งข้อกล่าวหาข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดจะถูกบันทึกไว้ ในทะเบียนหรือ สารบบตลอดไปนับตั้งแต่ได้รับตัวผู้ต้องหา เพื่อพิมพ์ลายนิ้วมือและบันทึกประวัติบุคคลและจะ บันทึกผลคดีของจำเลย เมื่อมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดหรือคดีเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องการ คัดแยก เพื่อทำลายหรือนำออกจากสารบบซึ่งข้อมูลประวัติอาชญากร โดยหลักไม่สามารถกระทำ ได้ เว้นแต่จะเข้าหลักเกณฑ์ตามระเบียบที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด ทั้งนี้เพราะมีผลกระทบต่อ กระบวนการยุติธรรมทางอาญา และไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บเพื่อตรวจสอบ

ประวัติการกระทำความคิดของผู้ต้องหาและบุคคล เพื่อประโยชน์ในเรื่องความมั่นคงของประเทศ เพื่อการสืบสวนและการป้องกันและปราบปราม เพื่อสนับสนุนข้อมูลให้กับหน่วยราชการต่าง ๆ สำหรับการคัดกรองบุคคลทำงานหรือรับราชการ หรือเดินทางไปต่างประเทศ หรือเพื่อประกอบการขออนุญาตต่าง ๆ ในกรณีที่มีกฎหมายระเบียบของทางราชการกำหนดคุณสมบัติให้ต้องตรวจสอบประวัติการกระทำความคิดผู้ต้องหา ก่อนดำเนินการ

หากเปรียบเทียบกับต่างประเทศ พบว่า สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี พบว่า แนวทางปฏิบัติในการเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติอาชญากร โดยหลักแล้วคดีที่เกิดขึ้นที่จะสามารถใช้อ้างอิงได้ต้องเป็นข้อมูลคดีที่เป็นรูปธรรมซึ่งสามารถตรวจสอบประเด็นหลักต่อไปนี้ได้ 1. การกระทำกรบองค์ประกอบที่กฎหมายบัญญัติ 2. สถานที่เกิดเหตุ 3. เวลาเกิดเหตุ ต้องสามารถพิสูจน์เวลาที่การกระทำความคิดเกิดขึ้นได้โดยชัดเจนทั้งนี้มีการกำหนดเงื่อนไขว่าการกระทำความคิดที่จะสามารถนำมารวบรวมเป็น ข้อมูลคดีได้ต้องเป็นคดีที่เกิดขึ้นแล้วอย่างน้อย 1 ปี ส่วนสาธารณรัฐฝรั่งเศส พบว่า การจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรรม จะเกิดภายหลังศาลมีคำพิพากษา ในความผิดประเภทที่ต้องจดบันทึกข้อมูลในทะเบียนประวัติ โดยบัตรข้อมูลที่ศาลทำจะมีจำนวนเท่ากับพิพากษาในคดีอาญา โดยในบัตรจะมีรายละเอียดดังนี้ ก. คำพิพากษาลงโทษอาญาสำหรับความผิดอุกฤษฏ์โทษ มรยโทษและลหุโทษ ขึ้น 5 ขึ้นไป ตลอดทั้งคำพิพากษาทุกประเภท ไม่ว่าจะมีการลงโทษหรือไม่ก็ตาม ข. จากคำพิพากษาในคดีอาญา ยังบันทึกคำชี้ขาดทางวินัย หรือข้อชี้ขาดในคดีปกครองรวมทั้งคำชี้ขาดบางอย่างในเรื่องความสามารถ หรือไร้ความสามารถ ค. ข้อมูลเกี่ยวกับการออกหมายจับ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับคำพิพากษาแต่ผู้ต้องหาหลบหนีการลงโทษ รวมทั้ง หลบหนีราชการทหาร ง. ข้อมูลเกี่ยวกับวันต้องโทษการลดโทษ การปล่อยชั่วคราวระหว่างพิจารณาการรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ การชำระค่าปรับ กำหนดวันพ้นโทษ ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับการลดล้างความผิด หรือโทษให้แก่ผู้กระทำผิดมีอยู่ 3 ประเภท คือ 1. การล้างมลทินมีผลทำให้ผู้กระทำผิดได้สิทธิที่เสียไป อันเนื่องจากการกระทำผิดหรือการลงโทษ 2. การนิรโทษกรรม 3. การอภัยโทษ ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกา การจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรรม ดำเนินการรวบรวมและจัดพิมพ์ไว้รวมกันข้อมูลด้านอาชญากรรม ในการนี้สำนักสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกาจะรวบรวมข้อมูลที่มีการแจ้งความร้องทุกข์ต่อองค์กร ที่บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมดังต่อไปนี้ 1. ฆ่าผู้อื่น 2. ข่มขืนกระทำชำเราโดยใช้กำลังบังคับ 3. ปล้นทรัพย์ 4. ทำร้ายร่างกายจนได้รับอันตรายสาหัส 5. บุกรุกเพื่อวัตถุประสงค์ในการก่ออาชญากรรม 6. การลักทรัพย์ 7. การลักทรัพย์ประเภทยานยนต์ 8. วางเพลิงเผาทรัพย์ ส่วนประเทศสหราชอาณาจักร ข้อมูลการเกิดอาชญากรรมในประเทศเป็นการรายงานสำรวจข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่บริการข้อมูลของรัฐบาลภายใต้หลักและแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ การเก็บข้อมูล ได้แก่

ข้อมูลการนำตัวผู้กระทำความผิดมาสู่กระบวนการยุติธรรม จำนวนผู้กระทำความผิดที่ได้รับการประกันตัวมากเกินไปการใช้เวลาดำเนินคดี นานเกินสมควร การที่กระบวนการยุติธรรมไม่สามารถเอาผิดผู้กระทำความผิดได้ และการที่สังคมเห็นว่าการลงโทษยังไม่สาสมหรือมากพอต่อความต้องการ ด้วยเหตุนี้หลักการทั่วไปของการบูรณาการ การทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

จะเห็นได้ว่า จากการดำรงอยู่ของประวัติอาชญากรหรือการเปิดเผยข้อมูลเพราะประวัติอาชญากร เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมกระทำความผิดของบุคคล ที่ต้องจัดเก็บไว้เป็นประวัติอาชญากรจะมีผลกระทบต่อการลดสิทธิในฐานะพลเมือง อันมีลักษณะเป็นโทษที่เกิดขึ้น ภายหลังจากความรับผิดชอบทางอาญา ก็ย่อมเป็นไปได้โดยผลของกฎหมายและคงไม่มีผู้ใดที่ไม่ปฏิเสธหรือยอมรับได้ หากต้องการให้ผู้พ้นโทษเข้ามามีสิทธิในฐานะพลเมืองเต็มตามเดิมหรือดำรงตำแหน่งในหน้าที่ราชการอันสำคัญ เมื่อพิจารณาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ก็มีบทบัญญัติหลายมาตราที่กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือในองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ที่ห้ามมิให้ผู้เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่าต้องโทษจำคุกเข้ามามีสิทธิในทางการเมือง แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้ยอมรับหลักการดังกล่าวว่า ปัญหาการมีประวัติอาชญากรไม่ใช่เรื่องของการกระทบสิทธิ แต่เป็นเรื่องเอกสิทธิ์แห่งรัฐ (Privilege of public) ในการคัดเลือกบุคคล เพื่อเข้ามาเป็นตัวแทนรัฐในการเป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง หรือใช้อำนาจทางปกครอง หรืออำนาจอื่นตามกฎหมายหรืออนุญาตให้ ผู้ใดเข้ามามีส่วนสิทธิในสาธารณะชนแห่งรัฐ หรือองค์กรเพื่อสาธารณะชน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเฉพาะบุคคล

แต่สภาพปัญหาเกิดจากการตรวจพบหรือปรากฏมีประวัติอาชญากรของบุคคลในขณะที่คดียังไม่มีคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดหรือเด็ดขาด ในความผิดซึ่งได้ฟ้องว่ามีความผิด ดังนั้นสถานะของบุคคลที่เป็นเพียง"ผู้ถูกกล่าวหา"ในคดีอาญา จึงยังไม่มี ความชัดเจนในนิติฐานะในคดีอาญาว่า ควรจะต้องรับโทษหรือไม่ สมควรที่จะมีการลดสิทธิของความเป็นพลเมืองของผู้ถูกกล่าวหาทางคดีอาญาหรือไม่ เพราะผลของโทษในการกระทำผิดดังกล่าวยังไม่มีความพิพากษาให้ถึงที่สุดว่ามีความผิดและจะต้องรับโทษตามมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

หากแต่เมื่อพิจารณา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ทั้งในประเทศไทย แต่ในหลายประเทศต่างก็ได้รับรองหลักดังกล่าวในฐานะสิทธิขั้นพื้นฐานไว้ในปณิญาสาทว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ผลแห่งหลักสันนิษฐานว่าบุคคลเป็นผู้บริสุทธิ์ในคดีอาญา จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิดตามกฎหมาย มีผลทำให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาต้องดำเนินไปตามหลักนิติธรรมผู้ถูกกล่าวหาในฐานะเป็นผู้ทรงสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองในคดีไม่ให้เจ้าพนักงานของรัฐไปคุกคามหรือล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลจนเกินควร ไม่ว่าจะในด้านวิธีพิจารณาความ หรือใน

ด้านอื่น ๆ ซึ่งนอกเหนือจากการความชอบด้วยกฎหมายในการกำหนดการพิจารณาพิสูจน์ความผิด หรือในกระบวนการตรากฎหมายแล้ว มาตรฐานการปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาในระหว่างการ ดำเนินคดี ซึ่งเป็นผลของการสันนิษฐานความเป็นผู้บริสุทธิ์ ย่อมก่อให้เกิดหลักการสำคัญอื่น ตามวิถีทางของหลักนิติธรรม โดยรัฐหรือองค์กรของรัฐจะปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาเสมือนเป็น ผู้กระทำความผิดมิได้

จะเห็นได้ว่า เหตุผลและความจำเป็นในการนำข้อสันนิษฐานไปเป็นข้อพิจารณาในการ เปิดเผยประวัติอาชญากร จากการศึกษาถึงหลักและผลของการสันนิษฐานว่าบุคคลเป็นผู้บริสุทธิ์ใน คดีอาญาจะเห็นได้ว่าหลักสันนิษฐานดังกล่าวได้ถูกนำไปใช้เป็นข้อพิจารณาในกิจการที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินคดีแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลย เพื่อให้มีผลในการปฏิบัติและคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาด้วยความ เสมอภาค ปราศจากการใช้อำนาจรัฐโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และความเป็นธรรมในระหว่างการ ดำเนินคดี ซึ่งทั้งสามหลักนี้ไม่ได้มีข้อจำกัดในการกล่าวอ้างว่า เป็นสิทธิเฉพาะที่อยู่ในกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญาเท่านั้น แต่เป็นหลักที่คุ้มครองบุคคลตลอดไปตราบที่สถานภาพทางกฎหมายยัง เป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยในคดีอาญา

นอกจากนี้ หลักดังกล่าวยังไม่เคยปรากฏว่ามีการนำหลักหรือผลตามทีกล่าวนี้ไปปรับใช้ เป็นข้อพิจารณาเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในประวัติอาชญากรในระหว่างที่คดียังไม่ถึงที่สุด อย่างไรก็ตาม บุคคล ที่ได้รับการตรวจสอบและพบประวัติอาชญากรอาจได้รับผลกระทบประการใดประการหนึ่งอัน เนื่องมาจากการถูกดำเนินคดีอาญาและคดียังไม่มีการวินิจฉัยอันถึงที่สุดว่ามีความผิด ในกรณีที่จะมี การเปิดเผยทะเบียนประวัติอาชญากรซึ่งรัฐจะแทรกแซงเพื่อประโยชน์สาธารณะจะต้องไม่ขัดหรือ แย้งต่อหลักการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลโดยหลักความยินยอม และหลักการจำกัดสิทธิเสรีภาพ ของบุคคลโดยเอกสิทธิ์ตามกฎหมาย หลักการควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และหลัก ความชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายปกครอง

หากแต่แนวคิดการจัดทำประวัติอาชญากรของประเทศไทย กลับมีทัศนคติในเชิงการลด สิทธิของผู้ถูกกล่าวหา ผู้ต้องหา จำเลย อันถือได้ว่าการลดสิทธินั้น โดยยังไม่มียกโทษตามคำ พิพากษาของศาล อีกทั้งการลดสิทธิ (Dowright) ในกรณีที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ กำหนด คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หรือความเหมาะสมกับตำแหน่งมิให้ผู้มีประวัติอาชญากร ได้สิทธิ เหมือนอย่างที่พักเมืองทั่วไปจะได้รับ เช่น สิทธิอันเกี่ยวกับการเข้าทำงาน รับราชการ ประกอบ วิชาชีพ การได้รับการอนุญาตต่าง ๆ สิทธิในการครอบครองทรัพย์สิน หรือสิทธิที่จะมีส่วนร่วมใน รัฐบาลแห่งประเทศของตน เป็นต้น ซึ่งเดิมการลดสิทธิในฐานะพลเมืองนั้นเป็นโทษประเภทหนึ่งที รัฐใช้จำกัดผู้ที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้โทษจำคุกสำหรับอาชญากรรมรุนแรง และมีการกำหนดไว้ ในกฎหมายโดยตรงเพื่อให้ผู้พิพากษาได้กำหนดโทษดังกล่าว

จึงสรุปได้ว่า ผลที่สืบเนื่องมาจากการที่มีคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุด และหากกฎหมายจะกำหนดให้ ต้องลบลสิทธิหรือจำกัดสิทธิของบุคคลใดในทันที จะต้องบัญญัติไว้ด้วยชัดเจนในกฎหมายนั้นว่า ไม่ต้องรอให้คดีถึงที่สุด เช่น ในคดีอาญาตามหลักสันนิษฐานแห่งความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาและจำเลยในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ก็ยังไม่มีการนำมาใช้ในการนำมาเป็นข้อพิจารณา ในทางที่เป็นคุณแก่ข้อมูลประวัติอาชญากร การปฏิเสธความบริสุทธิ์หรือการจำกัดสิทธิของผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญาในระหว่างที่คดียังไม่ถึงที่สุดเพราะมีประวัติอาชญากรจึงเกิดขึ้นได้ในรูปแบบต่าง ๆ

2. ผลกระทบทางกฎหมายของทะเบียนประวัติอาชญากร

พบว่า ความหมายการล้างมลทิน (Purge) หมายความว่า การลบล้างโทษให้แก่ผู้กระทำผิดที่เคยกระทำและได้รับการลงโทษไปแล้วให้กลับคืนสู่สถานะเดิมก่อนถูกลงโทษ โดยการล้างมลทินนี้มีแนวคิดมาจากหลักทั่วไปที่ว่า ไม่เป็นการยุติธรรมที่ยังคงตัดสิทธิในฐานะพลเมืองแก่บุคคล ที่ได้รับโทษชดใช้การกระทำของเขาแล้ว แต่ควรที่จะปฏิบัติต่อเขาเสมือนเขาเป็นผู้กระทำผิดที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้ว เพื่อให้เขาสามารถกลับเข้ามาเป็นสมาชิกใหม่ในสังคมได้ ดังนั้นเมื่อมีการรับโทษแล้วเครื่องหมายหรือตราบาปที่เกิดจากการทำความผิดก็ควรจะถูกลบไปด้วยแนวคิดดังกล่าวจึงถูกนำไปใช้ เพื่อวัตถุประสงค์ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่พ้นโทษไปแล้ว โดยการลบล้างโทษให้และมีผลเป็นการคืนสิทธิให้แก่บุคคลดังกล่าวที่ต้องสูญเสียไป

สำหรับรูปแบบเกี่ยวกับการล้างมลทินจะแตกต่างกันในประเทศต่าง ๆ แต่มีผลทางกฎหมายเหมือนกัน เช่น ในประเทศฝรั่งเศสการล้างมลทิน โดยผลของกฎหมาย เป็นการล้างมลทินโดยทางศาลได้ให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อร้องขอให้ล้างมลทินแก่ตนเองได้ถ้าเข้าเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ส่วนการล้างมลทินโดยผลของกฎหมายเป็นการล้างมลทินให้โดยอัตโนมัติ โดยที่ผู้กระทำความผิดไม่ต้องยื่นคำร้อง เพียงแต่ต้องรับโทษหรือพ้นการลงโทษตามจำนวนปีและมีคุณสมบัติตามที่กำหนด เช่น ไม่กระทำความผิดซ้ำขึ้นใหม่อีกภายในระยะเวลาที่กำหนด

ในประเทศไทยมีรูปแบบการล้างมลทินโดยผลของกฎหมายวิธีเดียว โดยต้องตราเป็นพระราชบัญญัติโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความประสงค์ของพระมหากษัตริย์ หรือตามนโยบายแห่งรัฐเพื่อล้างโทษและคืนสิทธิให้แก่ผู้กระทำผิด โดยจะตราออกมาเฉพาะแต่ละฉบับเป็นครั้งคราว ในช่วงเหตุการณ์สำคัญหรือวโรกาสสำคัญของประเทศ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของการล้างมลทิน รวมทั้งผู้กระทำผิดจะได้รับจากการล้างมลทินไว้ในพระราชบัญญัติล้างมลทินฉบับต่าง ๆ ตามเจตจำนงหรือเหตุผลแห่งการตราพระราชบัญญัตินั้นปัจจุบันได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติล้างมลทินมาแล้วจำนวนแปดฉบับ

ผลทางกฎหมายของการล้างมลทินการล้างมลทินมีผลเป็นการลบล้างโทษและคืนสิทธิหรือสถานภาพทางกฎหมายหรือทางสังคมให้แก่ผู้ต้องโทษที่ต้องสูญเสียไปเนื่องจากผลของคำพิพากษาให้ลงโทษทางอาญาหรือผลของคำสั่งให้ลงโทษทางวินัยเปรียบเสมือนว่าบุคคลนั้นไม่เคยถูกลงโทษทางอาญาหรือโทษทางวินัยมาก่อน ดังนั้นถ้าผู้ที่ได้รับการล้างมลทินเคยเป็นบุคคลที่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน แต่ได้พ้นกับมากระทำความผิดอาญาซ้ำขึ้นอีก ก็จะได้รับประโยชน์จากกฎหมายว่าด้วยการล้างมลทินฉบับนั้น ศาลสามารถใช้ดุลพินิจพิพากษาการลงโทษได้ตามมาตรา 56 แห่ง ประมวลกฎหมายอาญาหรือกรณีต้องโทษทางวินัยร้ายแรง ถูกคำสั่งให้ไล่ออกจากราชการข้าราชการผู้นั้นมีสิทธิขอบรรจุกลับเข้ารับราชการได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีในการขอกลับเข้ารับราชการ

ผู้วิจัยเห็นว่า กฎหมายว่าด้วยการล้างมลทินจะมีผลเป็นการลบล้างโทษและให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยถูกลงโทษทางอาญาหรือทางวินัยมาก่อน แต่ไม่ได้หมายความว่า เป็นการลบล้างความผิดไปด้วย ดังนั้น ความประพฤติหรือการกระทำที่เคยเป็นเหตุให้ถูกลงโทษในกรณีนั้น ๆ ยังคงมีอยู่เพื่อใช้โทษอุปกรรม โดยผู้กระทำความผิดอาจได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นผู้ที่มีความประพฤติบกพร่องในศีลธรรมอันดีและสำหรับความผิดทางอาญาหรือความผิดทางวินัยบางประเภท อาจทำให้เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามและขาดคุณสมบัติบางประการแก่การสมัครเข้ารับราชการหรือประกอบวิชาชีพนั้นได้ตามนัยแห่งคำพิพากษาฎีกาที่ 649/2539

3. ผลกระทบด้านการจัดการทะเบียนประวัติอาชญากร

จากการศึกษาพบว่า โดยความผิดและความประพฤติหรือการกระทำอันเป็นเหตุให้ถูกลงโทษยังคงมีอยู่ ด้วยเหตุผลตามนัยแห่งคำพิพากษาของศาลว่า ความประพฤติที่เสื่อมเสียหรือการกระทำที่เกิดขึ้นแล้ว ไม่อาจล้างมลทินให้หมดไปได้ ซึ่งยังสอดคล้องกับหลักของพุทธศาสนาอันเกี่ยวกับผลแห่งกรรมหรือผลแห่งการกระทำในอดีตที่ไม่อาจย้อนเวลากลับไปแก้ไขหรือลบล้างความผิดพลาดเหล่านั้นได้ ดังนั้นการล้างมลทินจึงไม่มีผลต่อการดำรงอยู่ซึ่งข้อมูลแห่งการกระทำอันเป็นเหตุให้ถูกลงโทษด้วยและไม่เป็นเงื่อนไขให้ลบหรือปิดบังทะเบียนประวัติอาชญากรได้ ตามระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีลักษณะที่ 32 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2554) บทที่ 4 เรื่องการคัดแยกและทำลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือและรายการหรือบัญชีประวัติและคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมการบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายที่ สค 76/2552)

ผู้วิจัยเห็นว่า การล้างมลทินควรมีผลทางกฎหมายกับทะเบียนประวัติอาชญากรเนื่องจากหลักเกณฑ์อันเกี่ยวกับข้อมูลประวัติอาชญากร ไม่ได้กำหนดให้ผลของการล้างมลทินเป็นเงื่อนไข

ในการร้องขอให้ลบบระวัติอาชญากรได้ ประกอบกับ การตีความและให้เหตุผลของคำพิพากษาศาลฎีกาและศาลปกครองสูงสุดว่า การล้างมลทินมิได้มีผลเป็นการลบล้างการกระทำความผิดอันเป็นเหตุให้ถูกลงโทษในกรณีนั้นด้วย อีกทั้ง มิได้มีบทบัญญัติใดที่กำหนดให้การล้างมลทินเป็นผลลบล้างการกระทำความผิดดังกล่าว แต่ให้ถือว่าไม่เคยถูกลงโทษเพียงเท่านั้น บันทึกความผิดจึงยังคงมีอยู่ เพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์แห่งรัฐ แต่ถึงแม้การล้างมลทินจะไม่มีผลเป็นการลบบระวัติอาชญากร แต่ก็มีผลทำให้ประวัติอาชญากรของผู้กระทำความผิด ปรากฏรายละเอียดอันเดียวกับการล้างมลทินในข้อมูลนั้น หรือให้สิทธิแก่ผู้กระทำความผิดร้องขอให้เพิ่มเติมข้อเท็จจริงดังกล่าวในประวัติอาชญากรได้

การล้างมลทินจึงขึ้นอยู่กับข้อมูลประวัติอาชญากรยังจำเป็นต้องการเปิดเผยเป็นการทั่วไปหรือไม่ และหากต้องนำข้อมูลดังกล่าวออกจากสารบบหรือปิดบังไว้เพื่อจัดเก็บไว้ใช้ประโยชน์ในทางราชการ โดยเฉพาะ จะทำให้วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บประวัติอาชญากรเสียหายหรือไม่ ดังจะเห็นในคำพิพากษาศาลฎีกาว่าการล้างมลทินไม่ได้มีผลเป็นการลบล้างการกระทำ ทั้งนี้ เพราะการกระทำอันเป็นเหตุให้ถูกลงโทษทางอาญาเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่อาจลบล้างได้ ซึ่งไม่เหมือนกับการลงโทษที่สามารถถอนโทษหรือให้ถือว่าไม่เคยถูกลงโทษได้ อันเป็นวิธีการลบล้างคำพิพากษาโทษ เพื่อให้มีผลในการนำไปสู่การกลับคืนสู่ฐานะเดิม และคืนสิทธิให้แก่ผู้กระทำความผิดตามวัตถุประสงค์ของวิธีการนั้น ๆ ซึ่งเป็นคนละกรณีกับการลบล้างมาตรการทางอาญาที่ให้ถือว่าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดแต่ไม่ใช่เป็นการลบล้างการกระทำเช่นกัน

เมื่อวิเคราะห์กฎหมายว่าด้วยการล้างมลทินจะเห็นว่ากฎหมายดังกล่าวมุ่งที่จะคืนสิทธิในสถานะเดิมให้แก่ผู้ต้องโทษจำคุกหรือถูกลงโทษทางวินัยเท่านั้น ถ้าจะให้กำหนดหลักเกณฑ์ให้การล้างมลทินเป็นเงื่อนไขในการลบบระวัติอาชญากรด้วย เท่ากับว่าได้รับการคืนสิทธิที่ต้องสูญเสียไปอันเนื่องมาจากการต้องโทษจำคุกแล้ว ยังได้รับสิทธิในการแก้ไขประวัติอาชญากรของตนเองด้วย แต่ผู้ที่ไม่เคยต้องโทษจำคุกกลับ ไม่ได้รับสิทธิในการแก้ไขประวัติอาชญากร จึงไม่น่าจะเป็นธรรมซึ่งตามวัตถุประสงค์ของการล้างมลทินก็เพื่อให้ผู้ต้องโทษจำคุกหรือถูกลงโทษทางวินัยกลับสู่ฐานะเดิมก่อนรับโทษ เสมือนว่าไม่เคยต้องโทษจำคุกหรือถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน

ความแตกต่างระหว่างผู้ต้องโทษจำคุกกับผู้ไม่เคยมียุติโทษจำคุกอันเกี่ยวกับสิทธินั้น เป็นไปตามเงื่อนไขซึ่งเป็นมาตรการทางกฎหมาย โดยผู้ต้องโทษจำคุกยอมได้รับโทษอุปกรรมแห่งโทษประธานนั้นเสมอเป็นผลให้ถูกจำกัดสิทธิต่าง ๆ และทำให้ผู้ได้รับโทษจำคุกขาดคุณสมบัติบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด การล้างมลทินจึงเป็นเครื่องมือในการคืนสิทธิให้แก่ผู้ต้องโทษจำคุกเหล่านี้ ฉะนั้นถ้าในแง่ของความจำเป็นในการลบบระวัติอาชญากรให้แก่ผู้ล้างมลทิน ผู้วิจัยเห็นว่า ยังไม่มีความจำเป็นที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผลของการล้างมลทินเป็นเงื่อนไขในการลบบระวัติ

อาชญากรได้เพราะการลบประวัติอาชญากรไม่ได้ทำให้สิทธิต่าง ๆ กลับคืนมา แต่สิทธินั้นเกิดขึ้นโดยผลของกฎหมายว่าด้วยการล้างมลทินและทำให้ผู้กระทำผิดกลับคืนสู่ฐานะเดิมโดยอัตโนมัติอยู่แล้ว เมื่อเทียบเคียงการกลับสู่ฐานะเดิมโดยอัตโนมัติ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งปลดจากล้มละลายนั้น ตามมาตรา 81/1 กล่าวคือ ในกรณีที่บุคคลล้มละลายเป็นบุคคลธรรมดา ศาลจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับทรัพย์สินที่บุคคลล้มละลายนั้นจะพึงได้มาต่อไปภายหลังจากวันที่สั่งปลดจากล้มละลายแล้วเกินระยะเวลา 3 ปีนับแต่วันที่ศาลพิพากษาให้ล้มละลายหรือกรณีเทียบเคียงกลับสู่ฐานะเดิมโดยอัตโนมัติในเครดิตบูโร ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. 2545 และเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2557 ที่ผ่านมา ทางคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต ได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เรื่องอายุข้อมูลในการประมวลผลข้อมูล การประมวลผลข้อมูลของบริษัทข้อมูลเครดิต และการส่งข้อมูลของสมาชิก โดยระบุว่า อายุข้อมูลในการประมวลผลของบริษัทข้อมูลเครดิต มีกำหนดไม่เกิน 3 ปี นับแต่วันที่บริษัทข้อมูลเครดิตได้รับข้อมูลจากสถาบันการเงินที่เป็นสมาชิก

จากการเปรียบเทียบหลักการลบข้อมูลประวัติอาชญากรของต่างประเทศ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี พบว่า การลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรรม มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการลบข้อมูลผู้ต้องขัง โดยกำหนดให้ทำการลบข้อมูลได้เมื่อพ้นกำหนดเวลา 2 ปีนับแต่วันที่ปล่อยตัวผู้ต้องขังนั้น แต่ก็มีข้อยกเว้นที่ให้อำนาจในการเก็บรักษาข้อมูลไว้ได้นานกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยจะต้องพิจารณาเป็นรายบุคคลไปเนื่องจากมีเหตุผลพิเศษ 5 ปี ส่วนสาธารณรัฐฝรั่งเศส พบว่า การลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรรมข้อมูลต่าง ๆ โดยหลักแล้วจะไม่มี การลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติเลยด้วยเหตุนี้ทะเบียนประวัติอาชญากรในสาธารณรัฐฝรั่งเศส จึงได้รับการยอมรับว่าเที่ยงตรง และเชื่อถือได้แต่อย่างไรก็ตามแนวคิดในการคำนึงถึงการกลับคืนสู่สังคมก็ได้รับการยอมรับในสาธารณรัฐฝรั่งเศสด้วย ซึ่งส่งผลให้แนวความคิดดังกล่าวปรากฏในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของสาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยให้มีการลบข้อมูล ในทะเบียนประวัติอาชญากรได้ในบางกรณี เช่น คำพิพากษาล่วงเลยมา 40 ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาโดยบุคคลนั้นไม่ได้ไปกระทำผิดอาญาขึ้นใหม่ หรือผู้ซึ่งถูกศาลพิพากษาถึงแก่ความตาย หรือได้รับการนิรโทษกรรมหรือล้างมลทิน ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกา มาตรการในการลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรรม บุคคลที่จะขอลบทะเบียนประวัติอาชญากรจะต้องถูกบังคับโทษหรือมีข้อหาใด ๆ เกี่ยวกับการกระทำความผิดร้ายแรง การสมควรลบทะเบียนประวัติอาชญากรให้บุคคลนั้นไปหรือไม่ ส่วนข้อยกเว้นของการลบทะเบียนประวัติอาชญากร คือ หากเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวน หรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาก็สามารถเปิดเผยข้อมูลได้ เมื่อศาลมีคำสั่งให้ลบบทะเบียนประวัติอาชญากรห้ามมิให้มีการเผยแพร่ เก็บรักษาหรือการใช้ข้อมูลที่ศาลสั่งให้ลบบแล้ว

การนำกระบวนการลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรรมของสหพันธ์
สาธารณรัฐเยอรมนี และสาธารณรัฐฝรั่งเศส มาเป็นแนวแก้ไข โดยมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการลบ
ข้อมูลผู้ต้องขัง หรือผู้พ้นโทษ โดยกำหนดให้ทำการลบข้อมูลได้เมื่อพ้นกำหนดเวลา 2 ปีนับแต่วันที่
ปล่อยตัวผู้ต้องขังหรือผู้พ้นโทษนั้น แต่ก็มีข้อยกเว้นที่ให้อำนาจในการเก็บรักษาข้อมูลไว้ได้นาน
กว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยจะต้องพิจารณาเป็นรายบุคคลไปเนื่องจากมีเหตุผลพิเศษ 5 ปี
โดยให้เป็นหน้าที่ของศาล

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

พระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อล้างประวัติการรับโทษให้กับบุคคลที่ต้องโทษทางอาญาที่พ้นโทษก่อนและในวันที่ประกาศใช้พระราชบัญญัติดังกล่าว หากแต่การล้างมลทินโดยผลของกฎหมายนั้นเป็นเพียงแค่การล้างผลของการลงโทษเท่านั้น ไม่มีผลลบล้างพฤติกรรมของการกระทำความผิดแต่อย่างใด และในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้นั้นรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ ก็จะไม่อยู่ในบทนิยามของผู้ต้องโทษตามพระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 ประกอบกับพระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 ก็ไม่มีผลในการล้างทะเบียนประวัติอาชญากรรมแต่อย่างใด เมื่อพิจารณาทะเบียนประวัติอาชญากรนี้เป็นเอกสารที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลผู้กระทำความผิด เช่น ชื่อ ชื่อสกุล ของผู้กระทำความผิด ลักษณะและพฤติการณ์ในการกระทำความผิด เป็นต้น โดยข้อมูลต่าง ๆ ในทะเบียนประวัติอาชญากรนี้จะเป็นข้อมูลที่สำคัญ สำหรับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ สามารถใช้ข้อมูลในทะเบียนประวัติอาชญากร ในการพิจารณาสืบสวนสอบสวนหาหลักฐานและบุคคลผู้กระทำความผิดได้ ศาลหรือผู้พิพากษา สามารถใช้ข้อมูลในทะเบียนประวัติอาชญากร ในการพิจารณาตัดสินคดีบังคับโทษให้เหมาะสมกับความผิดที่บุคคลนั้นได้กระทำลงไปได้ เป็นต้น ซึ่งการลงโทษตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ นั้น มีขึ้นเพื่อต้องการให้ผู้กระทำความผิดสำนึกผิดในสิ่งที่ได้กระทำลงไป และพร้อมจะกลับตัวเป็นคนดีของสังคม แต่จะเห็นได้ว่าการที่บุคคลมีทะเบียนประวัติอาชญากรติดตัวนั้น ทำให้ประชาชนทั่วไปเกิดความรังเกียจไม่อยากคบหาสมาคมด้วย หากพบว่าบุคคลนั้นมีทะเบียนประวัติอาชญากรติดตัว ก็มักไม่ให้โอกาสในการเข้าทำงานด้วย เมื่อบุคคลนั้นกลับคืนสู่สังคมได้ยากลำบาก ก็ส่งผลให้บุคคลเหล่านี้อาจหวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก

จากสภาพปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 กับในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้บุคคลนั้นรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ จะการจัดการทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อก่อให้เกิดผลในการรับรองและคุ้มครองสิทธิแก่ประชาชนอันควรจะได้รับ ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมากยิ่งขึ้น จากการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 มาตรา 3 หากพิจารณาตามคำนิยามของ ผู้ต้องโทษ แยกประเด็นพิจารณาได้คือ 1. ผู้ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ลงโทษในความผิดต่าง ๆ ที่ได้กระทำ 2. ผู้ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้กักกันในความผิดต่าง ๆ ที่ได้

กระทำและ 3. ผู้ถูกลงโทษโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายโดยคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลในความผิดต่าง ๆ ที่ได้กระทำก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 โดยให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ต้องโทษในกรณีความผิดต่าง ๆ ซึ่งได้กระทำก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 และได้พ้นโทษไปแล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษในความผิดนั้น ๆ จะเห็นได้ว่า จากประวัติความเป็นมาและแนวคิดของการล้างมลทินของประเทศ เหตุผลในการประกาศพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสต่าง ๆ มักทำเพื่อเป็นการให้อภัยทานเป็นการได้บำเพ็ญกุศลอย่างหนึ่งให้บุคคลที่ถูกกลงโทษไปแล้ว หรือจะเป็นลักษณะการทำบุญประเทศ ในวโรกาสที่สำคัญเช่น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี หรือ พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระชนมพรรษา 80 พรรษา ดังนั้นเมื่อเป็นวาระสำคัญการล้างมลทินควรจะต้องล้างทั้งโทษและความผิดซึ่งถือว่าเป็นการลงโทษจริง แต่ในกรณีที่ถือว่าเป็นการลงโทษที่รัฐไม่ประสงค์จะลงโทษจำคุก เช่น โทษรอกการลงโทษ หรือรอลงอาญา ก็จะต้องได้รับประโยชน์จากการทำบุญประเทศหรือการล้างมลทิน ทำให้กฎหมายล้างมลทินของประเทศไทยจึงมีรูปแบบและกฎเกณฑ์ในการล้างมลทินให้แก่ผู้กระทำผิดที่แตกต่างไปจากกฎหมายล้างมลทินของต่างประเทศ

2. ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 กับ รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ พบว่า

2.1 เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 มาตรา 3 หากพิจารณาตามคำนิยามของ ผู้ต้องโทษ แยกบุคคลได้ 3 กลุ่ม คือ 1. ผู้ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ลงโทษในความผิดต่าง ๆ ที่ได้กระทำ เมื่อพิจารณาตามมาตรา 18 แห่ง ประมวลกฎหมายอาญา 2. ผู้ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้กักกันในความผิดต่าง ๆ ที่ได้กระทำตามมาตรา 39 แห่งประมวลกฎหมายอาญา และ 3. ผู้ถูกลงโทษโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายโดยคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลในความผิดต่าง ๆ ที่ได้กระทำ จะเห็นได้ว่า คำนิยามของผู้ต้องโทษ จึงไม่ครอบคลุม ผู้ต้องรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 รอกการกำหนดโทษ คือ กรณีที่ศาลพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิด แต่ยังไม่กำหนดโทษจำคุกว่า จะต้องถูกจำคุกเท่าใด โดยกำหนดระยะเวลาในกำหนดโทษไว้ ส่วนการรอกการลงโทษหรือที่เรียกกันว่า รอลงอาญา ก็คือ กรณีที่ศาลพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิดและกำหนดจำคุกมีเวลาแน่นอนแล้ว แต่ผู้นั้นยังไม่ต้องถูกจำคุกโดยรอลงอาญาไว้

2.2 การล้างมลทินโทษตามมาตรา 18 แห่ง ประมวลกฎหมายอาญากับโทษรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ เมื่อพิจารณาคำว่า โทษที่จะได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทิน พ.ศ. 2550 จะต้องเป็นโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18

วรรคหนึ่ง กำหนดว่า โทษสำหรับลงแต่ผู้กระทำความผิดมีดังนี้ 1. ประหารชีวิต 2. จำคุก 3. กักขัง 4. ปรับ 5. ริบทรัพย์สิน ถือได้ว่าเป็นการรับโทษที่แท้จริง แต่โทษรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 ถือได้ว่าเป็นการรับโทษที่รัฐไม่ประสงค์จะลงโทษจำคุก อีกทั้งเหตุที่ศาลรอการลงโทษและรอการกำหนดโทษให้แก่จำเลย 1. คดีที่ศาลรอการลงโทษให้เพราะเหตุเกี่ยวกับตัวจำเลย 2. คดีที่ศาลรอการลงโทษให้เพราะเหตุเกี่ยวกับสภาพความผิด และ 3. คดีที่ศาลรอการลงโทษให้เพราะเหตุอื่นอันควรปรานี ทั้ง 3 เหตุมักเป็นกรณีที่ศาลพิพากษาจำคุกและปรับ แต่ รอการลงโทษ (ใช้มากกว่า รอการกำหนดโทษ) ให้แก่จำเลยในคดีเรื่องที่ไม่ร้ายแรงนักหรือไม่ใช่ผู้กระทำความผิดร้ายใหญ่ หรือต้องเป็นเรื่องที่ไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรหรือเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นจึงเหตุผลที่สนับสนุนให้รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษได้รับสิทธิประโยชน์จากราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550

2.3 ปัญหาการคุ้มครองผู้รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษกับพระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 พบว่า เมื่อวิเคราะห์กฎหมายว่าด้วยการล้างมลทินจะเห็นว่ากฎหมายดังกล่าวมุ่งที่จะคืนสิทธิในฐานะเดิมให้แก่ผู้ต้องโทษจำคุกหรือถูกลงโทษทางวินัยเท่านั้น ซึ่งไม่ได้มีผลต่อผู้ที่ศาลมีคำพิพากษาหรือการกำหนดโทษ, หรือรอการลงโทษ จะเห็นได้ว่า การล้างมลทินจึงเป็นการคุ้มครองและคืนสิทธิให้ผู้ได้รับโทษเฉพาะบางกลุ่ม มิได้มีผลทางกฎหมายที่เป็นการบังคับทั่วไป ดังนั้น ถ้าจะให้กำหนดหลักเกณฑ์ให้การล้างมลทินเป็นเงื่อนไขในการลบบระวัติอาชญากรด้วย จึงกลายเป็นว่าผู้ที่เคยต้องโทษจำคุก นอกจากได้รับการคืนสิทธิที่ต้องสูญเสียไปอันเนื่องมาจากการต้องโทษจำคุกแล้ว ยังได้รับสิทธิในการแก้ไขประวัติอาชญากรของตนเองด้วย แต่ผู้ที่ศาลพิพากษาหรือการกำหนดโทษ, หรือรอการลงโทษ โดยความเป็นจริงซึ่งเป็นผู้ไม่ถูกคุมขังทางเสรีภาพแต่อย่างใด หรือผู้ที่ไม่เคยต้องโทษจำคุก กลับไม่ได้รับสิทธิการแก้ไขทะเบียนประวัติอาชญากร จึงไม่น่าจะเป็นธรรมซึ่งตามวัตถุประสงค์ของการล้างมลทิน ก็เพื่อให้ผู้ต้องโทษจำคุกหรือถูกลงโทษทางวินัยกลับสู่ฐานะเดิมก่อนรับโทษเสมือนว่าไม่เคยต้องโทษจำคุกหรือถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน

3. วิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 กับทะเบียนประวัติอาชญากร

3.1 ทะเบียนประวัติกับหลักการสันนิษฐานความเป็นผู้บริสุทธิ์ พบว่า บุคคลจะถูกจัดทำหรือขึ้นทะเบียนประวัติอาชญากรตั้งแต่ตกเป็นผู้ต้องหา โดยถูกจัดการข้อมูลตามระบบที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนด กฎ ระเบียบเอาไว้ ในความผิดซึ่งได้ฟ้องว่ามีความผิด ดังนั้นสถานะของบุคคลที่เป็นเพียง “ผู้ถูกกล่าวหา” ในคดีอาญา จึงยังไม่มีผลชัดเจนในนิติฐานะในคดีอาญาว่า ควรจะต้องรับโทษหรือไม่ อีกทั้งจากผลของการสันนิษฐานว่าบุคคลเป็นผู้บริสุทธิ์ในคดีอาญา เพื่อให้มีผลในการปฏิบัติและคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาด้วยความเสมอภาค ปราศจากการใช้

อำนาจรัฐโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย, และความเป็นธรรมในระหว่างการค้าเงินคดี หากแต่แนวคิดการจัดทำประวัติอาชญากรของประเทศไทยก็ยังไม่มีการนำมาใช้ในการนำมาเป็นข้อพิจารณาในทางที่เป็นคุณแก่ข้อมูลประวัติอาชญากร

3.2 การล้างมลทินกับผลกระทบทางกฎหมายของประวัติอาชญากร พบว่า ประเทศไทยมีรูปแบบการล้างมลทินโดยต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ ฝ่ายนิติบัญญัติตามความประสงค์ของพระมหากษัตริย์ หรือตามนโยบายแห่งรัฐเพื่อล้างโทษและกีดกันสิทธิให้แก่ผู้กระทำผิด ซึ่งผลทางกฎหมายว่าด้วยการล้างมลทินจะมีผลเป็นการลบล้างโทษและให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยถูกลงโทษทางอาญาหรือทางวินัยมาก่อน แต่ไม่ได้หมายความว่า เป็นการลบล้างความผิดไปด้วย ดังนั้น ความประพฤติหรือการกระทำที่เคยเป็นเหตุให้ถูกลงโทษในกรณีนั้น ๆ ยังคงมีอยู่เพื่อใช้โทษอุปการณโดยผู้กระทำผิดอาจได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นผู้ที่มีความประพฤติบกพร่องในศีลธรรมอันดีและสำหรับความผิดทางอาญาหรือความผิดทางวินัยบางประเภท อาจทำให้เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามและขาดคุณสมบัติบางประการแก่การสมัครเข้ารับราชการหรือประกอบวิชาชีพนั้นได้

3.3 การล้างมลทินกับผลกระทบการจัดการทะเบียนประวัติอาชญากร พบว่า การล้างมลทินควรมีผลทางกฎหมายกับทะเบียนประวัติอาชญากรเนื่องจากหลักเกณฑ์อันเกี่ยวข้องกับข้อมูลประวัติอาชญากร ไม่ได้กำหนดให้ผลของการล้างมลทินเป็นเงื่อนไขในการร้องขอให้ลบประวัติอาชญากรได้ ประกอบกับ การตีความและให้เหตุผลของคำพิพากษาศาลฎีกาและศาลปกครองสูงสุดว่า การล้างมลทินมิได้มีผลเป็นการลบล้างการกระทำความผิดอันเป็นเหตุให้ถูกลงโทษในกรณีนั้นด้วย อีกทั้ง มิได้มีบทบัญญัติใดที่กำหนดให้การล้างมลทินเป็นผลลบล้างการกระทำความผิดดังกล่าว แต่ให้ถือว่าไม่เคยถูกลงโทษเพียงเท่านั้น บันทึกความผิดจึงยังคงมีอยู่เพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์แห่งรัฐ แต่ถึงแม้การล้างมลทินจะไม่มีผลเป็นการลบประวัติอาชญากรจึงไม่น่าจะเป็นธรรมซึ่งตามวัตถุประสงค์ของการล้างมลทิน ก็เพื่อให้ผู้ต้องโทษจำคุกหรือถูกลงโทษทางวินัยกลับสู่ฐานะเดิมก่อนรับโทษเสมือนว่าไม่เคยต้องโทษจำคุกหรือถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน ดังเช่น การกลับสู่ฐานะเดิมโดยอัตโนมัติ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ตามมาตรา 81/1 กล่าวคือ ในกรณีที่บุคคลล้มละลายเป็นบุคคลธรรมดา ศาลจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับทรัพย์สินที่บุคคลล้มละลายนั้นจะพึงได้มาต่อไปภายหลังจากวันที่สั่งปลดจากล้มละลายแล้วเกินระยะเวลา 3 ปีนับแต่วันที่ศาลพิพากษาให้ล้มละลาย หรือกรณีเทียบเคียงกลับสู่ฐานะเดิมโดยอัตโนมัติในพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. 2545 โดยระบุว่า อายุข้อมูลในการประมวลผลของบริษัทข้อมูลเครดิต มีกำหนดไม่เกิน 3 ปี นับแต่วันที่บริษัทข้อมูลเครดิตได้รับข้อมูลจากสถาบันการเงินที่เป็นสมาชิก โดยการลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรผู้ที่ได้รับการล้างมลทิน โดยมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการลบข้อมูลผู้ต้องขัง หรือผู้พ้นโทษโดยกำหนดให้

ทำการลบข้อมูลได้เมื่อพ้นกำหนดเวลา 2 ปีนับแต่วันที่ปล่อยตัวผู้ต้องขังหรือผู้พ้นโทษนั้น แต่ก็มีข้อยกเว้นที่ให้อำนาจในการเก็บรักษาข้อมูลไว้ได้นานกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยจะต้องพิจารณาเป็นรายบุคคลไปเนื่องจากมีเหตุผลพิเศษ 5 ปี โดยให้เป็นหน้าที่ของศาล

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 กรณีผู้ต้องคำพิพากษาให้รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ และการจัดการทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามเจตนารมณ์ ขอเสนอแนะดังนี้

1. เพิ่มเติมและแก้ไข พระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550

1.1 เพิ่มเติม มาตรา 3/1 ในพระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550

มาตรา 3/1 “ผู้ต้องโทษ” ให้หมายความรวมถึงผู้ต้องคำพิพากษาให้รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษด้วย

1.2 เพิ่มเติม มาตรา 4/1 ในพระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550

มาตรา 4/1 ให้ล้างทะเบียนประวัติอาชญากร ให้แก่บรรดาผู้ต้องโทษในกรณีความผิดต่าง ๆ ซึ่งได้กระทำก่อนหรือในวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550 และได้พ้นโทษไปแล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมีได้เคยมีประวัติอาชญากรในกรณีความผิดนั้น ๆ

1.3 แก้ไข มาตรา 7 ในพระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550

จากเดิม มาตรา 7 การล้างมลทินตามมาตรา 4 และมาตรา 5 ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ได้รับการล้างมลทินในอันที่จะเรียกร้องสิทธิหรือประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น

แก้ไขเป็น มาตรา 7 ในพระราชบัญญัติล้างมลทิน ฯ พ.ศ. 2550 การล้างมลทินตามมาตรา 4 มาตรา 4/1 และมาตรา 5 ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ได้รับการล้างมลทินในอันที่จะเรียกร้องสิทธิหรือประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น

2. ประเทศไทยควรมีการแต่งตั้งหน่วยงานซึ่งเป็นหน่วยงานกลาง บริหารจัดการทะเบียนประวัติอาชญากรให้มีความถูกต้องแม่นยำและเป็นปัจจุบัน ควบคุม ดูแล ถ่วงดุล ตรวจสอบ การจัดการทะเบียนประวัติอาชญากรของหน่วยงานต่าง ๆ โดยคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเป็นสำคัญ เช่น หลักสันนิษฐานความเป็นผู้บริสุทธิ์ในคดีอาญา สิทธิในกระบวนการยุติธรรม หลักประกันแห่งความเท่าเทียมกันในคดีอาญา หลักการคุ้มครองจากการละเมิดจากอำนาจรัฐ หลักคุ้มครองสิทธิพลเมือง และสอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

3. นำกระบวนการลบข้อมูลออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรรมของสหพันธ์

สาธารณรัฐเยอรมนี และสาธารณรัฐฝรั่งเศส มาเป็นแนวแก้ไข โดยมีเงื่อนไขเกี่ยวกับการลบข้อมูลผู้ต้องขัง หรือผู้พ้นโทษ ให้ทำการลบข้อมูลได้ เมื่อพ้นกำหนดเวลา 2 ปีนับแต่วันที่ปล่อยตัวผู้ต้องขัง หรือผู้พ้นโทษนั้น แต่ก็มีข้อยกเว้นที่ให้อำนาจในการเก็บรักษาข้อมูลไว้ได้นานกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยจะต้องพิจารณาเป็นรายบุคคลไปเนื่องจากมีเหตุผลพิเศษ 5 ปี โดยให้เป็นหน้าที่ของศาลและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

บรรณานุกรม

- กองทะเบียนประวัติอาชญากร. (2561). เข้าถึงได้จาก <http://www.criminal.police.go.th/historydivision.php>
- การนำรูปแบบ กระบวนการ และแนวนโยบายในการลงทะเบียนประวัติอาชญากรมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทย. (2561). เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/486952>
- การประนีประนอมยอมความ. (2561). เข้าถึงได้จาก http://www.natjar2001law.blogspot.com/2012/03/blog-post_10.html
- การลงโทษกับการล้างมลทิน. (2561). เข้าถึงได้จาก [http://www.file:///C:/Users/ADMIN/Downloads/07CHAPTER_2%20\(1\).pdf](http://www.file:///C:/Users/ADMIN/Downloads/07CHAPTER_2%20(1).pdf)
- คณิต ฌ นคร. (2548). *กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา*. กรุงเทพฯ: เดือนตุลา.
- ชนินทร์ ติชาวัน. (2561). *สิทธิและเสรีภาพในสังคมไทย*. เข้าถึงได้จาก <http://www.publaw.net/publaw/view.aspx?id=1236>
- จงสวัสดิ์ พิธิฐ์พันธ์. (2554). *การนำรูปแบบ กระบวนการ และแนวนโยบายในการลงทะเบียนประวัติอาชญากรมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจตนาธรรม จันท์ศาสตร์. (2561). *การจำกัดสิทธิและเสรีภาพทำได้เพื่อประโยชน์สาธารณะ*. เข้าถึงได้จาก <https://www.l3nr.org/posts/474114>
- คณัฏ ตั้งชนกานนท์, พันตำรวจเอก. (2561). *ความหมายของทะเบียนประวัติอาชญากร*. เข้าถึงได้จาก <https://www.dsi.go.th/view?tid=T0000254>
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2561). *ความหมายของประโยชน์สาธารณะ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?ID=461>
- แนวคิดสัญญาที่ไม่เป็นธรรมและการคุ้มครองผู้บริโภคโดยการดำเนินคดีแบบกลุ่มในประเทศไทย*. (2561). เข้าถึงได้จาก http://www.doi.nrct.go.th/ListDoi/Download/185764/6edfd3c502cef25a6100c4818564a52f?Resolve_Doi=10.14457/STOU.the.2012.239html
- บรรเจิด สิงคนเดิ. (2555). *หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- บรรเจิด สิงคนเดิ. (2561). *การควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=241>

- บุบผา อัครพิมาน. (2561). *หลักกฎหมายทั่วไป*. เข้าถึงได้จาก <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=920>
- ปกป้อง ศรีสนิท. (2553). *ระบบกล่าวหาและระบบไต่สวนในวิธีพิจารณาความอาญา*. กรุงเทพฯ: เดือนตุลา.
- ปกรณ์ นิลประพันธ์. (2561). *การล้มเลิกทินกับการพระราชทานอภัยโทษ*. เข้าถึงได้จาก <http://lawdrafter.blogspot.com/2015/02/7.html>
- ปรเมศวร์ กุมารบุญ. (2550). *ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรม*. เข้าถึงได้จาก <http://www.manager.co.th/Cyberbiz/ViewNews.aspx?NewsID=9500000046042>.
- เผชิญ ธรรมาสารรรค์กุล. (2561). *ประโยชน์สาธารณะ*. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/521175>
- พิชัยศักดิ์ หรยางกูร. (2561). *หลักความยินยอม*. เข้าถึงได้จาก <http://www.stou.ac.th/Schools/Slw/upload/Ex%2040701-3.pdf>
- พิชัยศักดิ์ หรยางกูร และคณะ. (2561). *หลักความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน*. เข้าถึงได้จาก <http://www.stou.ac.th/schools/slw/upload/ex.40701-2.pdf>
- พัชร นิยมศิลป์. (2561). *เปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของชาติ: พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ.2457*. เข้าถึงได้จาก <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=1479>
- พัชรา สีนลอย, พันตำรวจเอกหญิง. (2551). *เอกสารคำสอนวิชาการทะเบียนประวัติอาชญากร*. ม.ป.ท.
- พัชรา สีนลอย. (2561). *การทะเบียนประวัติอาชญากร*. เข้าถึงได้จาก http://www.ajampat.com/data/document_record-history.pdf.
- ยิ่งชีพ อัชฌานนท์. (2561). *อุปสรรคชีวิตอดีตนักโทษ: ฟ้าหลังฝนไม่สดใสเสมอไป*. เข้าถึงได้จาก <https://www.ilaw.or.th/node/3079>
- รังสิกร อุปพงษ์. (2534). *การนิรโทษกรรมในประเทศฝรั่งเศส*. *วารสารอัยการ*, 1(19), 33 – 37.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์.
- ล้างมลทิน*. (2561). เข้าถึงได้จาก <http://www.wiki.kpi.ac.th/index.php?title=ล้างมลทิน>
- วศิน แดงประดับ . (2553). *เสรีภาพในการรวมกันเป็นสหภาพแรงงานของข้าราชการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- วาสนา รอดเยี่ยม. (2524). *การลบล้างคำพิพากษาลงโทษจำคุก*. ม.ป.ท.

- สราวุธ เบญจกุล. (2561). *รอกการลงโทษ*. เข้าถึงได้จาก <https://www.mgonline.com/daily/detail/9540000149802>
- สุธรรมมา วรกานนท์. (2542). *สิทธิของผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญาที่จะไม่ถูกกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมในลักษณะประจําาน*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภัชฎี เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2550). *คุณธรรมที่กฎหมายมุ่งคุ้มครองในการพยายามกระทำความผิดและการกระทำความผิดโดยบันดาลโทสะ: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายไทยและกฎหมายเยอรมัน*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรภา ศรีเมือง. (2561). *ล้างมลทิน*. เข้าถึงได้จาก <http://www.wiki.kpi.ac.th/index.php?%E0%B4%A0%E0%B4%80>
- สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. (2531). บันทึกนายออร์ซ ปาดูซ์. *วารสารนิติศาสตร์*, 18(12), 24
- สุพจน์ สุโรจน์. (2554). *อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ. (2561). *ข้อมูลข่าวสารของราชการ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.oic.go.th/statue/statusum.asp>
- สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน. (2554). *ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights)*. ม.ป.ท.
- หลักการและขอบเขตของการยินยอมของผู้เสียหายทำให้ไม่เป็นละเมิดตามกฎหมายไทย. (2561). เข้าถึงได้จาก http://www.digi.library.tu.ac.th/thesis/la/0922/09CHAPTER_3.pdf
- หลักนิติธรรม. (2561). เข้าถึงได้จาก <http://www.webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:UjNDht0RJ08J>
- อังกูร วัฒนรุ่ง, พันตำรวจเอก. (2561). *การกระทำของฝ่ายปกครอง*. เข้าถึงได้จาก http://www.bpp.go.th/bpp_st6/revolve/lawyer%2022_3_54/Actions%20of%20the%20Administration.doc
- อานนท์ มาเม้า. (2555). บทวิเคราะห์คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ : คำวินิจฉัยที่ 12/2555 กับหลักสันนิษฐานความเป็นผู้บริสุทธิ์ในฐานะสิทธิขั้นพื้นฐาน และข้อพิจารณาเพิ่มเติมประการอื่น (ตอนที่ 2), *วารสารนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 42(1), 829 – 830.
- Bureau of Justice Statistics*. (2005). Retrieved from <http://www.ojp.usdoj.gov/bjs/principles.htm>
- Bureau of Justice Statistics*. (2018). Retrieved from <http://www.ojp.usdoj.gov/bjs/collections.htm>
- Bureau of Justice Statistics*. (2018). Retrieved from <http://www.ojp.usdoj.gov/bjs/pub/html/ntcm.htm>

- Bundeskriminalamt*. (2018). Retrieved from <https://www.bundeskriminalamt.at/news.aspx?id=6F426C4F627638763844493D>
- Cornoit, M. S. (1966). *Dictionnaire de Droit*. Paris: Dalloz.
- Crime in England and Wales 2007/2008, A summary of the main findings, Home Office, National Statistics*. (2018). Retrieved from <http://www.gov.uk/.../home-office/.../statistics>
- Destatis Statistisches Bundesamt*. (2018). Retrieved from https://www.destatis.de/DE/PresseService/Presse/Pressekonferenzen/2018/Jahrbuch_2018/jahrbuch2018_einladung.html
- Expunction of Criminal Records Findlaw*. (2018). Retrieved from <https://codes.findlaw.com/ms/title-99-criminal-procedure/ms-code-sect-99-19-71.html>
- Federal Ministry of Justice/ Bundesministerium der Justiz [BMJJ] (Ministry of Justice of Germany)*. (2018). Retrieved from http://www.simple.m.wikipedia.org/wiki/Ministry_of_Justice_of_Germany
- Fed States*. (2018). Retrieved from <https://nces.ed.gov/partners/fedstat.asp>
- Federal Bureau of Investigation*. (2018). Retrieved from <http://www.fbi.gov/ucr/ucr.htm> General
- New Statistic Information System/ Gemeinsames Neues Statistisches Informations-System*. (2018). Retrieved from <https://www-genesis.destatis.de/genesis/online>
- Ministry of Justice*. (2018). Retrieved from <http://www.justice.gov.uk/publications/crimnalannual.htm>
- Polizei Baden – Wrttemberg*. (2561). Retrieved from <https://www.polizei-bw.de/polizeivizepraesident-karl-himmelhan-ins-landespolizeipolizeipraesidium-berufen/>
- Rehabilitation of offenders Act 1974*. (2018). Retrieved from <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1974/53&prev=search>
- Statistical Briefing Book*. (2018). Retrieved from <http://www.ojjdp.ncjrs.gov/ojstatbb/about.html>
- The German Customs Investigation Bureau/ Zollkriminalamt*. (2018). Retrieved from <https://en.wikipedia.org/wiki/Zollkriminalamt>
- The National Crime Recording Standard (NCRS)*. (2018). Retrieved from <http://www.gov.uk/...data/.../ncrs.pdf>
- United States Department of Justice*. (2018). Retrieved from <http://www.usdoj.gov/iqpr/dojinformationqualityguidelines.htm>
- Uniform Crime Reports, Federal Bureau of Investigation*. (2018). Retrieved from <https://www.fbi.gov/services/cjis/ucr>

U.S. Magistrates or Magistrate judges, The Federal Magistrate judges Association. (2018).

Retrieved from https://en.wikipedia.org/wiki/United_States_magistrate_judge

UK Statistic Authority. (2018). Retrieved from [https://www.statisticsauthority.gov.uk/](https://www.statisticsauthority.gov.uk/publication/annual-casework-review-20172018/)

[publication/annual-casework-review-20172018/](https://www.statisticsauthority.gov.uk/publication/annual-casework-review-20172018/)